



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Het Leven Vande H. Maghet Geertrvyt Abdisse Tot Eisleben

Gertrudis <de Helfta>

T'Hantvverpen, [1607]

Dat vierde Boeck vanden Invloet vande Goddelijcke goedertierenheydt.
Inhoudende seer salighe onderwijsinghen ende oeffeninghen/ dienende
tot de Feestdaghen vant heeliaer.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43080

*Dat vierde Boeck vanden
Invloet vande Goddelijcke
goedertierenheydt.*

Inhoudende seer salighe onderwijssin-
ghen ende oeffeninghen / dienende tot de
feestdaghen vant heel iaer.

Voorreden tot den vierden Boeck.

Desen vierden boeck heeft een deel
salige veropenbaringen, die den Le-
ser ondervijsen om tot de Christelijcke
volmaetheyt te comen, hy is daer by ooc
inhouvvende met vvat middelen en oef-
feningen datmē Christum ende sijn Hey-
lighen sonderlinghe op hun Feestdaghen
na de maniere vande oprechte ghemeyne
Kercke (die de selfste feestdaghen inghe-
stelt heeft) vieren sal ende eeren. Oochoe
dat vvy door hem onsen soetsten midde-
laer lichtelijck vercrijgen moghen, sulcks
als vvy soo voor ons, als voor andere be-
gheeren, ende te vollen voldoen t'ghene
ons ghebreeckt, ende door de rijckdom-
men van sijn leuen ende lijden, onse ar-
moede rijck maken. Voorts de deuote siele

die magh dese oeffeninghe soo tot haer eygen salicheydt, als oock tot eens anders, niet alleenlijck gebruycken, op de eygen Feestdaghen, maer sonder onderscheydt tot sulcken tijdt alst haer gelieft. VVt dese dinghen machmen oock bemercken hoe aengenaem dat aen den Heere is, het ghebruyck vande ceremonien ende dienst der Kercken. Maer dat ghy hier sommighe dingen siet beschreue door gelijckenissen en afbeeldingen, comt hier om: dat hoe vvel dese Maeght te vollen is verlicht geveest met het licht vande Goddelijcke vvetenschappe, soo ist nochtans datse die dinghen diese verftont, om datse geestelijck vvaren, niet anders en coste vvtdrukken oft bequamelijc vertoonē, op datse van ons verstaen souden vvorden dan door gelijckenisse ende voorbeeldinge. Gelijc het ooc blijet inde Euangelien, vvant van die dinghen diese sonder bevimpfel van eenige gelijckenisse gestelt zijnde in opgetogentheyt des Geests dickvvils gelien heeft, daer van en heeftse nauvvelijcs yet met vvorden connen te kennen gheuen. Desen boec houdt in ghelijck oock alle de andere eenen vvonderlijcken reue vande
God-

Goddelijcke soeticheyt, vvaer door Godt
sijn vvtuercoren soo teerlijck bemindt,
so vvijselijc regeert, soo bermhertelijc
wederom roept alse dolen, ende alse
wederom gecomé zijn, soo r'hem vvaerts
treckt ende ontfanght, betoonende dat de
Goddelijcke voorsinnicheyt nimmermeer
en ghebreekt ter begheerten der vvtuer-
coren, ia dat meer is, vvat hen ghebreekt
dat sulcks vvt den schadt van sijn verdien-
sten betaelt vwordt.

*Met wat deuotie dat wy ons moeten
tot de Feestdaghen bereyden, ende
de soeticheydt Godts beweghen.*

DAT I. CAPITTEL.

Alse dese Maeght op den nacht
die comt vooz de Vigilie van ker-
misse een groot deel van dien son-
der slapen vooz de Mettenen ouer-
ghebraght hadde ende herkennde
de woordē van dat Respon. De illa occulta, &c.
soose seer verheught was / opghetrocken wor-
dende inden Gheest / heeft se verstaen den Heere
Jesum als stille rustende inden schoot van
Godt den Vader / dooz een de soetste gherustic-
heydt / tot den welken ghestiert werden inde
getyc

gelickenisse van eenen domp alle de begeerten
 vande personen die van ineyninghe waren
 den toecomenden Feestdagh met deuotie
 bieren. Maet de Heere Jesus heel bloumig
 ende delicaet die sondt wt syn Goddelijc herte
 een wonderlijc schynsel in dien domp / waer
 dooz hen den wegh werdt geopent om tot hem
 te comen / dooz welck schynsel alse elck byson
 der by Godt op quamen / heefse verstaen dat
 die hen ootmoedelijc hadden beuolen in
 ghebeden / van d'andere quamen inder manie
 ren al oft sy met de handen van d'andere
 leydt hadden gheworden aen beyde syden on
 der set / sonder falē ter rechter hant / doozt licht
 vant Goddelijc herte / tot den Heere. Maet
 die haer betrouwende op haer eppen pooghen
 ende gebeden den feestdagh deuotelijc beger
 de te bieren / sulcke tredende souintijds byson
 den wegh werden belet dooz dien sy den wegh
 niet en wisten. Doch / souintijds dooz het licht
 dat haer van Godt gegeuē wert naert strin
 kelen quamen sy wederom tot hem. Ende soo
 sy begheerde te weren / hoe dat de Goddelijc
 goedertierenheydt haer gheweerdichde te voer
 ghen tot elck vande susters / so heefse verstaen
 hoe datse ter stontt werden verhoert tot de rust
 plaetse vande vaderlijcke soeticheit booz den
 Sone Godts / ende dat elck van haer lieden in
 hem haer ghendechte was scheppende : noch
 d'een en dede aen d'ander gheen beletsel / maet
 elck van haer lieder die genoot den Heere booz
 soo veel als hy costē begrūpen met syn volle be
 geerte / al oft de Heere hem alleen aen een van
 haer lieden gegeuen hadde. Sommige die om
 hellden hem als een reer ionck kindeken dat
 booz ons mensche gheworden was : andere die

Hoe pro
 fitelijck
 dat het is
 hem te be
 velen in
 eens an
 ders gebet

De Heere
 vort op
 veel ma
 nieren
 seelt be
 velen.

Dzoe

vzoegen haer liedē t'hemwaerts als aen ecken
 haren ghetrousten vziendt/aen den welken sy
 alle haer lieden secreten des herten souden heb-
 ben moghen te kennen geuen: andere als ver-
 reentght met den blommigen Bzupdegom wt-
 bertozen onder dupsent dupsenden/deden hem
 sulcken feest aen/ghelyck de genoechte des her-
 ten haer lieden t'hemwaerts dreef. Hier werdt
 oock elck ghegunt dat sy souden vzolijcke ghe-
 noechten in hem scheppen na haer eyghen be-
 gheerte. Nu dan dese boozts comende op haer
 ghewoonlijcke maniere / vielse booz de voeten
 van haren Heere/seggende: Hoedanigh bereyt
 sel mijnen alderliefften Heere sal het mijne mo-
 ghen zyn / oft wat dienst sal ick connen bewij-
 sen aen v salichste Moeder op dese feestē van
 haer heylighe baringhe/daer ick mi ooc haer
 ghetijden (waer in ick dooz beloften der religie
 ghehouden ben) dooz crancheit des lichaems
 achter gelatē hebbe te lesen: so scheen de Heere
 als medelijden hebbende met sijn arme/alle de
 woorzen diese tot den lof Godts oft tot winste
 der sielen soo int spreken als int bestieren den
 Advent gheduerende ghesproken hadde / min-
 nelijck te presenteren aen sijn soetsie moeder die
 wonderlijck neffens hem inde glozie sadt / tot
 verbullinge van alles / waer dooz sy versuy mt
 hadde haer met beffoortlijcke eere ende dierst te
 bereeren / daer by voegende alle de vruicht die
 dooz die woorzen van dien persoon aen d'an-
 dere tot het leste des werelts tot sal moghen co-
 men. Dit ontfinc de Moeder des Heeren als
 seer aengenaem / ende sy scheen daer wonder-
 lijck mede herciert te zyn. Aldus dan de deuote
 siele by haer comende badt haer datse haren
 eenighen Sone dooz haer soude verbidde /

maer sy dooz moederlycke goedertierentheyde
 heel ghepaeyt zynde neyghde haer t'haer-
 waerts/ende daer na met soete omhellinghen
 ende kuskens haren eenigen Sone feest bewij-
 sende batse booz haer met dusdanige woor-
 den. Laet v affectie mijnen liefften Sone die met
 mijn affectie heel vereenicht is/crachtelijck v
 doen buyghen tot de ghebeden van dese ulve
 bytendinne. Daer na dese blyende met haren
 beminden/sprack hem met dese woor-
 den aen. O soeticheyt mynder sielen/mijnen
 beminsten Jhesu/ o mijnen alderghewen-
 sten bouen alle dat minnelijck is. Alse dese
 noch meer andere liefflijckheyt vermenich-
 dichde/heeftse tot den Heere geseyt. Wat
 bruchten sullen dese woor-
 den boozt'bruyghen die
 mijn onsmakelijcke verwozpentheyt
 boozt'bruyghen. De Heere heeft gheantwoort:
 wat seyde daer aen hoedanich dat
 het spaen is daerinnen
 de specerijen ende costelycke
 welriekende saluen mede
 ommeeroert alse al enen
 wel riecke. In dier
 voeghen als my yemandt
 aensprekende/seydt:
 Alder soetsten Heere/
 etc. hoe wel hy die
 spreekt onweerdich hem
 acht dooz sijn eyghen
 verwozpentheyt/des niet-
 te-min de ingebore
 soeticheyt van mijn
 Godtheyt tot het innichste
 toe in haer seluen
 beroert zynde/seyndt
 tot my seluen de
 welriekentheyt van
 een wonderlijcke
 ghenoechlijckheyt/
 ende ooc tot sulcken
 een die mijn soeticheyt
 dooz liefden met sijn
 woor- den soo beweeght/
 stoztse wt den reuck
 vande ewighe salicheyde.

Het is
 profijelic
 Christum
 met soete
 en amou-
 reuse
 vwoorde
 aen v
 spreken.

Inde Vigilie vande ſoetſte geboorte des Heeren,
hoe dat de ſiele tot de aenſtaende feest gefuy-
uert wordt door den vader, ende oock door de
Heylighe wonden des Soons, ende vande ma-
niere om deuotelijck te ſinghen, ende hoe
aenghenaem dat de ceremonien vande Ordre
der Religie den Heere zijn.

DAT II. CAPIITEL.

Mer ſanderdaechs booz de mettenen ſooſe
wat tijds wacker lach/ſoo ouerwoeghe
booz den Heere inde bitterheyt haerder herten
een ghebreck van onverduldicheydt dat haer
ouercoemē was dooz een onachtsaemheyt van
die haer dienden. Ende alſe hoorde dat eerſte
gheluydt vande mettenen verheught zynde in
den Gheest/loofde sy den Heere / int eerſte ghes-
luydt van die clocke/waer mede te kennen
werdt gegeuen den aenſtaendē feestdagh van
de gheboorte van haren alderſoetſten Heere.
Ende ſiet den hemelſchen vader haer vziende.
lijck aenſprekende / ſeyde: Siet ick ſiere in v
herte de affectie die ick booz mynen ewighen
Zone ghesonden hebbe om de werelt te ſupue-
ren van haer sonden (ghelijck ghy leeft dat ge-
bleken is geweest inde Sodomiten die op dien
heylighſten nacht vande geboorte mijns ſoons
zijn ghedoor gheworden) op dat ghy oock van
alle blecken der sonden en ſmetten der onacht-
ſaemheden te vollen ghesupuert zynde weerde-
lijck ſoudt bereydt worden tot den aenſtaenden
feestdagh. Alſe dan ſulcken gaue ontfanghen
hadde / noch ouerlepdese in haer herte met
Droefheyt haer onvolmaccktheyt/ oordeelende
datse

Detotie
tot het
gheluyde
der cloc-
ken.

datse heel onweerdich was tot alle de gauen
 Godts/om datse dooz sulcken clepnen onacht-
 saemheyt van die haer dienden tot sulcken on-
 verduldicheyt gheballen was. Waer ouer de
 Goddelijcke berinherticheyt haer met sulcken
 verstandt onderwesen heeft. Dat alle de ghe-
 peysen waer mede de mensche na dat hy meer-
 dighe penitentie gedaen heeft/ noch met broef-
 heyt ouerdencht syn onbolmaecktheyt (nade-
 mael dat de Schriffture seydt. Tot vvat ure den
 sondaer bekeert sal zijn, ende versucht hebben,
 en sal ick sijn sonden niet meer gedachtich zijn)
 anders niet en zijn dan bereytselen om de gra-
 tie Godts te ontfanghen. Als de clocke ander-
 mael luyde / ende sy daer ten tweeden mede
 booz hadde insgelijcks den Heere te louen/ heeft
 Godt den Vader gheseyt : Siet ick seynde in v
 siele de selfste affectie die ick booz het aenschijn
 mijns Soons ghesonden hebbe om daer mede
 te supueren alle de ghebzeken vande mensche-
 lijcke broosheyt/ die in v oock alle uwe ghebze-
 ken sal wegh nemen daer ghy niet dooz ver-
 boozdert en wozt/ te weten: daer zijn sommige
 ghebzeken die de mensch in hem seluen kenne-
 de daer dooz veroormoedicht wozt / ende be-
 ron crijcht/ ende in dese is profijt booz de men-
 sche van salicheyt/ ende dusdanighe ghebzeken
 laet ick dock toe in mijn alderlieffste/ om datse
 daer dooz inde deughden moghen gheoeffent
 worden. Daer zijn noch andere ghebzeken die
 de mensche kennende versmaeyt / en dat noch
 arger is als rechtbeerdicheyt berweert / ende
 hy en laet niet toe datmen hem daer in ver-
 maent : booz soodanighe ghebzeken comt den
 mensch te vallen in groot perijckel ende eewi-
 ghe schade/ vande welcke v siele nu gheheelijck
 ghe-

Vvat ghe-
 brcken
 den men-
 sche pro-
 fytelijk
 zijn, ende
 vvat niet.

ghesupuert is. Tot het derde geluydt der clo-
ken alffe in ghelijcks daer dooz haer beneet-
fichde den Heere te louen / soo heeft haer den
hemelsche Vader toegheschickt alle de deugh-
den die hy ghesonden hadde booz de gheboorte
van sijnen eenighen Sone inde herten bande
oude Vaders / te weten : bande Patriarchen
ende Propheten / ende andere sijne ghelouige /
om te wenschen sijn ouer seer begheerde toe-
comste. Dese deughden zijn te weten de oot-
moedicheyt / begheerte / kennisse / liefde / hope /
ende dierghelijcke / met de welke sy oock weer-
delijck wel bereydt zijnde den tegenwoozdigen
feestdagh soude bieren : soo dan met dese ende
andere deughden haer schickelijck behangen.
De heeft haer de Heere verciert als met blinc-
kende sterren / ende hy heeftse booz hem gestelt /
seggende: Wat hebby lieuer dochter dat ick u
diene oft dat ghy my dient? Want sy hadde
twee manieren van Godt te genieten. *Twvee manieren van Gode te ghe-
nieten.*
Eene / waer dooz sy dooz opghetogentheyte van Geest
soo verstonde werdt in Godt datse van die
ghenietinghe weynigh na de waerheyt der sa-
ken coste te kennen gheuen tot profijt van ha-
ren naesten. *D*ander maniere was waer dooz
de sinnen verscherpt zijnde booz de medelwer-
kinge Godts met de oeffeninge bande Schrif-
ture haer gheestelijck verstandt ghenoot eenen
wonderlijcken smaech ende ghenoechte / al oft
sy aensicht booz aensicht met den Heere ghe-
speelt hadde (gelijck den eenen vrient met den
anderen somwile int secreteet speelt met eenigh
speelbert / als schaeckspel / etc. Ende hier mede
coste sy oock ander liedens profijt verboozderē /
ende dat was het ghene de Heere haer vzaegh-
de / te weten : oft sy verkoos dat hy haer soude
dienen

dienen dooz de eerste maniere / oft dat sy den Heere wilden dienen dooz de tweede maniere. Maer sy niet soeckende het hare / maer t'gene is booz Jesus haren Heere / heeft eer vercofen met arbeidt andere te dienen tot sijnen lof / als haer te geuen om te smaken hoe soet dat de Heere is / alleenlyck haer eygen genoechte volgende: het welck den Heere wonderlyck aengenaem was. Als de mettenen dan begosten / sy aentroevende de hulpe Godts dooz den Deus in adiutorium, &c. ende wederom dooz Domine labia mea aperies, &c. welcken heets dymael ghesonghen wordt / groetende de onmetelycke almogentheyt van Godt den Vader / ende de onbespoozlycke wijsheyt van Godt den Sone / ende de soetste goedertierenheyt des H. Gheestes met gheheelder herten / siele / ende gheheel haer trachten / aenbadtse ootmoedelyc eenen Godt inde Dybuldicheyt / ende de Dybuldicheyt inde eenigheyt. Daer na dooz de vijsf beerften van Psal. Domine quid multiplicati sunt, &c. Gaende na de blommige wonden Jesu / kusten sy die byndelijc dooz den seften beerfs banden boozs. Psal. vallende booz de hoeten des Heeren / aenbadtse ende dancktese seer deuotelijck booz de volle vergiffnisse van alle haer sondē. Dooz den seuensten oock / bedanckte sy aen de handen des Heeren booz alle de weldaden diese oyt sonder haer verdiensten bande goedertierenheyt Godts ontfangen hadde. Dooz den achsten groete sy oyt deuotelijckste de amoreuse woude hande heylighste sijde des Heeren. Dooz den Gloria Patri, &c. soo booghde sy haer seer eerbiedelijck met alle de schepselen om te louen de blinckende ende altyt besilde H. Dybuldicheyt / ende dooz Sicut erat in prin-

Psalm. 3.

1500 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

1517 117

Principio, comende tot het herte Jefu / ende
 dat met de innighſte liefde groetende loofde
 ſy den Heere / om dat in hem volcomentlycke
 herbozghen zyn alle de ruyckdommen vande
 onbegrypelycke Godtheyt. Hier naer tot den
 eerſten veers vanden Pſalm Venite, haer te Pſal. 94
 neder woypende aen de wonde vande ſincker
 boet des Heeren heeftſe bercregen vollen aſlaet
 van alle haer ſonden dieſe gedaen hadde dooz
 ſnoode ghedachten ende woorden. Maer aen
 de h. wonde vanden rechter boet / ſoo heeftſe
 bercreghen dooz den tweeden veers verbullinge
 van alle datſe verſupmt hadde in volmaeckthe
 heyt van heylige gepepfen ende woorden. Aen
 de ſincker wonde vande ghebenedijde handt
 des Heeren / ſoo heeftſe dooz den derden veers
 bercreghen vergiffeniſſe van alle haer ſonden
 dieſe ghedaen heeft in berkeerde wercke. Daer
 na aen de wonde vande rechte handt des Hee
 ren heeftſe verwozen dooz den vierden veers /
 weerdighe verbullinghe van alle haer verſup
 melijckheden in goede wercken. Ten leſten co
 mende dooz den vyfde veers tot de ouerheylige
 wonde vande ſyde van haren ſoetſten beminde
 die ouerbloedich / ia bouenouerbloedich is van
 alle goet / ende die deuotelijck cuſſende / ende in
 dat roodt water dat de ſpeyze vanden crijchs
 man daer wtgebzoght heeft / geſupuert zynde
 van alle blecken / wertſe bouen alle sneeu wt /
 ende doozt dierbaer bloedt wertſe berciert met
 alderhande deughden / ende dooz den ſpecerij
 reuck die daer wt roockte oft dompte / iſſe
 inne ghetoeghen gheworden inde fonteyne van
 alle goet / ende ſoo ſinghende als vozen Gloria
 Patri, tot lof ende glorie vande ouercreweerdige
 D. Oypuldicheyt eynde ſy den Sicut erat, dooz
 het

het herte Jesu/het welck in hem is bevangen
 de de inbloedinge vande heele Godtheyt. Maer
 het Inuitorium, het welck begint aldus: Ho-
 die scietis, &c. Het welck bysmael ghesonghen
 wordt met den Psalm Venite, ende ten lesten
 tweemaal herhaelt wordt/ heeftse ontfanghen
 van Godt den Vader de supuertinghen van
 haer seuen ghenepchlijckheden/de welke dooz
 de vereeninghe vande heyligste ghenepchlij-
 cken van Jesus Christus op een wonderlijc-
 ke maniere edel ghemaeckt werden. Te wij-
 le men de andere Psalmen sanck / soo stontse
 booz den Heere met een cleedt/ het welc blonck
 dooz de deughden al oft met sterren verciert
 gheweest hadde. Ende alse hier haer begeerten
 heel in Godt wirp/biddende dat al watse dede
 na den lichame / ende na den Gheest ter glorie
 vande soetste gheboorte Jesu soude luyden / ot
 den oppersten lof vande altydt eertweerdichste
 Ouybuldicheyt. Ende als men nu s'nachts de
 clocken tot het lof luyde/soo heeft de Heere tot
 haer gheseydt: Ghelyckerwijs doozt gheluydt
 van die clocken vercondicht wordt den feest-
 dagh van mijn gheboorte/soo gheue ick v doock
 dat al wat ghy sult ghedaen hebben / r'zy int
 singhen/lesen/bidden/mediteren/ oft doock int
 wterlijck werckende/etende/slapende / ende
 dierghelycken / sal luyden tot eenen lof vande
 H. Ouybuldicheyt/inde vereeninghe van mijn
 begheerte ende liefde: waer dooz ick altyt ouer
 een ghecomen ben met den wille van Godt de
 Vader. Maer als men de seuen keerssen soude
 onsteken / soo heeft de Heere aen haer siele ghe-
 genē het cirget vande seuen gauē des H. Geests
 booz soo veel als sy coste bevatten in die weer-
 dicheit/ghelyck de Heere Jesus daer mede is
 verciert

De Heere
 voorkomt
 oock sijn
 bruyde.

vertiert gheweest. Alse naer dese dinghen den
 Heere bat/dat hy booz die metweerdicheydt/
 waer door hy inden stal vande herberghe heeft
 willen ghebozen worden / dat het hem oock
 soude gelieven haer herte stillekens te beschic-
 ken/op dat hy hem soude gheweerdighen daer
 inne ghebozen te worden. De goedertierenste
 Heere minnelijck sulcks toestaende heeft in
 plaetsen van eenen muer ende dach ghestelt sijn
 almoghentheyt/sijn wysheyt/ sijn goedertiere-
 heyt. Als dit gheschiedde/isse in haer binnenste
 in dese herberghe wonderlijck verheught ghe-
 worden / siende langhs het dach henen ende
 rontom de mueren hanghen/ by maniere van
 ghenoechlijcke besekenen / alle de wercken die
 met de hulpe vande almoghentheyt ende goet-
 heyt Godts door eenigh mensche volbraght
 waren: die haer ghegont waren tot onder-
 standt/ op datse dien feestdagh loffelijcker ter-
 eeren Godts soude moghen vieren. Alse nu
 dusdanighe als Goddelijcke wellustigheden
 was ghenietende / soo heeft hem de Heere aen
 haer veropenbaert om haer noch nieuwe gif-
 ten toe te schicken/ ende met de vriendelijckste
 metweerdicheydt soo heeft hy hem seluen daer
 ghestelt met den dienst vande hemelsche Prin-
 cen. Hier na alse booz alle de litinaren/ te we-
 ren: **CCXXV.** maels las Laudo, adoro, &c soo
 scheen sy oock by elck ghebedeken ten dienste
 te brengen een van haer ledikens tot lof van
 den Heere. Hier op scheen de Heere door een de
 soetste omheltinghe alle haer sinnen soo van
 bukten als van binnen op een wonderlijcke
 maniere te supueren / ende supuerende te ver-
 nientmen / ende vernientwende inde verrentinge
 van sijn heyligste sinnen crachtelijck heyligh

te maken. Almen clepte ter Capittel / so
 loofde sy wederom den Heere / hem danckende
 om dat hy persoonlyck hem gheweerdicht
 als Ouerhoofst te zijn vā dat Capittel; Gelyc
 hy hem oock gheweerdicht hadde dat aen S.
 Machtildis (saligher gedachtenis) te beropen
 baten. Waer ouer sy oock verstaen heeft in den
 Geest dat de Heere (dooz de deuotie / waer dooz
 vele bande vergaderinghe groote affectie had
 den tot dat Capittel / om de voorsz. veropenba
 ringhe die S. Machtildis ghedaen was) soo
 beweeght was dat hy als met een groote blyd
 schap verwachtte die comste van die vant
 Convent / sittende op die plaetse van me-brou
 we de Abdisse / in wiens persoone hy scheen
 wonderlyck te ghebieden / ende bouen haer
 wonderlyc te regeren inde glozie van sijn Ma
 iestept / omringhelt met de menichte van alle
 sijn salighe Gheesten ondersteunt zynde in sijn
 nen Keyserlycken stoel dooz den dienst bande
 Orden der Throonē. Ende als de vergaderinghe
 gheseten was / de Heere hem niet connende
 dooz blyschap langer wederhouwē / seyde met
 een blytighe vrylyckheyt. Siet mijn alderliefs
 te vrienden zyn ghecomen. Hier na als het
 dochterken las / Domine iube, ende de andere
 antwoorde / In viam mandatorum tuorum, &c.
 De Heere wtrepckende met sijn eertwerdiche
 handt heeft het Convent ghebenedijdt / seg
 ghende : Dooz de almogentheyt Godts mijns
 Daders / soo stemme ick dit toe. Ende als het
 dochterken doozs verbolghde : Iesus Chri
 stus filius Dei viui in Bethlehem Iuda nascitur,
 &c. Alle de Choozen der H. Enghelen hoozen
 de de soetbloeyende gheboorte Godts des Hee
 ren haren Conins vercondigen / verbult zyn
 de

de met een ontweerdeerlijcke bliſſchappe / tot
 ſynder eerweerdicheyt haer ter neder woꝝpen
 de/hebben hem aenbeden. Als alle die bant
 Conbent om te leſen den Miſerere mei Deus
 haer na de ghewoonte ter aerden neder wir
 pen/ſoo namen de Engelen die de helwaerders
 waren van die perſoonen der vergaderinghe
 elcks huns perſoons herte/ ende preſenteerden
 dat met bliſſchap aen den Heere/van de welcke
 ſcheen de Heere van elck/alſſe den Miſerere mei
 Deus laſen/te nemen als een ſtrickſken dat in
 inalcanderen ghehouden was/ ende dat leyde
 hy in ſynen ſchoot. Ende als aen den Heere ge
 preſenteert werden de herten der gheente die
 vierichſte beminden/ ſoo dienden de Engelen
 handen Chooꝝ der Seraphinnen / den Heere
 ſyn armen onderhoudende/ende de herten by
 hem voegghende. Als hem herten gepreſenteert
 werden der gheente die verder inde kenniſſe
 Godts verlicht waren / ſoo dienden den Heere
 de Engelen vanden Chooꝝ der Cherubinne.
 Maer als hem boozghebzoꝝcht werden herten
 die haer meest inde crachten oeffenden/ daer
 toe dienden den Chooꝝ der Engelen/ diemen
 Virtutes noemt/ dat is de crachten. Ende ſoo
 elcken mael dienden den Heere ſulcke Chooꝝ
 der Engelen/ als hem herten boozghebzoꝝcht
 werden/ haer oeffenende inde denghden / met
 die welcke ſy gelyckſozmicheyt hadden. Maer
 de herten der geente die haer om de boozſ. ver
 openbaringhe wil niet bereydt en hadden tot
 een ſonderlinghe deuotie/die werden den Heere
 boozghebzoꝝcht wel door den dienſt der Engelen
 maer ſy werden verſchoont in haer eyghen lic
 hamen/ als op der aerden neber ghewoꝝpen.
 Dus dan is deſe ghecomen tot den Heere inde

Siet hier
 de ghe
 meynſcap
 der Enge
 le met de
 menſche

Groot
voordeel
voor de
gheue die
haer beue
len inde
gebeden
van Sinte
Geertruit

dootmoedicheyt des Geests/ hem offerende den
eersten Miserere mei Deus, diemen dooz sijn ep
ghen persoon plochte te lesen/ segghende: Siet
mijnen blommighen Bztydegom ghewillich
lijck quijtschellende de portie die my ten deele
comt / offere ick v desen eersten Miserere mei
Deus tot eenen eewighen lof / op dat ghy daer
mede soudt goet doen aen de uwe ende mijne
beste karen/ na het welbehagen van v Godde
lijcke goedertierenheyt. Welcke gifte hem ge
offert zijnde/ heeftse de Heere die in gelijckenisse
van eenen edelen leuenden ende claerschijnen
den steen ghestelt int midden vande karkandt
die hy op sijn borst hadde / wonderlijck blin
kende van ghesteente ende gouwe bloommen
van verscheyden esmailleerfel/ tot haer seggen
de: Siet desen steen der liefden die my nu dooz
v is gheoffert gheworden/ dien hebbe ick daer
om int midden van desen karkandt verheuen
op dat alle die hen in v ghebeden beuelen / oft
ommers met eenigh ghepeys v voorszpraek
wenschen/ daer sulcken salicheyt dooz vercri
ghen moghen/ als vercreghen hebben de Isra
heliten/ die vande serpente ghesten waren
doozt aenschoutwen vant metalen serpent/ dat
ick dooz den dienst van Moyses hebbe doen
opzechten. Als nu de Psalmen wt zijnde die
vant Convent vander aerden opstonden: soo
zijnder ghecomen twee als doozlichtige treffe
lijke mannen/ ende droegen een gouwe tafel.
De welcke wtspredende sy dooz den Heere hie
len. Alsdan ontknoopende de Heere de strick
kens die in sijnen schoot waren vergadert / niet
terstondt soo hebben hen verdoont op de tafel
alle de woorden vande Psalmē ende ghebeden
die het Convent gheseyt hadde inde ghesycke
nisse

afſſe van leuende gheſteenten/ die dooz won-
 derlycke veranderinghe verſchepden waren/
 ende elck gheſteente gaf luyſter van een won-
 derlycke claerhepdt / met gheluydt oock van
 eenen ſoeten toon / ende dooz het ſchynen als
 ſpelende met een lieffelyck glans/ ſcheent den
 Heere aen te locken/ ende dooz het gheluydt te
 belweghen: op dat hy alle de bzycht/ die dooz elc
 woordt aen de heele Kercke ſoude comen/ ver-
 dubbelen ſoude aen die gene die dat geſproken
 hadde. Ende ſy heeft verſtaen dat de Heere alle
 deſe dinghen bzychte om de ſonderlinge deuotie
 die het Couvent hadde / ſooſe al verſtaen had-
 den dat hy op dien dagh altydt int Capittel
 ſoude preſideren/ dat is: den ouerſten zyn. Als
 dan gheleſen werdt het rolleken daer de namē
 wt vercondicht werden / der gheenre die ter
 mettenen ſouden ſinghen oft leſen / ſoo ſcheen
 de Heere met ſuleken lieffelycke bzyndelick-
 hept aen te ſien/ ende met buyghen des hoofts
 als wederom te groeten / dat het een menſche-
 lycke tonghe niet en ſoude connen verhalen/
 alſulcke perſoonen die hen neerſtelijck ſteden
 om te hoorzen wat hen boozgeſtelt werdt: maer
 die niet bzyoefhept herhaelden waerom datmē
 hen ſulcken ende ſulcken Reſponſ. niet bevolen
 en hadde / der ſulcker kinnekens de Heere ſoe-
 telijck aen te raken/ ende dus hem verſtreplen-
 de vertrooſten hy. Dit verſtaende deſe inden
 Gheest/ heeft gheſeydt tot den Heere: O Heere
 waert dat deſe vergaderinghe wiſte dit ſoet
 aenſchouwen van deſe goedertieren bzynde-
 lyckhept r'haerwaerts/ daer ſouden daer veel
 bzyoentigh worden alſſe haren naem niet en ſou-
 den hoorzen leſen. Waer op de Heere: ſulcke die
 gheerne ſouden leſen oft ſinghen/ waer dat ſy

VVonder
 lijcke
 voorco-
 minghe
 des Heere

Verdien-
 ſten van
 eenen goe-
 den vril.

Et 3 machte/

406 Het III. Boeck vanden invloed des
mochte / ende dooef is / om dat sy dat niet en
doet / die sal ick doock met diergelycke vrienden
lyckheyt vertroosten / ende ick sal haren goede
wille als volcomende loonen. Ende de Heere
heeft daer by geboeght: Als yemant hoorende
dat hem yet ghegeuen wordt om te doen synen
wille met sulcken meyninge tot syn ouerhoofst
buyght: dat hy dat tot mynder eeren begheere
te volbrengen / ende my dat beveelt om dat ic
hem soude helpen / om dat meerdelgelyck te vol
brengen: soo dickwils als dat yemandt sal
doen / soo dickwils sal hy mijn goedertieren
heyt soo crachtelyck tot hem trecken: dat ick
my geensins en sal connen wederhouwe van
hem een soet kusken te gheuen. Ma dese din
ghen als het Convent na het ghebruyck van
de Orden / die Priorinne eerst voorzgaende be
leet voor Me-vrouwe de Abdisse haer onachts
saemheden ende door haer gheabsolueert zyn
de s haer neder buyghden / soo heeft de Heere
met een bly ghelaet daer by gheboeght. Ende
ick absolueere y door de autoriteyt van mijn
Godtheit / van alle de onachtsaemheden / die
recht te bozen met aendachticheyt in mijn te
ghenwoordicheyt beleden zyn ghewest. Ende
dat soo: als ghy door menschelijcke crancheit
de selfste sult wederom doen: dat ghy my dan
alstijt barmhertigher sult binden / ende gheree
der om te verghenen. Maer is nu naert ghe
bruyck de seuen Psalmen werden gelesen voor
de sonden ende onachtsaemheden: soo hebben
haer terstondt verdoont alle de woorden inde
ghedaenten van peccelen / maer duytere inde
voorz. tafel ontrent de leuende ende blincken
de ghesteeften (vande welke voorsz. haelt is)
ghestelt. Ende sy heeft verstaen inden Gheest /
dat

Me moet
de hulpe
Christ
verloocke

Noteert
dat dese
absolutie
niet en is
Sacramen
telijck,
maer by
forme va
gebedt.

dat die Psalmen inde ghedaente van duystere
 peerlen verscheven / om dat het Convent die
 alleenlyck las wt ghewoonte ende niet met
 sonderlinge deuotie. Waer op staet te bemerc-
 ken / dat hoe wel het gene men den Heere schul-
 dich is / en dat na ghewoonte volbrzocht zynde
 opghedragghen wordt aen den Heere / tot op-
 hoopinge onser verdiensten / dat nochtans
 sulcks onepndelicker wtneementlyck edel ge-
 maect wordt ende aenghenae / dat men niet
 aendachtighe deuotie volbrzengt. Almen on-
 derpe Desperen sanc in den Hymno / Gloria
 tibi Domine, soo heeftse ghesien een groote me-
 nichte der Engelen ontrent het Convent blies-
 ghende / ende met iubileringe singhen den self-
 sten vers met luyder stemmen : soo heeftse den
 Heere ghebrzecht wat profijt de mensche daer
 van hadden / als de Engelen henlieden boe-
 ghende in hunnen loft samen met hen songen.
 Waer op soose gheen antwoordt vanden Hee-
 re en ontfinck / ende neerstelijck arbejde om
 dat te weten : ten lesten haer dat van Godt in-
 ghegeuen zynde / heeftse verstaen : dat soo wan-
 neer de Engelen op aertelijck zijn in onsen
 dienst / datse den Heere bidden op dat die hen
 benzerstighen om met henlieden : ghelijc te zijn
 in deuotie / doock by hem soude gheweerdighen
 die ghelijck te maken met henlieden in waer-
 achtige supuerheyt des herten ende lichaems.
 Hier heeftse begost te bzeesen (ghelijc de men-
 schen plegghen) datse dese kennist niet en had-
 de dooz den Gheest Godts / maer van haer en-
 ghen verstandt. Waer ouer sy vercregen heeft
 een antwoordt vande Goddelijcke vertroos-
 stinghe. En wilt niet bzeesen : want om dat
 ulven wille sog te vollen vereenicht is met der

Het gene
 me door
 gevoote
 bidt en is
 nerghens
 nae soo
 aengenaē
 als datme
 met aen-
 dachtighe
 deuotie
 doet.

Het ghe-
 bedt der
 Engelen
 voor ons.

mijnen/ soo dat hy niet en can anders willen
 dan sulcks als ic wille/ ende na goet verholgh
 om dat ghy in alles mijnen lof soeckt: soo sijn
 alle de Enghelsche Gheesten soo onderdaen
 utwen Godvruchtigen wille/ dat waert indien
 dat sy eerst dooz v lieden niet ghebeden en had-
 den/ ghelyck ghy verstaen hebt dooz den Geest
 datse doen: ommers daerom dat het v soo ghe-
 lieuen soude/ dat sy dat souden doen van nu
 boorts aen/ sonder twyfel soo souden sy neer-
 stelyck hen beblighen om dat te doen. Jae
 om dat ghy van my den Keyser Keyserinne
 zijt ghemaecte/ soo ist dat alle de hemelsche
 Princen uyen wille soo onderdanigh sijn/ dat
 waert dat ghyse yet bevelde te doen/ terstont
 om v woorden waer te maken soude sy beuer-
 stighen om dat opt aldergeringste te volbrin-
 ghen. Als men na de Desperen na de ghetwoone
 te de Reliquien der Keylighen met het beelde
 vande H. Maeght dindroegh Desse met d'ide-
 heyt in haer herte ouerlegghende / datse ouer-
 mits haer cranckheyt inden Aduent gheenen
 dienst ghedaen en hadde/ oft ghebedekens ghe-
 lesen / om datse sulcks soude hebben moghen
 op-offeren aen de maeghdelycke Moeder op
 haren seestdagh: gheleert wordende dooz de
 ouersoete saluughe vanden H. Geest/ heestse
 de onbevleete moeder op-gheroert het alder
 edelste ende aldersoetste herte van Iesus Chri-
 stus tot verbullinghe van alle haer onacht-
 saemheden / het welck de gebenedyde Maeght
 met de meeste blischap aenbeerdende / heestse
 daer dooz ghehouden ghenoechsame blischap
 des diensts ende eere. Want dat herte alleen
 alderweerdichste zynde/ ende in hem houwen-
 de alle goet verrooghde aen de maeghdelycke
 moeder

De offer-
 hande vā
 herte Cri-
 sti is een
 vervullin-
 ghe van
 onse on-
 achtlaem-
 heyt.

moeder het volcomen van alle dat aengenaem
 is vande ſaken / die dooz yemandts deuotie oft
 neerſticheyt des ghebedts tot haer moederlijc-
 he reze ſouden moghen gepreſentert worden.

Vande honichvloeyende gheboorte des Heeren,
 hoe dat wy het kindeken Ieſum in ons moe-
 ten ontfanghen ende verwermen, ende hoe dat
 wy het onſe ende ons aen hem moeten offeren

DAT III. CAPITTEL.

Alſſe op den nacht vande gheboorte ter
 Mettenen tyt haer wilde oeffenen gelijckſe
 de voozgaende ghedarn hadde als bouen ſtaet /
 ſoo heeft de Heere haren getrouwen dienſt ver-
 geldende haer heel tot hem ingetrocken / ſoo
 dat hyſe met eenen den ſoetſte inbloedt ſynder
 Godtheyt in haer ſiele / ende wederom met ee-
 nen wederbloet des danckbaerhepts haerder
 ſiele in Godt was boedende met een kenniſſe
 van een ontweſpzekelycke ende ontweerdeelijc-
 ke ſoeticheyt in alle de dingen die daer geſongē
 worden / ſo inde Pſalmē als inde Reſponſorie.
 Ende alſſe in deſe welluſtigheden wonderlyc
 verheught wert / ſo heeftſe geſie die vant Con-
 bent ſtaende met grooter eerbiedinge rontom
 den Heere den Coninck der Coningen die ver-
 henen ſat op den Keyſerlijckē throon van ſijn
 Goddelycke maieſteyt / ende dat ſy daer met
 grooter deuotie hen Mettenen ſonghen tot ſij-
 nen lof ende glozie / ſoo van ghedachtigh zynde
 vele die henlieden in haer ghebeden bevolen
 hadden / heeftſe gheſeyt met grooter deuotie in-
 de ootmoedicheyt des Geests tot den Heere: **W**
 hoe wel bereyſcht de reden dat ick onweerdige

dooz die bidden soude/die met arbeidt en beid-
 tie in v teghentwoordicheydt staen / singhende
 ende louende daer ick helaes om myn sieckte
 wil sulcks als sy doen / niet en can te weghe
 brenghen ? Waer op de Heere antwoorde:
 Ghy cont seet wel dooz henliede bidden : ouer-
 mits dat ick v opnemende gestelt hebbe inden
 schoot van myn vaderliche goedertierenheyt/
 om te verbidden ende te vercrighen al dat v
 siele begheert. Ende sy: Heere is dat het v ghe-
 lieft dat ick dooz hen bidde / soo hegeere ick dat
 ghy my een ure stelt / op de welke ick dat ghe-
 trouwelijck tot uwen lof / ende tot hun profijt
 soude moghen volbrenghen : soo nochtans dat
 ick daer dooz niet belet en worde vant ghenen-
 ten vande hemelsche banquetten / waer mede
 ghy v gheweerdicht my nu te versaden. Waer
 op de Heere: Beveelt dan elck van hun aen die
 mijne Goddelijcke wetenschap ende liefde / ter
 welker oplicht ick wt den schoot van Godt
 den Vader op aertrijck neder gedaelt ben: om
 den mensche saligh te maken. Als sy dat doen-
 de elck besonder die haer bevolen waren maer
 noemde / de goedertiereste Heere beweeght zijn-
 de dooz de soericheyt vande Goddelijcke liefde/
 ende elcks noot int licht van sijn Goddelij-
 ke wetenschap ouerlegghende is tot henlie-
 den dooz een minnelijck medelijden nederghes-
 comen. Daer is oock ghesien geweest die heer-
 lijcke Maeght ende moeder zerklijck verheuen/
 sittende by haren Zone inde hemelsche glorie/
 ende alsinen sancck het Respons. Descendit de
 caelis. De Heere als vermaent zijnde dooz die
 woorden van die minnelijcste meweerdicheyt/
 waer dooz hy nedercomede wt den schoot van
 den Hemelsche Vader / dooz het Lichaem van
 de

de onbebleekte Maeght gebaelt is tot het bal-
 linckfchap van onse ellendicheydt / daer dooz
 als smeltende dooz liefden / heeft met de foet-
 ste vriendelijckheyt met toelachende ooghen
 aenghefen fyn maeghdelycke Moeder / dooz
 welckens vriendelijckheys bewegen alle haer
 binnenfte morfte beroert worden / ende fo heeft
 hy haer vriendelgck een ouerfoet kuffen gege-
 uen aen haren mondt: waer dooz hy aen haer
 alle de blyfchappen / waer dooz sy opt op aert-
 ryck dooz fyn herlichste menfcheydt verbljdt
 getweeft hadde / heeft verdubbende vernicut.
 Het onbebleekt lichaem oock vande glorieufe
 Maeght fcheen als een criftael doozluchrich:
 waer dooz alle haer ingelwant als tot het bin-
 nenfte toe met de Goddelijcke ftrale doozfche-
 nen. Ende verbult zijnde blonck als gout dat
 in zijde van verfcheyden veruen ghewonden
 zijnde / fchijnt doozt criftael / ende het fcheen
 dat het blommich kindeke den eenigen Soon
 vanden opperften Vader / fyn toeblycht nam
 om te fuyghen dooz een vlijtighe ghenoechte
 tot het herte vande maeghdelycke Moeder.
 Waer dooz sy verftaen heeft / dat ghelijck de
 menfcheydt Chrifti ghefpyft werdt dooz het
 maeghdelyck melck / dat soo de Godtheyt ghe-
 noechte hadde int ghenieten der fuyuerheyt
 vant onnoofelste en amoureuſte herte. Maer
 als die vant Convent haer diep veroornoe-
 dichden aent Resp. Verbum caro factum est, en
 dat om de eerweerdicheyt vande menfchwoz-
 dinghe des Heeren: soo heeftse den Heere hoo-
 ren segghen: Soo dickwils als remandt met
 deuote danckbaerheyt hem neerbuyghet in dat
 hoozdt / my bedanckende dat ick om funder
 liefden wille my geweerdyght hebbe menfche te
 worden:

Hoe aen-
 ghenaeem
 dat Chri-
 ſto is een
 devote
 danfeg-
 ginghe
 voor fijn
 menfchor
 dinghe.

worden:

worden: soo dickwils oock buyghe ick my (als
 dooz myn epgghen sacchtmoedicheydt ghepozt
 zijnde) wederom op het metweerdichste tot
 sulcken een/ē offere dooz het binnenste mijn-
 der herten aen Godt mynen Vader alle de
 brucht van myn salichste menscheit/ verdub-
 belt tot verineerderinghe vande ewighe salie-
 heydt van die mensche. Maer int eynde van
 dat Respons. in dat woordt: Et veritate, boozts
 comēde de maget Maria met dubbel cieraet/
 te weten: des maeghdoms / ende van moeder
 te zyn / wonderlijck beciert zijnde / is gecomen
 eerst tot de opperste suster vande rechte Chooz/
 ende ombattende haer schouderen met haer
 rechter handt / en soetelijcks douwende heeftse
 dat heerlijck kindeken schoon bouen alle de
 kinderen der menschen gedrukt op haer siele:
 ende soo boozts gaende den Chooz lancs / heeftse
 dooz een soete omheltinge insgelijck oock ge-
 drukt het delicaet ende minnelijck kindeken
 in alle der susters sielen. Ende alffe nu alle het
 reer kindeken inden arm van haer sielen had-
 den / sommige schenen sijn hooft seer sozghbul-
 delijck ende ghemackelijck als met een kusten
 te onderhouwē. Andere dooz onachtsaemheyt
 schenen dat hooft onghemackelijck als te laten
 vallen. Waer dooz sy verstaē heeft dat die per-
 soonen die Godt den Heere hunnen vryen wille
 gauen om dat hy daer mede soude doen na sijn
 welbehaghen die onderhielen het hooft vande
 liefsten Jesus als met een saccht kusten / dat
 is: sy onderhielen hem met hunnen goeden
 wille. Sommighe andere / wiens wille soo niet
 ghebroken en was / ende noch onbolmaeckt /
 die lieten het hooft vant kindeken ongemacke-
 lijck hangen. Soo dan bevinde laet ons onse
 herten

De goe-
 derieren
 heyt vāde
 maechde-
 lijcke
 moeder
 tot haer
 deuote.

♥ Vre dat
 de Heere
 vriedelijc
 ende ghe-
 mackelijc
 ontfangt.

herten onledighen/ ende onſe conſcientien van Hoe een
 alle eyghenſinnelichheydt/ ende laet ons onſe genaeem.
 herten den Heere offeren met eenen bypen ende dat Gode
 bollen wille/ tot alle ſijn welbehaghen / die in is heil voo
 alles begheert ons profijt: op dat wy niet ghe- loochene
 bonden en worden/ doock booz eenen oogeblic van ſijn
 tijts moepelijckheyt aen te doen het ouerſoete eyghen
 ende belicaet kindcken: dat ſoo inweerdelijck vville, en
 ghelept is / ende ghedrukt in ons hertenſte. hem inde
 Maer onder de miſſe die begint Dominus dixit vville
 heeft haer de Heere goedertierlijck wederom Gods
 dooz elcke van die woorden met kenniſſe ver- ouer te
 hult van een ontworpenelijck ſoetichheydt. ghen.
 Waer na als men onder den Gloria in excelsis
 ſanck primogenitus Mariae virginis matris, dat
 is: den eerſten ghebozen van Maria de maget
 ende moeder: ſoo docht haer dat men veel be-
 quamer ſonde gheſeyt hebben/ Vnigenicus, dat
 is: den eenighen gebozen/ als den eerſten ghe-
 bozen: om dat de onbeleckte geenen anderen
 ghebaert en heeft/ als alleenlijck dien eenigen/
 dieſe verdient heeft vanden H. Sheest te ont-
 fanghen. Waer op de maeght haer met een Vvaerom
 byndelijck aenſchijn gheantwoordt heeft/ dat Chri-
 ſtus is
 ſeggende: Sheensius en wordt mijnen ſoet- meer dan
 ſten Ieſus ghenoemt den eenighen ghebozen: eerſten
 maer ſeer bequamelijck mijnen eerſten ghebo- geboren
 ren/ dien ick met gheſloten lichame doozt Soon van
 ghebozocht hebbe/ ende na hem/ ia dooz hem/ v Maria als
 liedt altemael (op dat ghy ſijn broeders ſoudt den eeni-
 zyn/ ende mijn kinderen) hebbe ick dooz ver- gen gebo-
 kieſinghe ghebaert/ dooz het ingewandt vande ren Soon
 moederlijcke liefde. Ontrent het Offertorium
 heeftſe verſtaen inden Sheest: dat elck vande
 bergaderinghe offerde den Heere de giften der
 ghebeden dieſe hadden gebeden inden Advent.
 Onder

Onder de welcke sommighe offerden de hare
 inden schoot vant kindeken / dat in haerlieder
 siele ghedrukt was / tot de welcke quam de sa-
 lighē maeght Marie daerse op haer plaetsen
 waren / ende sy diendense hier in : datse met
 grooter liefden den schoot van haren ouerbe-
 minden Sone schicte / ende stierden sijn han-
 dekens om te ontfangen de giften die hem ge-
 presenteert werden. Maer sommighe persoonē
 schenen te comen tot den outaer int midden
 vanden Choor / ende daer hinnen ghebeden te
 offeren aen de maeghdelycke Moeder die het
 kindeken Jesus op haren schoot droegh. Out
 welcke gebeden te ontfanghen als het teer kin-
 deken niet gheholpen en werdt / soo ghesiet heb-
 hem / oft het om sijn teerhepdt wille die niet en
 coste ontfangen. Waer dooz sy verstaen heeft /
 dat die deuotelijck offerden inden schoot vant
 kindeken Jesus waren die in hun binnenste
 Godt meynden / ende hem dienden / als die nu
 geestelijck ghebozen was : aen de welcke scheen
 de H. Maeght ghehoor te geuen / ende met hen-
 lieden te wercken / als verheught zijnde met
 hun deuotie en salichept. Maer die persoonen
 die alleenlijck dooz verroogē vande H. Kercke
 dachten dat de Heere in synen tijt in Bethlehē
 gebozen was / die schenen int midden vanden
 Choor te comen vooz den outaer / ende aldaer
 hun lieden giften te presenteren aen de maegh-
 delijcke Moeder. So dandese ooc comende tot
 den Coninc der glozen heeft geoffert / gelijc hi
 begeert hadde den goeden wille van sommige
 persoonen die geern sulcke dingen souden ge-
 daen hebben / ten ware datse dooz sommige re-
 delijcke dingen die ooc profijtelijc waren / niet
 belet geweest en hadden. Waer dooz datse oock
 geleert

Hoe dat-
 men best
 de ghe-
 boorte
 Godts sal
 overleggē

geleert is geweest inden Geest: dat die gebeden die denotelijc geleſen ware werde geſchict in de boecktafel inde gedaente van coſtelijcke peerle/ en dien goeden wille der geente die geern sulcs ſonden gedaen hebben/ ten hadde geweest datſe dooz profytelijcke dinghen noch hadden belet geweest / en daer-en-boven noch om hun onachtſaemheyt bedroeft ware/ en dooz goet verbolgh veroetmoedicht werden/ ſcheen als gheſchict te worde in dien cterlijckē karkant daer de hooſte Chriſti ſchee mede verciert te zyn/ en daer dooz verregen sy ſulcke bruchten comde tot het Goddelijc herte/ geliſc als yemandt een kiſte open doet met enen ſcutel / waer wt hy verſchepden ghenoechten magh ſcheypen.

Vanden Feestdagh van S. Ian Evangelijc, en vande maniere van te contempleren, ende vande lof des maeghdoms, ende hoe datmen dien bewaren ſal.

DAT III. CAPITTEL.

DEN Apotele ende Evangelijc S. Ian die heeft hem eens beropenbaert an deſe maeghet ter wylen alſſe bat inden Aduent / ghecleedt zynde met gele clederē die vol met gouden arenden gheweuen waren/ waer mede te kennen werdt gegeuen/ dat/ hoe wel S. Ian verheuen werdt bouen ſijn ſeluen dooz opghetogentheyt des Geests inde beſpiegelinghe/ ter wylen hy noch was leuende na den lichame: dat hy hem ſeluen nochtans altydts ſochte te verwoyden inde vallepe des ootmoedicheyts/ dooz kenniſſe van ſijn eyghen verſmaeytheyt. Ende alſſe ſijn fraey cleedt opt nertſtichſte beſach/ ſoo ſcheen onder de gulde arenden haer te

De ootmoedicheyt van S. Ian.

De ma-
niere van
bespieghe
linge van
S. Jan.

betoonen een roode berue die aen alle canten
by de arenden haer wat dooz liet blycken/ waer
beeldende dat den H. Joannes de orden vande
bespiegelinghe alcht plochte te beginne vande
memorie des lydens Christi. Het welck hy/ te
weten: met syn eygen oogen ghesien hadde/ en
tot het vinnenste toe van syn herte dooz innich
medelyden ghevoelt hadde. Ende soo allens-
kens voortgaende/ vloogh hy optwaerts tot
de hooghe vande Goddelijcke maesteyt/ de
welcke hy sonder pinckooghen des verstandis
vooz soo veel een sterffelijck mensche hier toe
ghelaten wordt claerder was beschouwende.
Hy hadde oock twee goude letten/ d'een op syn
rechter schouder/ ende d'ander op syn sincker
schouder/ en inde rechter schouder selie was
vooz een wonderlijck grabeersel gheschreuen:
Den Discipel die Iesus beminde: Maer inde
sincker stont: Dit is de bewaerder des Maeghes;
tot een teeken vande sonderlinghe H. Zinileghe/
waer dooz hy alleen bouen de andere Apostel
verdient heeft gheheten te zyn/ ende oock te
zyn den Apostel die Iesus beminde. Ende om
dat de Heere hem oock weerdich ghekent heeft
aen den welcken hy die witte lette/ dat is syn
maeghdelijcke moeder als hy steruen wilde
sent Crux soude bevelen. Hy hadde ooc vooz
syn borste een wonderlijck borst-stuck des re-
delijchheits tot voordeel/ om dat hy int auont-
mael op die hontichbloeyende borst des Herren
gherust heeft/ waer in met leuende quilde lette-
ren gheschreuen stont: Int beghinsel was dat
woordt. Waer dooz te kennen werdt ghegeuen
de leuende cracht van die weerdichste woorden
die in dat Euangelie gheschreuen zyn. Doer
seyde dese tot den Heere. Waerom mijnen lief-

den Heere hebt ghy my ontweerdighe nu desen
 uwen soo seet beminden boozghebzocht? De
 Heere antwoorde: Om dat ick hem niet v/
 door een sonderlinghe vzienschap begheere te
 verbinden. Ende nademael dat ghy gheenen
 Apostel en hebt/ soo gheue ick v desen/ om hem
 te hebben als eenen ghetroosten boozspraker
 inden Hemel. Ende sy daer op: Leert my sepde
 sy soetste Heere/wat ick hem booz dienst soude
 moghen bewyfen. De Heere antwoorde: Elck
 een sal daghelycks aen synen Apostel eenen
 Vader noster moghen lesen: hem vermanende
 dat soetste betrouwen dat syn herte gheboelde
 als ick hem leerde dat ghebet/ ende hy sal hem
 bidden dat hy hem gheweerdighe booz hen te
 vercrighen dat hy mochte verdienen door een
 gheruste volherdicheyt/ ten epude toe my ghe-
 trouwelyck aen te hanghen. Maer op den
 feestdag vanden booz. Apostel/ als dese noch
 deuotelycker/ als haer ghewoonte was onder
 de mettenen haer hadde: soo was daer by haer
 dien lieuen Discipel die de Heere Jesus waer-
 achtelyck beminde (waer ouer hy ooc te recht
 van alle de minnarē moet bemindt wordē) en
 hy dede haer veel feesten aen. Alse dan aen de-
 sen veel vande vergaderinghe die haer bebolet
 waren / ghetrouwelyck oock wederom bebole
 hadde. Ende hy alle haer begheerten aenbeere
 hadde/ segghende: Hier in ben ick mynen Heere
 ghelyck/ dat ickse beminne die my beminnen:
 soo heeft dese tot hem gheseyt. En wat sal ick
 arme booz gratie connen vercrighen in desen
 uwen ouersoeten feestdag. Ende hy heeft ghe-
 antwoordt: Comt niet my ghy uytuercozen
 van mynen Heere / ende laet ons t'samen ru-
 sten op de soeibloepende borste des Heere / inde

wat dielt
 dat elck
 aen sijne
 Apostel
 dagelijcs
 sal doen.

welcke verborghen zijn alle de schatten des sâ-
lichepts. Ende haer opnemende inden Geest/
soo heeft hy se ghezocht tot de honichbloepen-
de teghenwoordicheyt van onsen. Salighma-
ker/ ende hy heeft se gestelt aen de rechter syde/
ende hy heeft hem seluer nedergheset om te
rusten aen de sincker syde/ende alse beyde in-
den schoot Jesu nederlaghen: soo heeft Joa-
nes met sijnen boozsten vinghet met de eer-
weerdichste soeticheydt/takende de bozste des
Heeren/gheseyt. Siet het heyligh der heylighen
dat t'hemwaerts trecht al t'goet van hemel-
ryck ende aertryck. Doen vzaeghde sy den
H. Joannes/waerom dat hy verkiezende de
sincker syde bande bozste des Heeren haer ge-
stelt hadde aen de rechter syde. Waer op hy
antwoorde: Om dat ick nu alle dingen ouer-
wonnen hebbende eenen Gheest met Godt ge-
worden ben / magh ick alle dinghen doorgaen
subtyllyck daer t'bleesch niet henen en magh/
daerom hebbe ic vercosen de heele vaste plaet-
sen: maer ghy die noch leuende int lichaem/
niet en cont ghelyck ick doorgaen/ om de heele
ende vaste plaetsen te ondersoeken: daerom
hebbe ick h gheset aen de open plaetse van het
Goddelyck herte: op dat ghy des te vyper daer
uyt moeght trecken den dzanck bande soetic-
heyt ende vertroostinghe die de wtboztelende
cracht bande Goddelycke liefbe sonder ophou-
wen / ouerbloedelyck is wtstortende voor elck
die sulcks begheert. Maer soose dooz het beroe-
ren bande heylichste polssen (maer dooz sonder
ophoutwen het Goddelyck herte beweeght
wordt) een onwtsprekelycke vzeughde schepte/
soo heeft se gheseyt tot S. Jan: En hebby oock
niet o beminden Godts gheboelt de genoechte
van

van dese soetste polffen als ghy soetelijck int
 Auontmael gherust hebt op die soetste borste/
 waer door ick nu soo grooten ghenoechte ghe-
 niere? Ende hy heeft gheantwoorde: Ja ick be-
 kenne dat ickse waerachtelijc gheboelt hebbe/
 ende doorboelt hebbe/want die soeticheyt heeft
 mijn siele soo tot het binnenste toe doorzongē
 als eenighen soersten wijn opt heeft connen
 doorzvinghen een crupine van een neubacken
 broot met soeticheyt. Daer-en-boue is mijnen
 Geest soo crachtelijck onsteken geworden/ghe-
 lijck eenen siedende pot door den brandt des
 biers opt hittichste wort siedende. Waer op sy:
 En waerom hebby die dinghen soo heel ver-
 sweghen dat ghy noch yet / hoe weynigh dat
 ware daer van beschreue en hebt tot onse ver-
 hoorderinghe? Hy antwoorde: Het betaemde
 my dat ick een woorde soude schryuen aen de
 nieuwe Kercke / vant ongherozen woorde
 Godtes: waer van het menschelijcke geslachte
 ghenoech soude hebben om te vatten tot het
 eynde des werelts toe / hoe wel nochtans dat
 het noyt van yemanden te vollen sal verstaen
 worde / maer de wtsprake vāde soeticheyt van
 dese polffen die is belwaert gheworden voor des-
 sen tijt: op dat door het gehoor van sulcke din-
 ghen die werelt die nu vercout is ende verstant
 in de liefde soude verwerint worde. Ende soose
 haer verwonderde vande schoonheit van S.
 Jan die scheen te rusten op de borste des Hee-
 ren. Hy antwoordende seyde tot haer: Tot
 noch toe hebby my ghesien in die ghedaente
 ghelijck ic op der aerden op de borste des Hee-
 ren misnen beminder ende eenighen vriendt
 int auontmael gherust hebbe: maer nu is dat
 het v soo ghelieft/sal ick v vercrighen dat ghy

my moeght sien inde ghedaente/waer dooz ick
 nu de wellusticheden gheniete des Godthepts
 inden hemel/ ende alse sulcks begheerde/ ter
 stont so heeftse gesien de woeste zee des Godt-
 hepts binnen inde borste des Heeren Jesu. En
 Sint Jan daer inde ghedaente van een cley-
 biken als een visken met een onwtsprekelijc-
 ke ghenoechte ende byzheyt in swemmē. Ende
 sy heeft verstaen / dat waer het ghedruys des
 Godthepts alder crachtighste inbloedt heeft
 inde menscheydt / dat daer oock sijn meeste in-
 wooninghe was. Van welke aldersoetste be-
 ken hy na sijn vierichste begheerte gedroncken
 hebbende / ende droncken gheworden zijnde/
 scheen wt sijn herte als een aderken wt te late/
 ende daer dooz ouer den heelen omloop des
 werelts als wt te stropen de druppelen vande
 Goddelijcke soeticheydt. De welke bedupden
 de salichste bemaningen van sijn salige seere/
 ende sonderlinghe van sijn Euangelie: In prin-
 cipio erat verbum, &c.

Item op een ander reyse op den selfstē feest-
 dagh / als sy daer in seer verheught was / om
 datse op dien dagh met soo hemel soeten woord-
 den hoorde verheffen in S. Jan de onbelect-
 heyt van den maeghdom. Ten lesten haer kee-
 rende tot dien sonderlinghen vziendt Godts/
 heeftse ghebeden dat hy hem soude getweedige
 ons te bererighen dooz sijn ghebet/ dat wy met
 de gratie Godts souden moghen ons beneer-
 stighen/ soo sochbuldelijck onse salicheyt te be-
 waren/ dat wy int ewigh leuen inde glorie
 Godts oock mochten na ons cleyb begrip
 mede deelachtich wordē sulcken soetcluydende
 lof met hem. Waer op sy sulcken antwoorde
 vanden salighen Joannes ontfanghen heeft:
 Die

Die met my begheert inde salicheydt mede te
 deplen den loon der victozien: Laet hem be-
 neerstighen eenen loop met my te houwen ouer
 wegh. Ende hy heeft daer noch by gheboeght:
 Dickwils ouerdenckende alle den tijdt mijns
 leuens met wat een soete gemeynsame brient-
 schap mijnen alderlieffsten meester ende Heere
 Jesus in my aenghesien heeft/ia geloont heeft
 die steruinghe / waer dooz ick mijn bzypt ver-
 latende bande bzypt oft hem ghevolght ben/
 hebbe namaels altydt in alle mijn woorden
 ende wercken die neersticheyt ghebzypt / dat
 ick neerstelijck sozghen doezgh dat ick aen my
 seluen / oft oock aen andere gheen oorzake en
 soude gheuen/waer dooz die deught die so aen-
 genaem is aen mijnen meester / te weten: de
 supuerheyt eenichsins soude besmet worden.
 Ende hy boechde daer by: Als alle de andere
 Apostelen schouden alle saken daer quaet ver-
 moeden af was / ende wederom daert quaet
 vermoeden geen plaetse en greep byer waren
 in die te ghebzypten: ghelijckmen inde wer-
 ken der Apostelen leest/datse waren met de
 vrouwen / ende Maria de Moeder Jesu / etc.
 Ick doezgh my onder hen altyt soo sozchbul-
 delijck / dat alffer eenighen noot was des lic-
 haems / oft als de salicheydt der sielen sulcks
 bereyschte/noyt scheen de vrouwen te ontblen-
 den/nochtans en hebbe ick noyt achtergelat
 neerstighe sozge booz my te draghen: want ick
 hadde altydt booz een maniere/dat waer dat
 hem vertoonde eenighe oorzake van mensche-
 lijckheyt/dat ick daer altydt aenriep de hulpe
 bande Goddelijcke goedertierenheyt. Ende dat
 is datmen van my singht: In tribulacione in-
 uocasti me, & ego exaudiui te, &c. dat is: Ghy
 hebbe

De supuer-
 heyt van
 S. Ian.

hebt my aengeropen inde tribulatie/ende ick
 hebbe u verhoort / etc. Want de Heere en heeft
 noyt toegelaten/dat yemandt dooz affectie
 t'ynwaerts soude besmet worden/ waer ouer
 ick oock dat booz eenen loon hebbe vercreghen
 van mijnen liefste Meester/ dat de supuerheyt
 in my bouen alle de wtuercozen ghepresen
 wordt. Doch dat niet alleen:maer bouen dien
 hebbe ick een sonderlinghe plaetse inden hemel
 vercreghen / die dooz weerdicheydt andere te
 bouen gaet: al waer ick staende inde glorie en
 ouerblinckende claerheyt / te beter ontfanghe
 met de soeticheyt des wellusticheyts de stralen
 van die liefde/die den spieghel is sonder vleckel
 ende de claerheyt van eewigh leuen. Want so
 dickwils als in de Kercke verhaelt de ghe-
 dachtenisse van mijn supuerheyt:soo dickwils
 oock verbult mijnen Heere mijnen beminder
 alle mijn binnenste / my groetende dooz het
 soetste vermaken van sijn ghelaet/met de ghe-
 noechlijckheyt van sijn soeticheyt / de welke
 als eenen crachtighen dyanck gaet dooz alle
 het merck mynder sielen / ende dat is datter
 ghesonghen wordt tot mijnen lof: Ponam te
 sicut signaculum in conspectu meo, dat is: Ick
 sal u stellen als eenen seggel in mijn tegewoo-
 dicheyt/te weten:als een vat/em te ontfangen
 alle de wtschietinghe van mijn vandenste/ia
 aldersoetste liefde. Na dese dinghen sy inghe-
 leydt zijnde tot hooger kennisse/heeft verstaen
 dooz dat de Heere leydt int Euangelie. In
 mijns Vaders huys zijn veel woonplaetsen/
 datter sonderlinghe dyp woonplaetsen sullen
 zijn/inde welke dat saligh ghemaect worden
 op dyp manieren die de onbeblecktheyt vande
 1. maegdelijcke supuerheyt volghen. Deerste
 woo

dry voo-
 ninghen
 vande be-
 minders
 des suy-
 verheys.

1. maegdelijcke supuerheyt volghen. Deerste woo

wooninghe is der gheentre/ghelijck gheſeyt is
 bande Apoftelen die alle ſuſpecte dingen ſchou-
 wen/ende die niet ſuſpect en zyn redelijck toe-
 ſtaen: ende ſoo yet daer-en-tuſſchen het ghe-
 moet bewegende becoort/ het ſelwighe manne-
 lijck bechtende ouerwinnen: maer alſſe dooz
 menſchelijke cranckhepdt eenighſins comen
 de neerlaghe te hebben / als dan ſulcks met
 weerdighe vruchten des leetweſens wt doen.
 De tweede wooninghe is der geentre die in ver-^{2.}
 moepelijcke ende onbermoepelijcke dinghen
 ſorghvuldijcker handelende/in allen manie-
 ren hen verſchepden vant gene hen soude mo-
 ghen oorſake zyn van eenighe becozinghe / die
 hun vleech caſtijden ende onderbzenghen/ ſoo
 dat het onmoghelijck soude zyn dat het tegen
 den Gheest soude riſſen: van welck ghetal dat
 ſchijnt te zyn S. Jan Baptiſt / ende andere
 gheestelijke mannen / die allegader in deſe
 tweede wooninghe worden ſaligh ghemaect/
 ouerſulcks dat hen r'eender ſijde/ de goedertie-
 rentheyt Godts louterlijck dooz de gratie hey-
 ligh maect/ende t'ander ſyde/dooz dien datſe
 medewerckende met de gratie Godts hen ſel-
 uen vant quaedt treckende int goet oeffenen.
 De derde wooninghe is der geentre die boozco-^{3.}
 men zijnde vanden heere met de ghebenedij-
 dinghe des ſoeticheyts/ alle quaet als natuer-
 lijck haten / ende nochtans onder de verſchep-
 denheden der toeballende dinghen/nu niet de
 quade / ende dan met de goede handelen na de
 verſchepdenheden der ſaken/ altijt nochtans
 dooz een onbetweeghlijck booznemen het quaet
 hatende/ende het goet aen hangende / ſoo ſoec-
 ken / niet alleenlijck hen ſeluen / maer oock
 andere onbelect te bewaren: ſulcke menſchen

doen wonderlijck veel profijts door de mens-
schelycke affectie die in henlieden niet en ghes-
breecht/ de welcke sy nochtans breesende/ al isse
godtbruchtigh oft sy buyten de mate soude
zijn daer door verootmoedicht worden / ende
daerom neerstelijcker worden om hen seluen
te bewaren. Ghelijck S. Gregorius seydt : De
goede herten die kennen daer schult daer gheen
schuld en is. Ende onder dese heeft den H. Jo-
hannes den Euangelist het Priuilegie vande
hoornaemste victorie/ daerom ist oock dat op
sijnen feestdagh ghesonghen wordt: Qui vicerit
faciam illum, &c. dat is: Soo wie verwint die
sal ick maken/etc. om wel te verstaen. Soo wie
verwint, te weten : De menschelycke toeghe-
daentheyt. Ick sal dien maken tot een pilaer in
mijnen Tempel, dat is: als een vast steunsel/op
het welck als onderschoozende de ouerbloedic-
heyt van mijn Goddelijcke ghenoechte ick rusten
magh. Ende ick sal mijnen naem op hem
schrijven, dat is: op hem sal ick drucken als
merckelijck blyckende de soeticheyt van mijn
gemeynsame vrientschap met hem. Ende den
naem vande stadt van het nieuwe Ierusalem, dat
is: soo van binnen als wterlijck sal hy noch
crighen belooninghe booz elck persoon/wiens
salicheyt hy opt aertrijck sal ghesocht hebben.

Hier mede comt wel ouer een dat alse op een
nen anderen tijdt eens pepsde / waerom dat
S. Jan den Euangelist soo verheuen werdt
boozde onbebleckthejdt vanden maeghdom/
als hy nochtans ghelesen wordt door den Heere
re vande byploft gheropen gheweest te heb-
ben: daer Sint Jan Baptist verheemt zijnde/
ende by van alle bleesschelijckheyt/nochtans
minder van die dencht gheplesen wordt. De
Heere

Sint Jan
Bapst.

Heere die een onderſchepder is der ghepeyſen/
 ende beſchicker der verdienſten / die he eſt haer
 deſe alle bepde in een biſioen vertoont / te we-
 ten/ S. Jan Baptiſt als ſittende op eenen ber-
 henen thsoon alleen van alle menſchen ver-
 ſchepden op de zee. Maer S. Jan Euangelift
 als ſtaende int midden van eenen houen / die
 ſoo vzeſſelijck onſteken ſcheen dat de vlamme
 rontomme hem bloogh/ ſo wel van bouen als
 van onder: ſoo ſy dit ſiende verwondert was/
 heeft haer de Heere onderrecht/ ſeggende: Wat
 dunct v loſſelijcker te zyn dat den Euangelift
 niet verbrandt en wordt / oft dat den Baptiſt
 onverbrandt blijft? Hier door heeft ſe verſtaen
 dat de deught die bevochten wordt / groot on-
 verſcheyt heeft inde verdienſten vergeleken by
 die in peys wordt onderhouden.

Gelijcke-
 niſſe van
 S. Jan Bap-
 tiſt, ende
 S. Ia Euā-
 geliſt.

Item ſooſe des nachts haer tot het ghebedt
 begaf/ ende door een ſonderlinghe deuotie haer
 beſte dede om den Heere te ghenaken / heeft ſe
 den H. Joannem gheſien op hem ſteimē/ ende
 hem met de ſoetſte omhelſinghe douwen/ ende
 op verſchepden manieren hem feest bewiſſen.
 Dus heeft ſe haer ootmoedelijck ghewozpen af
 de boeten des Heeren/ om haer eygen ſonden te
 bekennen. De welke den H. Joannes ſoete-
 lijck aenſprekende / ſeyde : Ontſiet v/ om inſyn
 geſelſchap niet. Siet den hals die genoechſaem
 is om van duysent duysenden omhelſt te wor-
 den. Ende de mont die ſoeticheyt bloeydt vooz
 het kuffen van veel verſchepden/ ende de ooren
 die bewaren het ſecreet beſelē van alle de men-
 ſchen. Maer alſmen onder de mettenen ſanc/
 Mulier ecce filius tuus, heeft ſe ſien comen wt
 het herte Godts een wonderlyc ſchijnſel op S.
 Jan / dat de poghen van alle de Hepligen met

¶ D D S ¶ gen

een eertweerdige verwonderinge t'hemwaerts
 lockte. Ende de heylighe Maeght is oock ghe-
 sien geweest alse sijn Moeder genoemt werdt/
 datse hem met een sonderlinghe vriendelijck-
 heyt seest betwees/waerom hy oock den wtuer-
 rozen Discipel haer wederom met een sonder-
 linghe lieffelijckheyt der soeter affectie gegroet
 heeft. Dierghelijcken oock als men verhaelde
 eenighe Privilegien bande sonderlinge vrent-
 schap Gods die hem ghegont was / ghelijcke
 dese: Dit is Joannes die op de borste des Hee-
 ren ten tyde vant auontmael gerust heeft / dit
 is den Discipel die Jesus beminde / ende dier-
 ghelijcke: soo werdt den H. Joannes met dier-
 ghelijcke glorie van een nieu schynsel aen alle
 de heylighen verdoont / ende daer dooz werden
 alle de heylighen ghenoydt om henlieden dooz
 een ontweerdelijke blijdschap te bermaken / ter
 eeren Gods / inde glorie van sulcken lieuen
 Discipel / ende hier dooz werdt S. Jan oock
 met wonderlycke vryelijckheyt herbult. Maec
 in die woorden / Apparuit charo suo, dat is / hy
 is beropenbaert ghelwozden aen sijnen bemin-
 den : heeftse verstaen dat in die gedaente / waer
 dooz de heere alsdoen den H. Joannes besoch-
 te / hem vernieut werdt alle de soetichepdt van
 de ghemeyne handelinghe die hy in sijn leuen
 opt gheboelt hadde / waer dooz hy als in eenen
 anderen mensche verandert / eenighs vooz
 ghesmaect heeft de wellustigheden bande he-
 melsche banketten / sonderlinghe in dyp / waer
 vooz hy Godt in sijnen wtganck ghedaencht
 heeft. Verstelijck heeft hy gheseyt: Ick hebbe v
 aenschijn ghesien / ende ick ben als wt het graf
 opghetweckt ghelwozden. Ten tweeden / Heere
 Jesu / uwen reuck die heeft in my verweckt
 eewighe

S. Jan
 heeft Got
 voor dry
 dingen in
 sijn vter
 ste gedact

ewige begeerlijckheden. Ten derden: D stem-
 me is vol van honichbloepende soeticheyt/ etc.
 Want hy hadde ontfangen door de cracht van
 syn soetste teghenwoordicheydt een leuentma-
 kinghe des onsterffelijckheys / ende door de
 cracht des Goddelijcs beroeps een hope van
 de soetste vertroostinghe/ ende door de lieffelyc-
 heyt van syn woorden een ghenoechlyckheyt
 vant opperste verheughen. Maer in het ghene
 datmen leest / dat hy tot den roep des Heeren
 opstaende / heeft begost te gaen als met den
 ganck/ begeerende den Heere te volghen ter he-
 melen waerts/ heeftse verstaen dat Sint Jan
 soo groot/ ende soo gherusten betrouwen had-
 de vande goedertierenste goetheyt des Heeren
 sijne Meester/ dat de Heere hem soude gelwees-
 dighen op te nemen sonder pijn des doodts/
 ende om dat hy doort stout bestaen der liefden
 sulcks booz ghehadt heeft: daerom ist dat hy
 dock verdient heeft sulcks te vercrighen / so
 heeft sy haer begost te verwonderen om datter
 gheschreuen is/ dat Johannes daerom sonder
 pijn des doots ouerleden is/ om dat hy ontriet
 het Cruys gheleden heeft inden Gheest / ende
 dock om de onbelecktheyt des vleeschs/ hoe
 dat hy nu gheseyt wordt sulcks door het be-
 trouwen vercreghen te hebben. Waer op de
 Heere gheantwoydt heeft: De onbelecktheyt
 des maeghdoms/ ende het medelijde met mijn
 doot / die hebbe ick aen mijn wtuercozen int
 ewigh leuen door een wtneimende ylozie ghe-
 loont: maer dat vast betrouwen / waer door
 hy booz hem ghenomen heeft dat hem niet en
 soude ghelwegert worden vande onerbloedic-
 heyt van mijn soeticheyt / die heeft my soo be-
 haeght int sterffelijck leuen te verghelden/ dat
 ick

De crachte
 des be-
 trouwes.

ick hem onghewetst sonder eenighe pijn des doodts als in blydſchap wt het lichaem ghenomen hebbe / ende daer by ſijn maeghdelijck lichaem onbesmet / ende als nu bycans glorieus ghemaect dooz een sonderlinghe maniere verheuen hebbe.

Vanden feestdagh des besnijdenis, vanden name Iesu, van ſijn meyninghe en goet voornemen te vernieuwen met den nieuwen iaer.

DAT V. CAPITTEL.

Op besnijdenis dagh heeft den Heere gheoffert die groetenisse vanden soetste naem Iesus / die sommighe personen ghelesen hadden tot lof vanden Heere / de welke terstondt haer vertoont hebben vooz den Heere inde ghevaente van witte roosen die ghehecht hinghen als in een ſtemament / ende van elke roose hinc een goud belcken van wonder gheluyt / het welck sonder ophouwen beweegden het Goddelick herte met een onwtſpzekelycke geuoechte / soo van ſyns eyghens naems soetheyt ende goetheyt / als oock vande namen die daer by gheboeght waren / om datse te weten niet alleenlyck gheseyt en hadden. Weest ghegroet Iesu simpelick / maer weest ghegroet alderleefste / goedertierenste / aldergewenſchte Iesu / ende dierghelijcken. Hierom begheerde se vanden insoete bynamē / by den name Iesu / de welke noch de andere te bouen gaende het Goddelick herte tot het binnenste toe dooz dzingende souden vermaken / en alſe om sulcke te binden opt vterichste arbejdende nu besweeck van crachten. De Heere beweeght zijn
de

de dood de affectie des goedertierenheyds/ iac
 om soo te segghen/ ouerwonnen zijnde soetelijc/
 ende als inde dylticheydt vande Goddelijcke
 steede hem rhaerwaerts buygende/ heeft haer
 ghegeuen aen den mondt haerder siele een kus-
 sen dat beter was als eenighen honichdzanc/
 segghende: Ick hebbe in uwen mondt gedruet
 inijnen soetsten name / den welken ghy int
 openbaer sult draghen booz alle de werelot/
 ende soo dickwils als ghy v lippen sult bewe-
 ghen om dien wt te spreken/ soo sal my luyden
 een liebeken van het soetste gheclanck. Als hy
 dit gheseyt hadde isse ghetraet ghetworden/ dat
 op de opperste lippe haerder siele gheschreuet
 was met gulde ende leuende letteren (die met
 menichbuldige glans als sterren bloncke) den
 naem Iesus / inde onderste lippe was oock
 gheschreuen met gulde ende leuende letteren/
 Rechveerdich. Waerom sy dooz het schryft Je-
 sus (datse op de opperste lippe hadde/ende wt
 ghelept wordt Salichmaker) verstaen heeft:
 Datse aen alle menschen die sulcks van haer
 begheerden/bercondigen soude salicheyt/ ende
 de barmherticheyt vande Goddelijcke goedertieren-
 heyt: maer dooz het schryft dat inhouden
 rechtbeerdicheyt/ het welck sy in haer onderste
 lippe hadde/ heeftse verstaen datse booz die hert-
 neckigher waren/ende niet en vzaegden naer
 soete bemaninghe/soude moeten boozhouden
 de scherpe wrake vande Goddelijcke rechtbeer-
 dicheyt/ op datse ommers so diese niet soet bet-
 maen niet en coste tot Godt locken / met drep-
 ghen herder verbaert makende / soude beter
 maken. Hier na heeftse gheseyt tot den Heere:
 O aldersoetsten heminder/ wilt v getweerdigen
 silve heminde vergaderinghe eenen nieuwen
 jaer

Door een
 geestelije
 ke manie
 re vordē
 op de lip-
 pen van
 haer siele
 geschreue
 Iesus en
 rechtveer
 dich.

iaer te gheuen als eenen amourensen Bruydegom. De Heere heeft gheantwoordt: Wordt vernieut inden gheest van v lieden verstandt. Ende sy: Laet v goedertieten heydt niet vergeten bermhertichsten Vader op desen utwen Heylichsten Besnydenis dagh/ alle onse gebreken te besnyden. De Heere antwoorde: Wort besneden doort ouermercken van utwen regel. Waer op sy: O alderlieffsten Heere / hoe antwoordt ghy my hier op dus rijpelyck? al oft ghy ons gheen hulpe van v gratie en ghetweerdiche te gheuen: maer soude willen dat wy dooz ons selfs bebllyten daer in souden arbeiden/daer wy nochtans ghelyck ghy seluer betuyght niet en vermogen? Met dese woorden als versoent zijnde / ende als dooz een honichsoeticheyt bebanghen zijnde/ heeft hy haer siele in synen schoot ghestelt/ ende daer mede soetelyck blyende/ heeft hy ghesept. Ick wil sonder twijfel met v lieden blyckelijck wercken/ ende soo yemandt op desen dagh/ dat is int nieuwen iaer/ tot mynder lof ende liefde/ dooz een waerachtighe gebroekentheyt des herten wilt ouerleggen / wat hy in elc artickel van synen regel ghesondicht heeft / ende vooz heit neemt met neersticheyt voortsaen niet meer te falen/ dien wil ick helpen/ ende als eenen goedertietenste Meester die aen synen ouerlienen ende teeren Discipel die om de letteren te leeren in synen schoot staet / met synen vinghet alle dinghen toonende/ wt doet dat niet recht en is/ en dat ter vergeten is by schryft: soo sal ick oec bermhertelijck alle sijn ghebreken verbeteren/ ende sijn onachtsaemheden vaderlijck verbullē / en als hy na de kinderen hoere als verstroyt met sijn sinnekens / sommighe dinghen sonder acht

Verma-
ninge vā
een goet
voornē-
men.

te nemen ouerslaet / sal ick niet het neerstigh
 bemercken zijn versumpelijckheden verbullē.
 En de Heere die heeft daer noch by gheboeght:
 soo wie oock hem mannelijck beneerstight sij,
 nen wille te trecken van alle dat my teghen is/
 ende is stieren tot het gene my meest behaeght/
 aen desen sal ick geuen van het schijnsel mijns
 Goddelijcks herte sulcken licht des verstants/
 ende alle de kintmaten van sijn bingeren sal ick
 soo bestieren/dat hy my sal connen maken ee-
 nen den loffelijcksten ende beguaemsten nieu-
 wen iaer die booz hem oock salighste ende pro-
 sijnelijckste sal zijn. Ende dien sal hy alle iaer
 als een minnende bruyt aen my sijnen blom-
 mighen Wapdegom weerdelijck als eenen
 troupandt moghen offeren. Waer na soose
 booz een seker persoone badt die seer begheerde
 dat sy booz haer banden Heere soude vercris-
 ghen/dat hy booz den nieuwen iaer/die de we-
 reltische menschen den anderen plochten te
 geuen/haer dat soude gonnen/datse hem sou-
 de moghen ghetrou zijn van gantscher herten/
 soo in reghen spoet als in boozspoet. De Heere
 antwoozdde seer goedertierlijck: daer in datse
 de wille heeft van sulcke dinghen van my te
 begheeren, hebbe ick eenen seer aenghenamen
 nieuwen iaer van haer ontfangē: maer want
 het betaent dat ick haer wederom eenen nieu-
 wen iaer gheue ghelijck sy begeert/laet dat een
 zijn tusschen haer ende my: soo tot haren booz-
 deel/als my tot een vermaken. Te weten: dat
 mijn deel bliuue tot mijn glorie / ende dat sy
 haer deel van ure tot ure verciere dooz mijn
 medewerckinghe. Want ghelijck een moeder
 die haer dochter leert / maecht wel een werck
 dooz de handt van haer dochter / maer sy doet
 daer

Een gode
 vruchtich
 vorne-
 men is
 Godt seer
 aengenaē

De goede
 begeerte
 zijn Godt
 seer aenge-
 naem.

Godt helpt de Heylighe begeerte. daer toe haer vernuft: soo sal ick oock die beti-
 de eeuwige wijsheyt desen nieuwen saer in mijn
 eyghen persoon maken dooz haer als midde-
 lerste. Sy heeft oock verstaen dat de peerlen
 ende ghesteenten/ daer den nieuwen saer mede
 moet verciert worden / zyn het heyligh poo-
 ghen/ ende de begheerten / ende ghepepsen tot
 Godt streckende / te weten: de vreesse / liefde
 Godts/ hope/ blydschap / ende dierghelycke/
 bande welcke Godt gheen en versupmt / met
 allen/ om daer mede te wercken de eeuwige sa-
 licheydt der sielen. Doen heeftse booz veel ghe-
 beden/ ende sonderlinghe booz een persooone die
 onlancks hadde beswaert gheweest dooz eenige
 beroerte/ waer toe dese haer onbersiens oofsa-
 ke ghegeuen hadde. Waer op de Heere ant-
 woordde: Ick hebbe dooz de boozgaende be-
 roerte haren schoot verbypdt / en haer handt
 bequaem ghemaect/ op datse des te ouerbloes-
 digher ende bequaimelicker mijn gisten soude
 moghen ontfanghen. Hier op seyde sy: Helacs
 Heere hebbe ick ellendighe int supueren van
 dese nwe vriendinne v roede moeten zyn. Ende
 de Heere antwoordde: Waerom seght ghy he-
 laes / als alsulcken een die mijn wtuertcozen so
 supuert dat hy noyt en meynt haer quellinge-
 nen te doen / inder met gantscher herten met
 haer medelijden heeft / is als een saecht roede-
 ken in mijn handt/ wiens verdienst bermeert
 dert worden dooz eens anders supueren.

Op den feestdag vande dry Coninghen, som-
miche deuote offerhanden, aen Godt seer aen-
ghenaem:

DAT VI. CAPITTEL.

Alse op den **D.** Derthien-dagh volghende
die Conclijcke offerhande offerde Godt
als vooz de myrche / het lichaem Christi met
alle sijn lijden ende verdiensten / waer mede sijn
wenschte vooz Godt te versoenen alle de son-
den der menschen / van Adam af tot den lesten
mensche toe: Item vooz den wieroock / de de-
uotste siele Christi / met alle de Sheestelycke
deffeninghen / tot beralinghe van alle de heele
drachtsaemheden: Item vooz het gout / de wt-
nemenste Godtheyt Christi met de ghenoech-
lychheyt van sulcks ghenieten / tot vervullin-
ghe van alle de ghebreken der schepselen: soo
heeft hem de Heere Jesus veropenbaert als
presenterende die offerhande inde gelyckenisse
van eenen weerdighen nieuwen iaer / aende als
toos eerweerdighe Dybuldicheydt. Ende soo
de Heere scheen doozt midden vanden hemel
synen doozganck te nemen / soo scheen gock
alle dat hemelsche heyz tot eerbiedinghe van
sulcken offerhande de knien buygghende / het
hoofst opt nederste neder te buyghen / ghelycke
de deuotste menschen plochten te doot / als het
Lichaem des Heeren vooz hy haer ghedragen
wordt. Daer na ghedachtigh zynde dat som-
miche personen vooz oormoedicheydt haer
bevolen hadden / datse haer ghebedekens (diese
vooz den feestdag den Heere gheoffert had-
den) soude andermael vooz haer leden Godt
Ee offeren

offeren ter gedachtenisse vande boozf. Confn
 liche offerhande. Ende alffe dat naer haer be
 ste deuotie dede/so heeft hem wederom de Heere
 Iesus beropenbaert / ende hy heeft die offer
 handen ghedraghen dooz den Hemel / om dis
 aen Godt den Vader te offeren / dies hem we
 derom het hemelsch heyz te ghemoet getomen
 is / ende heeft die offerhanden als seer hoef
 lijche nienwie-iaers giften loffelyck gheprezen.
 Waer dooz sy verstaen heeft dat als pemandt
 syn ghebeden aen Godt offert / oft ooc anders
 wercken/dat als dan het heel hemelsch hof die
 weerdeert als seer aengename giften. dooz den
 Heere. Maer als pemandt die sijne hem niet
 ghenoeghende/daer by boeght de volmaectste
 vanden Sone Godts/dan vereeren (ghelyck
 gheseyt is) de heylighen die inder boeghen/ al
 oft niemant daer aen en soude connen ghe
 waken / als alleenlijck de weerdichste. Doo
 buldicheydt.

Deuote
 offerhan
 den.

Op eenen anderen tijt op den selfsten seft
 dagh als men int Evangelie las / Et proci
 des adorauerunt eum, & apertis thesauris suis, &c.
 Dat is: ende te neverballende hebben sy hem
 anbeden/ en opghedaen hebbende haer schat
 ten/etc. Sy wederom verwecht zijnde dooz
 het boozheest vande h. Wijsen. Ende inde v
 richeyt des Gheests opstaende heeftse haer met
 de ootmoedichste deuotie nebergeworpen dooz
 de heylichste voeten des Heeren Iesus/hem als
 biddende van wegghen die inden Hemel zijn/op
 der aerde/ende onder de aerde. Ende alffe niet
 en vant datse hem weerdelijck soude offeren/
 soo heeftse met een beangste begheerte begost
 te ouerlopen de heele werelt / soeckende onder
 alle de schepselen / oftse oock per soude connen
 vinden

hinden / het welck sy weerdelyck soude thogen
 op-offeren aen haren eenighen beminden.
 Ende alffe soo verhit ende hghhende liep inden
 doot bande vlerighe begheerten / soo heeftse
 sommighe verwoopen dinghen ghebonden die
 by alle schepselen te recht behoorden vermaeyt
 ende verwoopen te worden / als niet dienende
 tot den lof ende glorie des Salighmakers / de
 welke sy booz haer blitelyc opnemende / dede
 haer beste om die te trecken tot hem / aen den
 welcken alle schepselen alleen dienst schuldigh
 zijn. Waerom datse eerst in haer herte ghe-
 trocken heeft dooz een vierighe begheerte alle
 die pijn / straffe / weedom / herte / angst / die
 oyt eenigh schepsel gheleden heeft / niet tot lof
 banden Schepper / maer dooz ghebreeck syns
 eyghen cranckhepts; ende dese heeftse den Heere
 gheoffert als booz de beste myrthe. Ten twee-
 den heeftse tot haer ingetrocken alle geveyns-
 de heylicheyt / ende wterlyck blickende deuo-
 tie der hypocriten / Pharizeen / ketteren / ende
 dierghelycke / ende dese heeftse den Heere dock
 gheoffert als booz een den welreickenste reuc-
 offer des wterdocks. Ten derden heeftse tot
 haer herte in te trecken alle menschelycke af-
 fectie ende valsche ende onsupuere liefde van
 alle de schepselen / ende dese heeftse den Heere
 gheoffert booz het costelyck gont / de welke
 altemael t'samen in haer herte dooz de hitte
 van een beminnende begheerte (waer dooz
 datse seheen alle dinghen te willen brengen tot
 dienst van haren beminden) als het gont dat
 inden houen gheproeft wordt / alle vuylicheyt
 van hyn te vollen berkoockt / ende wonderlyc
 edel ghemaect zynde / heeftse soo den Heere
 ghepresenteert. In welker dinghen menich

buldighe behaeghlijckheyt de Heere als doo-
 selfame giften onweerdeerlijc bermakēde / ver-
 gheerde die inde ghedaente van costelijcke ghe-
 steenten / ende die stellende op sijn Conincklike
 croone / seyde hy : Siet dese ghesteente die ghy
 my nu gheoffert hebt / om de weerdicheyt van
 hun selvaemheyt / hebbe ick soo meeweerdelijck
 als aenghenaem aenbeert / dat ickse ter ghe-
 dachtenisse van een sonderlinghe Kefde ghe-
 duerlijck inde croone van mijn hooft sal dra-
 ghen / om my te beroemen datse my van mijn
 brypde gheoffert zijn gheweest / ende dat inde
 teghenwoordicheyt van alle mijn hemelsch
 heyt / ghelijck eenen aertschen Keyser draeghe
 eenen costelijcken steen als eenen Besandt in
 sijn Keyserlijcke croone. Dus dan gedachtigh
 wordende een seker persoon die dickwils haer
 ghebeden hadde datse dien dagh pet den Heere
 booz haer soude offeren / soo heefse den Heere
 ghebzaeght / wat dat hy wilde datse hem booz
 haer soude offeren. Waer op de Heere : Offert
 my haer boeten / haer handen / ende oock haer
 herten. Door de boeten werden te kennen ghe-
 gheuen de begheerten. Dus om dat dien per-
 soon vierichlijck begheert my mijn Passie te
 vergelden : laetse daerom alle de beswaernissen
 die tegen haer herte ende lichaem comen / haer
 beneerstighen patientelijck te verdragen / tot
 lofende glorie van mijnen naem / ende profijt
 van mijn brypde de heele Kercke. Ende dat
 sal ick ontfanghen / al oft my gheoffert ware
 booz een wtbercozen myrche. Maer om dat
 booz de handē de werckinge bereeckent wordt :
 laetse alle haer wercken soo lichamelijcke als
 gheestelijcke haer beneerstighen te volbringen
 inde vereeninghe vande volmaghtste wer-
 kinghe

Hoe dat-
 men de
 beswaer-
 nissen
 moet ver-
 draghen.

kinghe van mijn heylighſte menſcheyt: waer
 dooz datſe wonderlyck edel ghemaectt zynde/
 altemael heyligh ghemaectt ſullen worden.
 Ende dat ſal ick ontſanghen booz de ſoetſie-
 kende offerhande des wierdoocks. Dieſgelijck
 oock/om dat dooz het herte den wil bereeckent
 wordt: laetſe in al datſe doen ſal van eenen an-
 deren menſche algtt mijnen wille berepſſchen/
 ende al dat haer dan van dien ſal gheraden
 worden dat gheoorloft is znde rebelijck / laet
 haer dat gherronwelijck aenbeerden booz mij-
 nen wterſten wille. Het welck ick aenbeerden
 ſal booz de offerhande hant beſte goudt / ende
 laet hen weten/dat booz die ootmoedicheydt/
 en dat betrouwen/waer dooz ſy begeeren mij-
 nen wille te weten dooz eenen anderen men-
 ſche haren wille ſoo bereenight ſal worden met
 den Goddelijcken wille / ghelijck vant gout
 ende ſiluer int vier rſamen gheſmolten zynde
 ghemaectt wort het costelijc Electrum, dat on-
 verſcheydelijck rſamen gheboeght wordt.
 Daer na alſſe wederom wilde offeren het ghe-
 bet van ſomnighe perſoonen die aen haer de-
 uotelijck bebolen waren / ſoo heeftſe gheſien
 dat de Heere hadde op ſijn ſincker ſyde als
 een verborghen boze die ſeer wel ghereedt was
 booz ſijn rechter handt/ inde welke hy ſcheent
 te hebben de ghebeden die hem van die perſoo-
 nen ghepreſenteert waren / waer mede hy die
 wils ſijn beſonder vzienden goet dede alſt hem
 ghelijck. Ende als ſy offerde booz henlieden
 ghelijck ſy ghebeden was / ſoo ſcheent dat die
 ghebeden gheſtelt werden booz den Heere inde
 ghedaente van verſcheyden preſenten ende
 fraeycheyt/waer mede de Heere ſulcke als by
 hem quamen niet te ſeer bereydt ende verciert/

Onſe
 vvercken
 moeten
 vvy doen
 inde ver-
 eeninghe
 vā de vol-
 macckte
 vverckin-
 ge Criſti.

magnifijckelijck vercierde. Ende om dat de Heere te kennen gaf dat hy die dinghen hadde op tweederley manieren / heeftse verstaen dat die personen dat vercreghen hadden dooz die ghetrouwichheit / waer dooz sy hun gebeden so mildelijck aen haer gegeven hadden / om datse dooz haer aen den Heere gheoffert souden worden / soo dat het henlieden alleens was oft sy die offerde van haer eyghen wegghen / oft van hunnent wegghen / als ommers de goedertieren Heere / die hem gheweerdighde dooz aenghenamen te ontfanghen.

Vande eerweerdicheyt vant aenschijn des Heeren, vande voldoeninge die volle vergiffenisse by brenghet, ende vande H. Communie.

DAT VII. CAPITTEL.

Alse r'sauonts op den Sondagh / Omnis terra, na de ghewoonte der ghelouighen die te Koomen begheeren te sien het beeldt van het lieffelijckste aensicht des Heeren / haer gheerret maecte dooz een geestelycke biechte / ende ouersulcks dooz ghedachtenisse van haer sonden / sy haer seluen als leelijck scheen / soo isse boozts ghecomen tot de boeten des Heeren Jesu / om aldaer die leelijckheit af te legghen / begheerende vanden Heere vergiffenisse van alle haer sonden. De Heere syn handt opheffende heeft haer de benedictie gegeven met dese woorden: Ick gheue u vergiffenisse van alle uwe sonden / dooz het inghawant van mijn gracie gunnende goedertierenheyt. En hy heeft daer by gheboeght: Tot een waerachtighe verbeteringe van alle uwe sonden / soo ontfanght van my

Voldoe-
ninge die
Godt aen
genaë is.

my dese voldoeninghe die ick v bebele/dat ghy
 (te weten) gheduerende den omloop van desen
 iare/ alle daghen sult volbrzenghen eenigh goet
 werck inde bereeninghe van die goedertierent-
 heyt/ waer dooz ick v alle uwe sonden vergeue
 hebbe / het welck alse seet gheerne aenbeerde/
 maer nochtans wat haperende dooz mensche-
 lijke cranckhepdt/ seyde: En wat sal ick dan
 doen Heere oft ick dat versupinden als de ooz-
 sake sulcks mede bzacht, Waer op de Heere sey-
 de: Waer om soudt ghy dat willen versupine/
 aenghelien dat ghyt soo lichtelijck doen cont?
 Want in gn goedertierenheyt sal van weerden
 houwen/ al waert dat ghy maer eenē voet tot
 sulcken eynde versette/ oft een riet vander aer-
 den oplichte / oft maer een woort sult ghe-
 spzoken hebben/ oft aen yemanden een vziende-
 lyck ghelaet sult ghetoot hebben/ oft booz de
 ouerleden sielkens/ Requiem aeternam, oft ee-
 nigh woort booz de sondaren/ oft oock recht-
 beerdige / sult gheseyt hebben. Hier dooz sy seer
 vertroost zynde/ heeft begost te biddē booz haer
 sonderlinghe vzienden / op darsē oock dierghe-
 lijcke vertroostinghe souden moghen vande
 Goddelijcke barmherticheyt vercrijgen/ wiens
 ghebedt de Heere verhoozende / heeft gheseyt:
 Alle die met v willen doen die voldoeninge die
 v beuolen is/ die sullen oock met v hebben ver-
 giffenisse van alle hare sonden dooz dese mijne
 veredictie / ende soo syn eerweerdighe handt
 wijt tot streckende / heeft hy ghegeuen de bene-
 dictie. Daer na soo heeft de Heere daer noch
 hy gheboeght: O met wat een de ouerblaedich-
 ste affectie des ghebenedijdinghs soude ick haer
 willen ontfanghen / die naer den omloop des
 saers wederom tot my kcerden/ met hem sulc-

Voldoe-
 uinge tot
 volle ver-
 giffenisse
 der sonde

ken vucht brenghende / dat hy het heel taer
 dooz hem becommert hebbende inde wercken
 der liefden / die meerder souden gebonden wor-
 den in gherale / als sijn sonden die hy dat taer
 ghedaen soude hebben. Waer op als sy sulcks
 haer seluen niet toegheuenbe / seyde : Hoe soude
 dat moghen geschieden als de sinnen der men-
 schen gheneght zijn tot het quaet / soo ooc dat
 de mensche alle ure menichbuldijc sondicht.
 De Heere die heeft gheantwoordt : En waerom
 dunckt u dat soo swaer als ic Godt / in die sake
 sulcken ghenoechte neme / dat waert inpien de
 mensche begheerde / maer een weynigh neer-
 sticheyts te doen : ick den almoghenden Heere
 ben bereet soo met hem te wercken / dat mijn
 Goddelijcke wysheit de ouerhandt sal hebbe.
 Ende als sy seyde : Wat zijt ghy dan van sinne
 hem te geuen die sulcks te weghe brenghet : De
 Heere antwoorde : Dat en can u niet opent-
 lijcker geseyt worde als met dese woorden / dat
 het noch dooge ghesien en heeft / noch oore ghe-
 hoort / noch in s' menschen herte ghecomen is.
 O hoe gheluckich soude hy zijn / die vooz sijn
 doot maer een taer ouergebroght soude hebben
 int beneerstigen van sulcke Godtvuchticheyt
 oft te minsten een maent. Want sekerlijcks hy
 soude oock moghen hopen sulcks vande han-
 den vanden goeder tierensten Heere te ontfan-
 ghen. Sander daerhs daer na / biddende vooz
 de gene die dooz haer vermaen communicer-
 den / niet teghenstaende datse dooz dien den
 Veehebader niet tegenmoordigh en was / geen
 biecht en hadden gesproken / soo scheen de Hee-
 re hen te cleden met een wit cleedt / te weten
 met sijn onnooselheyt / dat aen alle canten ver-
 ciet was met costelijcke gesteenten / hebbende
 de

De goo-
 dertieren
 hz Godts
 int helpē
 van onse
 Godt-
 vruchige
 oeffenin-
 ghen.

de ghedaente/ende den reuc van bloen. Waer De deugt
 dooz werdt te kennen ghegeuen de ootmoedit- des oot-
 heyt / waer dooz sy haer vermaninghe gehooz moedic-
 hadden ghegeuen. Daer na werdt hen lieden heyts.
 oock ghegeuen een root cleedt dat ghelweuen
 was met gouwe bloemen / waer dooz wt ghe-
 beelt werdt de Passie des Heeren / die dooz de
 liefde holbzoght was / waer dooz elck een ver-
 erycht de verdienſten van een weerdich bereyt De Passie
 ſel. Ende de Heere ſeyde : Laet hen ſetels ghe- bereyt de
 ſtelt worden by my / op dat ſe alle mogen weten menſchen
 dat booz hen / niet by geballe / maer met booz om vveer
 raet is bewaert geweest het principaelſte ſtuc / delijck te
 dat is: het is vander celuicheyt ſoo booz hen commu-
 booz beſchickt gheweeft / dat ſe heden dooz de nicere.
 beught van ootmoedicheyt / waer niet ſonder
 v medewerkinge ſouden ontfanghen van my
 de boozmaemſte gauen der gratien. Maer aen
 de gene die niet dooz de vermaninghe van deſe
 Maeghe / maer van ſelfs dooz de medewercke
 de gratie Godts betrouwende op de goetheyde
 Godts / hoe wel ongheliecht zynde ten H. Sa-
 cramente ginghen / werdt maer ghegeuen den
 rooden rock met gouwe bloemen gheweuen /
 ende deſe ſaten ooc met den Heere aen de tafel /
 maer die met ootmoedicheyt ende droefheyt de
 H. Communie achterlieten / ſchenen te ſtaen
 booz de tafel / ende groote ghenoechte te hebben
 inde ouerbloedicheyt van die leckerhedē. Dus
 de goedertierenſte Heere ghepaeyt zynde dooz
 ſijn eyghen ſoeticheyt gaf de benedictie met ſijn
 ghebenedijde handt / ſegghende : Alle die dooz
 begheerte van mijn liefde ghetrocken zynde
 beſoeken de ghedacheeniſſe vande verpoen-
 inghe van mijn aenſicht / in die ſoo drucke ick de
 tracht van mijn menſcheyt / ende de leuermā-
 kende

De eer-
vrijinge
aent aen-
schijn
Christo
was datse
da men
sae by
brought.

makende claerheyt van mijn Godtheyt / welcke
ke claerheyt hen van binnen gheduerlijck sal
berlichten / ende sal hen bouen andere in de eer-
wighe glozie dooz een sonderlinghe ghelycke-
nisse met mijn aenschijn alle het hemelsch hof
dooz doen schynen. Amen.

Op den feestdag van S. Agnes, vande cracht
der woorden die S. Agnes ghesproken heeft
ten rijde van haer doot.

DAT VIII. CAPITTEL.

Op den nacht vande vriendinne Godts de
h. Maeght Agnes als sy seer verheughe
was om datse sagh dat de Heere hem seer be-
roemds dooz de soeticheyt haerder liefden /
ende dooz den lof / waer dooz het heel hemelsch
hof hoogh verhief de woorden vande vooft.
Maeght die doens inde kercke verhaelt wer-
den. Querlegghende haer cranckheyt / heeftse
ghesept met droefheyt tot den Heere : O Heere
wat grooter soeticheyt der ghenochten soude
moghen bloepen hebben in mijn siele / ter ooz-
sake van soo soete woorden / hadde mijn cran-
heyt my niet belet ghehad? Waer op de Heere
het is v bewaert gheweest in mijn seluen / ende
ghy sult het noch smake hier oft namaels des
te soeter / hoe ghy minder vermengelinghe sult
ghehad hebben vanden smaek des eyghen
wils / waer dooz sy verstaet heeft dat niemants
salicheyt vermindert en wordt dooz sulcken be-
letselen diemen dooz sijn eyghen schult niet en
stelt. Ende als men inde seste lesse las dese woo-
den. *Quidam dixit beatam Agnetem ab infantia
Christianam, & ita magicis artibus occupatam,*

vt diceret Christum sponsum suum. Dat is: daet
was eenen die seyde dat Agnes van ioncks af
Christen was / ende soo behanghen met tooue-
ren / dat se Christum hare Bruydegom noem-
de. Dese droeve zijnde / seyde: O Heere wat lijde
b Princelycke maestept al bande menschen?
Waer op de Heere: Alle desen laster die wordt
my na mijn behagen ghenoech volbaen dooz
de wellustighe ghenoechte die my ende Agneete
versaemt. Waer op sy: O goedertierenste Hee-
re gont dan dat utre wtuertoren b dooz sulckē
ghetrouwen soeticheydt aenhanghen moghen
dat ghy daer dooz als niet moeght achten de
lasteringhen die b bande weder seggers aenge-
daen worden.

Als op S. Augustijns dagh haer vertoont
werden de verdiensten van veel verscheyden
Heylighen / soo heeft se dock begheert dat haer
pet soude beropenbaert wordē bande verdien-
sten van dit teere Maeghdeken / het welck sy
van kindts af seer teerlyck hadde bemindt /
wiens begheerte de Heere terstondts ghehoor
gheuende / oplichtende signen arm / heeft hy aen
haer vertoont de H. Agneete in een lieffelycke
ende teere ghedaente aen sijn Goddelijck herte
ghedrukt / om te betoonen ende te betuyghen
haer ouergroote onnooselheyt / bande welke
gheseyt wordt. Dat de onbevleektheydt maeckt
datmen Godt naest comt. Dit doozluchtrich
kindt Godts scheen Godt soo na by te zyn dat
ter inden hemel niemant ghebonden werdt /
die met haer onnooselheyt / ende t'samen teere
minnelijckheydt mochte vergheleken worden.
Ende sy heeft verstaen dat de Heere tot allen
bogenblichen t'hemwaerts intreckt alle de de-
uotie ende de ghenoechte / waer dooz oyt pe-
mans

Hoe aen
genaë dat
het Godt
is, als vvy
door de
vvoorden
ende ex-
empelen
vande
Heyligen
tot liefde
en deu-
tie ver-
vveckt
vvoorden.

mants herte is betweecht getworden / ende noch
betweecht wordt tot de liefde Godts / ende tot
deuotie door de honichbloepende woorzen van
die H. Maeght / die noch diekwils inde H.
kercke verhaelt worden / ende alle dese dingen
in sijn herte wonderlijck edelder ghemaecht
zijnde / laet hy druppen inde ghelijckenisse van
eenen hemelschen dranck in het herte van S.
Agnes / dat soo delicaetlijc aen sijn herte ghe-
hecht is / ende daer door wordt dese selfste heyl-
ghste Maeght als met verscheyden fraepie-
heden wonderlijck verciert / die tot allen uren
een luster gheuen inde sielen der geenze / wijs
deuotie haer verheught.

Op den Feestdag van Lichtmisse, hoeghereet
dat Iesus ende sijn Moeder zijn om onse ghe-
beden te verhooren.

DAT IX. CAPITTEL.

Alsse op den deuoten feestdag van Licht-
misse hoorde luden het eerste gheluydt
der Mettenen / verheught zijnde inden Geest /
seydese tot den Heere : Siet mijn herte en mijn
siele die groeten v mynen beminsten Heere / door
het gheluydt van die clocke / waer door vercou-
dicht wordt den Feestdag vande surueringhe
van v heylighste Moeder : waer op de Heere
seer godertierlijck gheantwoordt heeft / ende
alle het inghewandt mijns goedertierenhepts
dat treckt de belle vooz v / aen de doze vande
Goddelijcke beuinherticheydt / vooz v becrij-
ghende volle vergiffenisse van alle uwe sonde.
Als men daer na de Mettenen oplepte / de
Heere dupsentfout vergheldende aen de siele
haer

haer eerſte groeteniſſe / heeft tot haer gheſeyt.
 Mijn gheheele Godtheit die groet v / O ghy de
 ghenoechte miſnder ſielen / v te ghemoete ſeyn-
 dende alle de brucht van mijn heylighe mens-
 cheit / op dat ghy ſoo opt behaeghlyſte moeght
 bereydt worden vooz den toecomenden feest-
 dagh. Na een weynigh tijds alſſe begheerich
 was om te hoozen watmen inden Chooz ſanc /
 maer ouermidts ſp te bedde ſieck liggende dat
 niet en coſte verſtaen / droef zijude / ſeyde tot
 den Heere : O Heere waert dat ick nu niet en
 ware verre bande plaetſe des Choozs / ſo ſoude
 mijn herte ommers dooz eenige woorden van
 den ſanck ghetrocken worden om my in v te
 verheughen. Waer op de Heere : En weet ghy
 nu niet mijn alderlieſſte / watmen inde Chooz
 ſinght / ſoo bekeert v r'impwaerts / ende bes-
 meret opt neerſtichſte wat dat in my gebeurt /
 die in my ben bevanghende al wat v opt ſoude
 moghen verheughen. Ende terſtondt heeftſe
 inden Sheest verſtaen / dat ghelijck yemande
 ouermidts een te ſeer groote bermoeytheit
 dooz raſſicheit des aſeins huygh / ſoo oock alle
 de lymaten / beſonder vanden Heere ſon-
 d'ophouwe als hijgende / trecken r'haerwaerts
 inne alle de goede wercken die daer van eenige
 menſchen ghedaen worden inde H. Kercke / en
 die ſoo in hem gheſuyert ende edel ghemaecte
 hebbende / offert hy die aen de heylighe Dy-
 buldicheit die noyt ghenoghen magh geeert
 worden / tot eenen ewigen lof. Maer de wer-
 ken die niet vooz-raet geſtiert worden tot der
 lof Godts / die treckt dat Goddelijck herte tot
 hem binnenwaerts / de ſelue niet een wonder-
 lijcke ende ontweſprekelijcke maniere in hem
 edel ende vol makende. Ende hoe wel dat alle
 de

de goede wercken elck besonder dooz de intre-
kinghe vande heylighste litmāten des Heeren/
een ontweerdeerlycke salicheyt (sulcke oock die
alle verstandt te bouen gaet) inde siele wercke:
soo ist dat die wercken nochtans die het God-
delgck herte hem getweerdicht met syn intre-
kinghe edel te maken / ende dooz de vereeninghe
met hem tot de opperste volmaecktheydt te
brenghen / soo veel weerdigher zijn / ende dooz
goet verbolgh oock saligher / als eens leuende
menschens oft ghediertens lichaem weerdiger
ende aengenamer gheacht wordt / als een doot-
lichaem. Hier na als sy hoorde singhen het
tweede Responsorium / ende bedroeft was dat
se het eerste / te weten: Adorna, niet ghehoort
en hadde / heeftse gheseyt tot den Heere. Leert
my alderlieffste Heere hoe dat ic in de rust-plaets
se van mijn herte na u best behaghen soude
moghen bereyden. Waer op de Heere: Spreyt
u herte wt ghelyck wel eertgits de vergulde ta-
fereelen open ghedaen werden inde tempels
der Afgoden / om dat alsoo het volc soude ghe-
nopt worden om sacrificie te doen op de feest-
daghen der heydenen / ende maecht dat ick
sien magh de beelden die daer in gheschildert
sijn / inde welke mijn siele wonderlyck ende
ontwisprekelyck haer is ghenoeghende / dooz
welcke woorden des Heeren sy verstaen heeft
hoe dat de Heere bouen maten syn ghenoechte
heeft in het herte dat dooz hem wtghespreydt
wordt dooz een geduetich ouerpeysen van sijn
eyghen quaetheden / ende der weldadē Gods
die hy sonder sulcks verdient te sijn / soo ghe-
willichlyck schenct. Maer als men in het twee-
de Nocturno sanck / Post partum virgo : op dat
woordt: Intercede pro nobis, heeftse ghesien dat
de

De Vpplighe Maeght met haren mantel af-
 barghde alle de blecken bande herten en sielen
 der bergaderinghe / ende datse die als in een
 hoecksken ter syden stierbe / ende datse haer sel-
 uen daer booz stelde / om datse niet en souden
 ghesien worden booz de ooghen bande Godde-
 lycke rechtveerdicheyt. Ende als ghesonghen
 werdt de Antiph. Beata mater, wederom op dat
 woort: Intercede, scheen de Maeght vol van
 gratien / als verheuen te sitten inde gloze / by
 den Coninck der Coningen / haren beminden
 Soon / ende dooz een al te soeten kusken te of-
 feren de deuotie van alle het Convent / die dooz
 de Vereeninghe met hare alderpuerste deuotie
 wonderlijck aenghenaem ghemaeckt was.
 Dese dan die dese dinghen sagh alse wederom
 beclaeghe haer beletsel / heeft de Heere tot
 haer gheseyt: Ist dat v Simeon ende Anna
 inden Tempel beletten / dat is: v ghebreec van
 vcranckheyt v is belettende vande Goddelijck-
 ken dienst: Gaet wt tot my op den berch van
 Caluarnien / daer sulc ghy vnde vwen fraeyen
 volwasschen iongelinck ende v lief wtgestrect.
 Al waer alse inden Gheest ghecomen was / en
 een wijle tijt dooz menighvuldige genoeghte
 vermaect ghetweest was / inde gedachtenisse
 vande soerbloepende Passie des Heeren / soo
 docht het haer datse ginck dooz een poozte na
 het noorden / ende datse in eenen grooten Tem-
 pel quam / daerse den H. Simeon sagh staen
 ontrent den autaar die dese woorden deuotelijc
 bar: Wanneer sal hy comen? wanneer sal ick
 hem sien? meyndy dat ickt soo langhe houden
 sal: meyndy dat hy my hier vnden sal? ende
 als hy dese ende desghelijcke woorden betme-
 nichfuldighde / verheught zijnde inden Geest /
 ende

VVoder-
 lijcke goe-
 dertieren
 heyt vade
 H. Moc-
 der Gods

ende als inde dzifticheydt hem keerende / heeft hy de ghebenedigde Maeght ghesien / staende booz den autær / die het kindeken Iesum / het welck schoon was van ghedaente bouen alle de kinderen der menschen / op haer armen droegh. Het welck als hy ghesien hadde / heeft hy terstondt verstaen / verlicht zynde inden Gheest dat het was den verlosser des werelts: Waerom met grooter blyschap den Heere Iesum in sijn armen nemende / heeft hy geropen ende gheseyt / Nunc dimite, &c. Nu laet Heere dynen knecht / etc. ende soo met dat woordt: Quia viderunt oculi mei, kuste hy hem soetelyc / ende daer na met dat woordt: Quod parasti, heeft hy hem verheuen booz de arcke des autærs / hem offerende Godt den Vader tot een waerachtighe salicheydt des volcks / waer op dat de arcke terstondt als eenen spieghel ghebloncken heeft / ende in dat schijnfel hem vermeughelende het beeldt vant delicaetste ende lieffelijckste kindeken Iesus / is daer in gesien gheweest / als te kennen genende / ende blyckelijck betuyghende dat hy dien was / booz den welcken alle offerhandt vant oude Testamēt ende oock vant nieuwe voleyndt werden. Het welck Simeon siende / heeft met een viericheyts gheroepen / Lumen ad reuelationem gentium, ende so heeft hy hem wederom aē sijn Moeder gegeuen / segghende: Et tuam ipsius animam pertransibit gladius, dat is: ende het sweert sal booz beyghen siele gaen. Maer de maeghdelycke Moeder hem legghende op den autær / heeft booz hem geoffert twee de alderwiltste tonghe duyfkens / de welke het Conincklijcke kindt als met de handekens voortstierde. Booz dese twee duyuen werdt beteeckent de sinpele ende

ende onnoofele handelinghe der gheloouiger/die
gheduerlijck na der dypuen maniere dooz een
discrete aenmerckinge wederleggen alle quaet
ende vergaderen supuere grepen / dat is/ be-
neerstighen de booznaemste exempelē oft booz-
beelden der heylighen na te volghen/ ende dese
schijnen op een maniere den heere te verloffen/
als sy dooz him heylighe handelinghe / eens-
deels derbyllen sommighe dingen die de heere
achterghelaten heeft te volnaken tot dispen-
satie in syn volnaeckte leere. Maer als den
bers van het achtste Respons. te weten: Ora pro
nobis; ghesonghen werdt/ soo is de Coningin-
ne der Maeghden boozts ghecomen/ende eer-
biedelijck haer knuten buyghende / heeftse haer
vertoont als middelerisse tusschen Godt ende
de vergaderinghe opt deuotelyckste booz elck
van hen biddende. De welcke den Keyserlyc-
ken Doon opt eerbiedelyckste ophessende / ende
beneffens hem inden throon der glozen stelle-
de/ heeft haer ghegeuen milde maght om alles
te bevelen wat haer gheliefden. Ende sy heeft
terstondt bevolen aen de ozden bande hemel-
sche crachten/ datse rasschelijck omcingelende
het Convent met crachtighe handt dat sonder
beschermen bande dypsentfout dypsent lister
des ouden byants/ die terstondt het bebel van
de Coninginne der hemelē onderdanigh zyn-
de/ schilt by schilt v'samen voegghende het Con-
vent omcinghelt hebben. Doen heeft dese ghe-
seft tot de heylighe Maeght: sullense oock
Moeder der ghenaden met dese vaste hoede be-
schermt zyn die nu ter Choozen niet en zyn.
De goedertieren Maeght heeft geantwoordt/
met dese hoede en wordt niet alleen beschermt
de vergaderinghe die in Chooz is/ maer dooz
haer

De H.
Maeght
Maria be-
schermt
die de Re-
ligie ver-
voorderē

Ootmoe-
dicheydt
ende be-
trouwen
bescher-
men ons
als met
eenen
schilt van
de laghen
des v̄yāts.

haer soo wordt beteekent de vergaderinghe van alle de gene die met der herren wenschen dat de ware Religie in dese plaetse / ende waer dat zy / soude moghen altyt bewaert ende vermeerderd worden / ende om sulchs te vercrigē haer beste doen na hun vermoghen / maer die minder acht nemen op de behouwenisse der Religie / noch oock beneerstigen om die by hen te houwen / ende by andere te verhoorderen / sulcke en cryghen van dese Enghelsche hoede geen onderstant. Hier by heeft de Heere gheboeght: Soo wie begeert met sulcken hoede beschermt te worden / laet hem beneerstigen naer wt wyfen deser schilden / beneden : dat is in sijn seluen cleyn te zyn dooz ootmoedicheydt / ende van bouen ; dat is in my breebt dooz een vast betrouwen / beel verwachtende van mijn wylbloepende goedertierenheyt. Alsmen ter Processie inde Capelle sanck den beers: Ora pro nobis Sancta Dei genitrix , schein de gloriose Moeder haren delicaten Sone op den autaer te legghen / ende haer dooz hem neder te buighen / als om te bidden dooz alle de vergaderinghe. Tot de welke wederom het Conincklijck kindt hem buighde / tot een teeken dat hy niet alleenlijck haer ghebeden goedertierlijck ontfinc / maer dat hy gheerne oock alle de wille van sulcke syne bewinde Moeder verbulde.

Vanden feestdagh van S. Gregorius, vāde groo-
te glorie diese hebben die aen een ander leeren
den wegh des leuens.

DAT X. CAPITTEL.

O Den dagh van dien heylighsten Paus
Gregorius / die soo hooghe in verdienste
is : Als dese Maeght haer becommerde
onder de Nisse om hem te eeten / soo heeft den
selfsten Godtweerdichsten Paus hem aen haer
beropēbaert / oncleedt zynde met een ontweer-
deerlycke glorie ende hemelsche eere. Want hy
scheen sonderlinghe gelijck gemaect te zyn in
verdienen met alle de Heylighen / naer haer
weerdicheyt / want hy was ghelijck met de
Patriarchen door sijn Daderlycke voorzich-
ticheyt ende neerstigh besorghen : als die dagh
ende nacht sorghe ghedraghen hadde voor het
profyt vande Kercke die hem bevolen was. Hy
scheen oock ghelijck te zyn met de Propheten /
om dat hy in sijn schriften verscheyden laghen
banden byandt / waer mede hy het mensche-
lijck geslachte beschadicht / vercondicht heeft /
ende daer by profytelycke bemaningen ende
bescherminghen teghen de selue tot wederstant
gheboeght heeft. Waer door hy met meerder
glorie verciert / hem was meer verheughende
als yemandt vande Propheten door sijn pro-
phetije. Hy wert oock vergeleken met de ver-
diensden der Apostelen door een getrouwe aen-
cleuen / om dat hy met heel sijn deuotie / soo wel
in tegenspoet als in boozspoet ghetrouwelijck
den Heere aenleefde / ende het saet van het
Goddelijck woordt / mildelijc aen alle de heele

Vveerdic
heyt ende
clærheyt
van Sinte
Grego-
rius.

492 Het III. Boeck vanden Invloet des
Kercke wtrepcke. Hy werdt oock vergheliken
met de berdiensten der martelaren ende Con-
fessozen dooz een scherpe castydinghe syns li-
chaems ende een demote volmaeckthept der re-
ligie/ende alle heylichept. De weerdichept van
de maeghdelycke supuerhept die hadde oock in
hem de ouerhandt / ende dooz elck ghepeps/
woozdt ende werck/daer hy opt om syn onbe-
bleckthept van syn herte ende lichaem te be-
waren/dooz ghearbeydt hadde/oft andere ooc
dooz schryuen ende vermaninge geleert hadde
om sulchs te bewaren/werdt hy verbljdt met
een glorie van ontweerdeerlycke weerdichept.
Doen seyde de Heere tot dese siele/bemerckt nu
soo wel dat het met desen mijnen wtuercozen
ouer een comt/datmen leest inde Schrifruere:
Dat na de menichsuldichept des droefheys
int herte der menschē/ de Goddelijcke vertroos-
tingen de ghelouige siele verbljden: als hy
dooz elck wozdt/werck/oft oock ghepeps dat
beswaert heeft/ met sulcken ontweerdeerlycke
wellustigheden gheloont wozdt. Want aen-
staende den dagh van syn natuerlijcke doot
(die heden wozdt hermaent) en was hy geens-
sins blj na den lichaem/als die ghene die soo
hy moeste gaen dooz die waterbeke des doodts
ghestelt was in eenen lichamelijcken angst/
alle oock die rontom hem stonden / sae alle de
ghehele Kercke doozt verlies van sulcken ver-
der ende besozgher/ beschreyden dien dagh met
claeghlycke droefhept/ die nu saerlijcs met een
boornamelijcke eere/ende vercondinghe sijns
lofs soo bljdelijc ghebiert wozdt. Doen seyde
tot den Heere: En wat Heere heeft hy daer dooz
betreghen dat hy de H. Kercke met soo saligen
schryftē rijck gemaecht heeft ende verlicht: De
Heere

Heere heeft gheantwoozdt/ dat segghe sek: dat
 mijn heele Godtheydt wonderlijck in alle syn
 schriften haer verheught/ ende alle myn men-
 schelijcke sinnen die worden ghevoeght door de
 wellusticheyt vant soet ghenieten van alle syn
 woorden ende schriften / ende hy gheniet oock
 dese vrolijckheyt met inp/ soo wanneer eenige
 dinghen van die hy gheseyt heeft inde Ker-
 ke ghelesen worden/ oft als yemandt door die
 te lesen oft te hoozen salichlijck tot leerwesen
 beroert wordt/ oft tot deuotie verweckt oft on-
 reken tot liefde / ende daer door vercright hy
 soo veel eeren ende weerdicheydt booz alle het
 hemelsche heyt/ als eenen crijchsknecht oft tij-
 telijck Prince vercright als hy met een cleedt
 gelijck sijnen Coninck ghecleedt zijnde bereert
 wordt: oft dat hy sittende aen de Conincklike
 tafel met de lekkerste spijzen daer den Coninck
 seluer af eet/ daghelijcks gespijst wordt. Ende
 de Heere heeft daer noch by geboeght: Dit son-
 derlingh voordeel hebben oock S. Augustijn/
 ende S. Bernaert/ ende andere Leeraers van
 de Kercke/ elck na de menichfuldicheyt ende
 het profijt van sijn leere. Als men sanck het 12.
 Respons. te weten: O Pastor, &c. S. Gregorius
 opstaende scheen met ghebowen knien ende
 opgeheuen handen den Heere deuotelijc booz
 alle de Kercks te bidden / aen den welcken de
 Heere met een wonderlijck ghelaet des vrien-
 delijckhepts gegeuen heeft sijn Goddelijck her-
 te/ om dat hy daer wt bypelijck soude nemen al
 wat hy wiste profijtelijck te zijn booz de Ker-
 ke/ ende dat wijs ende breekt mede soude deelē.
 Ende als dan den heylighen Gregorius als
 met beyde sijn handen ghenomen hebbende de
 gratie vande Goddelijcke vertroostinghe die

V Wat
 vruchte
 de heyligē
 ghenieten
 van haer
 schriften:

ouer de bzeede van gheheel aertrijck wilde besprepen / scheen de Heere hem te omgorden als met eenen blinkenden riem vant supuerste gont / waer door beduydt wert de Goddelijcke rechtbeerdicheydt / die hem wederhiet dat die niet heel ter aerden toe neder soude ghelaten worden : maer inde locht als hangende / daer soude wederhouden worden / dat is : dat hy die gratie niet en soude wtstozten tot de onweerdighe ende ondancckbarighe : maer soo wie die begheerden te bertrijghen / hem niet de begeerten des herten opwaerts beuenende / dat sulcken een die soo soude moghen verdienen te ontfaughen.

Op den feestdag van S. Benedictus , hoe saligh datse zijn die het gheregeleerde leuen der Religie wel onderhouden.

DAT XI. CAPITTEL.

O den doozluchtrichsten feestdag van onsen heylighsten Vader Benedictus. Alse haer te deuoter begaf tot den Heere / ter eeren ende reuerentie van soo hooghen Vader : soo heeftse ghesien inden Sheest dien gloziusen Vader inde teghenwoordicheydt hande blinkende ende altyt stille ghesette Ouybildicheyt / met grooter eeren staende : fraey van ghedaente ende schoon int aenschouwen : wt wiens litmaten schenen wonderlyc als boozt te comen ouerschoone roosen van wonderlycke cracht / ende sonderlinghe geur ende reuck / ende soo bloeyde elck van syn litmaten / als eenen den bzolijcksten rosier : want elck van die roosen bzoght wt haer midden een ander roose / ende
dis

De glorie
van S. Be
nedictus.

die wederom eē andere / ende die noch een andere. Ende ſoo van een quamender vele / waer van de eene d' andere te bouen ginc in ſchapheyt / cracht / ieucht / ende elcke verſcheyden ſtack d' andere af in blommighe reuck / endt dus den heylighſten Vader heel blommigh ende luſtighe dooz gratie / ende met name te recht meſende Benedictus, dat is : ghebenedydt / veroorzaecte aent hemelſch heyz een beweginge van een onweerdeerlycke ghenoechte. En hy nopdeſe om hen met hem te verheughen / ſoo van dooz de blommen der rooſen die wt elck van ſyn litematen bloeyden / werden beteekent alle de verſcheyden veſſeninghen waer dooz hy ſyn bleeſch teimmende dat onderdaen ghemaect hadde den Gheest. Ende oock alle de deughdelijcke wercken die hy ghedaen hadde in ſyn heylighſte leuen / ende ooc alle de wercken van ſyn nabolghers / die dooz ſyn voorbeeldt ende leere verweckt zynde / de werelddt verlatende met den booztgancck vande religieuſe beſcheydentheyt op de Conincklijcke heyzbane hem volghende / nu ghecomen waren tot de hauen vant hemelſch Vaderlandt / ende noch tot het eynde des werelddts toe comen ſullen. Van welck elck beſonder den eertweerdichſten Vader oock een beſondere weerdicheyt erft / waer mede de ghemeynte van alle de heyligen / haer verheugende met ſyn claerheyt ende geſuyckicheyt / den heere ſonder eynde looft. Den ſaligē Benedictus die droegh oock als booz eenen ſtaf / eenen tierlycken ſcepter met coſtelijcke geſteenten van wonderlijcken glans die aen beyde ſyden wonderlyck verciert was / den welcken als hy in ſyn handt hiel vande ſijde die r' haer waerts ſaggh / ſoo ſcheen tot hem in dooz die

De salie-
heyt der
gene die
de regel
der oorde
onder-
houden.

ghesteenten het gheluck der geente / die dooz de
bescherdenheyt des regels van syn Orden tot
eenighen tijdt zijn bekeert ende verbeteret ghe-
worden / waer dooz hy oock was ghenietende
een ontweerdeerlycke gendechte bande Godde-
lycke goedertieretheyt : maer aen d'ander syde
die (te weten) gekeert was tot den Heere / bleec
de fraepicheyt bande Goddelijcke rechtveer-
dicheyt. Waer dooz dat hy sulcke die hy sonder
hij verdiensten noch hem ghetweerdicht had-
de te roepen tot de hooghe weerdicheydt van
sulcken Orden / ouermidts hij eygen sonden
sulcksberespichen / dooz een rechtveerdich oor-
deel stiert tot de eewighe straffe. Want hoe dat
pemandt tot hoogher Orden vanden Heere
berheuen wordt / hoe hy oock rechtveerdelije-
ker / als hy qualijck leeft / verdoemt wordt.
Maer alse aenden H. Vader selue offerde van
weghen de vergaderinghe eenen heelen Psaul-
ter / die sy t' sijnder eeren gelesen hadde: opstaen-
de met een blij ghelaet offerde hy aenden Hee-
re de iucht van alle sijn litinaten / waer mede
(gelijck bouen verhaelt is) hy scheen de bloem-
men boozts te brenghen / tot onderstandt van
sulcke die hem met een deuoot herte aenroepē /
ende oock der geente die heplijck wenschen
sijn boetstappen te volghen / dooz onderhou-
wen van sijnen reghel. Maer soomen sanc-
het Respons. Grandi Pater fiducia morte stetit
pretiosa, &c. heeft dese tot hem gheseyt: Wat
weerdicheyt hebby vercreghen / vooz dat ghy
met sulcken glorieusen eynde bande wereldd
zijt ghescherden? Hy heeft gheantwoordt: Dit
te weten / om dat ic mijnen Gheest ghegheuen
hebbe onder de woorden des ghebedts / dat ich
daerom soo soetelijck mijnen Gheest verhael
by.

bonen andere beplighen / dat sy altemael in
 myn toegeestinghe wonderlijck verheught
 worden. Doen datse hem / dat hy door de glorie
 van sijn doot hem soude gheweerdighen elck
 een bande vergaderinge inde ure van sijn doot
 ghetrouwelijc by te staen. Waer op de eertweer-
 dighe Vader antwoorde: soo wie hem vincer-
 sticht my te vermanen die weerdicheyt / waer
 door de herre hem gheweerdicht heeft my te
 bereeren ende saligh te maken met sulcken
 glorieus eynde / dien wil ick inde ure van sijn
 doot soo ghetrouwelijck bystaen: dat ick my
 sekerlycks booz hem sal teghen stellen / daer ick
 sal sien dat de listen der byanden schadelijcker
 tegen hem sullen opzysen: op dat hy door mijn
 teghentwoordicheyt ghewapent zijnde de stric-
 ken des byands by mochte ontgaen / ende
 climmen tot de blijshap des hemels / om een-
 wigh saligh te zijn.

Hoe dat-
 men de
 behoedin-
 ghe vā S.
 benedi-
 ctus ver-
 crijghen
 sal.

Vanden feestdagh des Bootschaps Marie, vande
 lijtsaemheyt in beswaernis, ende van een lie-
 hamelijck visioen, voorts Godtvruchtige oef-
 feninghen tot de gloriuse Maeght.

DAT XII. CAPITTEL.

Op den auont van Christus Bootschap als
 men ten Capittelle luyde / ende dese haer
 vaneerstighde om haer met Godt te boeghen/
 heeftse verstaen inden Gheest dat de Heere Je-
 sus met sijn maeghdellijcke Moeder sat int
 Capittel huys / op de plaetse vande Ouerste/
 ende dat sy soo r'samen met een groote stillic-
 heyt verwachten de toecomste van die vane
 Couvent / ende datse met een wonderlijcke
 tel.

De Heere
 Iesus en
 Maria die
 presideren
 int Capitel.

ff s ver

herheughende soeticheyt ontfinghen / die bin-
 nen quamen. Ende als men inden Calendier
 las: Annunciatio dominica. De Heere Jesus
 hem bekeerende r'synder Moeder waerts /
 heeftse met een vriendelijck hoofdbuyginghe
 ghegroet / ende dit doende heeft sy in haer ver-
 meut die outweerdeelghe soeticheyt / diese wel
 eerst gheboelt hadde / als de onbegrijpelijcke
 Godtheyt van haer het vleesch sennemende /
 in haer maeghdelijck Lichaem gheweerdicht
 heeft / hem met de menschelijcke nature te ver-
 eenighen. Als nu het Convent hem begheuen
 hadde, tot het ghebedt lesende den Psalm Mi-
 serere mei Deus: so heeft de Heere alle die woord-
 den gheoffert inde handen vande Maeghde-
 lijcke Moeder / inde ghedaente van gesteenten
 van verscheyden verue / ende de Maeghdelijcke
 Moeder scheen te hebben verscheyden ruy-
 kens oft rieckerkens die r'samē in hare schoot
 laghen / ende dese vercierde sy met de geste-
 ten / dat is: met de ghebeden der vergaderinghe
 die haer van haren Sone tot sulcken eynde
 ghegeuen waren. Ende sy heeft gheleert dat
 dooz die ruykens oft rieckerkens te kennen
 werden ghegeuen de beswaringhen vande ver-
 gaderinge die hem daeghs te bozen ouer ghe-
 romen waren / dooz een onghewachte doozsake
 ende dat sonder hun schult. Alse verwonderde
 ende vraeghde waerom dat die bestwaernis
 herroont werdt inde ghedaente van ruykens.
 De Heere die antwoorde: Ghelijck de teere
 sonckbrouwen meer ghenoechten hebben ouer
 haerlieden te draghen vermakelijcke riecker-
 kens als ander cleynicheyt / om datse in dien
 reuck haerlieden ghenoechte hebben: soo hebbe
 ick oock mijn genoechte in hun herte / die hun
 swa

swerichede met ootmoedicheyt/ lijtsaemheyt/ Elck een
 ende danckbaerheyt bevelē aen myn Vader, moet sijn
 lijche goedertierenheyt/die aen die my bemin- svvariche
 nen/alle boozspoet ende tegenspoet bestiere tot den Godt
 goet. Maer soose dochte waerom dat de Heere bevelen.
 haer op dien tijt met sulcken lichamelijck vi-
 sioen onderwees: soo heeft de Heere haer booz-
 ghehoutwen het gene men op den selfsten seest-
 dagh singht vande poorte die gesloten was/die
 wel eertijts Ezechiel inden Gheest gesien had-
 de/ende hy heeft tot haer gheseyt: Ghelyck wel
 eertijts de maniere en orden van mijn mensch-
 wordinghe / Passie / ende verrijssnisse / dooz
 verholen ghedaente der dinghen ende gelijcke-
 nissen is booz beteeckent gheweest: soo nu oock
 de Gheestelycke ende onlienlijcke dinghen en
 connen in s' menschen verstandt niet gedrukt
 worden/dan dooz ghelijckenisse der dinghen die
 bekent zyn. Ende daerom en macht van nie-
 mandt versmaept worden al dat dooz inbeel-
 dinghe der lichamelijcker dinghen te kennen
 ghegeuen wordt/ maer een yegelijck moet sijn
 beste doen/dat hy dooz ghelijckenisse der licha-
 melijcker dinghen magh verdienen te smaken
 het soet verstandt van gheestelijcke genoechte.
 Maer als men onder de Mettenen sanck / Aue
 Maria, heeftse ghesien als dzy beeckshens die
 sprate vande Vader de Soon/en den H. Geest/
 ende ginghen met een soet gedruys tot het her-
 te vande Maeghdelycke Moeder / ende van De xcel-
 haer herte wederom liepen met een crachtigh lencie vā-
 ghewelt tot hunnen oozspronck. Ende dat aen de H.
 de salighe Maeght dooz dien wibloet ghegont Maeght.
 was de machtighste te zyn naest Godt den
 Vader/de wijsste naest den Soon/de goedertie-
 renste naest den H. Geest. Sy heeft ooc geleert
 dat

Geestelije
 ke dingē
 yvorden
 door de
 lichame-
 lijcke be-
 kent ghe-
 maeckt.

de vrucht
vande En-
ghelische
groete.

dat soo dickwils als die groetenisse/ te weten :
Aue Maria met deuotte ghelesen wordt bande
gheloouighe op aertrijck/ dat alsdan de doof-
beeckskens met grooter ghedruys als ouerloo-
pende vloepē rontomme de salighste Maeght.
Ende ten anderen kant / soo bloeyense weder-
om in haer heylighste herte/ ende soo loopense
wederom van daer dooz een wonderlijcke ge-
noechlijckheyt tot hunnen oorspronck : maer
van dien ouerbloeyt soo wordender sommighe
aderkens des blyschaps/ verheugēs/ ende des
etwlich salicheyts verspreyt/ tot alle die persoo-
nen der heylighen ende Enghele / ende oock
tot alle die op aertrijck verhaeren de selue groe-
tenisse: dooz de welcke in elck vā hun vernient
wordt alle het goet/ datse opt dooz de vruchtsa-
lighe menschwordinghe des Soons Godts
berreghen hebben. Soo wanneer oock yet
verhaelt werdt bande supuerheydt bande sa-
lighste Maeght/ als te weten : Hæc est qua
nesciuit et oram, dat is/ dese is die gheen vruys-
lofts bedde gheweten en heeft/ oft Domus pu-
dici pectoris, dat is/ het hups vant supuer ghe-
moet oft Clausa parentis viscera, dat is/ het be-
stoten inghewant bande moeder / etc. Alle de
heylighen Godts die bewesen als dan cere aen
de keiserlycke Maeght/ende hunlieden vrou-
we/ deuotelijck bedanckende Godt den Heere
vooz alle de weldadē / die aen de salighste moe-
der opt ghegeuen zijn tot salicheyt van alle de
ghemeynte. Den heylighen aerfch-Enghel
S. Gabrieli Gabriel is oock ghesien geweest als blinken-
de met een nieu schynsel vant Goddelijc licht/
seo dickwils alsinen vercondichde de Boot-
schap die dooz hem gheschiet is. Ende als ghe-
noemt werdt S. Joseph (die met de Maeghtde-
lycke

lijke Moeder ondertrout was) ſoo buygden
 hen alle de Heplighen ſeer eertweerdlijck & ſijn-
 der eeren/ende met hun lieffelijck oogewozpen
 ſoo boden ſy hem vriendelijck veel ghelucks/
 als hen leden verheughende met ſijn weerdic-
 heyt. Sy heeft odck gheſien in de Maſſe / waer
 onder ſy ter tafelen Godts ſoude gaen / de glo-
 rieuſe Moeder Godts wonderlijc vertiert met
 de fraeyicheyt der deughden/aen wiens boeten
 ſy haer te nederſlaende / bat datſe ſoude ghe-
 weerdighen haer te bereyden om te ontfangen
 het weerdigh Sacrament van het Lichaem
 ende Bloet van haren Zone. Ouerſulcks heeft
 de Heplighe Maeght op haer borſt gheſtelt een
 neu blinckenden karkant die als ſenen hoozne
 hadde/ ende op elckē hozen een al te coſtelijckē
 gheſteente: waer dooz te kennen gegeven wer-
 den de booznaemſte deughden / waer dooz de
 ſalighſte Moeder ende Maeght den Heere be-
 haeght hadde. Dooz d'eerſte gheſteente werdt
 te kennen gegeven die aenlochende puerheyt.
 Dooz het tweede / de bzuichtbare ootmoedic-
 heyt. Dooz het derde / de vierighe begheerte.
 Dooz het vierde / de verlichte kenniſſe. Dooz
 vijfde de onwtbluſſelijcke liefde. Dooz het ſeſte
 de ouerdragende genoechte inden Heere. Dooz
 het ſeuenſte/de bzeedsame ghetuſticheyt. Ende
 ſoo de ſiele ſtont met deſen karkant booz d'oo-
 ghen Godts/heeft de Heere in haer ſulcken ge-
 noechte genomen/ende is ſoo ghelockt gewoz-
 den/ dat hy hem (als een die met liefdē bevan-
 ghen is met alle de cracht van ſijn Godthepdt
 tot haer buygende) haer gheheel wonderlijck
 tot hem inghetrocken heeft. Ende haer als de-
 licatelijck in ſijnen ſchoot ſtellende / heeft hy
 haer minnelijck gheſeſteert. Maer alsmen

Mē vore
 bereydt
 tot het H.
 Sacramēt
 door de
 H. Moe-
 der Gods

ten Magnificat sauck de Antiph. Arte mirabili, &c. soo scheen den D. Gheest als eenen den soersten supden wint te waepen / wt het herte banden Heere die doozijnen aldersoetste wint saechtelijck waepende / contomme de seuen ghesteenten des karkants / die de siele doegh scheen te singhen als dooz een musijck-instrument / de Antiph. tot lof vande heyligheste Dypuldicheit. Hier na als in int Euangelie las / Ecce ancilla Domini, soo groete sy de Moeder Godts met een deuote meyninghe des herten / haer vermanende van die onwtsprekelijcke blijfchap diese gheboelde alse in dat woordt haer seluen heel ende al dat in haer soude gheschieden met volle betrouwen ouergaf inden wille Godts. Waer op de salichste Maeght met het alderlieffelijckste ghelaet antwoorde: soo wie my deuotelijck vermaent van die blijfchap / aen dien sal ick waerachtelijc betoonen t'gene men inden Lepsen banden teghenwoordighen Feestdagh begheert / te weten: Monstra te esse matrem, &c. dat is: toont dat ghy Moeder zijt: ghereckelijck my vertoonde dat ick ben de Moeder des Conincks der glorien / ende oock banden mensche die bidt. Des Conincks; dooz de maght waer dooz ick dien mensche wil onderstandt doe. Ende des menschens oock die bidt / dooz den inbloedt des ingewants des berinherticheyds t'zijnder salicheyt. Maer als men ter vesperen sauck / Hact dies, &c. Hodie Deus homo factus. Ende als het Convent tot eerbiedinge vande weerdichste menschwoordinghe des Heeren ter aerden neder viel / de Sone banden opperste Coninc als beroert wordende dooz dat woordt / waer dooz hem werdt vernieut de gedachtenisse van de

de liefde/ dooz wiens dwant hy dooz ons was
mensche gheworden/ stondt rasschelijc op van
sijnen Conincklijcken rhyoon / ende eertweerd
delijck staende inde teghenwoordicheydt van
Godt de Vader/ seyde tot hem: Myn broeders
zijn tot my ghecoimen. O met wat een beel
lieffelijcker beweghinghe ist te ghelouuen dat
beweeght is gheworden Godt den Vader dooz
dat woort van sijnen teer beminden Sone/
inden welcken hy heeft sijn welbehaghen ont
ontalliche meer goets te geuen aen de mebroe
ders van sijnen eenigen geboze Sone/ als den
Coninck Pharao die aen Joseph gheluck bte
dende/ ouermits de ouercomste van sijn broe: *Genes. 46*
ders hun gegenen heeft soo ouerbloedige wel
daden ghelijck beschreuen wordt / *Genes. 47.*
Maer soose bekozich was om te weten wat
gebedt de H. Maeght op dien haren Feestdagh
alder aenghenaemste soude zijn / soo iste oock
dooz haer gheleert geworden : dat soo wie de
Octaue gheduerende daghelijcks leesde 45.
Aue Maria, met deuotie inde ghedachtenisse der
daghen dat de Heere ghelwaassen is in haer
lichaem/ dat die aen haer sulckē aengenamen
dienst soude doen/ al oft hy by haer hadde ghe
weest van dien tijt af datse outfangen hadde/
ende daghelijcks tot den tijdt des barens toe/
alle dienstbaerheyt haer bewesen hadde. Ende
soo nop als sy op dien tijt hem soude ghetwey
gert hebben vooz dien dienst/ sulcks als hy be
geert soude hebben: soo noode soudese nu oock
willen wepgheren sijn begheerten. Ende sy
heeft verstaen datmen den Aue Maria dus sou: *Hoe dat*
de lesen datmen (te weten) tot dat woort Aue *men den*
Maria, begheeren soude dat alle die bestwaert *Aue Ma*
waren souden moghen verlost worden/dooz *ria met*
gratia

gratia plena, dat alle die gheen smakelijckheyt der gratien en hadden / souden smaect crigen. Dooz den Dominus tecum, aē alle de sondaers bergiffenisse. Dooz benedicta tu in mulieribus dat alle die begostē hinnen goedē mille mochten volbrengghen. Dooz benedictus fructus veneris tui, aen alle de wtuercozen volmaectheyt. Dooz Iesus splendor paternae gloriae, waerachtighe kennisse. Dooz & figura substantiae eius, de Goddelijcke liefde / ende soo moeten by elke Ave Maria by ghevoeght worden int eynde die woorden / te weten: Iesus splendor paternae gloriae, & figura substantiae eius. Dat is: Iesus het schijnfel vande Vaderlijcke glorie / ende de ghebaente van sijn wesen.

Hoe datmen hem met vruchtē somtijts onthout van ten H. Sacramente te gaen, ende vande verdienstelijcke voedinghe des lichaems.

DAT XIII. CAPITTEL.

Op den Sondagh / wtens misse begint Circumcunderunt, alsse noch seer swack was / en seer begheerde dat Goddelijck Sacramente te ontfangghen / ende oīersulcs haer beste gedaen hadde om daer toe haer te bereyden: nochtans heeftse dooz raet van haer geestelijcke Moeder dooz bescheydenheyt te vreden gheweest / haer te onthouden vande Communie. Ende alsse sulcks den Heere tot eenen ewighen lof offrede / soo docht het haer datse vooz den Heere stondt / ende de Heere hem vhaerwaerts seer minnelijck buyghende / heeft haer ghenōmen inden schoot van sijn Vaderlijcke goedertietēheyt. Ende als een moeder die soetelijck met haer

haer kindeken ſpeelt / ſeyde hy : Om dat ghy
 booz b ghenomen hebt my te deruen puerlycks
 om mijnent wille / ſoo ſal ick b berwermen in
 mynen ſchoot: op dat ghy moghelyck na my
 gaende niet verinoeyt en wordt door eenighen
 wterlycken arbejdt. Ende alſſe ſoo haer wel-
 luſten hadde inden ſchoot des Heere / ſoo heeft
 ſe tot hem geſeyt: **G**alderſoetſte lief / nademael
 dat de werelt die heel inde boosheyt gheſet is /
 nu ter tyt meest door bzaſſerhe ende droncken-
 ſchap teghen b glorie ſtrydt / ſoo begheere ick
 tot verſoeninghe van ſulcks met alle mijn herte
 b glorie in onſe vergaderinghe te verboozderen
 tot verbeteringhe van ſulcks quaet. Waerom
 iſt dat ghy b ghelweerdicht my uwe dienerſſe
 hoe wel ontweerdige tot uwen dienſt te ſtieren /
 ende my tot een bode te maken. Ick soude
 gheerne t'utwer liefden aen d'ander eenighe
 oeffeninghe vercondighen / waer door ſy b de-
 ſen tijdt door een ſonderlinge deuocie dienen-
 de soude moghen verſoenen / ende verſoeten
 ouer de ſonden die de werelt teghen b doet.
 Waer op de Heere : ſoo wie mynen bode is / die
 loone ick met ſulcken loon / dat al wat hy booz
 my berriyght dat ſulcks ſtreckt tot ſijn ghe-
 win. Waer door ſy verſtaen heeft / dat ſo man-
 neer pemandt ſchryft oft andere leert met ſul-
 ke ineyninghe / op dat de glorie Godts daer
 door soude verboozdert wordē / ende het profyt
 der ſielen: dat alſdan alle het profyt dat pe-
 mandt door dat ſchryuen ofte die leere / ia al
 waert na dupsentich dupsent iaren berriyght /
 dat ſulcks gheheelijck comt tot diens ſalicheyt
 die dat in ſijn ineyninghe eerſtgants den Hee-
 re opghoeffert heeft. Na deſe dinghen heeft de
 Heere daer by gheboeght / ſoo wie hem benede-

Hoe dat men alle sijn vvercken verceigen sal met de meyninge Christi ende soo edel maken.

sticht alle die ghemacken die hy ghetet / t'zyn
 drincken / eten / slapen / ende dierghelicken (die
 hy na den loop der naturen moet ontfangen)
 te ghebruycken met sulcken meyninghe / dat
 hy seyd met der herten / oft met den monde.
 Heere dese spisse o't yet anders wat het zy / ont-
 fanghe ick in die liefde / waer door ghy dat heyl-
 ligh ghemaect hebt / als ghy in v heyligheste
 menscheit sulcks gebreyete tot lof van utwen
 Hemelschen Vader / ende tot salicheit van alle
 het gheheel menschelick gheslachte / biddende
 dat het inde vereeninghe van v Goddelijcke
 liefde moghte streckelijck zyn tot vermeerder-
 ringhe des salicheits / booz alle die inden He-
 mel zyn / op aertrijck / ende oock int bagbier.
 Sulcken een / soo dicwils als hy yet gemack
 met sulcke meyninghe neemt / die stelt booz my
 als eenen vaste schilt / waer mede ic beschermt
 worde booz verscheyden moepelijckheden / die
 my vande wereltdsche menschen aenghedoen
 worden. Hier na als het heele Convent onder
 de Misse soude communiceren / soo heeft de
 Heere haer neer gestelt aen de lieffelijcke won-
 de van sijn heyligheste syde / segghende : om dat
 ghy heden door bescheydenheyt achterlaet my
 lichamelicken int Sacrament des autaers te
 ontfanghen / drinckt nu opt soetste gheestelijck
 wt mijn herte den gheweldighen inbloet van
 mijn Godtheit / ende soose nu soetelijc ghelaest
 zynde met de waterbeken der Goddelijcker
 genoechten / deuotelijck den Heere danct / soo
 heeftse gesien dat alle die op die dagh commu-
 niceerden / stonden booz den Heere / ende dat hy
 aen elck van hunlieden gaf van het bereytsel /
 waer mede sy haer beneesticht hadde om be-
 quamelijck ten Heyligen Sacramente te gaen.

Dit

Dit gheſchiede dus al inde gedaente van ſchap
 rocken die wonderlijc waren/ende tot elck een
 van die rocken was noch een ſonderlinge gawe
 bande goedertiericheyt Godts: om datſe weer-
 delijck als bereedt ghemaect ſouden worden
 om te communiceren. Ende alſe alremael
 met ghelijcke weldaet dooz de verdienſten van
 deſe/bande miltheyt Godts rijck ghemaect
 waren/bobytſtomende tſamenderhandt heb-
 ben ſy wederom den Heere gheoffert alle het
 gene/ dat hen liede dooz de verdienſten van ſijn
 wtuercozen gheſchoncken was tot eenen ewig-
 ghen lof / ende tot vermeerderinghe der ver-
 dienſten ende ewighe ſalicheydt van deſe
 Maeght: waer dooz ſy hier verſtaen heeft/ dat
 ſoo walneet hem yemandt ghereet maect
 tot de Communie dooz beſondere ghebeden en
 deuotien/ende dierghelijken / ende nochtans
 hem onthout van te communiceren dooz be-
 ſcheydenheyt/ t'z' des ootmoedicheyts oft ghe-
 hoofſaemheys: dat de Heere hem dan verbult
 met de beken van ſijnen Goddelijckē inbloet.
 Ende dooz die bereydinghe die hy een ander
 mede deylt / ſoo maect hy d'ander bequamer
 om te communiceren / ende alle het goet dat
 yemandt daer dooz geniet/ dat comt hem heel
 tot ſijn verdienſte/ die hoe wel hy niet en com-
 municert / nochtans ſijn beſte ghedaen heeft
 om hem te bereyden. Doen ſeyde ſy: O Heere is
 dat hy ſoo veel vercriggt die de H. Communie
 achterlaet/ ſo iſt dan beter de Communie ach-
 ter te laten als die te ghebruycken? Waer op
 de Heere ſeyde: Gheenſtins/ Want die ter lie-
 den van mijnen lof de Heilige Sacramenten
 neemt/die heeft ſeker de ſalichſte ſpijs vā mijn
 Godt gemaeckt Lichaem/ met dē Hemeliſchen

Dranck des balsams vāde wellustichste Godt-
 heyt. Ende daer-en-bouen een onberghelycke
 claerhepdt dooz het ciraet vande Goddelijcke
 deughden. Waer op sy: Wat ist dan mijnen
 Heere dat dese berccygen die dooz hun onacht-
 saemhepdt versuy men te communiceren: om
 datse dien dagh te byser in ydelhepdt ende on-
 achtsaemheden soudē moghen ouerbzengen?
 De Heere antwoorde: die hem versuymt tot
 de Communte te bereyden / ende als hy de
 communte achterlaet / te byser sijnen eyghen
 wille doet / die maect hem seluen des te on-
 weerdigher / ende hy berooft hem seluen vande
 bychten van soo grooten Sacrament / die
 die dagh ouer de geheele Kercke mede gedeyle
 worden. Ende sy: Och mijnen Heere waer by
 comt doch dat sommighe hoe wel dat het hen
 dunckt datse ontweerdigh zyn / ende ooc haer-
 lieden niet seer en bereyden / nochtans met
 sulcken begeerte getrocken worden om te ont-
 fanghen v salichmakende Sacramentē / datse
 groote swarichept hebben alse op de gewoone
 dagen die moeten denuē? De Heere antwoorde:
 Dat comt gereckelijck daerom datse rijck
 ghemaect zynde dooz een sonderlinge gracie
 dooz mijnen soeten Gheest ghedzeuen worden.
 Ghelijck eenen Coninck die op de Coninck-
 lijcke maniere ghewent is vrolijck te zyn / die
 heeft meer ghenoechte sijn ghewoonlijcke Co-
 nincklike vrolijcheden te ghenieten / dan als
 eenen lackmerau te loopen achter stratē ende
 weggen.

Hoe scha-
 delijc dat
 het is de
 cōmunic
 achter te
 laten om
 sijne vvil-
 le te doe.

Vande ſalicheyt die beloofte wordt aen de ghene die de leere van deſen boeck volgen, hoe dat men een arcke Godts int herte makē ſal, ende vant onder ſoecken vanden goeden inval.

DAT XIII. CAPITTEL.

Oden Sondagh als de Miſſe begint / Exſurge, alſſe wederō ſieck te bedde lagh / ende onder de Mettenen hoorde ſinghen Benedicens ergo, &c. ghedachtigh zijnde de ſoeticheyt ende denigtie dieſe dickwils in dat Reſponſ. ghehadt hadde / heeftſe tot den Heere gheſeyt: Nu dan Heere ghelyck ick dickwils dat Reſponſ. ende doock andere met ſulcken viericheyt geſongen hebbe dat my dochte dat ic opgenomen was / ende ſtont booz den thoon uwer glozie / ende dat ick den toon gaf in v herte als op een het ſoetſte ozghel van alle de woorden ende noten: ſoo iſt nu helaes dat ick belet zijnde door de cranckheyt veel verſupme. Waer op de Heere: **O**m dat ghy ſegt mijn lieſte / ende om dat het doock waer is / door mijn ghetuygeniſſe dat ghy dickwils met een ſoet gheluydt geſongen hebt door het ozgel van mijn Goddelijck herte: ſoo wil ick v tot een ghenoeghſame vergeldinghe nu doock ſoetelijck ſinghen. Ende hy heeft daer by ghehangen: Ghelijck ic eert v door mijn ſeluen gheſwozen hebbe aen ragnen knecht Noe: dat ick booztsaen niet meer de wateren des ouerbloedts brengen ſoude ouer den aerthbodem / om die te doen vergaen: ſoo ſweere ick v door mijn Godcheyt dat niemandt die v woorden hoorde met ootmoedicheyt / ende daer dooz beſtiert wordt met goede meyninghe / opt

ſal

Groot profijt vā deſe boec

salconnen vergaen: maer hy sal als door een
 sekeren wegh recht sonder falen / by tot my
 comen die den wegh be/de waerheyt / ende het
 leuen. Ende dien eedt besegele ick met den segel
 van myn heylighe menschedt / die ick doen
 noch niet en hadde ten tijden van Noe / als ic
 noch gheen mensche geworden en was. Waer
 op sy: Nademael ghy die ewighe wijsheyt/
 alle dinghen wist van te bozen / waer mede de
 werelddt v soude wederstandt doen / ende docht
 het quaet voorleden al oft teghentwoordich ge
 weest ware / waerom hebby dat verbont met
 eede willen bevestigen dat ghy de werelddt niet
 meer en soupt laten vergaen met die wateren
 des ouerbloets? De Heere heeft geantwoordt:
 Ick hebbe dat ghedaen tot een profytelijck ex
 empel voor de mensche: op dat sy ter tijden der
 stilte ende peys soo mochten leeren bestellen/
 ende met verbont bevestighen de dinghen die
 hen profytelijck zijn / datse ooc ten tijden van
 reghenspoet ten minsten alsdan om hun eygen
 eere kunnen eyghen byzen wille souden ghe
 dwonghen zijn te snoeren. Waer op sy: O Heere
 re het soude my seer aegenaem zijn / waert dat
 ghy my nu utwe dienstmaeght v gewerdichde
 te leeren / hoe dat ick dese weke int timmeren
 van een arcke v weerdelijck mochte dienen? De
 Heere antwoordde: Ghy sult my in v herte een
 de aengenaemste arcke timmeren. Daerom
 doet v beste om te ouerpeysen hoe dat de arcke
 by solderinghen ghehadt heeft / soo dat bouen
 de voghelen woonden / int midden de mensche /
 int ouerste de gedierten. Na dese gelijckenisse
 onderschept oock alle de daghen / besonder op
 dese maniere / te werken: dat ghy van sinogens
 vzoegh tot der noenen toe van tweghen de heele
 H. Heere

Moemen
 de arcke
 eiimmer
 sal.

H. Kercke loſſinght / ende danckt wt het in-
 nichſte beweeghsel uter herten / booz alle de
 weldaden die ick vant begintsel des wereltds
 af tot den reghentwoozdighen tyt toe / aen eeni-
 ghen menſche gedaen hebbe / ende ſonderlinge
 booz die weldaet diemen ſoo weerdelijc behooz-
 de te bieren ; dat ick daghelycks vanden op-
 ganck der ſonnen tot de nonen toe ſonder op-
 houwen opghoeffert worde op den antaer aen
 Godt den Vader / booz de ſalicheyt van het ge-
 heel menſchelijk gheſachte. Het welck noch
 tans de menſchē cleyn achtende daer-en-tus-
 ſchen hen becommeren met vzaſſerigen ende
 bronckenschappen. Daer mede hen heel on-
 danckbaer vertoonende booz mijn weldaden.
 Booz welck ghebreck als ghy v danckbaerheyt
 booz liefden booz hen ſult tot verſoeninghe v
 beneerſticht hebben op te offeren / ſoo ſchijnt
 ghy my als de boghelen int opperſte vande
 arche te vergaderen. Daer na vanden Nonen
 tyt tot den Veſperen tyt toe beneerſticht v de-
 uotelijk in goede wercken te oefſenen / in die
 heplighe vereeninghe / waer door ick alle de
 wercken mijns menſchepts volbrocht hebbe /
 tot verbullinge van die gemeyne onachtsaem-
 heyt / waer door de heele wereltd verſumpint met
 ghedienſticheydt van goede wercken / my we-
 derom te verghelden en te betalen booz ſoo veel
 weldadē die sy my ſchuldigh is. Ende als ghy
 dat ſult ghedaen hebben / ſoo ſult ghy de men-
 ſchen gerekent worden int midden vande arc-
 ke vergadert te hebben. Maer ten veſperen tyt
 ſoo ouerlegt met bitterheyt uter herten alle
 de ongoddelijkheyt der menſchen / waer door
 sy niet alleenlyck verſumpen hun behoozlijck
 daghwerck des ghedienſticheyds te leueren /

Oeffenin-
 ge des no-
 nens tijt.

Oeffenin-
 ge des veſ-
 per tijt.

maer daer-en-bouen niet op en houtwen met
 deel verscheyden manieren der sonden my da-
 ghelycks tot gramschap te verwecken / waer
 dooz ghy my sult offeren tot verbeteringhe alle
 de pynen en bitterheden van myn onnooselste
 Passie ende doodt / ende soo beslypt ghy my de
 ghedierten int onderste vande arcke. Doen
 seyde tot den Heere. **A**demael dat ick dooz
 myn eyghen sinnelyckheyt hebbe begeert dese
 onderwynghe van b te vercrighen / soo en
 verstoute ick my niet om my te laten boozstaen
 dat ghy den beste Meester my die dooz b seluen
 gheleert hebt. **W**aer op de Heere: **W**aerom sey-
 de hy / sal myn gaue daerom versmaeyt worden:
 om dat ick die met neerstigher blyticheyt dooz
 b sinnen (die ick gheschapen hebbe om my
 daer af te dienen) boozts bzinghe / als het lofs-
 selicker ende aenghenamer gehouden wordt /
 als ick den mensche wilde schapen / booz-
 raedt ghebruyckende gheseydt hebbe / laet ons den
 mensche maken na ons beeldt ende ghelycke-
 nisse / dan als ick andere dinghen schapende
 gheseyt hebbe: **L**aet het licht ghemaect wor-
 den: **L**aetter een firmament ghemaect wor-
 den: etc. **E**nde sy antwoorde hier op: **W**aert
 dae ick dese autoziteyt inbrachte / soo souden
 daer andere meer spelende met haer eyghen sin-
 nelyckheyt verscheyden bonden boozts bzingen /
 ende die als dooz autoziteyt beschermen / hoe
 wel sy die niet en hadden ontfangen dooz uw
 crachtighen invloed der gratien. **W**aer op de
 Heere seyde: stelt hier by dit onderschept. **S**oo
 wie eyndelick in sijn herte ghelvaer wordt dat
 synen wille soo in alles vereenicht is met mijs-
 nen **G**oddelyckē wille / dat hy noch int minste
 niet en soude conuen / **E**z in boozspoet oft te-
 ghene

Genes. 1.

Hoe dat
 men den
 binnenste
 invloed
 sal proe-
 uen.

ghenspoet van myn welbehaghen hem ver-
 brennen. Ende daer-en-bouen int ghene hy
 doet oft lȳdt ſoo puerlijck myn glozie ende lof
 alleen begheert dat hy in alles ſyn eygen pro-
 fyt ende loon wtgaet / die magh ſekerlijck
 ſegghen dat het goet dat hy door de oefſeninge
 van ſijn ſinnen begrijpt door eenen ſmaec van
 binnen / dat ſulckx van my is gheromen : ſoo
 nochtans dat het niet en zy tegē de h. Schrif-
 ture / ende dat het is tot profyt van ſynen nae-
 ſten. Ende wederom de Heere ſtaende door de
 ſiele met een wonderlijck bewijs des vziende-
 licheyts / ſeyde: **O** me-vrouwe de Coninghin-
 ne vertrooft my nu gelijk ick v dicmaels ver-
 trooft hebbe. Ende aldus de almogende Heere
 onder deſe woorden als eenen puerighen ghe-
 trouwen minnaer der ſielen / heeft hem bouen
 maten lieffelijck ghebuyght als om een kuf-
 ken van haer te ontfanghen. Waer ouer de
 ſiele als verhaeft door ſulcken onghehoorden
 voozſtel bande meueerdicheydt des Heeren /
 met de ootmoedichſte deuotie antwoorde als
 wt het binnenſte merch des herten / deſe woo-
 den vooztsbzenghende. **O** Godt ghy zijt den
 Schepper ende ick het ſchepſel. Onder welke
 woorden ſcheen de ſiele ter ſtondt door een won-
 derlijcke beſturinge door de Godelijcke cracht
 in ghetrocken met haren Heere geluckelijck te
 verhenghen. Dus ſeyde ſy tot den Heere / ghe-
 weerdicht v nu vermbertichſte Vader my v
 dienerſſe te gonne wat te ruſten door den ſlaep
 na dat ick wat ſpecerijen genomen hebbe door
 ſlauwicheyt des herten: op dat ick heden v le-
 uentmakende Sacramenten ontfangē mochte.
 Waer op de Heere: Deſe bereeninghe waer
 door v ſiele nu niet my vereenicht is / die ver-

VVder-
 lijcke me-
 ueerdic-
 heydt des
 Heeren.

nuchtert v meer als eenighen lichamelijcken
 Raep soude moghen doen. Hier na onder de
 Misse daerse onder soude communiceren/ soo
 scheense te staen by den Heere/ haer beclagende
 datse ouerimids de crancheit moeste de Misse
 deruē. Waer op de Heere seyde: Leest Confiteor,
 het welck alse met een ootmoedighe deuotie
 ghedaen hadde / heeft de Heere daer op ver-
 volght. **D** moet bermhertich zijn mijn Godt-
 heyt. Ende alle v sonden vergheuen. Ende wt-
 streckende sijn eertweerdige handt heeft hy haer
 sijn benedictie ghegeuen. Ende so die siele haer
 daer na buyghde / soo nam haer de Heere in
 sijnen schoot / ende soo tusschen vriendelijcke
 omheltinghen haer soetelijck feest bewijfende
 sanck hy : Ad imaginem quippe Dei factus est
 homo, dat is: Want de mensche is gheschapen
 na het beeldt Godts/ ende soo haer oogen ende
 ooren/ mondt/ ende herte/ handen ende voeten
 segghende/ tot elcke segeninghe slughende de
 boozf. woorden/ verhalende vernieuwe hy me-
 weerdelijck in die siele sijn Goddelijck beeldt en
 ghelijckenisse. Hier na Donderdaeghs als de
 wereldtsche menschen meest met vassen ende
 dzincken haer plochten te outgaen. Alsinen
 smozghens na de Mettenen inde keucken luy-
 de om de werck-lieden vzoegh-cost te gheuen
 soo seyde sy versuchtende tot den Heere : Och
 mijn Heere hoe vzoegh staet het volck op om v
 met spijs inoepelijck te zyn. Waer op de Heere
 als soetelijck lachende/ seyde : En wilt lieffts

De spijs niet versuchten / want dese daermen nu ont-
 der vverc luydt en sijn vantghetal niet / die dooz gul-
 luyden is siehepdt r' in vwaerts vzeedt zyn : Want dooz
 Godt aen desen inbijt worden sy geroepen ende gheuoert
 ghenazem tot den ardeydt/ waerom dat ick ooc genoech-
 te

te hebbe in hun ſpijſe / ghelijck yemandt ghe-
noechte heeft dat ſijn peerdt wel eet / als hy dat
paſtert om hem daer mede te dienen.

Oeffeninge, waer door men den Heere verſoent
voor andere op ſulcken tijt als men meest ſon-
dicht teghen hem, ende vande vrucht der be-
ſwaringhen.

DAT XV, CAPITTEL.

DJen ſaterdagh die gaet booz de Sondagh
Eſto mihi, alſſe haer van alle het wtterlijck
aſtwnnende tot het binnenſte bekeerde: ſo iſſe
opghenomen gheworden inden ſchoot vande
Goddelijcke gordertierenhepdt / al waer datſe
in ſulcken ſtilte ghenoot de inbloedinghe der
Goddelijcker vzeughden: datſe ſcheen met den
Heere als te beſtieren alle de rijckē des hemels
ende der aerden. Alſſe nu ſoo dien heeren dagh
in ſulcken blijſchap ouerghebracht hadde / ſoo
iſt t'ſauonts ghebeurt datſe dooz eenen ouer-
bal ſoo ſeer beroert werdt / datſe daer dooz be-
let werdt vande boozſ. ghenetringhe / ende ſoos
langhe ghearbeyt hadde om dat beletsel te ver-
ſetten / ende ſo clær ſagh als den dagh dat die
beſwaernis niet te bedieden en hadde / ende
nochtans haer ſinnen daer van niet en coſte
tweenen / ende daerom berooft werdt van het
ſchoon weder van haer boozgaldē ſtillicheyt.
Ten leſten alſſe den heelen nacht bycrans in
ſulcken arbeidt ſonder ſlapen gelegen hadde /
booz de ſtetteneu datſe den Heere / dat hy hem
ſoude ghelweerdighen ſulcke beletsel van haer
herte wegh te nemen: op datſe tot glorie ende
lof van ſynen name ſoude verdienē / wederom
te

te verblijden int genieten vande eerste bzeughde. Waer op de Heere antwoorde: Wildp my mijn swaricheyt af nemen/soo moet ghy swaricheyt hebben / ende aen mijn sincker sijde staen: op dat ick op v borste rusten magh. Wāt als ick my neder buyghe na de sincker syde/soo ruste ick op mijn herte / het welck seer lief is ende aengenaem booz die berinoepde / ende soo sien ick recht in v herte / ende na het lieffelijck geluydt van v soetlydende begeerten/soo vertroost ghy my geduerlijck / ende de aengename lusticheyt van v toegenegge / waer door ghy t' mywaerts ghedzeuen wordt / die waert t' mywaerts door een vast betrouwen / waer mede ghy in alle de bonden van v herte na my hēgh. Ende my vermaeckt soetelijck den wtbloet vande goedertierheyt van v herte: waer mede dat ghy alle de menschen toewenscht de ewige salicheyt. Ende daer-en-bouen so staet booz my open de edele schatcamer van v herte / waer wt ick ghenoeghsacm magh wtreycken aen een yghelijck van uwen goeden wille: om dat ghy daer mede wel doet aen alle die het vā noode hebbē. Want waert dat ghy my stont ter rechter syde / te weten : des boozspoets / soo soude ick alle dese boozf. ghenoechten ommers moeten deruen : want al wat onder de ooze hoort / dat en can de ooge niet vermaken noch reuck gheuen aen den neuse / noch het en can door de handen niet wtgerepet worden. Doen heeftse begeert dat de Heere yet gheuen soude / waer mede sy die dyp dagen geduerende / als de menschen alderonbezestelijck sondigen hem soude eenen aenghenamen dienst doen. Waer op de Heere antwoorde: Ghy en sout nieuers in connen aenghenamer dienst doen / dan dat ghy

Goede be-
geerten
sijn Godt
aengenaē

Vast be-
trouwen

Goedertie-
renheydt
des herte

De schat-
camer vā
den goe-
de vville.

Men can
Godt nz
aenghena-
mer doen

ghy ter ghedachteniſſe van mijn lyden ver-
 draeght alle beſwaerniſſe/ t'zy van binnen als
 wterlijck: ende dat ghy v ſeluen dwinght om
 te doen ſulcke dinghen die v meest teghen zijn/
 ende dat ſult ghy alderſalichſte te wege conne
 brengen int betwaren van v wterlijcke ſinnen
 ende in hun beſnoeringhe: want ſoo wie hem
 beneerſlight ter gedachteniſſe van mijn Paſſie
 hier in hem te oeffenē / laet ſulcken een verho-
 pen een rijke vergheldinghe daer bozen van
 mijn goedertierentheydt te ontfanghen. Daer
 op deſe ſeyde: Ick wilde nu oock wel o lief-
 ſten Leeraer geleert worden van v minnelijc-
 heyt/ met wat ghebeden dat ick v beſt verſoe-
 nende ſoude verſoeten deſe d'z dagen / als ghy
 meest tot gramſchap vande werelddt verwekt
 wordt. De Heere antwoordde: Het en ſoude my
 niet weynigh aenghenaein zijn/waert dat pe-
 mandt d'zmael las Pater noſter oft Laudate
 Dominum omnes gentes, &c. ende dat hy tot de
 eerſten Pater noſter oft Laudate Dominum, &c. 1.
 offerde Godt den Vader alle de oeffeninghen
 van mijn heylighſte herte / waer dooz ick opt
 op aertrijck bermoept ben ghetworden tot ſa-
 lichheyt der menſchen/ t'zy in louen/ danckſeg-
 gen/claghen/ wercken/ begheerte/ ende liefde:
 ende dat tot een verſoeninghe van alle aertſche
 ende bleeſſchelijcke ghenoechten/ende verkeer-
 de willen / waer mede nu eenigh menſchelijck
 herte bevanghen is. Tot den tweeden laet hem 2.
 Godt den Vader offeren alle de oeffeninge van
 mijnen onnooſelſten mondt / in vaſten ende
 maricheyt/ ſoo van ſpiſſe als woorden/in ghe-
 duerighe Predicatie ende ghebeden/ waer dooz
 ick tot ſalicheyt der menſchen gearbeyt hebbe/
 tot verſoeninghe van alle de ſonden die inde
 heele

dan om
 ſijn lijdē
 vvil ſvva-
 richeydt
 lijdē.

Behoede-
 niſſe van
 ſijn uyter-
 lijcke ſin-
 nen.

Hoc dat-
 men Godt
 verſoene
 ſal als hy
 meelt ver-
 grāt vort

heele Kercke ghedaen worden / in gullichepdt
 ende bronckenschap / ende vermenichbuldinge
 van onnutten / ende schadelijcken clap. Toe
 den derden sal hy Godt den Vader offeren alle
 de oeffeninghe van mijn heylighste Lichaem /
 met alle de beweeghselen van elc een van mijn
 lidmaten / ende alle het verbolgh van mijn als
 der volmaeckste leuen / met alle de bitterhepdt
 van mijn onnooselste Passie ende doot die ick
 gheleden hebbe tot salicheyt der menschen / tot
 versoeninghe van alle de sonden / die de werelt
 op desen tijdt doot eenigh beweeghen van Lichaem
 haer eyghen salichepdt beuechtende is
 doende. Onder den tertien tijdt soo heeft hem
 de Heere aen haer verdoont in sulcken gedaente
 ghelijck hy aen de pilae is ghegeesselt ghe-
 weest / gebonden staende tusschen twee beulen:
 waer van den eenen hem scheen te slaen met
 doornen / den anderen met een gheknoopte
 geesselle / ende alle beyde sloegense hem int aen-
 licht / waer van de gedaente van sijn aenlicht
 soo ellendich scheen / dat die hem saghen hant
 herte ghesmolten zijnde / ouersulcks alle hant
 inghewant beweeght werdt tot medelijden: soo
 dat / alsoo menighmael oock als haer op dien
 dagh inde ghedachtenisse quam die gedaente /
 sy haer tranen niet en coste wederhoutwen:
 want sy en hadde noyt in haer herte laten co-
 men / dat men opt op aertrijck ghesien heeft een
 nigh mensch die soo deerlijck ghestelt was als
 de ghedaente des Heeren Jesus op dien tijt we-
 wees. Want die sijde die met doornen scheen
 gheslaghen te worden / scheen soo verscheurt /
 dat oock den appel bande ooghe van binnen
 ghequetst was / en daer-en-bouen blau doot
 gheswil bande gheknoopte geessel / en hy scheen
 oock

doek dooz bitterheyt des lijdens ſijn aenſichte te bertrecken / ende als hy dat den eenen beul ontrack / ſoo ſloegh den anderen des te gheweldigher op hem. Ende ſo de Heere hem wendende t'haerwaerts / ſepde: En hebby niet gheleſen van my: VVy hebben hem geſien als eenen melaetſchē, &c. Antwoorde sy: Och Heere waer mede ſoudemen nu connen verſaechten de bitter ſmerre van b'teerſte aenſicht? Waer op de Heere: Soo wie ouerpepſende myn lijden wt deuoter herten beroert werdt dooz liefde / ende dooz ſulcken liefde bat dooz de ſondaren / diens herte soude my een al te ſoete plaefter zyn / waer mede alle myn pijn ſoude verſaecht worden. Ende dooz die twee ſlaghers herſte verſtaen ſommighe leecke perſoonen die openlyck ſondighende den Heere als met doornen ſlaen / ende andere Religieuſen / die / hoe datſe meer teghen hun lieden Religie ſondigen / hoeſe doek met meer knoopen in hun gheeffelen den Heere ſinijten. Ende deſe ſinijten hem alle bepde int aenſicht / ouermidts dat ſoo veel als in hen is / ſy niet en ontſien te onteeren het aenſicht van dien die inden Hemel regeert.

Eſaiz 53.

Eenen dienſt die Godt aen genae is.

Hier na heeftſe oock verſtaen datmē daerom hoozt Evangelie de Paſſie ſinght om dat de Paſſie alſdan te deuoter ſoude ouerpepſt worden by de ſonderlinghe vrienden des Heeren: ſoo tot ſinnder eeren / als doek tot verſoeninghe vooz de Kercke. Maer ſonderlinghe wordt de gheeffelinghe des Heeren van tweemaels verhaelt / die aen deſe ſoo deerlyck op deſen dagh vertoont hadde gheweest. Jude Epistel wordt de liefde oock aenghepzeſen / op dat wy te meer ſoo inde liefde Godts als van onſen naeſten ſouden gheoeffent worden. **Deerniſſe te weten heb.**

hebbende met Godt tot gantscher herten booz
 het onberdient spijtigh betwigt/ ende tredelijde
 met de persoonen van onsen naeste/ om dat sy
 sulcken strenghen rechter reghen hen seluen
 verwecken/ ende om dese twee dinghen te beto-
 kteren / dat in ons de eerste plaetse soude heb-
 ben de ghedachtenisse van het lijden des Hee-
 ren/ waerom dat wy den Heere ooc deuotelijc
 moeten dancken/ ende laet ons biddē dat hyse
 booz sijn berinherticheyt wilt sparen / booz de
 welcke hy geleden heeft. Maer onder de misse
 soose dooz den Introitum den Heere aenriep.
 Oe Heere dat tot hem treckende (om dat sulcs
 ouermits den aenstaenden bergrammenden
 tijt hem best te passe quam) seyde tot haer.
 Weest ghy my liefste tot een beschermerse/
 booz v nemende/ waert v moghelijck dat ghy
 my gheerne soudt beschetmit hebben/ van alle
 dat onghelijck dat my sonderlinghe op dien
 tijt aenghedaeen wordt. Want nu van d'ander
 veriaccht zijnde / begheerende te rusten hebbe
 mijn toedlucht tot v ghenomen/ waer ouer sy
 hem omhelsende met alle haer crachten / dede
 haer beste om hem tot haer binnenste des hee-
 ren te trecken. En siet sy werdt terstondt soo
 opghetrocken van haer lichamelijcke sinnen/
 ende werdt met Godt soo innelijc verfaemt/
 datse int sitten ende staen niet en coste houwen
 de ghewoonlijcke maniere van't Convent.
 Waer ouer vermaent zijnde dooz een andere/
 heeftse verstaen datse niet ouer een en quam
 dooz maniere van doen met de andere. Waer-
 om sy den Heere gheheden heeft: datse haer lic-
 haem soo soude moghen dooz sijn hulpe regere
 datse van andere niet en soude mogen bemerct
 worden van eenighe sonderlijckheyt. Waer op
 de

de Heere gheantwoordt heeft: Laet (ſeyde hy) hy my die affectie die inē liefde noemt/ op datſe bplaetſe by my beware / ende neemt daer- en- ruffchen acht dat ghy b lichaem wel regeert. Waer op ſp: O alderlieſſten Godt/ is dat een van myn affectien oft geneychlyckhedē myn plaetſe can verbullen / ick ſoude lieuer wenchē dat men aen de redelijckheyt de regeringe van myn lichaem bebal: op dat ick my van des te byper heel tot b begeue. Het welck ſp alſdoen booz een ſonderlinghe gaue vanden Heere vercreghen heeft / te weten: datſe noyt ſoo inden Heere binnen ſoude verſtonde zyn / oft ſp ſoude altyt met een rechte beſtierungē tonnen volgen wterlyck de manieren van t Convent.

Hoe dat alle de goedē wercken voor Godt gherekent worden; ende hoe dat vvy die door de vereeninghe van het lijden des Heeren alderbeſt connen edel maken.

DAT XVI. CAPITTEL;

Op den nacht vanden Sondagh/ Esto mihi, heeft hem de Heere heropenbaert / ſittende op den thoon ſijnder glozie/ ende S. Jan ſat beneffens ſijn voete ſchryuende. Doē vzaeghde ſp hem wat dat hy ſchreef. Waer op de Heere antwoordende/ ſeyde: Ick doen in dat pamphier opteeckenē alle de vziendelijckheyt ende dienſt die my vande vergaderinge gisteren gedaen is/ ende noch deſe twee daghen duerende ghedaen ſal worden: en dat tot ſulchen eynde/ op dat als ick (aen den welcken den Vader alle oordeel ghegeuen heeft) aen een veghelijck na de doot getrouwelijc wederom ſal genē een

h h gōde

goede mate booz den arbejdt van sijn goede
 wercken/ ende daer by een opghehoopte mate
 wt de vruchten van mijn salichste Passie ende
 doot (waer dooz alle menschelijcke verdienste
 wonderlijck edel ghemaectt worden) ick se dan
 oock met dit pampier brenghe tot den Vader:
 op dat hy oock wt de almachticheydt van sijn
 Vaderlijcke goedertierenheyt daer by voeghe
 een opghehoopte ende ouerloopende mate
 booz de weldaden die my in dese verbolginghe
 (waer dooz ick nu bande werelddt bevochten
 worde) soo minnelijck zyn betwesen gheweest.
 Want nademael dat ick ben den ghetrousten
 bouen alle minnaers/ soude ic connen achter-
 laten mijn weldoenders te beloonen? Nade-
 mael den Coninck David/ die hoe wel hy alle
 sijn leuen langhe gheduerende niet achter ghe-
 laten en heeft sijn weldoenders met bequame
 bergheldinghe te betalen/ nochtans als nu
 naecte den tijdt van sijn doot/ ende hy sijn rijk
 ouergeleuert hadde in handen van sijne Sone
 Salomon/ tot den seluen gheseyt heeft: Ghy
 sult gratie doen aen de kinderē van Barzellai
 van Galaad/ ende sy sullen aen v tafel eten:
 want sy hebben my ontmoet met hulpe als
 ick was boozvluchtigh van uwen broeder Ab-
 salon. Want soo als aē yemandt aengenamer
 is een vrientschap die hem ghedaen wordt in
 teghenspoet als in boozspoet: soo is my nu ooc
 aengenamer sulcken ghetrouwicheyt die my
 wordt betwesen op desen tijdt als de werelt my
 met meer sonden bebecht. Soo dan den H.
 Johannes sittende ende schrijuende schein
 somtijlen de penne te steken inden koker die
 hy in sijn handt hadde/ ende daer mede swerte
 letteren te schrijuen: ende somtijts de penne te
 steken

Des Co-
 nincks
 Davids
 danckbaer-
 heyt.

ſteken inde lieffelycke wonde bande ſyde des
 heeren/die booz hem open was/ende daer me
 de maecte hy roode letteren / ſchackierende
 doock het roode gheſchryft/ eensdeels met ſwer
 te berue/ende eensdeels met gouwe. Ende deſe
 heeft verſtaen dat door de dinghen die met
 ſwerten inct gheſchreuen werden / beteekent
 werden de wercken die de ghemeyne Religieu
 ſen doen na ghewoonte/ als is den baſten (die
 by alle Religieuſen ghemeynlick deſen Maen
 dagh begint) ende dierghelycken. Maer door
 de dinghen die met roode berue gheſchreuen
 werden gheſien/werden beteekent die wercke
 die inde ghedachteniſſe des lydens Chriſti ghe
 daen werden door een ſonderlinghe liefde booz
 de verſoeninghe bande kercke. Maer door dat
 het roode ſchryft gheſchackiert werdt/ ſom met
 ſwerre berue / ſom met gouwe berue / heeftſe
 verſtaen: dat de dinghen die ghedaen worden
 inde ghedachteniſſe des lydens/ met meynin
 ghe van die ſulcs doet/ dat hy daer door ſoude
 ghewinnen de gratie Godts / oft anders yet
 dierghelicken tot ſyn epghen ſalicheydt ſtreck
 kelyck/dat deſe worden gheteekent met ſwer
 ten inct / maer die daer by ſoo puerlyck ghe
 ſchieden tot den lof Godts inde vereeninge van
 het lijdē Godts/ende tot ſalicheyt vande hee
 le Chriſtenheyt/ſoo dat die ſulcks doet te buy
 ten gaet alle bedienſten / loon ende gratie: op
 dat hy ommerſ Godt ſynen lof/ende bewyſ
 der liefden ſoude offeren: Deſe wercken van
 ſulcken een worden gheſchreuen met gouwe
 berue. Want hoe wel dat de boozſeyde wercke
 grooten loon by Godt vinden/nochtans ſulc
 ke die puerlyck gheſchieden booz de liefde des
 lofs Godts/ die zyn van beel meerder verdienen

De vverē
 ken die
 na de ghe
 vvoontē
 ghedaen
 vvordēt:

Vvat
 vvercken
 meer ver
 dienenby
 Godt:

sten ende werden/ ende daer by oock/ soo bet-
 werven sy vooz den mēsche onmetelijke meer-
 vermeerderinghe der verdiensten des ewighs
 leuens. Ende sy heeft noch meer bemeret/ dat
 na twee afschryffelen tusschē beyen een plaetse
 noch ledigh was/ ende alsse den Heere vzaegh-
 de wat dat te beduyden hadde / soo heeft hy ge-
 antwoordt: nademael dat ghylieden gewoon
 sijn op desen tijdt my te besoecken met goede ge-
 bedekens ter ghedachten van mijn Passie/ soo
 hebbe ick seer neerstelijc doen beschryuen uwe
 ghepepsen elck bysonder/ ende ooc de woorden
 daer ghylieden my mede dient: maer die plaet-
 se die leech is / gheeft te kennen dat ghy gheen
 ghewoonte en hebt v goede wercken te doen in
 de ghedachtenisse van mijn Passie. Waer op
 sy: Ende hoe alderlieffste Heere soudt wy dat
 loffelijck vooz v moghen doen? De Heere ant-
 woordde: Dat ghy sulchs als ghy doet int va-
 sten/waken/ende andere strengigheyt vanden
 reghel soudt doen inde vereeninghe van mijn
 liden. Ende soo wanneer ghy v wederhout in
 eenigh dinc/t'zy int sien/hoozen/sprekē/ende
 dierghelijcke/dat ghy my dat altijt offert inde
 vereeninghe van die liefde / waer vooz ick alle
 mijn sinnen wederhontwē hebbe in mijn Pas-
 sie. Want hoe wel dat ick met een ghelicht sou-
 de moghen vernaren hebben alle mijn vyan-
 den/oft met een woordt de valscheyt ontdeckē
 van mijn wedersprekers: nochtans als een
 schaepken dat ten slach-offerhande gebroght
 wordt/oormoedelijck mijn hoost byghende/
 ende mijn ooghen naert aertrijck druckende/
 staende vooz den rechtet / en hebbe ick mynen
 mondt niet eens open ghedaen om te beant-
 woorden een woordken van ontschuldiginghe
 teghen

Alle de
 goede
 vvercken
 moetmen
 doen inde
 vereenin-
 ghe des
 ljdens
 Christi.
 Een Godt
 vruchtige
 maniere
 van offer-
 hande.

teghen ſoo veel valsche ſlachten die teghen my
quamen. Waer op sy: **O** alderbesten leeraer/
leert my maer een werck / het welck wy tot
ghedachtenisse van v Passie moghen te weghe
brenghen. **De Heere** antwoorde: **N**eemt dat
dan / dat ghy biddende met wtgherechter ar-
men / de ghedaente van mijn lyden aen **Godt**
den **Vader** vertoont tot versoeninghe hande
heele Kercke / inde vereeninghe van die liefde/
waer dooz ick mijn handen aen den **Cruyce**
wtgherecht hebbe. **Ende sy** antwoorde daer
op: **D**ie sulcks wilde doen die moeste hoeck-
kens soecken / om dat die maniere in gheen ge-
bruyck en is. **Waer op de Heere**: **S**oo wie ooc
op die maniere hoeckskens sochte / dat soude
my oock seer aenghenam sijn / ende daer me-
de soude hy dat werck verciere / gelijc de ge-
steenten den karkant verciere. **Ende de Heere**
heeft daer by ghevoeght / soo wie dat int ghe-
bruyck brochte dat hy int openbaer met wtge-
rechte armen badt / niet passende op yemants
wedersegghen / die soude my soo vereere / ghe-
lijc yemandt vereert eenen **Coninck** die hem
met grooter ceremonie doozt hulsel op sijnen
thoon stelt. **Daer na** oock onder alle de aen-
treckinghe hande ineyninghen oft ghebeden
die dooz die vant **Convent** tot den **Heere** ghe-
stiert waren: soo schein oock sonderlinge aen-
gheteckent die persone die dooz haer exempel
ende bemaninghe de andere verweckt hadde
om wat goets te doen / waer dooz claerlijck
blijckt de ouerbloedighe goetheyt vande **God-**
delijcke milcheyt / de welke haer verheugende
met onse salicheyt / wenseht dobbel te moghen
beloonen het ghene de slechtheyt vande men-
schelijcke gesteltenisse alleen simpeljc besozght

De cruyss
ghebeden
sijn **Godt**
aengenaē

486 Het III. Boeck vanden invloet des
te offeren. Waer op dese gheseyt heeft: O Heere
waerom en hebt ghy niet eer berecosen dat S.
Benedictus (van wiens Orden ons Clooster
is) dese dinghen soude beschryuen/oft oock pe-
mandt anders/maer S. Jan: De Heere heeft
gheantwoordt: Want dien mijnen wtgelesen
Discipel die heeft meest geschreyue bande liefde
Godts ende sijns naestens/ daerom hebbe ick
hem meest tot desen dienst gheschickt. Want te
recht machinen hem betrouwen/dat hy so sal
schryuen ghelijc betaemt dat mijn Goddelijc-
ke ende Keyserlijke miltheydt dient te vergel-
den. Ende daerom oock / om dat het v lieden
profijtelijck is. Na dese dinghen soose op den
woensdagh inde persoone bande Kercke als
booz haer ende met haer quam tot den Heere/
haer vertoonende om de versoeninghe bande
penitentie des bastens aen te gaen/soo tffe mer
sulcken blijen ghelaet van hem ontfanghen
gheworden int midden bande soetste omhel-
singhen: datse sonder twijfelen ghewaer is
gheworden door haer eyghen erbarentheyt dat
Christus sijn bruyt al te lief heeft/te weten/ de
Heylighe Kercke/ in wiens name sy doens-
scheen by hem te comen.

Hoe dat Iesus door sijn eygen verdiensten de siele
suyuert ende verckert, ende van sijn dry victo-
rien, ende vande verdiensten vanden goeden
vville.

DAT XVII. CAPITTEL.

Alse op de Sondagh Inuocauit, haer niet
genoegh bereydt en bat om het H. Lichaem
des Heeren te ontfanghen/soo batse den Heere
met

met deuoter herten dat hy sijnen heylighsten
 basten (dooz den welcken hy hem seluen hadde
 magher ghemaect / den tydt van veertich da-
 ghē ende nachten / tot onser aller salicheydt)
 aen haer hem soude gheweerdighen te willen
 mede deplen / tot versoeninghe van alle haer
 ghebreken / om datse ouermidts haer cranck-
 heyt den basten van xl. daghen niet en mochte
 onderhouwen. Tot wiens begheerte de Sone
 Godts met bli ghelaet verheught opstaende/
 ende booz Godt den Vader eerweerdelyck sijn
 knien buygghende / seyde : Na dien dat ic uwen
 eenighen Sone van eender eutwen en wesen
 met v / dooz mijn onbespoozlycke wijsheydt
 claerder beinercke de cranckheydt van s' men-
 schen bzoosheyt / als eenigh mensche wel can
 kennen / daerom ist dat ick oock groot medelij-
 den hebbēde met de menighbuldige bzoosgeyt /
 begheerende hun alle gebreck te boldoen / offe-
 re aen v heylighe Vader alle de weerdichste be-
 steringhe van mynen heylighsten mondt tot
 een waerachtighe boldoeninghe ende verbul-
 linghe van alle het ghene sy misdaen heeft oft
 oock versupmt dooz onnutten clap. Ick offere
 v oock rechtveerdighen Vader de besteringhe
 van mijn heyligste oozen / booz alle de sonden
 van haer oozen. Oock offere ick v de steringe
 van mijn ooghen / booz alle die smetten diese
 booz ongeoozloft beschouwen ghecregen heeft.
 Ende daer hy ooc de steringe van mijn han-
 den ende voeten / booz alle de sonden van haer
 wercken ende gaen. Ten leste alderlieffste Va-
 der ick offere v mijn Godt-gemaect herte booz
 alle de sonden diese opt dooz ghepepsen / begeer-
 ten / oft wille ghedaen heeft. Soo dan staende
 desiele booz Godt de Vader scheense met witte

488 Het III. Boeck vanden Invloet des
ende roode/ ende andere verscheyden cleederen
verciert zijnde als een doozluchtrigh kindt
wonderlyck te monstren. Dooz het wit cleedt
werdt beduydt de onnooselheydt die dooz de
besteruinghe gegeven wordt aen de siele Chri-
sti/ dooz het roodt cleedt den arbeyt int bester-
uen dooz de verscheyden menichbuldige oeffe-
ninghen van elck bande litmaten des Heeren:
waer mede hy ons de eewighe salicheydt ghe-
rocht heeft. Soo dan Godt de Vader aenbeer-
dende de siele die soo behaeghlyc dooz het ciraet
van sijnen liefften. Sone verciert was / heeft
hy die ghestelt tusschen hem ende sijnen eenigē
ghebozen/ aen een wylustighe tafele. En haer
heeft omschonen van d'reu syde het schynsel
bande Goddelijcke almoghentheyt van Godt
den Vader: op datse tot sulcken wtneemde
eere soude verheuen worden: aen d'ander syde
het licht bande onbespoozlycke wijsheyt van
den Sone Godts / die de voornamelijckste
fraeycheden van sijn volmacckste wercken
ende deughden/ soo weet de siele toe te boegen.
Tussche dese twee schynselen daer de siele mede
aen de rechter syde ende linker syde scheen
verciert te zijn / bleek als een cleyn spleetken
dat de claerheden d'een van d'ander onder-
scheyden/waer dooz haer bertooghden de buy-
licheyt van haer eyghen versinaeytheyt: waer
mede sy berootmoedicht zijnde/ heeft dooz de
roodicheyt bande aengename beschaemttheydt
het ghemoet des Conincs crachtiger onstekingē
in haer te begeeren. Dit aldus zijnde heeft de
Heere haer boozgesteld inde ghedaente van d'ey-
gherechten / sijn d'ey victozien die heden int
Euangelie worden boozgehouden: om datse
daer van nemen soude als een de beste mede-
cijne

rijne tegen de dzy sonden/ waer mede het mens-
schelijcke geslachte meest sondicht/ te wetē: het
behagen/ consenteren/ ende de begeerlijckheyt.
Ende ten eersten/ datse van die gloriose victo-
rie waer door hy/ als den Dupuel boorzbrengen-
de de behaeghlycheyt vāde spijsē/ seyde: Maect
dat dese steenen vzoort worden/ hem wyselijc
wederstreden heeft/ segghende: De mensche en
leest niet alleen vanden vzoode: sy oock soude
nemen volderinge booz alle het ghene daerse
opt door onbehoorlijck behagen in gesondicht
hadde/ ende datse daer by oock cracht soude
nemen om booztaen sulcken behaeghlyckheyt
wederstandt bedoen. Want als yemandt be-
hochten wort door eenigh behaghen hoe dat
hy meer volghet het ghewicht vande ghenoech-
ten/ hoe dat hy oock onstercker wort om we-
derstandt te doen / waerom elck een magh de
victorie vanden Sone Godts / Godt den Va-
der offeren/ tot versoeninghe van alle het gene
waer mede hy tot tenighen tijt in eenigh schep-
sel sinnelijck oft vleeschelijck door behaghen
ghesondicht heeft / biddende dat hem cracht
soude ghegheuen worden om booztaen weder-
standt te doen. Vande tweede victorie is aen
de siele ghegont gelworden / datse soude mogen
bergiffenisse nemen van alle het ghene datse
door consent ghesondicht hadde / ende oock
daer by cracht om booztaen wederstandt te
doen. Welcke victorie oock elck magh offeren
Godt den Vader tot bergiffenisse van alle de
ghepepsen/woorden/ende wercken/ waer me-
de hy sijn conscientie ghequetst heeft: ende daer
by oock vercrijghen cracht om wederstandt
te doen. Vande derde victorie des Heerē werdt
aen de siele ghegheuen datse soude bergiffenisse
crijgen

Een offer
hande die
Godt den
Vader aē
ghenaē is
voor - de
genoech-
te oft het
behaghen
der schep-
selen.

crighen van alle het ghene datse ghesondicht hadde dooz begheerlijckheyt der dinghen die se niet besittende begheert hadde / ende daer by oock cracht om alle begeerlijckheyt te wederstaen / het welck oock elck van Godt can vercrighen,

Alse onder de misse merc nam op de Epistel om datse sommige deughden die daer verhaelt werden soude bergaderen die de profytelijckste waren om na te volghen / ende aen andere te leeren. Ende alse daer op geenen geestelijken sin en verwerf / soo heeftse gheseyt tot den Heere: Leert my mijn goedertiereste lief met welke deughden dat ick v best na v behaeren soude moghen dienen; want helaes ick en canse elck besonder alle daghen niet bearbeyden. De Heere antwoorde: Bemerckt dat onder andere deughden ingeboeght werdt / In spiritu Sancto, ende om dat den H. Gheest is eenen goede wille / soo beneersticht v bouen al om eenen goede wille te hebben / ende soo suldy een sonderlingh ciraet ende boortgancck mogen hebbē van alle deughden. Want alle de wille wint meer als yemandt met der daet soude connen te weghe brenghen oft vercrighen / die sulcken volcomē wille heeft dat hy my geerne bouen alle schepselen soude louen / beminnen / dancken / ende medelijden met my hebben / ende dat hy hem gheerne opt volmaecste soude willen oeffenen in alle deughden / waert dat hy coste / die sal sonder twyfel somtijds veel ouerbloedelijcker van mijn Goddelijcke miltheyt ghelooont worden als eenigh mensche dooz sijn werck soude connen vercrighen. Dus den Heyligen Geest boortcomende ende staende dooz de siele stierde sijn Goddelijcke claerheydt tusschen beyen dat

Den goeden vrāle

dat onderscheytsel / waer door haer eygen ber-
wozpentheyt (ghelijck gesept is) bekenet werdt /
dat wonderlijck verlichtende / en̄ soo is de siele
door de cracht vande Goddelijcke claerheydt /
ontcleedt zijnde van het cleedt van haer eygen
berwozpentheyt / versonden gheworden ghe-
luckelijck inde fonteyne des eewich lichts.

Hoe datmen gheestelijck de wercken der
charitaten volbrenght.

DAT XVIII. CAPITTEL.

SMaendaeghs na den Sondagh Inuocauit
Salsmen int Euangelie las: Comt ghy ghe-
benedigde des Vaders. Want ick hebbe hong-
gher ghehadt / etc. heeft dese gheseyt tot den
Heere. Nu dan mijn Heere / nademael dat wy
niet en connen lichamelijck spijſen den honge-
rigen / ende den dorstighen lauē / ende andere
meer wercken des barmherticheyds volbrē-
ghen / ouermits dat wy door v bestieringhe le-
uende onder de Professie vanden reghel niet
eyghens en mogen besitten. Leert ons hoe dat
wy oock de soetste vogs van v benedictie sullen
moghen ghenieten / die ghy in dit Euangelie
hebt beloofst vooz de wercken des barmhertic-
heys. De Heere heeft gheantwoozdt: Nade-
mael dat ick de waerachtighe salicheydt ende
het leuen der sielen sonder ophoutwen in elck
menschē hongherigh ende dorstigh ben na sijn
salicheydt / soo wie hem beneerstighde alle da-
ghen eenighe stichtighe woorden vande H.
Schrifture te verhalen / die soude sekerlijcks
mynen hongher met een de soetste maeltijdt
bermaken / waert dat hy by het lesen daer en-
bouen

Hoe dat
vvy de
vvercken
des barm-
hertic-
heys aen
Christo
geestelijc
connen
betoonen

bouen oock dese meyninghe daer by hinghe/
 dat hy daer dooz begheerde te vercrighen de
 gratie van leetwesen ende deuotie / die soude
 oock mynen doost met eenen soeten dranck la-
 uen. Soo wie oock maer een ure daeghs hem
 wilde met my becommerē met sijn heele me-
 yninghe / die soude my een aengename herberge
 bereyden / ende die hem beneerstichde om da-
 ghelycks hem te oeffenen in eenighe derighdt/
 dat soude my soo lief zijn / al oft hy my bequa-
 melijck ghecleedt hadde. Desgelijcken die eeni-
 ghe sonde oft becoringhe mannelijck weder-
 staende / die ouertwonne: soo soude ick my laten
 boozstaē dat sulckē een my in mijn crancheyt
 met grooter sochbuldigheyt besocht hadde.
 Soo wie booz de sondaers / ende booz de Siek-
 kens in het baghebier deuotelijck bidt / dat sal
 ick oock soo nemen al oft hy my in mijn ghe-
 banghenisse met soete vertroostingē mijn ver-
 woestheyt versaecht hadde. En de Heere heeft
 daer by gheboeght: soo wie inde boozs. saken
 hem daghelijcks t' mijnder liefden oplicht / sal
 gheoeffent hebben / ende sonderlinghe inden
 basten / die sal ick sonder twijfel dooz mijn hee-
 le Godlijcke soetcheyt my gheweerdighen te
 verghelden met mijn Coninlijcke glozie ende
 minweljske ghetrouwicheyt / ghelijck dat bes-
 taemt dat mijn onbegrijpelycke alinoghent-
 heyt ende onbespoozlijcke wijsheyt ende alder-
 soetste goedertierenheyt op het aldermiltste
 soude behooren te verghelden.

de vrucht
 van dese
 vvercken
 des berm-
 hertic-
 keys.

Op-offeringhe vande verdienſten Chriſti voor
de ſonden vande Kercke.

DAT XIX. CAPITTEL.

ALS dese op den Sondagh Reminſcere, in
gheleydt zynde in de ſlaepcamer vanden
Brydegom was op het hoogſte ghenietende
ſijn boornaemſte ghenoechten / ende bouen
maten verheught was inde ouerbloedige wel-
luſtigheden vande Goddelijcke ſoeticheyt ende
goedertierenheydt / vande welke sy nochtans
geen en coſte verclaren / ſoo datſe vande men-
ſchen ſonden hebben mogen verſtaen worden:
ſoo heeftſe den Heere ghebeden dat hy hem ge-
weerdighen ſoude / haer pet te geuen / waer door
de menſchen hen proſijtelyck ſouden moghen
oeffenen hebben. Waer op de Heere antwoorde
de: Bzenght my twee vande beſte vocckens /
dat is de ſiele ende het Lichaem van alle het
menſchelyck gheſlachte. Met welke woorden
ſy verſtaen heeft / als dat de Heere van haer
berepſchte een verſoeninghe voor de heele me-
nichte vande Kercke / ſoo heeftſe dan door in-
ghenen vanden H. Gheest gelesen byſ Pater no-
ſters ter eeren vande vyf wonden des Heeren /
voor een verſoeninge van alle de ſonden vande
wijſ ſinnen / die van alle het menſchelyck ghe-
ſlachte gedaen zyn / ende noch dyp Pater noſters
tot verſoeninghe van alle de ſonden die gedaen
zyn inde dyp crachten der ſielen / dat is / inde
redelijcke / grammelijcke / ende begheerlijcke
vande heele wereldd / ende voor alle het goet dat
verſuymt is ghetworden: offerende die den Hee-
re inde vereeninghe van die volmaeckſte myn-
ninghe

Es goede
maniere
om op te
offeren
voor de
heele
Kercke.

ninghe waer dooz dat het vooz. ghebet in sijn
 soet herte hepligh ghemaectt zijnde/ voozts is
 ghebrocht gheworden om onse salicheydt / tot
 versoeninghe van alle misdaet/ ende verba-
 linghe van alle onschtsaemheden die opt naet
 s' menschen cranchept dooz onwetentheyt oft
 snopheyt sijn gedaet/ tegē sijn onnerwinnelijcke
 Almogentheyt/ onbespoozlijcke Wylshet/ en
 bouen-ouerbloedicheyt van sijn soutere Goets
 heydt. En soo sy dit offerde/ de goedertierenste
 Heere dooz een ontwtsprekelijc behagen hier in
 gepaeyt zijnde/ heeft/ midts sijn handt verhef-
 fende van het opperste van sijn hooft / tot het
 nederste vande voeten brenghende het teeckē des
 Cruys/ haer seer minnelijc gebenedijt/ ende so
 met lieffelijcke omhelvinghen / heeft hy haer
 vriendelijc ghebrocht by Godt den Vader: om
 datse van hem niet noch meer gratien soude
 ghebenedijdt worden. Die haer vriendelijc
 aenschouwende/ ende opt meewerdichste ont-
 fanghende ontwtsprekelijc gebenedijt heeft/
 haer gonnende de benedictie van alle het men-
 schelijc gheslachte/ soo dat hy haer alleen niet
 soo veel benedictien verstaen heeft/ als hy aen
 de heele wereldt schuldigh gheweest soude heb-
 ben/ hadde elck een hem niet dierghelijcke ma-
 niere bereydt gehad/ om de Goddelijcke gra-
 tie te ontfanghen. Waerom sal elck een hem
 beneerstighen dese weke den Heere te versoenen
 niet vijf Pater nosters, vooz alle de sonden/ van
 alle de lichamen der menschen. Ende dooz drey
 Pater nosters de sonden van alle de sielen van
 de heplighe Kercke Godts: op dat hy oock
 moghte verdienen te vercrighen de daet van
 sulcken salighen ghebenedijdinghe. Dooz Je-
 sum Christum den Sone Godts die hem ghe-
 woert.

werdicht te zyn het hooft ende Bzupdegom
hande Kercke.

VVaer mede dat wy het H. Leuen Christi
moghen coopen.

DAT XX. CAPITTEL.

Op dat de deuotie van dese Maeght soude
ouer een comē met den dienst bande Ker-
cke/ soo heeftse op den Sondagh Oculi, op haer
ghewoonlijcke maniere begeert geleert te wor-
den handen Heere/ waer dooz datse sonder lin-
ghe in die weke haer soude oeffenen. Waer op
de Heere gheantwoozdt heeft. Om datmen nu
inden dienst bande Kercke leest dat Joseph
dooz dertich penninghen is ouergeleuert ghe-
weest/ dooz sulcken exempel beweeght zijnde/
lesende 33. Pater noſters, coopt van my mijn
alderheylighste leuen/ waer dooz ich xxxij. sa-
ren ghebzocht hebbe de salighejdt op aerttyc.
Ende deylt dese bzuchten mede aen de heele
Kercke/ dooz een waerachtighe salighejdt tot
mijnen ewighen lof. Het welck alſe ghedaen
hadde/ soo heeftse ghesien inden Gheest dat de
heele Kercke als een Bzupdt verclert was/
ende omhanghen/ ende wonderlijck fraey ghe-
maeckt/ met de bzuchten van het volmaeck-
ste leuen Christi.

Vande

Vanden daet van eenen goeden wille, ende vande
oeffeninghe vande vijf wonden om de heele
Kercke te voeden.

DAT XXI. CAPITTEL.

Op de Sondagh Lætare, alsse wederom be-
gheerde vanden Heere onderwesen te wor-
den/waer in datse haer r' sijnder eeren loffelijc-
ste soude moghen oeffenen. De Heere heeft
gheseyt: Bzenghtse tot my die ghy ouer seuen
daghen verciert hebt met het circaet van mijn
leuen/want sy sullē met my eten. Waer op sy:
Hoe sal ick dat te weghe bzenghen? Sekerlijcs
hoe wel dat ick onweerdigh ben/coste ick tot v
mijnen Heere inbzenghen alle de mensche met
de welke ghy v gheweerdicht v wellusten te
hebben/ ick soude gheerne van nu af / tot den
dagh des oordeels toe/berboets de werelct om
loopen / ende elck van henlieden (inde welke
ghy o soeticheydt misjnder sielen gheweerdicht
v wellusten te hebben) op mijn armen nemē
de dien v presenteren : op dat ick ommercs soo
eenighsins soude moghen voldoen de ommercs-
lijcke begheerten vande soeticheydt utwer Gods
delijcker liefde. Daer-en-bouen waert moge-
lijck/ ick soude mijn herte willen deplen in soo
veel stucken alser menschen leuen : op dat ick
daer door aen elck een soude moghen medede-
len den goeden wille: om v ghehoorzacim te zyn
na het beste behaghen van v Goddelijc herte.
Waer op de Heere : Sulcke v aengename ende
in alles volcomen wille die ghenoecht my.
Ende terstondt heeftse ghesien dat de heele
Kercke die wonderlijck verciert was / stondt
als

De daet
van eenē
goeden
vville.

als gepresenteert vooz den Heere. Ende de Heere heeft gheseyt: Dese menighe sult ghy heden bliuen. Ende sy is ter stonds dooz ingheuen Godts ghevallen aen de voeten des Heeren/ ende sy custe de wonde vanden sincker doet des Heeren/ tot een versoeninghe vooz alle de sonden die vande heele Kercke opt dooz ghepepen/ begheerten/ oft berkeerde wille ghedaen zyn: bidde den Heere dat hy haer wilde geuen de weerdighe versoeninghe/ waer dooz hy alle de sonden des wereltds ghesuyuert heeft/ tot waerachtighe versoeninge. Ende siet soo werdt ter stont aen de siele geguen de daet vant ghebedt/ inde gelijkenisse van een broot/ het welk sy ter stont aen den Heere ghegeuen heeft dooz danckbaerheyt. Maer de Heere dat minnelijk ontfanghende / syn ooghen opwaerts slaende/ ende Godt den Vader deuotelijk danckende/ heeft het ghebenedydt. Ende daer na heeft hyt haer wederom ghegeuen ont dat die dat wtreyken soude aen alle de Kercke. Daer na cussende de wonden vanden rechter doet des Heeren/ tot een verbullinghe van alle dat de heele Kercke versuynt heeft/ inde oeffeninghe van profijtelijke ghepepen/ ende goede begheerten/ ende heylighe wille / batse den Heere dat hy soude schencke aen de heele Kercke de weerdighe verbullinghe/ waer dooz hy alle de schult vant menschelijck gheslachte betaelt heeft / tot verbullinghe van hun onachtsaenheyt. Daer na cussende de wonden vanden sincker handt met de alderdenoetste meyninghe tot verbeteringhe van alle de sonden die de wereldt ghedaen heeft / met woorden / ende werken / badt sy wederom den Heere dat hy aen de Kercke soude geuen die weerdighe

Een ghe
vruchtig
oeffenin
ge tot de
vijf von
den om
die heele
Kercke te
voeden.

verbeteringhe / waer dooz hy alle de sonden
 van onse woorden / en wercken versoent heeft
 tot een waerachtighe verbeteringhe. Daer na
 oock cussende de wonde vande rechter handt
 des Heere / tot verbullinge van alle de onacht-
 saemheden vande heele Kercke diese ghedaen
 heeft met achterlaten van profytelycke woo-
 den ende goede wercken : heeft sy den Heere ge-
 beden / dat hy hem soude gheweerdighen syn
 weerdichste volmaectheyt te schencken / tot
 boldoeninghe vande heele Kercke. Ende soose
 tot elck van dese H. wonden een broot ontfan-
 ghen hadde / ende dat den Heere ghepresentert
 hadde / soo heeft de Heere selckens dat ghebe-
 nedicht hebbende / haer wederom gegenen om
 aen de Kercke wt te repcken. Ten lesten isse
 ghecomen tot de wonde der liefden vande sijde
 Jesu Christi / ende die met het grondighste van
 haerder herte / cussende vatte den Heere dat hy
 dooz de ouerbloedicheyt van syn Goddelijcke
 goedertierenheyt / na weerdighe beternisse vooz
 de sonden ende ghenoeghsamen boldoeninge der
 besuytelijckheden nu oock hem soude ghe-
 weerdighen sy te boeghen tot een ophoopinghe
 der ewigher glorie aen de bruyt syn H. Kercke
 alle de verdiensten van syn heyligh leue / waer
 mede hy in syn seluen alderweerdelijcke blinct
 inde tegenwoordicheyt van Godt den Vader.
 Het welck alse met verheughen vercreghen
 hadde vande goedertierenste miltheyt Godts /
 soo heeftse dat wtghereyekt vooz het vijfde
 broodt / ghelijckmen plochte aen de edele Hee-
 ren / die nu met verscheden spissen ouerbloe-
 digh verlaeydt zijn confituren / appelen oft an-
 der leckere dingen / alleenlijck om den appetijt
 te verwecken / vooz te stellen. Ende sy heeftse
 ghes

gheſeyt tot den Heere: O mynen Heere wat ge-
 weerdicht ghy b nu my te gheuen booz de liſ-
 kens daer men af leeft heden int Euangelie: op
 dat ick die mochte b huyt de Kercke boozſtel-
 len: De Heere antwoorde: De heylighe beſe-
 ninghe van alle de litmaten van mijn onbe-
 blecht lichaem die ſchencke ic b om aen haer
 die wt te repcken booz alle de onachtſaemhe-
 de / waer dooz sy berſuyt heeft met alle haer
 crachten ende ſinnen haers lichaems my te
 dienen / ende daer by de oefſeninghe van mijn
 edelſte ſiele booz alle de onachtſaemheyt / waer
 dooz sy berſuyt heeft my ſonder ophouwe te
 louen ende te dancken booz ele weldaet. Ende
 booz dat bouen gheſeyt is / hoe dat de Heere de
 hzooden nemende Godt den Vader bedantte /
 heeftſe verſtaen: dat als yemandt tot Godts
 eere eenigh werck ten eynde brenghet / hoe cleyn
 dat het oock zy / al en laſe hy maer eenen Pater
 noſter oft Aue Maria, oft eenigh ander ghebedt
 oft Pſalm van wegghen oft booz de ſalicheydt
 bande heele heylighe Kerck / den Sone Godts
 die ontfanght dat terſtondt als ſeer aenghe-
 naem booz een brycht van ſyn volmaeckſte
 menſcheyt / ende hy bedaucht daer booz Gods
 ſynen Vader / ende hy ghebenedydt het / ende
 booz de benedictie dat vermenichfuldicht zyn-
 de / repcht hy dat wt aen de heele Kercke / tot
 boozderinghe bande ewighe ſaligheyt. Elck
 een oock ſal moghen leſen deſe welte byſ Pater
 noſters ter eeren bande ſoetbloepende wonder
 des Heeren / ende biddende / ſo elck van die / opt
 deuotelyckſte cuſten / ghelyck gheſeyt is / tot
 verſoeninghe van alle de ſonden bande heele
 Kercke / eude oock tot boldoeninghe van alle
 haer berſuytelijckheden / ende ſoo magh hy

Hoe dat
 de vrucke
 vande
 menſch-
 vvoordin-
 ge Chriſti
 door ons
 vermeer-
 dert vord

booz
 vord
 vord
 vord
 vord
 vord

booz
 vord
 vord
 vord
 vord

betrouwen dat hy ooc dooz de barmherticheyt
Godts dierghelike vruchten sal ontfanghen.

Hoe datmen de litmaten des Heeren sal groeten,
hem offerende alle ons voorspoet ende regen-
spoet, ende hoe datmen in plaetse van het spij-
gigh verwijt den Heere sal minnelijkheyde
betoonen, ende vande vvonderlijke vruchte
van sulcks.

DAT XXII. CAPITTEL.

Alsse op den Sondagh Iudica, ter eerē
bande Passie des Heerē/ daermen sonder-
linghe op dien dagh af begint ghedachtenisse
te houtwen/ haer heel na siel ende lichaem den
Heere ouerghegeuen hadde / om te verdragen
ende te volbrēngen/ soo inden lichame als in
den Gheest / sulcks als de Goddelijke wille
van haer behaeghde/ soo scheen de Heere sulck
haren wille met een ontwsprekelijke aenghe-
naemheyt te aenbeerden. Maer sy als sulck
haer van Godts weghen haer ingegeuen zyn-
de/ heeft begost doozt innighste van haer affec-
tie te groeten elck besonder litmaet des Heerē.
De welke litmaten om onser salicheydt wil
dooz verscheyden pynen zyn ghepijnt ghe-
weest/ waerom alsse eenigh litmaet groete/ ter-
stondt soo quam van dat een claerheyt die
haer siele dooztraelde / ende inde claerheyt soo
werdt haer ghegeuen die onnooselheyt/ die de
Heere vooz de H. Kercke vercregen hadde dooz
het lijden van dat lidmaet. Als van de siele
dooz elck litmaet des Heeren wonderlijc dooz-
straelt werdt / ende opt weerdighste verciert
met de onnooselheyt Christi/ soo heeftse tot den
Heere

Een Gode
vruchtige
groetenis
der litma-
te Christi

De vruchte
van dese
groetenis

Heere gheſeyt : O mijn Heere leert my hoe dat
 ick met deſe onnooſelheyt die ghy my ſonder
 mijn verdienſten dooz goedertierenheyt ghe-
 gont hebt / ſoude moghen loffelijck v eerweerdighe
 Paſſie vieren. De Heere antwoorde: Hoe dat-
 Ghy ſult dicketwils overpepſen met danckbaer-
 men de
 heyt ende medelijden die bangicheyt / waer Paſſie
 dooz ick utwen Schepper ende Heere gheſtelt moctouet
 zijnde inden ſtrijdt des doodts was lange bid-
 dencke.
 dende / ende dooz al te grooten anchſt des be-
 gheerens ende liefden / hebbe den bodem des
 aertrijcks met mijn bloedigh ſweet nat ghe-
 maect / ende alle uwe wercken / ende alles
 ſulcks dat v belanght ſuldy my beuelen inde
 vereeninghe vant onderwoopen / waer dooz
 ick datſelfſte ghebedt gheſeyt hebbe tot den
 Vader. Vader niet mijnen wille / maer laet
 den utwen gheſchieden / ende ſoo ſuldyt al / v
 boozspoet oft teghenſpoet ontfanghen in die
 liefde / waer dooz ick v allules laet overcomen
 tot ſalicheyt. Den boozspoet ſuldy ontfanghen
 met danckbaerheyt inde vereeninghe van die
 liefde / waer mede ick utwen beminder volgen-
 de v cranckheyt / v dien beſozghe : op dat ghy
 met overpepſen daer dooz ſoudt leeren de ee-
 wighe boozspoet berhopen. Den teghenſpoet
 ſuldy doock ontfanghen inde vereeninghe van
 die liefde / waer dooz ick v die toefende dooz af-
 ſectie van mijn Daderlijcke ghetrouwicheyt /
 om v daer booz ghereet te maken het ewigh
 goet. Hierom heeft ſp booz haer gendmen datſe
 die welke ſoude leſen een ſeker gebedeken / waer
 booz datſe alle de litmaten Chriſti elck beſon-
 der ſoude groeten / te weten : Saluete delicata
 membra, &c. Dat is / weest ghegroet teere lit-
 maten / etc. Ende ſp is ghewaer gheworden dat
 naem is.

Als het

Hoe dat-
 men de
 Paſſie
 moctouet
 dencken.

voorspoet
 ende tegs
 spoet
 moctmen
 ontfangē
 vade hant
 Godts.

Een godt
 vruchtigs
 groetenis
 tot de lit-
 maten
 Chriſti
 die hem
 leeraenge
 naem is.

dat het den Heere seer aengenaem was. Daerom en laet het ons oock niet verdrieten sulcks na te volghen/op dat wy oock dierghelike salicheyt mochten berweruen. Daer na als men onder de *Misse* int *Euangelie* las/ *Damonium habes*, dese tot het binnenste van haer herte behoert zynde ouer dat spijtig berwyht van haer Heere/niet connende verdragghen/ dat den liefsten haerder herten soude merck nemen op de woorden die hem soo r'sijnder onschuld't boozgheworpen werden. Dese woorden verkeerds wt het binneste haerder herte wasse hem minlijck toesprekende/ ende seyde: Weest ghegroet leuentmakende ghesteente vande *Goddelijcke edelheyt*: Weest ghegroet alderliefste *Jesu*/ onbederffelike blouine vande *weerdicheyt* des menscheyt. Ghy zyt mijn opperste ende eenige salicheyt. Waer op de goedertieren beuinder na sijn maniere van doen tot een de melweerdichste vergeldinge met sijn gebenedijde hande haer kinneken rakende / ende hem tot haer vrsendelijc buygende/ heeft inde oore van haer siele soetelijcks dese woorden met een de soetste beselinghe ingheblasen / segghende: *Ick ben uwen Schepper / verlosser / ende beuinder*. *Ick hebbe v dooz de bangheyt des doodts / verlatende alle mijn salicheyt / booz my bercreghen / waer ouer alle de heplighen als met verwonderinghe beweeght dooz sulcken wonderlijcken melweerdicheydt Godts den Heere ghebenedyden van sulcken een sijn melweerdichste vernederinghe tot die siele. Hier by seyde de Heere: so wie tegen de lasteringen die my op aertryck aeghedaen sijn / my groet met sulcken liefde ghelijck ghy my kluskens ghegroet hebt / aen dien sal ick my vertoonen in*

Sal

Da godt
vruchtige
maniere
om Chri-
stum te
groeten
alsme ee-
nigh spij-
tig voort
oit laste-
rich hoort
dat hem
voor ghe-
worpen
yverdt,

dat ſtrenghe oordeel (als hy inde doot om
 gheoordeelt te worden ſal beſwaert worden
 met de beſchuldiginghe der dupuelen) met ſul-
 ken vriendelgckheydt/ gelijck ick my ſuſkens
 uwaerts vertoont hebbe. Ende met de ſelue
 woorden ſal ick hem vertrooſten / ſegghendes
 Ick ben uwen Schepper / verloſſer/ ende be-
 minder/etc. Waerom iſt dat nu dooz de woo-
 den de Heplighen inden hemel ſoo zyn verwon-
 dert gheweest/ hoe veel te meer dunckt h ſullen
 h verbaest zyn/ ende verbaest zijnde ſwichten
 alle die byanden van die ſiele/die verdienen ſal
 die giften des vertrooſtinghs int oordeel dooz
 mijn Goddelijcke goedertierenheyt te vercrij-
 ghen. Waerom laet ons met alle het gheney-
 ghen onſer herten ende ſiele ons beneerſtighen
 om den Heere feest te bewiſen / ſoo wanneer
 alſer eenighen laſter wordt verhaelt/hem aen
 ghedaen gheweest te hebben/ ende connen wy
 niet met ghelijcke liefde / ten minſten ſoo laet
 ons hem offeren den wille ende de begheerte/
 ende liefde van alle de ſchepſelen tot Godt/
 ende laet ons betrouwen van ſijn wijrbloepē
 de goedertierenheyt / dat hy niet en ſal ver-
 ſmaeden de cleyne preſentkens van ſijn ar-
 men/ maer dat hy die meer na de rijckdommen
 des bermherticheyts ende ſoeticheyts ſal aen-
 heerden/ ende daer-en-bouen beloonen verre
 bouen de werre.

Alſmen
 verhaelt
 eenighen
 laſter die
 Chriſto is
 voorighe-
 vvorpen
 vvat dat
 men dan
 doen ſal



Met wat oeffeninghe dat vvy Christum inde herberge van ons herte sullen ontfangen, ende vadyderley deuotie, vande vruchtbare vermakinghe des lichaems, van het steruen der sonden.

DAT XXIII. CAPITTEL.

O den Palmen Sondagh alse nu soeterlijcker giuck laueren inde soeticheyt vande Goddelijche ghemetinghe/ soo heeftse tot den Heere gheseyt: Leert my alderheestst/ hoe dat ick mynen Heere ende Godt mynen beuinderheden weerdelyck ende losselijck soude mogen te ghemoeft gaen / die om mynent wille ghecomen zyt tot de Passie. De Heere heeft gheantwoordt: Gheeft my een last dragende gedierre/ op dat ick daer op moghte sitten/ ende een schare die my te gemorte come met bluschap/ ende daer by een schare die my met lossanck volge/ ende noch een schare die my volge met dienst. **E**n wel te verstaen: Erstgankes ghy sult my gheuen een last draghende ghedichte der gebroekenheit des herten/ belydende dat ghy dickmaels versuynt hebt de reden te volgen/ ende als een beeste niet en hebt acht gheslaghen op de dinghen die mijn goederierenheidt scander ophoutwen in v toe v salicheyt was werckende/ door welke versuymselijckheyt ghy verlozen hebt mijn vriendelijcke stillicheyt/ soo dat als ick somtijlen wilde in v gheestelijck mijn ghebrechte hebben / door den eytsch vande rechtbeerdicheyt my van noode was v door lasten soo van binnen als wtelyke te supueren/ ende soo werde ick eenighins bedwongen in v te liden.

Hoe dat men den Heere moet ontmoeten op Palmē Sondagh
1.
Gebroekenheit des herten.

tijden. Want de ontwedertrouwelijcke liefde
 van mijn Goddelijcke goedertierenheyt die
 bedwinght my in alle uwe teghenſpoet tot den
 grondt mynder herten toe met v medelijden te
 hebben. Ende als ghy v my ſoodanighen lock
 draghende ghedierte ondervoeght / ſoo gheeft
 ghy my een ghemackelijcke rydplaetſe. Ten
 tweeden ſoo ſuldy my gheuen een ſchare die
 my met blyſchap te ghemoete come / my out-
 fangende met de liefde bande geheele werelde /
 inde vereeninghe van die liefde / waer door ick
 den Schepper ende Heere van alles heden ge-
 comen ben in Jeruſalem / voor de ſalicheydt
 van alle de werelde / tot verbullinghe van alle
 die opt verſupmt hebben my hier voor te beta-
 len met ghelijck weerdighe lof / danckſegginge /
 liefde / ende dienſt. Ten derden gheeft my een
 ſchare die my volghen met lof : belijdende dat
 ghy nimmermeer v beneerſicht en hebt / om
 na te volgen het voorbeeld van mijn volmaect-
 ſte leuen / ghelijck ghy wel behoort hadt / my of-
 ferende den wille van ſulcken vierige begeerte /
 dat waert dat ghy coſte alle de menſchen bet-
 hoorderen om te volghen het voorbeeld van
 mijn volmaectſte leuen ende lyden / op het al-
 der volmaectſte / dat ghy dat gheerne tot mijn-
 der eeren / met alle uwe craechten ſoudt willen
 bearbeyden. Ende ghy ſult biddē / dat v magh
 ſonderlinghe gegeuen worden door een waer-
 achtighe ootmoedicheydt / lijdtſaemheyt / ende
 liefde (in welke deughden ick my ten tijden
 van mijn lyden blyckelijck gheoeffent hebbe)
 ſoo heel als een menſche mogelijk is / my met
 een vierighe begheerte te volghen. Ten vierden
 gheeft my een ſchare die my met dienſticheydt
 volghen / belijdende dat ghy noyt met behoort
 te volgen.

Als

lycke voorſtae.

De vvaet
heyt ende
rechtueer
dicheyt
moctmen
voorstaē.

De vruch
ten van
onse Hee
re soo is
ontfangē

De swee
pe vā dry
coorde
kens.

lycke getrouwichheit gestaen en hebt om in sijn
waerheit ende rechtbeerdicheyt booz te staen/
booz te nemende ende begheerende boozts aen
de waerheit ende rechtbeerdicheyt/met wooz
den ende wercken te verboozderen/ en wenscht
dien wille tot allen uren tot mijnen lof te heb
ben. Ende de Heere heeft noch voorzder geseyt/
soo wie dat hem my/ van weghen de heele
kercke met dese vier manieren vertoont / ick
sal sekerlijcks tot hem soo meweerdelijc comē
dat hy daer dooz sal vercrighen bzuochen vande
eeuwigh leuen. Hier na alsse nu ten Heplighen
Sacramente soude gaen/ende haer herte dooz
een innighe liefde den Heere offerde: soo scheen
haer herte als inde bzeede der liefde wtghe
spannen/al oft de heele stadt van Jerusalem
open ghedaen hadde gheworden om den Heere
te ontfangen/in het welck de Heere intredende
inde ghedaente van eenen delicaten iongelinc/
scheen te maken als een sweepe van dry cooz
dekens. Dooz welke sweepe te kennen werdt
1. ghegeuen het werck vā onse verlossinge. Dooz
het eerste coozdeken / de neerstighe oeffeninghe
2. van sijn onnooselste lichaem. Dooz het tweede
de deuote meyninghe van sijn heplighste siele.
3. Dooz het derde / den deughdelijcken edeldom
van sijn excellenste Godtheit/welcke dry altyt
rsamen in elck vande wercken Jesu Christi
bzuochten. Met dese sweepe de Heere alle haer
binnenste soethens rakende / heeft van haer
wegh verdrzeuen alle het stof vande mensche
lijcke bzuoshepdt ende onachtsaemhepdt. Het
welck ghedaen zijnde heeft hy de sweepe gestelt
int midden van haer herte / ende siet de dry
coozdekens schenen de Heere te gheuen als eenē
ghemackelijcken vhzoon / op den welcken als
hy

hy gheseten was/ soo heeft elck coordecken een
 blomme voozts ghebzocht die seer ieuclidigh
 was/waer van de eene/te weten: den Deught-
 crachtighen edelbom des Godthepts/ als op-
 wassende achter den rugghe vanden Heere/ est
 haer achter ouer sijn hoost om buygende/schet
 een schadulwe van een al te soeten locht aen den
 Heere te gheuen. De andere twee blomme aen
 de rechter ende linker syde bzochten vooz den
 Heere eenen glorieusen reuck van ieuclidighe
 bzoelichheydt. Maer als men ter tertien tijdt
 inden Hymno sant: O crux que spes vnica, dese
 heeft den Heere gheoffert de deuotie van alle
 die dooz dien veers hen beste soude doen/om
 hem dien dagh inde seuen ghetijden te louen.
 Alsdooen heeft de Heere ghenomen de blomme
 die quam wt het coordekē vande deuote mey-
 ninghe van sijn heplighste siele / ende dese gaf
 hy aen henlieden/wiens deuotie hem dese sijne
 bzoed S. Geertruyt gheoffert hadde / dooz
 welckens ghenaken elck van henlieden gock
 creegh een gheestelycke luster / ende oock een
 berinakinghe. Doen heeft dese gheseyt tot den
 Heere: Mijnen Heere is dat dooz dese deuotie
 dese onse susters soo veel verboozderē / wat sult
 ghy haerlieden gheuen als sy na de processie
 niet meerder liefde ende deuotie haerliedē heel
 v sullen toegheuen / v groetende met een vier-
 ghe begheerte? De Heere heeft gheantwoozdt:
 Ich sal haer gheuen de lusticheyt van elck des-
 ser blommen besondet/want sy sullen my dan
 beschencken met dzyderley manieren van de-
 uotie/ want sommighe die geerne deuotie had-
 den/ende nochtans die deruende / die sullē my
 schencken haerlieden neersticheyt ende arbeyt
 ende wterlycke oefeninghe / ende dese sal ick
 perma

Van dry-
 derley de
 uotie.

bermaken met de blomme die spruyt wt de
neerstighe oeffeninghe van mijn onnooselste
lichaem: sommighe die ouerbloedigh zijn in
soeticheyt der deuotien/die sullen my schencken
de affectie van haerlieden begheerten/ende dese
sal ick vermaken met de blomme die comt wt
de deuote meyninge van mijn heylighste siele.
Maer oock sommighe wiens wille in als ouer
een comt niet mijnen Goddelijcken wille/ ouer
datse enen gheest niet my ghetwozden zijn/die
sullen haer seluen my heel offeren tot alle mijn
wel-behaghen/ende aen die sal ic laten riecken
de blomme van mijn edelste Godthejdt tot
haerlieden salicheyt. Maer als na de processie
het Conuent hem buyghde tot den Gloria,
laus, &c. ende ter aerden viel als men seyde:
Fulgentibus palmis, tot elck van dese woorden
soo gaf hen de Heere de blomme vande neerstighe
oeffeninghe van sijn lichaem om hen te
bermaken/ te verstercken / ende te onderhouwen
in sijnen dienst/daer mede te kennen gheue
uende dat hy sulcken arbejdt edel maecte
niet sijnen heylighsten arbejdt.

Daer na soo eene dese datse haer soude
wat vermaken met spijse:om datse heel swack
was/maer so het haer heel regen was te eten /
soer datse de Passie des Heeren soude hoozen:soo
heeftse den Heere gebzaeght na haer gewoonte
wat datse doen soude. Tot de welcke de Heere
seyde: Eet liefste/inde vereeninghe van die lief
de waer dooz ick uwen beminder/als ick aent
Cruys ghesinaecht hadde den wijn van myze
rhe die niet galle vermengelt was niet en heb
be willen drincken/waer toe als sy haren wil
le niet dancksegginghe ghebooghen hadde:soo
heeft de Heere haer ghegeuen sijn herte/ seggen
De

de. Siet in het haetken der memozen van dat
 woordt (te weten / cum gustasset noluit bibere,
 dat is/ als hyt geproeft hadde/ soo en heeft hyt
 niet willen dzincken) schencke ick v die begeer-
 te die my ghetrocken heeft/ dat ick dat niet en
 soude dzincken/ maer dat ick v oterlaten sou-
 de om te dzincken. Dzinckt dan byplick het
 ghene ick den beste medecijn te bozen geproefe
 hebbe/ ende doort proeven v dat opt ghesontste
 ghetempert hebbe om te dzincken. Maect my
 werdt ghegheuen den wijn van myrthe met
 galle vermenght: om dat ic te rasscher steruen
 soude / maer de begeerte die ick hadde van veel
 te liden vooz den mensche/ die heeft my weder-
 houwen van te dzincken. Maect ghy daer en-
 teghen inde selfste liefde / neemt al dat v van
 noode ende bequaem is: op dat ghy daer dooz
 des te langhet in missnen dienst moeght letiet.
 Ten lesten dooz den ghemeyt hede croes suldy
 dyp dinghen bemercken / den ghemeyt heden
 wijn was met galle ghemenghelt. Daerom
 suldy ghy oock in elck v ghemack na dese ghe-
 lyckenisse v beneerstigen om opſicht te nemen
 tot dyp dinghen. Ten eersten dat ghy het alle
 doet met een blyſchapp des Gheests tot missnen
 lof/ het welck dooz den wijn betreckent wordt.
 Ten tweeden dat ghy met sulcken meyninghe
 alle ghemack aenbeert/ op dat ghy te langhet
 om mijnent wille soude moghen liden / ende
 dat naert beſtytſel vande myrthe die vooz
 verrottinghe ende bederuinghe bewaert. Ten
 derden dat ghy om mijnder liefde wille soude
 willen betuen/ soo langhe alst my gheliefde de
 blyſchapp van myn alderghenoechlyckste re-
 ghentwoozdicheydt diemen inden hemel heeft/
 ende zijn in dese vallepe des ellendicheyds / de
 welke

VVærō
 dat onsem
 Heere te
 tijden vā
 sijn lijde
 den ghe-
 myrden
 vvijs niet
 heeft vvil
 le' drinke
 Hoe dat
 men met
 vruchten
 sijn lichaē
 sal verma-
 ken.

welcke dooz de galle wordt te kennen gegetien.
 Soo dickwils als ghy eenigh ghemack met
 sulcken meyninge toelaet/ dat sal my soo aen-
 ghenaeem zyn/ghelijck den eenen vriendt lief
 soude zyn aen den anderen / waert dat hy de
 galle die hem ghebzocht ware om wt te drin-
 ken booz hem die wt dranck/ ende daer booz
 hem schanck een den aldersoetsten nectar die
 men noemt hemelsschen dranck. Maer als sy
 onder het eten herkwoude dat beersken/ *Virtus
 tui amoris incorporat me totam tibi amantiissime
 Iesu, dat is: Die cracht van v Goddelijcke lief-
 de alderlieffste Iesu laet die my een lichaem met
 v maken. Ende dierghelijcken oock alse tot
 elcken teugh seyde dit beersken: Effectus chari-
 tatis, &c. dat is in duyls: Giet ouer en wilt in
 mijn binnenste bewaren/ o alderlieffste Iesu de
 daer van v liefde die soo seer d'ouerhandt ghe-
 hadt heeft in v binnenste: op dat hy alle mijn
 wesen doozdringhende moghte wtleken ghe-
 duerlijck dooz alle mijn beweeghselen / crach-
 ten ende sinnen mijns lichaems/ ende siele tot
 v ewighe glorie: soo heeftse ghevraeght hoe dat
 hem sulcken deuotie van yemandt soude be-
 haghen. De Heere heeft gheantwoorzt: soo
 dickwils als met sulcke meyninghe een beers-
 ken gheten wordt / soo sal ick belijden dat ick
 met hem gheten hebbe / ende dat ick daer dooz
 droncken ben gheworden / al oft ick met hem
 soo veel bekers die de liefde doen onsteken oft
 minnedrancken ghedroncken hadde/ die onse
 begheerten oock op weder sijden tot den ander-
 ten onsteken hadden / ende daer booz sal ick
 sien dien op sijnen bequamen tijdt na de cracht
 van mijn Goddelijcke alnoghentheydt ino-
 weerdelijck genoegh te kennen geuen den daer
 van*

Een deu-
 otich eten
 en drin-
 ken.

van sulcken liefde. Daer na als men inde Passie las: Et emitt spiritum, dese dooz al te grooten liefde haer lichaem ter aerden woypende/ heeft gheseyt: Siet mynen Heere ter eeren van v die baer doodt hier liggende met verflaghen lichame / begheere ick dooz die liefde die v den leuen-gonner alle schepselen ghedwonghen heeft te steruen: dat ghy in mijn siele dooden wilt alle de dinghen die v misshaghen. Waer op de Heere gheseyt heeft: Gheeft van den Gheest doozt steruen van alle de sonden ende ghebzeken die ghy begheert dat in v steruen souden/ende trect tot v in dooz mijnen Gheest al dat ghy wenscht te hebben van inghedughden ende volmaectheyt. Ende weet sonder twiffelen dat ghy sult erijghen volle begiffnisse van alle de sondē / waer van dat ghy nu steruende sult den Gheest gegeuen hebben/ ende een salighe daet van dat ghy van mijner Gheest in v sult ghetrocken hebben / ende soo dickwils als ghy v sult beneerstighen om te ouerwinnen dese ghebzeken / wiens gheest dat ghy nu ghegheuen hebt/ ende arbeiden om te vercrighen die deughden die v nu inghegheest zijn/soo sult ghy alstijt dobbel vruchten hebbe/ te weten: van mijn Passie / ende uwe victorie.

Ma desen/ soose na den noen te seer vermoept zijnde om haer leden te rusten haer te bedde begheuen hadde / niet soo seer om datse slapen soude/ als wel om datse haer soude ontsaen het gheruchte der gheenre die haer te veel quamen besoecken/soo heeftse gheseyt tot den Heere. Siet Heere ter gedachtenisse van die saligheste predicatie/inde welcke ghy heden den heelen dagh v vermoept hebt inden Tempel/so wende ick my van alle schepselen / ende alleenlyck

tot

tot b mijnen beminder my beghettende/begeerte ick dat ghy wilt mijn siele toe spreke. Waer op de Heere: Ghelijckertwijls de Godtheit ghe-rust heeft in mijn menscheit/so rust de genoech-te van mijn Godtheit in b vermindertheyde. Ende alsse ghelwaer werdt dat de menschen haer vierden / om dat sy haer geen ontuste aen-doen en souden/ meynende datse sliep / heeftse den Heere gebzaeght / oftse aen henlieden oock soude saten weten datse niet en sliep / op dat sy soo niet belet en souden worden van sulcks te doen als sy begheerden. De Heere heeft geant-woordt neen: maer laet henlieden door seffen-ningen der liefden verdienen den loon der lief-den die ick soo gheerne betale. De Heere heeft noch voordr gheseyt: Siet ick hebbe b twee punckens geset/de welcke onterpessende neem-merck dat de mensche niet profyteliker in dit leuen en can doen / dan dat hy in sulcke wer-ken vermoeyt wordt / waer in dat de God-heit haer verheught te rusten / ende laet hem soo hem verberden tot synen naesten door de wercken der liefden. Maer alst nu auonds was gheworden/ dese onsteken zijnde door de ghedachtenisse dat de Heere op dien dagh s'a-uonds gheseyt wordt ghegaen te zijn ten huys van Martha ende Maria in Bethanien / wenschte den Heere oock ter herberghen te hebben / soo isse ghegaen tot een heeldt des cru-cifix/ende met innigher liefde cussende de won-de bande d. sijde/ heeftse tot haer ingetrocken alle de begeerten van het amoureuze herte des Zone Gods / biddende met de daet van alle de ghebeden die opt wt dat heylighste herte ge-bloeyt zijn dat hy hem soude gheweerdigen te comen tot het cleyn herberghken van haer

Hoe dat
vyChri-
stum den
Heere in
sijn huys
sull' ont-
fanghen.

ontwee

ontweerdichſte herte. Waer op de Heere (die als
 tijdt ghereet is vooz die hem aenroepen hem
 hertoonende met ſijn ghewenſchte tegenwooz-
 digheyt/blijelijck int ghelaet / ſeyde: Siet ick
 ben hier/wat ſult ghy my gheuen? Ende ſp:
 Weest willecom mijn eenighe ſalicheydt / alle
 mijn gheheel/ eenigh/ ende waerachtigh goet.
 Ende ſp heeft daer by gheboeght: O mynen
 Heere ick ontweerdighe en hebbe niet ghereedt
 ghemaect dat soude betamen v Goddelijcke
 grootdadicheyt: maer ick offere aen v goeder-
 tierenthey alle het miyne: begheerende ende
 biddende dat ghy ſeluer v wilt ghewerdighen
 in my te bereyden/alle dat v Goddelijcke goe-
 der-tierentheydt in my meest can ghenoeghen.
 Waer op de Heere: Wildy my in v deſe byphey
 gheuen/ſoo gheeft my den ſteutel / waer mede
 dat ick al byp magh nemen wat my aenſtaet/
 Izy tot ghemaect oft om my te vermaken.
 Waer op ſp: En welck is doch den ſteutel? De
 Heere antwoorde/ uwen eyghen wille. Dooz
 welck woordt ſp verſtaen heeft/dat ſoo wie den
 Heere in ſyn hups wilt ontfanghen/ die moet
 hem den ſteutel van ſynen eyghen wille geuen/
 hem opt volcomenſte beuelende in ſijn loffelijc-
 ſte welbehaghen / ende ſonder eenigh dubben
 betrouwen op ſijn minnelijckſte goedertieren-
 heyt/dat hy in als ſijn ſalicheyt werckt. Van
 comt de Heere int herte/ende volbringt in die
 ſiele alle den wille van ſijn Goddelijck welbe-
 haghén. Waer ouer dooz den Gheest Godts
 ghedzeiten zijnde/ heeftſe gheleſen van weggen
 alle haer leden 365. maal dat vant Euangelie:
 Niet mijnen vville, maer uven vville moet ghe-
 ſchieden, alderlieſte Jezu: ende ſp is ghewaer
 ghelwozden dat het den Heere ſeer aenghenamt

De ſteutel
 des huyſe

h h

was 4

was. Hier na heeftse vanden Heere versocht/
hoe aengenaem dat hem soude zijn van eenigh
mensche die den aenstaenden Feestdagh vier-
de met sulcken deuotie/ ghelyck sy beschreuen
hadde/haer materie nemende van Hester/ende
op den theem vande woorzen die so begint: *Egredimini filii Ierusalem, &c.* De Heere heeft
gheleyt: *Ich maeck sulcken vieringhe soo aen-
ghenaem in mijn herte/ ende het is my so lief/
dat soo wie hem beneersticht dien so te vieren/
booz dien sal ick oock gherecdt maken int een-
wigh leuen (bouen alle de belooninghen die ic
hem sal doen/ van alle sijn wercken) een byp-
lofts maeltijt/ na de miltheyt van mijn Co-
nincklijke gaef-gonsticheydt/ waer door hy
sulcken eere sal hebben/blijfschap/ende berhen-
ghen bouen andere/ als de bypdt heeft inde
maeltijt van haer byploft boue andere/ aen
de welke t'haerder eeren ende liefde den Co-
ninck door sijn miltheyt groote giften schenct.*

Van een behaeghlijcke kniebuyginghe, ende ge-
bedt voor onse schuldenaren, ende vande ver-
diensten des goeden moordenaers.

DAT XXIII. CAPITTEL:

DAer na swoensdaeghs na Palmen Sont-
dagh als de misse begoft / In nomine, &c.
dese booghde haer knien wt de binnenste af-
fectie haerder herten ter eeren van dien naem/
tot boldoeninghe van alles datse versuynt
hadde/ den Heere met behooylijke eerbiedinge
te eeren: het welck soose verstondt dat het den
Heere aenghenaem was/ soo heeftse wederom
haer knien ghebooghen in dat woorzt *Cale-
stium,*

rium, tot verbullinghe van alle dat de Heplige
 nu met den Heere inden hemel regetende/ heb-
 ben verſupint ghehadt inden lof Godts. Waer
 ouer alle de Heplighen opſtaende met grooter
 danckbaerheyt loofden den Heere/ om dat hy
 haer ſulcken gratie ghegheuen hadde / ende ſy
 baden booz haer. Ten verden in dat woordt/
 Terreſtrium, heeftſe wederom haer knien ghe-
 booghen tot verbullinghe van alle dat de ghe-
 meyne Kercke opt heeft verſupint ghehadt/ oft
 noch verſupint inden lof Godts. Hier op gaf
 de Sone Godts met een minnelijcke bzoelijck-
 heydt haer wederom alle de bzuucht van alle de
 deuote die vande heele Kercke geoffert wordt.
 Ten vierden in dat woordt / Et infernorum,
 heeftſe wederom haer knien ghebogen tot ver-
 bullinghe van al dat verſupint is gheweest by
 die inde helle verdoemt zijnde ghehouden wo-
 den. Alſdoen de Sone Godts opſtaende/ ende
 ſtaende booz Godt den Vader/ ſepde: dat comt
 my toe: Want nademael dat den Vader my
 alle het oordeel ghegeuen heeft / heb ickſe dooz
 het techtbeerdygh oordeel van mijn techtbeer-
 dyghe waerheyt verdoemt zijnde / gheſchicke
 tot de ewighe pijnen. Ende daerom is my deſe
 verbeteringhe ſoo aenghenaem van haer / dat
 het menſchelycke verſtand die vergheldinghe
 niet en can begripen: maer wordt verwaert
 tot het toecomende/ tē tijdt alſe ſal mededeel-
 achtigh worden vande ewighe ſalicheydt.
 Maer almen inde Paſſie las/ Pater ignosce il-
 lis. Soo batſe den Heere grondelijck / dat hy
 inde liefde/ waer dooz hy tē tijden vande Paſ-
 ſie heeft ghebeden booz ſijn Cruyſſers / hem
 ſoude gheweerdighen te verghen aen die opt
 pet teghen haer miſdaen hadden. Waer ouer

¶ k 2 alle

Vane ghe-
 bet voor
 onſchuck
 denaren.

alle de heylighen met een groot verwonderen opstaende / vaden den Heere dat hy haer soude verghenen alle het ghene dat sy opt tegen henlieden misdaen hadde / midts hunne feestdaghen met behoorzlycke deuotie niet ghebiert te hebben / oft oock anderssins henlieden niet weerdigh ghenoech geeert te hebben. **De Sone** Godts oock nederballende vooz Godt den Vader / heeft vooz haer gheoffert de bzuichten van syn heylighste leuen / tot een de weerdighste verbeteringhe van alles / waer dooz datse opt met gedachten / woorzen / ende wercken tegen hem ghesondicht hadde. **Maer** als men las: **Hodie mecum eris in Paradiso**, dat is: **Heede sulc** ghy met my zyn int Paradys / soo heeftse verstaen inden Grest / dat ghelijck niemant bercrijght ten weerdighe bzuicht der penitentie in syn wterste eynde / ten ware dat hy daer toe bereydt ghemaecte wort dooz verdienste van eenige dencht met de medewerkinge Godts / dat dien moordenaer die sulcken salighe bzuichten des leetwesens bercregen heeft / soo dat hy op dien selfsten dagh met den Heere hem verbligde in de bzuolijcheit des Paradys / daer dooz is bereydt geworzen / om dat / hoe wel hy eenen booswicht ende moordenaer was / nochtans daer hy openbaer onrechtbeerdicheydt sagh / daer berispte hy dickwils / en wederstont syn ghesellen: **Het** welck hy oock aent Crups dede als hy synen medegheselle berispte vande toenamen die hy gaf aē de Heere des Majestepts / belijdende syn eygen schult / en dat hy te recht gestraft werdt / waer ouer hy ooc vermherticheyde by Godt den Heere verwozen heeft.

Vande verdienstendes moordenaers.

Op witten Donderdagh, om te krijghen vergiffenisse door de verdienſtē Christi, voor de Kercke. Item vande ſuyeringe vande 7. geneyghlijcheden. Item vande verdienſten des lijdens. Item vande liefde Christi int Sacrament.

DAT XXV. CAPITTEL.

ALs op den Witten Donderdagh ter Maetrenen tydt ghesongen werden de beclaginghe van Jeremias / dese staende vooz Godt den Vader / claeghde hem inde bitterhept haerder herten van wegghen de heele wereldt / alle de sonden die dooz menschelgecke cranckhept opteghen syn Goddelijcke almogheutheydt ghedaen gheweest waren. Inde tweede beclaginghe van Jeremias soo heeftse gestaen vooz Godt den Sone / wederom beclagende alle de sonden die teghen de onbespoozlijcke wijshept Godts / dooz menschelijcke onwetentheydt ghedaen waren. Maer aen de derde soo beclagghede sy aen den h. Gheest alle de sonden die opteghen syn goedertierenhept dooz archept zyn ghedaen gheweest. Hier na soo de maeghdkens tot den veers Iesu Christe, songhen Kyrie eleison, soo ghinckse dooz den eersten veers tot het soetste herre van Iesus / ende dat deuotelijc cussende van wegghen de heele Kercke / heeftse ghecreghen vergiffenisse van alle de sonden die opt met ghepeysen / begheerten / ende geneyghlijcheden ende verdoerden wille zyn ghedaen gheweest. Vooz den Christe eleison, cussende den ghebenedijden mondt des Heeren / heeftse begheert vergiffenisse van alle de sonden die opt met den mondt zyn ghedaen gheweest.

It k 3

Weder

Wederom tot den Kyrie eleison, ruffende de eerwerdighe handen des Heeren / heeftse vercreghen vergiffnisse van alle de sonden die by pemandt bande Kerck datelyck zijn door het werck volbzaght gheweest. Daer na door de andere bys Kyrie eleison, die het volck sanc tot den Hymno: Rex Christe, &c. tot elcken heers ruste sy de bys roode wonden des Heeren om vergiffnisse van alle de sonden die de menschen met haer bys sinnen ghedaen hebben. Het welc ghedaen zijnde / terstoude soo zynder als bys beekskens der saligher gratie met een ouerbloedigh ghedruys wtghebloyt van die bys wonden des Heeren / hen verspreyde ouer de heele Kercke / ende sy waren die supuerende van alle haer ghebreken / ende soo heeftse verstaen datse ontfanghen hadde te vollen de dact vant ghene sy soo door de beclagtinge / als door den Kyrie eleison ghebeden hadde. Waerom elck een oock magh dese bys naechten daer op letten / betrouwende op de goetheyt Godts / ist indien dat hy deuotelijck in sulcks arbeidt / dat hy oock sulcken daet een sal ontfanghen. Alsmen ten lof tijdt sanc de Antiph. Oblatus est, &c. seyde de Heere: Ist dat ghy ghelooft dat ick aent crups Godt den Vader op gheoffert ben: om dat ick wilde soo opgeoffert worden / ghelooft oock sonder twisfelen / dat ick noch daghelijcks begheere door de selfste liefde voo elcken sondaer Godt den Vader gheoffert te worden / ghelijck ick aent crups mijn seluen gheoffert hebbe voo de salicheydt van alle de werelt. Waerom dat een pghelijck (met hoer swaren pack der sonden dat hy hem oock ghebrucht bint) syven asem magh scheppen met hope van vergiffnisse: offerende Godt den

Vader

Merck de
onvtspre
kelijcke
hofde
Godels tot
de mensche

Vader myn onnoofelſte doodt ende lijden. En
 laet hem geloouen / dat hy daer dooz de alder-
 ſalichſte bzuchte des vergiffenis ſal outfangē.
 Want men en ſoude op aertrijck gheen ſoo
 crachtighen inmedecyne connen vinden teghen
 de ſonden als een deuote ghedachteuiſſe van
 mijn Paſſie met een waerachtige penitentie/
 ende een recht ghelooue. En als men in t Euan-
 gelie Ante diem feſtum, &c. las cepit lauare pe-
 des diſcipulorum, ſoo heeftſe gheſeyt tot den
 Heere. O Heere nademael dat ick onweerdigh
 ben/dat ick van v ſoude ghewaffchen worden/
 och oft ick ommets moghte verdiēē van een
 van v Apoſtelen (die ghy den Heere van alles
 v hebt gheweerdicht te waſſchen) oock gewaſ-
 ſchen te wordē van alle de bleckē mijnder ſon-
 den: op dat ick heden weerdelijck ſoude mogen
 gaen tot de berholentheyt van v heylighſte lic-
 haem en bloedt. De Heere heeft geantwoordt:
 Ick hebbe ſeker van dage afgewaffchen ende
 wtghebaeght alle de blecken van v ende van
 die na v leeringhe begheert hebben/dat hen ſe-
 nen gheneychlyckheden dooz my ſonden ghe-
 ſupuert worden. Waer op ſp: helaes Heere hoe
 wel dat ick aen andere dat geleert hebbe/ende
 oock het ſelue booz my ghenomen hebbe te
 doen: nochtans op andere dinghen lettende
 hebbe ick hier in verſupmelijck gheweest. De
 Heere antwoorde: Ick hebbe utwen goeden
 wille boozt werck ghenomen: want myn by-
 willighe goetheydt bereyſcht / dat ſoo wie met
 gantſcher herten booz hem neemt eenigh goet
 werck ten eynde te brenghen / oft merck te ne-
 men op eenighe deuotie / is dat hy dooz men-
 ſchelijcke cranckheyt oft noot ſules achterlaet
 ſoo ſal ick ſynen wille boozt werck aenken/ende

¶ k 4 ick

Hoe voor-
 delijc dat
 is de ghe-
 dachteniſſe
 des Heeres
 lijde met
 een leet-
 velen en
 ghelooue.

Hoe aen-
 ghenem
 dat den
 goeden
 vville aen
 Godt is.

ick sal dien ouerbloedelijck verghelden. Maer
 soose soude ten H. Sacramente gaen/so heeftse
 gheseyt tot den Heere: Siet Heere ick offere v
 alle de begheerten van alle de persoonen die
 hen beuolen hebben in mijn ontweerdigh ghe-
 bet. Waer op de Heere: Ghy hebt mijn Godde-
 lijk herte met soo veel sackelen onsteken als
 ghy persoonen met v hebbende booz my comt.
 Waer op sy: O sey dese / leert my hoe dat ick
 weerdelyck booz v soude mogen comen staen/
 met alle de persoonen vande Kercke / ende v
 herte soude moghen onsteken met soo veel sac-
 kelen al sser persoonen zijn / inde heele Kercke.
 De Heere heeft gheantwoordt: Wilt ghy dat
 te weghe brenghen; soo moeght ghyt door dese
 1. vier manieren doen / te weten: dat ghy my
 eerstgancs looft booz de scheyppinge van alle
 de ghene die ick na mijn beelst ende ghelijcke-
 2. nisse gheschapien hebbe. Ten tweeden dat ghy
 my danckt booz alle de weldgden die ick hen
 3. opt ghedaen hebbe / ende noch doen sal. Ten
 derden dat ghy beclaeght / leetwesen hebbende
 booz alle de manieren waer door sy alle mijn
 4. gratien belet hebben. Ten vierden dat ghy
 booz hen allen bidt: op dat elck van hun nae
 mijn Goddelijcke bestieringhe soude volmaect
 worden tot mijnen lof ende glorie.

Den angst
 des Heer-
 ren als de
 doods
 maecte.

Item noch op eenen anderen tijt alse op de
 witten Vonderdagh haer inghekeert hadde
 om haer met Godt alleen te becommeren / soo
 heeft de Heere hem aen haer verdoont onder de
 ghedaente ende maniere / ghelijck hy hem had-
 de op aertrijck / op dien dagh als hy soude ster-
 uen. Hy scheen dien heelen dagh als met den
 meesten angst des doodts bevanghen seer be-
 spaert ouer te brenghen. Want hy die daer is
 de

de ewighe wijsheyt Godt des Vaders/wiste te
 bozen alle de dinghen die ouer hem comen sou-
 den/ ende al dat hy liiden soude al oft nu ghes-
 chiet gheueest hadde. Waerom dooz dien dat
 hy was den eersten sone bande teerste Mager/
 verbaest ende betuende t'elcker uren vertoonde
 hy soo deerlycke ende versheyden verschyck-
 heden ende ghelaet/ ende doodberuen/ al oft
 hy t'elcken ooghenblich hadde verhaelt de
 bitterheden des doodts. Het welcke sy inden
 Gheest siende werdt daer dooz tot sulcken me-
 delijden betweeght / dat al had dese cracht ghe-
 hadt van duyfent herten/ sy soude se al connen
 verwercken hebben dooz medeliden van sul-
 ken lieffelijcken ende oversoetsten beminde.
 Sy is oock ghewaert gelozden crachtige clop-
 pinghe bande polffen sijnder herten dooz be-
 gheerten/ liefde/ende beancstheyt des doots/
 die soo nu/so dan dat soetvloepende herte ende
 vol van alle salicheyt quamen besozme / dooz
 welkens ouerdraghende ghewelt dese schier
 heel van haer seluen ghegaen is. Ende de heere
 seyde tot haer. Dooz de selfste liefde/waer dooz
 ick ten tijden van mijn sterffelijckheyt alle
 angst / tribulatie / ende bitterheyt des lijdens
 ende doot geleden hebbe in mijn lichaem dooz
 de salicheyt der menschen/ hebbe ic (die nu on-
 sterffelijk ben) geleden in v herte/ dat so dics
 wils dooz innigh medeliden mijnder beangst-
 heden ende bitterhedē tot het binnenste merck
 toe is bevoert gheueest en doozsteken tot waer-
 achtighe salicheydt van alle die saligh sullen
 worden. Waerom soo gheue ick v dooz dit me-
 delijde van desen dagh alle de vrucht van mijn
 eerweerdighe Passie ende costelijcke doot / tot
 vermeerderinge van v ewige salicheydt / ende

Ik 5 Daer-

Vande ver-
 dienften
 des mede-
 lijdens.

De crache
vāt gebet
van Sinte
Geertruyt

daer-en-bouen gene ick aen v herte dat sulc-
ken medelyden gehadt heeft/dat soo waer aen-
beden wordt het houdt des Cruys daer ic aen
geleden hebbe/dat v siele daer dooz sal ontfan-
ghen de vruchten van het innigh medelyden/
het welck sy op desen dagh ghehadt heeft/ ende
dat gheue ic v noch daer toe/dat booz wat sake
ghy oock sult bidden dat die niet en sal staen
teghen myn welbehagen/ maer sy sal een goet
eynde cryghen. De Heere heeft daer by ghe-
boeght/ als ghy booz eenighe sake wilt bidden/
soo boeght my toe myn herte (het welek ick v
nu dickwils gheschoncken hebbe tot een teeckē
van ghemeynsaemhepdt) ende dat inde verree-
ninghe van die liefde / waer dooz ick dat men-
schelyck aenbeert hebbe booz de salichepdt der
menschen / ende dat ick v dickwils ghegheuen
hebbe als tot een boozdeel van een sonderlinge
vriendtschap : op dat ick daer dooz soude wel
doen aen de ghene / booz de weleke ghy bidt.

Met vvat
naem dat
Christus
sijnen H.
Vader
noemde
in sijn
vterste,

Shelyckerwijs aen eenen rijcken man booz
ghebozocht wordt een kiste / waer wt hy magh
nemen t'ghene hem ghelieft om daer mede aen
sijn vrienden goet te doen. Hier na heeftse den
Heere ghebozacht : O Heere sey dese / met wat
name noemde ghy den Vader als ghy in v
wterste waert : De Heere antwoorde : Ick
riep hem dickwils aen met desen naem / seggen-
de : O volcomentheyt van mijn wesen.

Onder de Misse eer dat die vant Conuent
souden ter tafelen Godts gaen / onder het se-
cret der missen / soo heeft hem de Heere Iesus
aen haer beropenbaert / niet sittende / maer
leggheende als treckende sinen lesten aessem/
so heel verlaten van alle sijn crachte / dat daer
dooz alle dat ingewandt van die hem aensagh
beweeghe

beweegt is ghe worden schier tot Gheest ghe-
 uens toe. Ende als hy soo lagh als inde wter. Een vron
 ste ellendicheydt/ ter uren toe dat de bergade. derlijck
 ringhe soude gaen communiceren / soo heeftse visoen.
 door een wonderlijck visioen ghesien dat de
 Priester hem ophief / die veel grooter van ghe-
 daente ende mate was/ als hy/ ende dat hy
 hem droegh / banden welchen niet alleenlijck
 hy ghedraghen en werdt/ maer banden wel-
 ken alle schepselen ghedragen worden door het
 woordt van syn cracht. Waer ouer sy oock
 dese dingen siende door een de soetste bewegin-
 ge des medelijdens / heeft verstaet dat de cranc-
 heyt die vertoont werdt inden Sone handen
 almoghenden Godt/ wtbeelde de ouerwinnen-
 de cracht vande ouer soetste liefde / waer door
 onsen Benjamin den liefelijcken ionghelinc
 geworden is als van hem seluen gaende onsen
 soeten Jhesus / door de wellusticheydt van het
 verlanghen / waer door hy begheerde beree-
 nigh te worden met syne soo beuinde siele
 door de Communie des Sacraments. Dit is
 den waerom dat hy by naest als sonder geest
 (als een die syn eyghen crachten niet gebuyt-
 ken en can) door liefden gheworden zynde/ge-
 handelt wordt ende ghedraghen met de han-
 den des Priesters.

Item sy heeft noch op een ander reyse ver-
 staen/ dat soo dickwils als een mensche met
 begheerte ende deuotie de H. hostie aensiet/ inde
 welke verborghen is Sacramentelijck het
 Lichaem Christi/ dat hy soo dickwils syn ver-
 diensten vermeerderd inden hemel. Want in
 der eentwicheydt int toecomende beschouwen
 Godts soo sullen hem soo veel sonderlinge ghe-
 noechten toespelen / als hy op aertrijc met be-
 gheerten aensiet.

Vande lief-
 de Christi
 int H. Sa-
 crament.

Vaerom
 dat Chri-
 stus met
 de hande
 des Prie-
 sters int
 H. Sacra-
 ment vil
 gedragen
 worden.

Hoe ver-
 diensteli c
 dat het is
 datmen de
 uotelijc de
 H. Hostie
 aensiet.

gheerten ende deuotie aenghesien heeft het Lie-
haem Christi/oft oock wilde sien / waert dat
hy mochte/als hy met reden daer van belet is.

Op goeden Vrydagh, vande puerste ouerdrache
des Gheests vande tranen ende ghedachtenisse
vande Passie Christi, ende hoe dat wy in sulcke
vereeninghe bidden, ende die verghelden
moeten.

DAT XXVI. CAPITTEL.

Hoe wel dat het ghenoech blyckelijck is
dooz het gene hier dooz gesc hreuen is / dat
dese bruyt Christi so wel op wercke dagen als
feestdagen met heelder herten tot den Heere
deuoot was/ heeft my nochtans goet gedocht/
dat ic dit niet bergete en soude/ datse de gedach-
tenisse vande Passie Christi soo diep gewoztelt
plochte te dzagen in haer herte/ en met sulcken
bierigen begeerten die te ouerleggen/ datse haer
was als eenen honich inden mondt / ende een
soet gerlanck in haer ooren/ ende een blyschap
in haer herte / waerom als nu aenstaede was
den alderheylighsten goeden Vrydagh / ende
soose hoozde het geluyt vant eleppen ter Com-
pletioze/ beroert zijnde met alle de crachten des
herte/ al oft sy gehoozt hadde dat haer vercon-
dicht werdt den wtersten doot strydt van ha-
ren eenigen getrousten orde liefsten vriendt die
tot het eynde nu al rotelende hem haeste / soo
track sy haer met alle haer crachten binnen-
waerts / om te ouerdencken sijn Goddelijc lij-
den: op datse dooz een minnelijc medelijde aen
haren beminden die dooz haer geleden hadde/
soude betalen eenige bergeldinghe der liefden.
Waerom

Waerom dien heelen dagh / ende oock den 14. Paesch-auondt hadde sy haer siele aengecleeft aen die van haren beminden / soo oock dat het haer seer swaer viel haer peuers toe te begeuen dooz haer wtterlycke sinnen / wtghesondert alleenlyck tot de wercken diese dooz liefde ter eeren Godts aen haren euen naesten coste besteden: diese sonder yet te ontſien / daert so te passe quam bypelyck te wercke brochte : claellyck daer mede te kennen gheuende datse waerachtlyck dien inde herberghe van haer binnenste was omhelsende / vande welcke S. Jan seyd: *1. Ioan. 4.* Godt is de liefde: Is dat wy den anderen beminnen, soo blijft Godt in ons, ende sijn liefde in ons volmaeckt. Waerom datse den meesten deel van desen heylighsten dagh / ende ooc den hollighden Saterdagh ouerbzochte sonder menschelyck gheuoelen te hebben / daer-en-bouen bleef sy soo seer in Godt verſonden / datse dooz geen wtterlycke wtbeeldinge en coste te kennen gheuen r'gene haer werdt inghegeuen dooz de gemeynſchap met haren beminden die soo vastelijc aen haer cleefde dooz soeticheyt / ende die met haer als ghesmolten was dooz een amourens medelyden. Ende dat seyd S. Bernaert *S. Bernart* daten tecken is niet van onbolmaectheyt / maer van groote bolmaectheyt / wtleggēde dat *Cant. I. vers. II. Serm. 46* *in cant.* *murenulas aureas faciemus tibi*, dat is: Gulde gevrongē ketentkens sullen vvy v maken, seggēde: Alst gebeurt dat van Godts wegghen aent verstandt / het welck inden Geest wordt op getrockē / yet als snellyc met een blinkende rasſicheyt des lichts glinstert / so zijn daer terfont by sommige gelyckenissen des inbeeldings vā de dinghen die hier beneden zijn / die van Godt inghestoxt worden seer bequamelijck tot onse sinnen.

Vande puerste op treckinge des Geests

S. Bernart
Cant. I.
vers. II.
Serm. 46
in cant.

sinnen/ende dat/ oft om de grootste claerhepde te temperen / oft tot het ghebruick vande leer ringe/waer dooz de alderpuerste ende claerste strale des waerhepdes als onloofstert des te ljdelijcker soude zyn aen de siele / ende begripelijcker hoor de gene die sy sulcks wilt mede deplen. Ick meyne nochtans dat de ghelijckenissen in ons ingebeelt worden dooz het ingeue vande h. Engelen/die sulcs wtrepcke. Waerom laet ons geboelen dat van Godts weghen comt/al dat heel puert is/ ende sonder fantasie van lichamelijcke beelden/ en oot alle schoone gelijckenisse/waer dooz dat weerdelijc geckleedt verschijnt/laet ons die toe schijuen den dienst der Engelen. Dus berre S. Bernaett. Het en is niet te dencken dat sulcs van minder weerden is dat Godt dooz syn seluen gheueerdighen in te vloepen inde siele/en dat hy tusschen haet ende hem alleen onder den segel van een ghemeynsame liefde/syn puert secreet bewaert by van alle fantasie van lichamelijcke inbeeldinge. Dus veel dingen wordender in desen boeck versweghen/die weerdigh souden zyn om wj te verbruden. Waer om dat wy desen loffelijken feestdagh niet en soude laten voozby gaen sonder eenige oorzake ghegeuen te hebben tot deuotie / soo sal ick hier eenige gensterkens by hangen/die wt dien houen die so seer is onstekingeweest inde memorie vande Passie ons Heers wtgesprongen zyn. Want alse op eenē goeden Dydagh ontent den Primen tijt deuotelijck Godt dancte vooz dat hy heeft willen staen vooz eenen heydenschen mensche om gheoordeelt te worden/so heeft sy gesien den Sone Godts lustich in volmaecte vroljcheyt/ stede by Godt den Vader op eenen Keyserlijck thron/ ende dat

dat hy vooz elck schamperheyt ende laster die
 hy om onse salicheyts wille geleden hadde van
 den Vader met een wonderlijcke soeticheyt
 des vriendelijcheyts verstrept werdt/ende dat
 alle de hepligen met gebogen knien met een de
 grootste danckbaerheyt/ reuerentie deden aen
 di Sone Godts / om dat hy hem getweedicht
 hadde dooz het oordeel van sijn pijnlijcke doot
 ons te verlossen van de ewige verdoemenisse/
 maer als men inde Passie las Sitio, schein de
 Heere te langhen eenen gouden kelck om daer
 in te ontfangen de tranen die ghestort waren
 dooz medelijden van sijn doot. Maer dese soose
 haer herte geboelde als gesmolten om tranen
 te vergietē/ ende nochtans die wederhiel/ eens-
 deels om de bescheydentheyt/ ten anderen om
 een secrete deuotie/ heeftse ghebraght hoe hett
 dat gebiel. Doen schein een al te supuer beech-
 ken van haer herte te bloeyen inde mondt des
 Heeren / ende daer-en-tusschen heeft sy ant-
 woort vanden Heere ontfangē met dese woort-
 den: Aldus sal ic r' mywaerts intrecken de tra-
 nen der deuotie die met sulcken puere meynin-
 ghe om mijnent wille wederhouwen worden.
 Daer na outrent den tertien tijt alse dooz ge-
 dachtenisse/ dat de Heere op die ure met doornē
 gecroont is geweest/ende aen de pilare bree-
 lijk ghegeestelt/ende met sijn beruoeyde ende
 bebloede schouwen hem vernedert heeft het
 Cruys te dragen/ seer onstekē zynde/ seyde tot
 den Heere: Siet mijn soetste lief/ om te vergeldē
 de liefde van sulcken onbehoozlijcke bitterheyt
 van v onnooselste Passie/ so schencke ic v mijn Vande ge
 herte/ begeerende alle de bitterheyt ende pijn dachten s
 van v soetste herte te lyden van deser uren af des lijdens
 tot de wterste ure van mijn leuen toe/ bidde Christi.
 dat

dat soo wanneer door menschelijcke cranchepe
 de ghedachtenisse van dese dingen wt de sinne
 gaet/ dat ghy my van laet gheboelen een licha-
 melijcke pijn des herten die weerdelyck ouer
 een come met de bitterheydt van v lyden. De
 Heere heeft gheantwoordt/ sulcken wille ende
 ghetrouwicheydt utwer herten die boldoet my
 genoegh: maer op dat ic mochte in v herte heb-
 beneen volcomen ghenoechte / gheeft my vry-
 dom om te doen daer in/ ende te laten wat my
 kellest / niet bestierende oft ick daer soetichyft
 oft bitterheyt in storte. Maer soome inde Pas-
 sie las / dat Joseph nam dat Lichaem Jesu/
 soo heeftse gheseyt tot den Heere: Aen dien salig-
 ghen Joseph is ghegheten gheweest v lichaem
 Heere / maer wat sal aen my onweerdige ghes-
 genen worden van v lichaem. Aen de welke
 de Heere terstondt geguen heeft sijn soetste her-
 te inde ghedaente van een gout wierroock bat/
 van het welke soo veel roedekens des roocks
 wt de welriekende specerghen opclommen tot
 den Vader alsser soorten der menschen waren
 daer de Heere de doot booz gestozen heeft. En
 als na het gemeyn gebuyck vande Kercke na
 de Passie gesept worden / gebeden booz alle Or-
 den vande Kercke: Den Priester al knielende/
 segghende: Oremus dilectissimi, &c. schenen elc
 ke van die gebedekens vande heele Kercke ver-
 menghelt te worden / ende r'samen op te clim-
 men met dien welriekenden roock die opginc
 van het wierrooc- bat vant herte Godts / door
 welke vereeninge elc vande gebedekes vande
 Kercke creegh een wonderlycke claerheydt/ en
 een den soetsten reuc. Waerom dat een pegelijc
 op dien dagh hem sal beneerstighen inde veree-
 ninghe vande Passie des Heeren deuotelijck te
 bidden

Hoe dat-
 men moet
 bidden in
 de veree-
 ninghe van
 de Passie
 Christi.

bidden booz de Kercke / als de Paſſie aldercrachtichſte plochte onſe gebeden by Godt den Vader te helpen.

Item ſooſe op eenen anderen tyt booz de gedachteniſſe vande Paſſie Chriſti ſoetelycker beweeght werdt/ en wenchte wt den grondt haerder herten / datſe den Heere met liefde mochte vergelden/ heeftſe gefeyt tot den Heere. O eenighe hope ende ſalicheyt inſjnder ſielen/ leert my hoe dat ick booz v bitterſte/ doch booz my de ſalighſte Paſſie v pet ommers ſoude moghen vergelden. Waer op de Heere: So wie eens anders ſin volghet ende niet den ſynen/ die vergelt my inſjn gebangeniffe/ waer booz ic te Martenen tyt gebangen zynde/ gehonden ben geweest/ ende my veel verſmaeytheden aengedaen zyn ghetweeft booz de ſalicheydt der menſchen. Maer die hem oortmoedelijck ſchuldigh maect/ die vergelt my het doordeel/ daer ick ten Pynen tyt booz bele ende valsche ghetuygent beſchuldicht ende ter doot verweten ben geweest. Soo wie ſjn ſinnen ſnoert vande ſaker die hem behagen/ die vergelt my de geſſelingē die ic ter Tertien tyt gelede hebbe/ en die heur onderwoypt aent de onghemanierde Prelaten/ die verlicht myn doozne croone / maer die ongelijc aengedaen zynde/ eerſt tot peys hem benedert/ die vergelt my myn crups dragen. So wie oock bouen ſjn maght hem verbydyt tot de wercken der liefden tot ſynen eien naeſten/ die vergelt my de wtreckinge/ waer booz ic ten Sexten tyt herdelijc aent Crups wtgerect ben geweest. Soo wie oock niet en ontdooyt de beſwatinge van ſpirtigh verwijt oft tribulatie/ als hy slechts ſynen eien naeſte ſoude trecken vande ſchult der ſonden / die vergelt my in

Hoe dat
me Chri-
ſto moec
ſijn Paſſie
vergeiden

Doot/die ic ter Nonētijt geleden hebbe hoor. de salicheyt der menschen/maer so wise getoenaet ootmoedelijck antwoorde / die neemt my als handen Crupce. Ende die sijnen euen naesten hoor hem stelt/ denckende dat hy meerder eere en gemac / ofte ooc ander goet weerdigh is als hy/ die verghelt my mijn begrauenisse.

Noch op eenen anderen goeden Dzydagh alse soude ten H. Sacramente gaen/ so heest den Heere gebede dat hy haer soude weerdelijc bereyden/ ende sy heest dusdanigen antwoorde ontfangen: Ic haeste my ruckwaerts met sulcke grooten begeerte/ als my niet connde wederhouwe/ nu ic in mijne schoot vergadert hebbe/ alle t'gene heden ter ghedachtenisse van mijn Passie door gepeysen/woorden/ende wercke is gedaen geweest: op dat icht v al int H. Sacrament van mijn Lichaem soude instorten tot v ewige salicheyt. Waer op sy: Ic dancke v mijnen gebenedyden Heere. Maer ick wilde noch tans dat die gifte my soo soude gegeven worde dat ick die noch aen andere meer soude mogen mededeplen diet my gheliefde. Doen seyde de Heere als soetelijckskens lachende. En wat geefdy ghy my liefste als ghy begeert dat ick v so liberallijck soodanighen gifte soude gheuen? Helaes seyde se mijn Heere: Ich en hebbe niet dat sulcken weerdicheyt soude betamen/maer ten wtersten/ic hebbe dien wille/dat/ hadde ic al dat ghy hebt / ick soude al willen verlaten/ ende soo liberallijck v altemael geuen dat ghy dat soude mogen geuen/aen wien dat het v geliefde. Waer op de Heere goedertierlijc geantwoorde heest: Ist indien dat ghy dat in v herte vint dat ghy my sulcks soude willen doen/soo moet ghy sekerlijcs wetē dat ic v diergelijcken wil

wil doen/ende daer-en-bouen noch so veel als
 mijn goedertierenheydt ende liefde de uwe te
 bouen gaet. Ende sp:en met wat weerdicheyde
 sal ic b ontmoeten als ghy so wigtbloepende b
 ghelweerdicht tot my te comen. De heere ant-
 woordde: Ic en begeere anders van u niet dan
 dat ghy geledicht zynde/comt om te ontfange.
 Want al dat my in u behaeght / dat sult ghy
 al door mijn giste ontfangen. Hier mede heeftse
 verstaen dat het ledigen is de ootmoedicheyt/
 waer door sy achte niet te hebbē van haer ver-
 diensten/noch oot vet te betmoghen dan wt de
 gratie-gonnende gawe Godts/ēn al datse doen
 coste datse dat booz niet achte.

Ootmoed-
 dicheydt.

Op den Feestdagh van Paesschen, vande verlos-
 singe der sielen wt de pijn. Vanden goeden
 vyille, en vanden lof Godts door dē Alleluia.

DAT XXVI. CAPITTEL.

Alste op den saligste nacht vade glorieuse
 verrijssnisse des heeren voor de dertienē
 deuotelijcher haer tot Godt hadde: soo heeft
 hem aen haer beropenbaert de heere Jesus heest
 blommigh en vrosijt in die glorie van sijn God-
 delijcke maesteyt/ēn bereiert met sijn ewighe
 onsterffelijcheyt/aen wiens voeten sy vallende
 heeft hem ootmoedelijc ende deuotelijc aen bes-
 den/seggende:nademael dat ghy den blommig-
 gen Bruydegom/ de eere der Engelen/ en hant
 glorie u gewerdicht hebt / my de minste van
 alle uwe schepselen te verkiessen tot u bruydt:ēn
 ic alleenlijc begheere ende doxtigh ben wt het
 binnenste mijnder herten/ en het merck mijn-
 der sielen na uwen lofende glorie. Ende daer
 by

by dat ic v bzienden achte booz de mijne naeste/
 soo begheere ick alderliefften Jesu / dat ghy v
 geweer dight dese ure ter eeren van v byzolycke
 verrijssnisse los te laten alle uwe geestelijke
 sielkens. Om het selue eer te verrijgen so offer
 ic v inde bereeninghe van v onnooselste Passie
 alle het lijdē van mijn herte ende lichaem dat
 ic geleden hebbe in mijn geduerige siecke. Doen
 heeft haer de Heere ver toont een menigthe der
 sielen die bande pijn verlost waren / seggende/
 niet booz houwelijcs goet so schencke ic dese den
 v liefde. Want het sal inder eewicheydt inden
 Hemel blijcken / datse dooz v ghebeden verlost
 zijn: ende dat sal v tot een gheduerige eere zijn/
 booz alle mijn heylighen. Waer op sy: En hoe
 groot is haer ghetal? **De** Heere antwoorde:
 Het getal van die wordt alleenlyc dooz de we-
 tenschap van mijn Godtheit begrepen / ende
 als dese verstant dat de siel / hoe wel datse van
 de pijn verlost waren / nochtans noch niet
 versamt en waren: tot de eewige blijdschap: so
 heeftse haer heel ouergegeue aen de Goddelij-
 ke goederierenheyt / om te lijden in haer herte
 ende lichaem / sulcks als hem soude gelienien/
 om dat hy hem soude gewerdigen aen die siel-
 kens te geuen haer volle salicheydt: waer ouer
 de Heere versoent zijnde / ooc die op die ure alle
 opgenomen heeft tot de blijdschap des hemels.
 Een weynigh tijts daer na soose een seer groo-
 te pijn der syden lede / ende haer knien buygh-
 de booz een beeldt van Crucifix / soo heeft de
 Heere dien arbeidt ende die pijn geschoncken
 aen de booz. sielkens tot een vermeerderinghe
 van haer blijshappen / seggende: Dese gifte der
 deuotien / die my met sulcken liefde van mijn
 byzuyt geoffert is / schencke ic v tot een vermeer-
 deringe

deringe van b eewighe glozie / waerom beblj-
 richt b lieden dat ghyſe wederom met betamē-
 de eere daer booz bereert / haer ſeyndende de
 bruchten van b ghebeden. Hier na wederom
 ſooſe ghezeuen werdt door de biericheydt der
 liefde / ſoo heeftſe haer aen den Heere vertoont /
 ſeggende: Siet mijn eenigh lief / ick de ontweer-
 digheſte ſtaen hier booz den Coninck der Co-
 ningen met ſulcken affectie oft liefde / b geuen-
 de alle mijn goet des lichaems ende der ſielen /
 om b te dienen ſoo lange als ick ſal leuen / booz
 de glozie van b loffelijckſte verrijſſeniffe. De
 Heere antwoorde : En ick ſal deſe gifte van
 uwen goeden wille gebryckē / als booz eenen
 Conincklijcken ſcepter van mijn Conincklijcke
 grootdadicheyt / ende daer van ſal ic my inder
 eewicheyt beroemen inde teghenwoordicheydt
 bande h. **O**pbuldiſcheyt / ende alle de Heyligē /
 als van dien die my van mijn lief geſchoncken
 is gheweſt. Waer op sy : Hoe wel dat ic mijne
 Heere deſen wille door b ionſte b beloofte hebbe /
 ſoo vzeese ic nochtans dat ic die door menſche-
 lijcke onbolſtandicheydt haest ſal vergheten.
 Waer op de Heere : En wat lept daer aen / als
 ick den ſcepter die my eens ghegeuen is / nim-
 mermeer tot mijn handen en ſal laten gaen /
 maer altydt de gedachteniffe van b liefde my
 geduerigh boozhouwen ſal. En ſoo dickwils
 als ghy my deſe meyninge ſult vernientwen / ſo
 dickwils ſal den ſelfſten ſcepter door luſtighe
 blommen in mijn handen webloepen / en met
 roſtelijcke geſteenten verciert wordē. Alſe dan
 door deſe deuotie en meyninge alle haer crach-
 ten ende ſinnen / ſo van buytē als van binnen
 wt ſtrecte ende haer gereet maecte / om ter glo-
 rie der verrijſſeniffe de Mettenen te ſingē / ende

men begoft het Inuitatorium, Alleluia, so heeftſe
geſeyt tot den heere: Leert my goedertieren ſe
onderwijſer met wat deuotie dat ick v ſoude
mogen louen dooz den Alleluia, die ſo dickwils
op deſen Feſtdagh verhaelt wordt. De heere
antwoorde: ſeer bequamlyc condy my louen
dooz den Alleluia, inde vereeninghe vanden lof
der hemelſcher bozgeren / die daer dooz ghedue
richlyck louen inden hemel. En de heere heeft
daet noch by gehangen: Noteert dat in dat
woordt Alleluia alle de vocalen oft lydende
letteren worden gebonden / wtghesondert de O
die pijn beduydt / en daer dooz wordt de eerſte
vocale / te weten A tweemaels verhaelt. Waer
om looft my dooz de A inde vereeninghe / waer
dooz alle de heyligen t ſamen iubilerende ver
heſſen de ouerſoetſte verheuginge vande God
delychen inbloedt in myn. Godt ghemaect
meſcheyt / die nu dooz glorie des onſterffelijc
heytſ is verheuen vooz de menichfuldige bit
terheyt des lydens ende doot / die ick verdra
gen hebbe vooz de ſalicheyt der menſche. Dooz
de E / ſoo looft de aldergenoechlyckſte verheug
ginge vande lieffelyckſte groenicheydt: Waer
dooz de ooghen van myn menſcheydt hin ghe
noechte hebben inde blommige beemde vande
opperſte ende onberdeplijcke Orybuldicheyt.
Dooz de W ſoo prijft oock de ſoetſte ghenoechte
waer dooz mijn ooren vande Godt - gemaecte
menſcheyt vermaect worden inde ſoetlydende
vriendelijcke verſtreplinghe vande altydt eer
weerdige Orybuldicheyt / ende in den lof alder
Engelen en heyligen ſonder moede te worden.
Dooz de I / ſo prijft den welluſtigen rene van
de aenherame locht / waer dooz de neusgaten
mynder onſterffelijcke meſcheyt wordt ver
maect

Vanden
lof Godts
door den
Alleluia.

maect door den soetste reuc bande H. Oypbul-
dicheyt. Daer na door de A die door de G ghe-
stelt wordt looft den grootdadigen / onbegrij-
peljcken / ontweerdeerlijcken inbloedt bande
heele Godtheyt / in mijn Godt. gemaecte mis-
heyt / die nu onsterffelijc en onlijdelijc gemaect
zijnde boort geboele bande lichamelijcke we-
kinge (die sy niet en heeft) geniet de genoeghe-
berdobbelt bande Goddelijcke inbloedinghe.
Hier na soose boortz ginc inde Mettenē te sin-
gen / heeftse ontfangen door elcken Psalm Res-
pons. oft lesse / ouer soete ende geboeghlijck ver-
standt bande Geestelijcke wellustigheden dat
wonderlijck seer wel ouer een quam met den
dienst bande genoeghlijcke betrijsfeninghe / ende
ooc met die ouereencomende liefde ende geeste-
lijc genieten der bereeninge Godts met de siele.
Dat ooc wonderlijc soude mogen bermakē de
siele vanden deuoten Leser. Het welc nochtans
al / gelyc noch ander dingen meer / ic hier ach-
ter late om corthepts wil / op dat mogelijk de
lancheyt geen walginge veroorzake. Ende die
beuele ick aen de gratie Godts / vanden welc-
ken sy gecomen zijn / ende daer by oock alle de
weldaden die aen dese sijne twiercozen zijn ge-
gont gheweest.

Hoe net dat alle onse verdiensten by Godt be-
scheyden zijn, ende hoe datse verciert worde
door de verdiensten Christi.

DAT XXVIII. CAPITTEL.

Op den tweeden Paesdagh alsse soude mu-
nikē / ende den heete bat dat hy hem soude
geweerdigen door dat weerdighste Sacramēt /

536 Het III. Boeck vanden Invloet des
te verbullen alle het ghene datse opt versuynt
hadde/inde **Q**uēde der Religie. De Sone Gods
haer opnemende / heefse ghepresenteert aen
Godt den Vader/geleert zijnde met het cleedt
der Religien, Welck cleedt seheen van soo veel
verscheyden stücken gemaeckt te zyn alsse iaer
gewest was inde Religie: So dat het onderste
deel vanden rock werdt gherekent voozt eerste
iaer/dat tweede deel/ voozt tweede iaer/ en soo
vervolghens tot het iaer daerse toens in was:
ende dat cleedt sehef so effen ende wtgespreydt
datter niet een schadulwe van eenigh plocken
pet daer in soude connen bedecken hebben.
Maer in elck iaer soo saghmen daer verschey-
den aengeteckent alle de dagen/ende de uren/
ende daer by alle de ghepeysen/ woorzen/ ende
wercken/ soo goede als quade / diese dat iaer
van dage tot dage/ ende van ure tot ure gedaet
hadde/van gepeys tot gepeys/van woorzt tot
woorzt/van werck tot werck/ ende wat datse
met elck woorzt en werck voozt hadde gehad/
te weten/ oft den lof Gods/ ende het profijt
van haer siele/ oft vande menschen gheacht te
zijn/oft oock remandts schade: wat datse ooc
in elck voozt ghemack oft steruinghe / oft wat
datse wt enckel gehoorzaemheyt/oft oock wat
datse voozt haer eygen raedt gedaet hadde/ ende
in wat werck oock datse verheugen hadde ghe-
hadt/al oft sy dat voozt gehoorzaemheyt gedaet
hadde / alsse nochtans meer na haer eyghen
raedt hereregen hadde dat het haer soude toe-
gelaten worden van haer **Q**uerste/oft voozt een-
nige loose oorzaken wtgeperst hadde/datment
haer soude beuelen. Want sulck wercken van
gehoorzaemheyt schenen in dien rock als ghe-
steenten die ingehecht waren in een voozt sijn
de

die wagghelende ende als schijnende te ballen
 qualijt costen vast bliuen. Maer als de Sone
 Godts booz haer vat / ende aen synen Hemel-
 schen Vader offerde booz haer syn onnooselste
 ende holmaecste leuen / so scheen dien rock als
 met een blinckende gontve plate die doorluch-
 tigh was bedeckt te worden; waer door alle de
 booz, ghepeysen / woorden / ende wercken / ende
 ooc meyninge / nootsakelijcheden / gebeynste-
 den (diese al wetens oft ooc onachtsamelijc / al
 willens oft ghedwongen zijnde op elcken tijdt
 oft ure ghedaen hadde) daer by oock alle haer
 verdiensten soo claerlyck door-keken / ende soo
 net / ghelijckmen door een supuer cristael sien
 van sulckē berue als in daer onder doet. Noch
 het minste stofken oft punctken en coster niet
 verbozgen bliuen dat int licht bande kennisse
 bande sekerste waerheyt van Godt ende oock
 bande andere inwoonders des hemels bliske-
 lijc niet gelijc en werdt. Waer door sy van Godt
 gheleert heeft dat elck menschens staet so oock
 open is booz Godt ende alle sijn Heyligen inder
 ewigheyt. Maer dat de Heere gheseyt heeft
 door den Propheet dat / tot soo wat ure de son-
 daer hem bekeert / etc. dat is te verstaen dat de
 Heere niet meer en sal ghedachtigh zijn om te
 straffen de sonden die door weerdige penitentie
 wtgelwist zijn. Des niet-te-min soo sullen in
 ons hen vertoonen alle de smerten van onse
 sonden tot lof ende eere van sijn soere vermher-
 richeyt. Waer door by soo goedertierlyc de son-
 den vergeeft / aen de gene die leetwesen hebben.
 Ende daer-en-bouen ons met soo veelderhan-
 de meldaden van sijn Goddelijcke goedertier-
 heyt omringelt / al oft wy noyt in eenigh dinc
 tegen hem misdaen en hadden. Oock alle onse

goede wercken/ ghepepsen/ woorden/ ende wils-
 len/ die wy t'synder liefde volbzoght hebben/
 die sullen oock inder eewigheyt wtbloepen tot
 sijnen lof (dooz wiens sonste ende inedelwer-
 kinge wy die gedaen hebben) ende oock tot een
 vermeerderinghe van onse blijfchap: ende soo
 sullen wy altydt dooz malcanderen Godt lo-
 uen ende herminnen/ die leuende inde holmaec-
 te Opbuldicheyt/ ende regerende alle dingen/
 werckt in ons allen.

DAT XXIX. CAPITTEL.

Vande vernieuwinge vant geestelijck
 houwelijck.

Op den derden Paesdaggh soose ten H. Sa-
 cramente soude gaen/ ende den Heere hadt
 dat hy dooz dat selfste leuentmakende Sacra-
 ment hem soude gheweerdigen te vernieuwen
 in haer siele het Gheestelijck houwelijck/ waer
 dooz sy inden gheest met hem verlooft was in
 echte dooz het ghelooue / ende de Keligie / ende
 oock dooz de onbeblecktheyt der maeghdelyc-
 ke supuerheyt. De Heere heeft met een soete
 bzolijckheydt gheantwozdt: dat (seyde hy)
 sal ick sonder twyfel en doen/ ende soo opt me-
 weerdighste hem buygende t'haerwaerts haer
 donwende / dooz de liefelijckste liefde heeft hy
 aen haer siele ghegeuen een al te soeten kussen:
 dooz dat kussen in haer vernieuwende de bin-
 neuiste oeffeninghe des Geests. Ende hy scheint
 dooz die omhellinghe op haer borste te drucken
 eenen blinckenden karkandt/ verclert met co-
 stelijck ghesteente/ ende wonderlijck geestmail-
 lieert/ waer dooz hy in haer beuient heeft / al
 datse versuynt hadde / inde Geestelijcke oeffe-
 ninghe diese soude moghen doen hebben.

Das

Dat vvy alleenlijck door de cracht des Heeren
 connen vruchten voorts brenghen.

DAT XXX. CAPITTEL.

Dier na op den vierden Paesdagh / heeftse
 begheert banden Heere dat hy haer soude
 vruchtbaer maken / om weerdige vruchten der
 deughden boozts te brenghen / door de daet van
 ſijn Lichaem. De Heere heeft geantwozdt: ſe-
 kerlijcs ick ſal v in my doen vruchten boozts
 brenghen / en door v ſo ſal icker veel tot my trec-
 ken. Waer op sy: Heere hoe ſuldy tot v door
 my onweerdige doch ſonninge trecken / daer te
 nu ten meesten deel verlozen hebbe de gratie
 van welſprekentheydt om andere te ondertwij-
 ſen / daer in ic ſomtijts ouerbloedigh gheweest
 ben: De Heere heeft geantwozdt: hadde ghy
 gratie van te ſpreken / ſoo ſoudt ghy moghen
 dencken dat ghy dat door v welſprekentheydt
 ſoudt vermogen / te wetende menſchen tot my
 te trecken. Daerom hebbe ick v dat eensdeels
 ontrocken: op dat ghy ſoudt weten dat ghy
 ſulcks niet wt v / maer door myn ſonderlinghe
 gratie vermengt. Ende de Heere heeft ſijner
 heylighſten mondt open gedaen / ende hy heeft
 den aeſſem ingetrocken / ſeggende: Gelyc ic ter
 ſtondt miſnen aeſſem getrocken hebbe / ſoo alle
 die met deuotie ende liefde om mynent wille
 henlieden tot v buygen / die ſal ick daerom tot
 my trecken / ende ick ſalſe van daghe tot daghe
 doen boozts gaen tot beterniſſe.

Hoe profijtelijck dat het is hem te become ren int le ſen van deſe boec

Hoe profijtelijc dat het is dat vvy alle onse
 vvercken Godt bevelen.

DAT XXXI. CAPITTEL.

Op den Vonderdagh na Paesſchen / als ins
 Euangelie geleſen werdt bande h. Maria
 Magdæ

Magdalena datse haer neer buyghde/ en kreeck
 int graf ende sagh twee Engelen/ etc. so heeftse
 gheseyt tot den Heere: Waer is Heere het graf
 daer ic in kÿkende soude mogen binden de ver-
 troostinghe van mijnen Gheest? Doen toonde
 haer de Heere de woude vā sijn sijde. Waer toe
 soose haer deuotelijc buyghde/ so heeftse verstaet
 dat inde plaetse vande twee Engelen dese twee
 dingen haer gheseyt werden. Het eerste was:
 Ghy en sult noyt van mijn geselschap connen
 verseyden worden. Het tweede was dit: Alle
 uwe wercken behaghen my opt volcomenste.
 Waer ouer sy verbaest zijnde/ alse twÿfelende
 vzaeghe hoe dat sulcks costen zyn/ nademaect
 datse in alles so onvolmaecte was/ soo dat oec
 alle haer wercken niemandt op aertrijck en
 souden connen behagen/ ouermits het verbor-
 gen ghebreck / het welck sy daer in seluer dick-
 wils ghetwaer werdt/ hoe soudese dan connen
 behaghen aen de clare kennisse Godts die daer
 wel dupsent gebreken in vint daer de mensche
 qualijck een vint? De Heere heeft geantwoort:
 Gheelijckertwils als ghy eenigh dinc in v hadt
 houdt/ dat ghy lichtelijck soudt verinogē/ ende
 weten soo te beteren/ dat het elck soude behagē/
 daer goeden wil toe hebbende/ sulcs geensins
 achter laten en soudt/ soo ick oock/ om dat ghy
 ghewoon zist v wercken in dickwils te beuect
 soo houtve ick die als in mijn handt/ ende na-
 demaect dat ick dooz mijn almogentheydt ver-
 magh/ ende dooz mijn onbespoozlijcke weten-
 schap best weet/ sekerlijcs soo hebbe ic genoech-
 te dooz mijn goedertierenheydt alle uwe wer-
 ken soo te verbeteren datse my ende alle de he-
 melche inwoonders moghen opt volcomenste
 behaghen.

Vvy moe-
 rengher-
 vroont
 makē om
 onse din-
 gen dick-
 wils den
 Heere te
 beuelen.

Hoe dat vvy ons moeten bereyden om den
H. Gheest te ontfanghen.

DAT XXXII. CAPITTEL.

Op de octaue vande Verrijffnisse des Heere
alsme int Euangelie las/ dat de Heere aen
sijn Discipelen dooz inblasen gegeuen heeft de
H. Gheest/ soo bat dese de Heere met een deuote
meyninge dat hy hem soude getweerdigen haer
te geuen den soetbloeyenden Geest. Waer op de
Heere antwoorde: Is dat ghy begeert den H.
Geest te ontfangen/ soo moet ghy eerst ghelyck
mijn Discipelen mijn sijde ende mijn handen
rasten. Dooz welcke woorden sy verstaen heeft
dat so wie den H. Geest begeert te ontfanghen/
die moet rusten de sijde des Heeren/ dat is: met
danckbaerheyt ouerlegghen de liefde van dat
Goddelyc herte: waer dooz hy ons vander ee-
wigheyt voorsziet heeft tot sijn kindere ende
erfgenamen van sijn ryc/ ende hoe dat hy ons
ontweerdighe met soo veel ontallijcke goeden
heeft voorsziet/ ende ons ondancbare noch
dooz sijn gratie naloopt. Hy moet ooc de han-
den des Heeren rusten/ dat is: met danckbaer-
heyt ouerleggen alle de wercken van onse bet-
lossinge: waer dooz de Heere dzyndertich iare
om onsent wille gearbeydt heeft/ ende sonder-
linge in sijn Passie ende doodt/ en als hy dooz
dese gedachtenisse ende dooz danckbaerheyt sal
onsteke sijn/ laet hem van sijn herte Godt offe-
ren inde vereeninghe van die liefde/ waer dooz
hy geseyt heeft: Gelijc mijnen beminde Vader
my gesonden heeft/ soo seynde ick v: en dat soo
tot het welbehagen vanden Goddelijcke wille/
dat hy niet en wille oft begeere dan het opper-
ste welbehagen Godts. Ende daer-en-bonen
laet

Hoe dat
vvy den
H. Geest
moeten
ontfangē.

Vvy moe-
ten de lief-
de vande
Goddelyc
herte tō-
vvaerts
ouerpeysē
mer danc-
baerheyt.

Gedachte-
nis vande
vercken
des Salich
makers.

Een Godt
vruchtige
maniere
om sijn
herte Got
te offeren

laet hy hem ouergeuen om alles te doen en te
lyden dat hem Godt beueelt/het welck als pe-
mandt sal gedaen hebben/die ontfangt sonder
twijfel den H. Geest met sulcken daet/ gelijk de
Apostelen op desen dagh dien ontfanghen heb-
ben dooz het inblasen vanden Soue Godts.
Doen heeft de Heere ingeblesen / ende hy heeft
ooc aen dese gegeuen den H. Geest/ segghende:
Ontfangt den H. Geest in v lieden: wiens son-
den dat ghy sult vergheuen hebben / die sullen
haer vergeuen worden. Waer op sy: Heere hoe
can dit gheschieden/ nademael dat dese cracht
van te binden ende te ontbinden alleenlijck is
gegeuen aen de Priesters: De Heere antwoorde:
de: soo wiens sake ghy dooz mine Geest onder-
scheidende oordeelt dat se onschuldigh is / die
sal onnoosel by my geacht worden/ en so wiens
sake ghy vooz schult oordeelt/ die sal oock vooz
my schuldigh zyn. Want ic sal dooz uwe mond
spreekē. Waer op sy: Nademael dat v meewer-
dicheyt my diewils van dese gaue versekerd
heeft/ wat vercrige ick nu dat ghy my weder-
ou dat selfste geeft. De Heere antwoorde: Als
pemandt wordt ghewijdt Diaken en daer na
Priester / daerom en verliest hy het Officie niet
van Diaken te zyn / maer hy vercricht een
meerder eere van Priester te zyn: soo oock als
aen de siele een gaue andermael wordt gegeue/
soo wordt se dooz het hergheuen vaster daer in
ghebestight / ende daer dooz vermeerderet den
hoop van haer saligheden.

Vraey ghe-
lijckens.

De daer vande letanien, ende vande aenroe-
pinghe der Heylighen.

DAT XXXIII. CAPITTEL.

Op den dagh van S. Marcus Euangelist
als die vant Conuent ginge inde processie
mee

met de Litanien/ſo heeft de Heere hem aē haer
 vertoont inden thzoon van ſyn maieſteyt ver-
 riert met ſoo veel costelijcke baggē/als ſpiegels
 bliſckende alſer nu Hepligen indē Hemel met
 hen regerē/ en alſinen indē litanien aenriep de
 Hepligen/ ſoo hæſt als den naem van eenigen
 Heplighen aengeropen werdt/ terſtondt dien
 Hepligē met een groote bliſſchap eerweerdelyc
 opſtaende/bruygende deuotelyc voor den Heere
 ſyn knien/en wtreyckende ſyn handen/ſcheen
 aen te raken die bagghe int cleeft des Heeren/
 daer hy door wtgebeelt werdt:het welck als hy
 dede ſoo ſchene onder ſyn handen geſchreuen
 de namen van alle die ſyn hulpe verſochten/
 ende die dat met deuotie deden/ende ſulcs voor
 hen hebbende / huiſieden namen ſchene als
 met gulde letteren geſchreuen te zyn / maer die
 namen van die dat maer door gewoonte dedē/
 die vertoonden hen met swerte letterē geſchre-
 uen/ hoozts die door walginge ende verſtropt-
 heyt des herten dat deden/ ſulcke namen ſche-
 nen ſoo dypſter/ dat menſe qualijc coſte beken-
 nen. Hierom dat de namen vande perſoonen
 die de hulpe der Heplighen aenriepen/ hebben
 vertoont ghelweeft inden rock des Heere/heeft
 ſe verſtaen dat beduydt werdt/ſoo wannert de
 Heplighen van ons aengheroepen hooz ons
 bidden dat ſulcken ghebet tot een ghedachte-
 wiſſe dat hy vermherticheyt vercregē hebben
 ſyn luyſter is gheuende in Godt/hem ghedne-
 rightlyck vermanende ende porrende / dat hy
 ons ſoude genadigh zyn. Als oock eenige Heplighen
 door een ſonderlinghe liefde ende deuotie
 van permanden aengheroepen wort/ terſtondt
 ontſanght dien Heplighen het ſchynſel vande
 bagghe die hem int cleeft des Heeren wt beelt
 met

De daet
 vāt gobe
 der Heylē
 ghen.

De daet
 van een
 ſonderlin
 ghe deuo
 tie diene
 tot eenige
 ſār heeft

met de aenteekeninghe bande personen die hem dooz een sonderlinge deuotie eeren tot sijn eeuwighe ghedachtenisse / waer dooz hy altydt soude verweckt worden om te vercrigen dooz die hem aentropen / de salicheydt van beyde de leuens.

Vande soete ghedachtenisse van S. Ian ende Sinte Geertruyt, ende van het vergheten der gebreken ten tijde des biechts.

DAT XXXIII. CAPITTEL.

Op den frestdagh van S. Ian vooz de latynsche poozte / soo heeft S. Ian hem betopenbaert aen dese brypdt / en hy vertroostese met een wonderlycke soeticheyt / segghende: En wilt niet beswaert zijn wtuercozen brypdt van mynen Heere / om dat v lichamelijke crachten v begeuen / want het is cleyn / ende als van eenen ooghenblich het gene men in dese werelt lydt / te ghelijcken hy de eeuwighe wellusten die wy nu saligh ghemaecte zijnde ghenieten inden Hemel / die ghy oock na een weynigh tijds met ons sult besitten als een onder ons / dan te weten: als ghy sult ghegaen zijn inde rustplaetse van utwen soo beminden Brypdegom daer ghy soo na verlanght hebt / ende den welcken ghy met soo veel suchten getroepen hebt / ende ten lesten sult vercreghen hebben: Weest ghedachtigh / segghe ick / dat ick dien beminden Discipel (den welcken Iesus waerachcelijck beminde) noch swacker ghe worden was in crachten ende in mijn lichamelijke sinnen dan ghy nu zijt / doen ic noch leuende was op aertrijc / die nochtans in allen herten soo blommigh verschijn ende delicaet / datter qualijck eenen bande geloouigen is dit

De pijn
van deser
rijt en sijn
niet te ver
gelijcken
met de ee
uwighe
glorie.

In mijn gedachteniſſe niet een ſonderlinge de-
uonie en heeft. Hierom ſal v gedachteniſſe doch
na v doot in veel herten wederom bloeyen / en
ſy ſal veel ſielen trekken om hun genoechten te
nemen in Godt. Daer na ſoo claeghde ſy aen
S. Jan datſe vreesden al wat beletſel te lyden/
om datſe ſomtydts ſomnighe dingen hoe wel
datſe cleyn watē dooz bergetentheyt achterliet
te biechten / om datſe ſomtydts geenen biecht-
vader geteet en hadde / en dooz haer crancheyt
die niet en coſte onthoutwē / waer ouer S. Jan
haer vrendelijc vertrooſte / ſegghende: En wilt
niet vreesen dochter / want als ghy v heelen
wille beſtiert om elc beſonder van v ſonden te
biechten / ende berſoekende eenē Biechtvader
dien niet en cont becomen / alle de dinghen die
ghy dan dooz bergetēheyt achterlaet te biech-
ten / die ſullen inde tegenwoordicheyt vanden
goederteren Heere blinckē inde gedaente van
coſtelijckē geſteenten / waer dooz ghy ſect aen-
genaem ſult ghebonden worden int aenſhou-
wen van alle de Heerlicheyden der herten. Niet na
ſooſe onder de Wiſſe ouerleede niet danckbaer-
heyt die ſchryften / die hy dooz een ſonderlinghe
weldaet vande ghemeyſchap niet den Heere
ontfangen hadde. Ende alſe nu inde ſequētia
verbum Dei, Deo natum, dat aen een ſyde ſtelde /
op datſe des te vyper ſoude letten op de dingē
die ter eeren van S. Jan geſongen werden / ſo
ls hy haer gecomen den dooz. H. Euāgelijſt /
ende ſittēde neffens haer rechter ſyde / verboot
hy haer de begoste oeffeninge te verleggen van
de ſequētia. Ende hy heeft dooz haer bercregen
dooz een wonderlijckē maniere datſe ter wylen
ſp op de dinghen die inde ſequētia gheſchreuen
waren mediteerde / niet belet en werdt / oft ſy

De ghe-
dachtenis
van S.
Geertruid

Vāde ver-
getenheyt
der gebre-
kē alsme
biecht.

Het is ſeer
goet te
mediterē
op den
dienſt der
H. Kerckē

en bercreegh tot elcken beers bande sequentia
 een sonderlinge kennisse. Maer als men sanc/
 Audit in gyro sedis, dat is: hy hoorz rontom de
 setel/ heeftse gheseyt tot den h. Joannes. Och
 wat een blyschap waert ghy doens genterde
 als ghy soo verheuen waert: Waer op hy: Ghy
 segt de waerheyt/maer weet dat ic nu meerdt
 genoechte hebbe inde dinghen die ghy nu ver-
 haelt/als ghy b verheugt met de goedertieren
 meewerdicheyt van mynen alderlieffte Heere.
 Ende soo als met haer in geboelen ouer een co-
 mende/sat hy vziendelyck by haer tot dat men
 sanc: Iste custos virginis, dat is: hy was den be-
 waerder bande Maeght/waer en-tusschen hy
 schein verheuen te worden tot den rhyoon toe
 bande glorie Godts/al waer hy blinckede door
 een wonderlycke schoonheyt bā alle de hemel-
 sche inwoonders door een onweerdeerlycke
 liefde wert verheuen ende gheprezen/ waerom
 dat hy was ghenietende een onghelooffelycke
 wellusticheydt door de ouersoete woorden die
 daer volghden/te weten: Cæli cui Palatium, dat
 is: wiens palleys den Hemel is.

Vande groetenisse van alle de wonden Iesu, ende
 hoe verdienstigh dat het is, de siecken te dienen
 ende vant beletsel van s'menschen affectie.

DAT XXXV. CAPITTEL.

Alste booz den Ascensioens dagh om te
 groeten de doorlichtige wonden van het
 heele Lichaem ons Heeren Iesus bys dupsent
 vierhondert ende ses ende sestig mael gheseyt
 hadde dit beersken: Glorie zy b lieffelijste/soet-
 ste/goedertierenste/edelste/Keyserlycke/wone-
 menste/blinckede/ ende alstijt geruste Dypbul-
 dicheyt/

dicheyt/ booz de roode wondē van mijn denigh
 wtuercozen lief/soo heeft hem aen haer op eene
 tijdt beropenbaert de Heere Jesus/ die schoon
 is van wesen bouen de gedaente der Engelen/
 hebbende op elck van sijn wonden blommen/
 die door goutberwichtey bloncken / ende haer
 met vriendelijc gelaet en de aldersoetste wooz
 dekens wederom groetende / heeft hy gheseyt
 onder andere: Siet in dese wtneemende blickē
 de gedaente ende glorie/ daet ghy in mi siet/
 sal ick v in my beropenbaere inde ure van v door
 heel blommigh ende vvolgc / ende met sulcken
 tiraet als nu mijn wonden door de groetenisse
 van v ghebedekens zijn verciert/sal ick alle de
 blecken van v sonden ende onachtsaemheden
 bedeckende vercleren. Ende oock van alle die
 met dierghelijckē meesticheydt ende deuotie
 alle mijn wonden groeten met het selfste oft
 dierghelijcken ghebedt.

Groete
 tot de
 vonden
 des Heere

De daet
 vāde God
 vruchuge
 groetenis
 der vvon
 de Christi

Maer op den naesten Sondagh die booz de
 Ascensioens dagh comt/ alse ras ter Mettenen
 tijdt op stont om die af te lesen/ om datse dat
 ghebaen hebbende langher tijdt soude hebben
 om te bidden/ende om datse den Heere (diese de
 vier daghen die booz Ascensioens dagh comen
 hierichlyc gewenscht hadde dat hy in haer her
 te soude gheherberghē hebben) des te vylfcher
 ende soetelijcker soude seest bewijzen. En alse
 nu haer Mettenen tot de vijfde lesse toe gelesen
 hadde/ siēde eene anderē sieck persoone die nie
 mandt en hadde die met haer de Mettenē sou
 de lesen. Sy gelijcē vol was / hebbende het in
 ghelwandt vande liefde/ barmherticheydt met
 haer hebbende / heeftse gheseyt tot den Heere
 Mademael dat het v bekend is mijnen Heere/
 hoe dat ick bouen mijn crachten ooc gearbeyt
 hebbe

Mat 2

hebbe

548 Het III. Boeck vanden Invloet des
hebbe alleen om de Mettenen te lesen. Nochtans om dat ic geerne hadde dat ghy den Heere der charitati by my dese dagen ter herberge quaeint/ ende om dat ich helaes my dese weke weynigh ghereet gemaect hebbe door gebede ende oeffeninghen der deughden om v ter herbergen/ nu tot uwen eewigen lof/ ende tot verbullinghe van alle het ghene dat ich v mynen lieffelycksten gast behoorde bereydt ghemact te hebben inde liefde/ die ghy seluer zyt/ sal ic v wederom de Mettenen herlesen. Alse dit dan begoste te doen/ de Heere waer makende datter gheschreuen is. Ich ben cranck ghevveest, ende ghy hebt my besocht, ende oock dat. Het ghene dienstigh dat ghy aen een mijne minste ghedaen hebt, dat dat het is hebby my ghedaen, die heeft hem aen haer bedede siecken toont met sulcken vrolycken ghelast des goetse dienen dertierenhepts ende lieffelijchepts/ dat het met gheen woorden wtghesproken/ noch met geen menschelike sinnen soude hebben connen begrepen worden.

Math. 25
Hoe ver-
dienstigh
dat het is
de siecken
se dienen

de vrucht
vande goe-
de vver-
ken is glo-
rius.

Op dat ich nochtans onder vele eenighsins een weynigh daer af rake. Het dochte haer dat de Heere Iesus in een groote glorie sittende af een wellustighe tafel/ niet alleenlyck van elck woordt/ maer oock van elcke letter/ diese haer Mettenen lesende sprack/ wtrepchte ontwtsprekelycke ende ontweerdeerlycke gauen der gratien/ der blaschappen/ ende eewighe belooninghen/ aen alle die inden Hemel waren / op aertrijck/ en oock aen de sielken int bagetier. Ende sy creegh verlichtinge wt elcke woorden van Psalme lessen/ ende Responsozzen van een ontwtsprekelycke soeticheyt vande Goddelijcke kennisse / ende daer vloeyden in haer siele tot het merck toe een vruchtigh verheughen van Geestes

Gheestelijck verstandt / vant welck ouerinidts
 de menichbuldigheyt sy qualijck pet onthou-
 wen heeft om aen andere te vertellen / hoe wel
 datse nochtans in haer binuenste was ouer-
 bloedende inde genoechten / vant ghene sy eerst
 ghesmaeckt hadde. Maer alisse inden Psalm: Psal. 27.
 Ad te Domine clamabo, inden lesten heers / Sal-
 uum fac populum tuum Domine, & benedic he-
 reditari tuæ, dat is: Maect Heere v volck sa-
 ligh / ende ghebenedijdt v erfotel: begheerde dat
 de Heere een ouerbloedighe gratie van sijn ge-
 benedijdinge soude geuen aen sijn heele Kercke.
 De Heere antwoorde: Wat wildy beminde
 dat ick doe? Want ick hebbe my nu soo me-
 weerdelijck in v gewelt gegeuen / gelijc ick aen
 de galge des Cruys doozt bevel der liefden my
 heel ghegeuen hebbe ter gheliefden van mijnen
 Vader. Waerom gelijc ick op dien tijdt niet en
 hebbe connen tegen het welbehaghen des Va-
 ders / comen banden Cruyce / soo en can ic nu
 oock niet anders willen dan sulcks als v liefde
 begheert. Waerom al dat ghy begheert / reyckt
 ghy my dat mildelijck wt dooz de cracht van
 mijn Godtheyt. Alisse dan was genietende dese
 ende diergelijcke vzeughde vande Goddelijcke
 lieffelijcheyt ter wijlen de Mettenen duerden.
 Ten lesten soose wt waren / ende soose haer be-
 geuen hadde te bedde om te rusten / soo heeft de
 Heere tot haer gheseyt met een het vriendelijc-
 ste gelaet / die berinoeyt wort inde wercken der
 liefden die sal te rechte moghen rusten inde stil-
 le slaep-plaetse der liefden. Ende dit gesept heb-
 bende heeft hyse ghenomen in sijn Goddelijcke
 armen / ende hy heeftse te neder gheset op sijn
 borste als op de geruste slaep-plaetse. Dus als
 wt het middelste van het Goddelijc herte / waer

M in 3 tos

toe het schein datse ghekeert lagh/ soo heeft den
 boom der liefden ghebloeyt dooz een fray ghe-
 daente / Verciert met tacken ende vruchten/
 hebbende bladeren als blinkende sterren/ die
 wtspyzende en nederlatende sijn tacken ront-
 om bebängen heeft de rustplaetse daer de siele
 op rustende was / ende daer soo werdt de siele
 dooz den reuc van het loof/ ende met den smaet
 van die vruchten genoechlyck vermaect. Het
 schein oock dat van den wortel vanden boom
 wtsproot een claer aperken als van een spring-
 ghende water dat om hooge springhende/ ende
 terstondt wederom vallende in synen oorsprong
 de salige siele dooz een wonderlycke soeticheydt
 dock vermaecte / en sy heeft dooz dat aperken
 verstaen dat het was de soeticheydt vande wt-
 nemenste Godtheydt / wiens volheydt inde
 menscheydt Jesu Christi lichamelijck gherust
 heeft/ de welke ooc de sielen der wtuercoze met
 een ontwspyzelycke soeticheydt vermaect. Hier
 na onder de Masse / onder de welke sy soude
 communiceren / soo heeftse aen den Heere be-
 leden alle de gebreken van haer siele/ gelijc den
 eenen vziendt aen den anderen/ die hy weet dat
 hem besorgen sal de ouerbloedicheyt van alle
 goet/ biddede dat hy haer op Ascensioens dagh
 by Godt den Vader soude vercrigen vergiffen-
 nisse van alle haer ghebreken. Waer op de Heere
 re haer ghegheuen heeft dese goedertieren ant-
 woordt: Ghy zijt die minnelijcke hester die
 dooz een ongelooffelijcke schoonheydt in mijn
 oogen zijt behaeghlijck/ begeert dan sulcks als
 ghy wilt/ ende het sal v gegeven worden. Masse
 nu begoft te bidden hoor alle die haer benolen
 waren/ en ooc hoor die haer eenige vrientschap-
 pen. De Heere soetelijck hem tot haer vuyge

Op den
 Ascen-
 sioensdach
 sullē vvy
 de Heere
 beuelen
 alle onse
 nootlike-
 lijcheden

de / ende als met sijn tabbaert haer deckende
 heeft aen haer siele een secreet kuisken gegeven.
 Waer dooz sy terstondt verstaen heeft / datse
 daeghs te horen een bleesken gecregen hadde /
 dooz dien datse dooz menschelijcke affectie ee-
 nighe weldaet ontfanghen hadde van een per-
 soone. En sy heeft gesept tot den Heere : Waer-
 om laet ghy toe o Heere dat my yemandt hou-
 we ende bereere als een Sanctinne : Als ghy
 de Heere van alles hebt begeert te zyn de min-
 ste onder de mans / ende dat het v loffelijck is
 dat v wtuercozen worden versmaeydt en mis-
 acht in dese werelddt / om datse soo te beter v
 worden ghelijck ghemaect in glorie / hoese ver-
 smadelijcker zyn op der aerden? De Heere heeft
 gheantwozdt : Mijn woordt is dooz den Pro-
 pheet die singht : Iubilate Deo omnis terra , dat
 is : Iubileert den Heere alle ghy aertrijck , ende
 daer onder volghet : Date gloriam laudi eius , dat
 is : Gheeft glorie aen sijnen lof. Ick laet dan
 toe dat sommige hooghe dinghen van v denc-
 kende inden Geest / tot v souden soetelijcks be-
 weeght wordē / ende v des te minnelijcker sou-
 den aenē : op dat ic haer daer dooz soude heyl-
 ligh maken / ende tot mijn gratie bequaem / en
 oock om dat ickse my soo des te aenghenamer
 soude maken. Waer op sy : Heere wat salder v a-
 my dan ghelworden / is dat ghy haer liedē dact
 dooz heyligh / waer dooz ick schade lyde? De
 Heere antwozdde : Ic hebbe genoechte uwen
 gouwen rock / dat is / de gratie die ic in v gheset
 hebbe te beresmailleren met byyn blinkende
 perue. Waer dooz sy / dooz dat woordke byyn
 verstaen heeft / dat / als een mensche ouer denē
 sommige weldaden die hem gedaen zyn / ende
 dat hy die dooz menschelijcke affectie aenbeert

Psal. 65.

heeft / en dat hy daerom droef zijnde daer dooz
berootmoedicht woedt / dat hy den Heere dooz
sulcken ootmoedicheyt soo aengenaem is / ghe-
lijck de swerte verue het goudt blyckelijcker
maect. Maer om dat de Heere seyde blinckede
verue / heeftse verstaen dat de danckbaerheyt /
waer dooz yemandt aenbeerd de weldaden /
soo wel die hem van Godt comen / als dock die
hem bande menschen om Godts wille gedaen
worden / de siele meest bequaem maect om al-
derhande gauen van Godt te ontfangen / ende
doock te behouden.

Hoe datmen voor andere bidden sal, ende den
Heere groeten in sijn Hemelvaert.

DAT XXXVI. CAPITTEL.

Een ma-
niete om
onse vere-
ken Godt
te offeren

SMaendaghs dooz Ascensioens dagh soose
met de hoorst, denotte dooz hadde den Heere
dooz te houden de sonden van alle de werelt /
ende alse dooz de Metkenen wederom dooz
liefde comende by de hoorst, siecke persone die
diende oock bouen haer eyghen crachten / soo
heeftse dock dat aen den Heere gheoffert tot
sijnen ewighen lof dooz de versoeninghe van
alle de sonden die daer inde heele werelt ghe-
schieden teghen synen Goddelijcken wille. Het
welck alse dede soo docht haer datse een ontale-
lijke menighe so van mans als vrouwen /
met een goulde coorde (die de liefde beteckent)
omringhelde / ende die so tot den Heere brach-
te / waer ouer de berinhertighe en goedertieren
Heere met een wonderlijck vrolijk ghelaet /
sulckis van haer als hem seer aengenaem aen-
beerde / by ghelijckenisse van tenen Coninck /
aen den welcken seer aengenaem soude zijn
een

een van ſijn Princen : waert dat hy alle ſijn
 vanden ghevanden by hem vachte om veyſ
 met hem te maken / ende om hem boozts aen
 te dienen na ſijn welbehagen. Des diſdaeghs
 ſooſe wederom onder de Wiſſe boozwende alle
 het ghebreck ende de onvolmaecktheden van
 alle de rechtveerdighen / hem biſdende dat hy
 hem ſoude gheveerdigen die te volmaken / ende
 dat na ſijn beſt behaghen in alle heyligheyt.
 De Heere ſijn handt wgerectt hebbende / hen
 ſegende met het victorieus teckē des Crups /
 heeftſe al ghebenedigt. Dooz welke ſalige ge-
 benedijdinghe werdt daer verſpreyt eenen ſoe-
 ten dan inde herten der rechtveerdighen / waer
 dooz ſy ſcheuen allegader te bloeyen / gelijk de
 rooſen ende lelien hun cracht crijgen dooz den
 ſonnen ſchijn. s' Woensdaeghs daer na ſooſe
 wederom op de ſelfſte maniere alſinē de Hoſtie
 ophief den Heere bat booz de ghelouighe ſiel-
 kens dat hy hem ſoude gheveerdigen haer el-
 lendicheyt / dooz de blyſchap van ſijn vzoeliche
 Hemelvaert te verlichten / ſoo ſcheen de Heere
 als een gulde roede neder te laten int midden
 vant baghebier / hebbende ſo veel haken / alſer
 begeerten tot hem geſtiert werden booz de ſiel-
 kens / ende dooz elckē haer werdender ſommi-
 ge ſielkens opgetrocken vande plaetſe der pij-
 ken tot de genoechlijcke wepē des ruſts. Waer-
 liefden be dooz ſy verſtaen heeft / dat ſoo wanneer datter
 een gemeyn gebet der liefden gehouden wordt
 booz de ſielkens / dat dan den meeyſten deel van
 hen verlost wordt der ghenet die hen meeyſt in
 den lichame gheoeffent hebben in wercken der
 liefden. Daer na ſooſe van wegen alle haer lit-
 maten den Heere groetende las cxyv. mael dit
 verſken. Weest ghegroet blommighen Jezu /

inde inbilarie waer dooz ghy opgheclommen
zijt/soo groete ick v/ende loue ick v. Ende het
scheen dat elck veersken den Heere geschoncken
werdt inde ghebaente van een wonderlyc soet-
lypdende musieck-instrument dat den Heere
loofde / verheughde / ende booz hem speelde/
gelijk ghebeurt met de Camerspeelders inde
maeltijden van groote Edel-lieden. Ende de
Heere gaf te kennen dat het hem seer aenghe-
naem was. Sy heeft ooc verstaē dat de veers-
kens diese met deuote aendachtigheyt ghelesen
hadde gauen booz den Heere een t'samen-soet-
lypdende ghesanck. Maer diese sonder aen-
dachtigheyt gelesen hadde dat die droeuer ende
stilder gheluydt gauen.

Op den Feestdagh des Hemelvaerts, vande ouer-
geuinge des wils, ende vande vrucht der gene-
die desen Feestdagh deuotelijck vieren,

DAT XXXVII. CAPITTEL.

Op den hooghen ende ghenoechlijcken feest-
dagh des Hemelvaerts / soose sinorges met
alle haer aendachtigheyt arbeydde/om den
Heere inde ure van syn Hemelvaert / te weten/
op de middagh opt soetste soude feest bewijfen/
soo heeft de Heere gheseyt : alle de vziendelijck-
heyt die ghy my wilt bewijfen ter uren van
mijn hooghe hemelvaert / bewijst my die mi-
Want mijn vzielijste blyschappē des Hemel-
vaerts die worden in my daer dooz vernient.
Dat ic tot v sal comen dooz het leuentmakēde
Sacrament des antaets. Waer op sy: O mijn
eenigh lief leert my doch hoe dat ick v een lof-
felijcke processie soude moghen doen tot eerbie-
dinge vā die boornaemste processie/ waer dooz
ghy

ghy om te gaen na ulwen Vader v Discipelen
 wtgheleydt hebt na Bethanien. De Heere heeft
 gheantwoordt: Nademael dat Bethanien be-
 dydt het hups des gehoozsaemhepts/die gaet
 my de behaeghlyckste Processie / ende oock de
 loffelijckste/ die my leydt tot sijn binnenste die
 my sinen wille volcomentlyck offert / midts
 neerstelijck ouerleggende die dinghen/waer in
 dat hy meest sinen eyghen wille bouen den
 mynen ghevolght heeft. Daer ouer droef zijn
 de gelijk dat behoort / boortae booz hem ne-
 mende in alles te ondersoecken mijn begeerte
 om mynen wille te boldoen. Ende als haer ge-
 brocht werdt het Lichaem des Heeren om te
 communiceren / soo heeft de Heere tot haer
 gheseyt: Siet ick come nu tot v mijn Bruidt/
 niet om v adietu te seggē/ia maer om v met my
 op te nemen en te hertoonen aen Godt mynen
 Vader. Met welcke woorden sy verstaen heeft
 dat de Heere comende tot de siele door het H.
 Sacrament van sijn Lichaem ende Bloedt/
 tot hem intrect haer begeerte en goeden wille/
 waer door sy / als een was dat op eenen segel
 ghedruckt wordt / het beeldt van dien ontfan-
 gende / oock soo ontfangende de ghelijckenisse
 vande siele in hem die verdoont aen Godt den
 Vader/ende hem daer mede versoenende/ver-
 cruyght booz haer de weldaden der gratie. Daer
 na heeftse den Heere hare gebedekens geoffert/
 ende ooc die van d'andere persoonen/ diese tot
 den Sone Godts gestiert hadden als verschey-
 den circaet ouer sijn wonden ende heylighe lit-
 maten/om dat hy daer mede soude blinckē ter
 glorie van sijn ouertwinnende Hemelbaert.
 Doen heeft hem de Heere veropēbaert als met
 alle dese dinghen oyt bequamelijckste verciert
 staende

Van ouer
 gheuen
 sijns eygē
 vville.

staende inde regentwoordicheyt van Godt den
 Vader. Maer Godt den hemelschen Vader
 scheen dooz syn almoghende cracht des Godts
 hepts tot hem in te trecken alle dat circaet van
 synen eenigen Sone/dat hem dooz den goeden
 wille vā syn wtuercozen geoffert was/ en daer
 van so sont hy reuen wonderlijcken luster tot
 de stoelen der glozien die gereet gemaect warē
 vander eewicheyt booz die de hoofs. ghebeden
 hadden geoffert: om datse (soo wanneer sy sul-
 len comen van het ballinschap tot het rijck)
 grootadelijck daer dooz souden gloziens ghe-
 maecht worden.

Ter Honen tijdt / soose haer becommerde
 met den Heere als die op die ure met glozte sou-
 de na de hemelen climmen/ soo heeft de Heere
 hem wederom beropenbaert/schoon bouen de
 kinderen der menschen / aenhebbende eenen
 groenen rock/ende eenen roodē mantel. Ende
 daer werdt te kennen ghegeuen dooz den groe-
 nen rock de groenicheydt van alle denghden/
 waer van de meeste volmaetheydt gheslozeert
 heeft inde menscheyt Christi. Dooz den roodē
 mantel werdt te kennen ghegeuen de sterckste
 liefde/die den Heere inghegeuen hadde/ dat hy
 soo onmenschelycke dingē booz ons soude ver-
 dzagen: al oft hy geen recht en hadde ghehad
 tot het rijck/anders/dan alleenlyck her ghene
 hy dooz verduldicheyt des lydens vercreghen
 hadde. Soo dan den Coninc der glozien/ende
 de Heere der crachten gheleedt zynde met dese
 cleederen int gheselschap van ontallijcke me-
 nichte der Engelen is gecomen dooz dē Choor/
 ende elck persoone vande vergaderinghe die
 op dien dagh de Communie ontfangen hadde
 soetelijck met sijn rechter arm omhelsende/
 heeft

heeft hy aen den mondt van elc van hen lieden
 ghegeuen een al te soete kufken met dese woord
 den: Siet ick ben met v lieden tot het eynde des Math. 28.
 werelts toe. Hy scheen oock aen sommige van Mat. 20.
 henlieden eenen goutwen rinck te gheuen met
 eenen costelijcken steen verciert/ segghende: Ick
 en sal v gheen weesen laten, ick sal tot v comen.
 Het welck sy siende / ende haer seer verwonde-
 rende/ heeft tot den Heere gesept: Wat hebben
 alderliefften Godt dese meer verdiest als v'an
 dere/ om dat ghy hen den trou- rinck ghegeuen
 hebt tot een teekē van een sonderlinge vrient-
 schap. De Heere heeft gheantwoordt: Dese
 hebben ter wijlen sy aten deuote gedachtenisse
 ghehadt van die melweerdicheyt/ waer dooz so
 ick ten Hemel soude gaen/ at ende dzonck met
 mijn Discipelen: Waerom soo veel brethens
 als yemant van hen ter ghedachtenisse van
 dat veersien ghegeten heeft/ te weten: Goeder Goede
 tierenste Heere de cracht van v Goddelijcke oeffenin-
 liefde die moet ny met v een lichaem maken/ ge allen
 met soo veel crachten is den steen vanden rine
 begaest. Maer soomen sanck de Antiph. Ele-
 uatis manibus, de Heere opgeheneu zijnde dooz
 sijn Goddelijcke cracht/ hem gheselschappende
 de menichte der Enghelen die hem eertwerde-
 lijk dienden/ als in de locht van bouen heeft
 hy die vant Convent dooz het tecken des
 Cruys ghebenedygd / segghende: Ick gheue v
 mijnen peys, ic laet v mijnen vrede. Waer dooz
 sy verstaen heeft dat de Heere dooz die benedic-
 tie soo crachtelijck inde hertē van die met son-
 derlinghe deuotie sijn Hemelvaert gebiert heb-
 ben/ sijnen Goddelijcken peys ghestort hadde/
 datse boozts aen noyt meer met sulcken be-
 soertfelen souden betweeght worden / oft daer
 soude

sonde altydt noch in hun herten bliuen het
teecken des peys/ghelijck een ghenster verbor-
ghen lept onder de aschert.

Bereydinghe om den H. Gheest te
ontfanghen.

DAT XXXVIII. CAPITTEL.

Als nu was aenstaende den hoogen feest-
dagh van Sinter/ ende des Sondaeghs te
vozen soose soude ten H. Sacramente gaen/bat
datse om te ontfangen den H. Gheest met dese
vier deughden/te weten:supuerheyt des herte/
ootmoedicheyt/getusticheyt/ende eendzachtic-
heyt / weerdelijck vanden Heere soude bereyde
worden. Ter wijlen sy bat om supuerheyt des
herten/ soo heeftse verstaen dat haer herte te-
sondt met een sneeuwitticheyt blanc gemaect
werdt. Soose bat hoor de deught des ootmoe-
dicheyts / soo scheen de Heere als in haer herte
gereet te maken eenen acker om sijn gauen te
ontfangen/maer soose bat om gerusticheyt oft
stille/soo scheen de Heere haer herte te ontcin-
gelen als met eenen gouden rinck teghen alle
bebechtingen der vyanden. Doen sey dese tot de
Heere: o Heere ic vreesse dat ic dat beschutsel des
gerusticheyts al te haest sal breeken: Want als
ich yet sien dat v tegen is/ so en can ic niet lijde
oft ic moet met geweld daer tegen gaen. Waer
op de Heere:door sulcken beroerte en wordt het
goet vande ruste gheenslins belet / maer het
wordt als niet verschepde tralikens daer door
wonderlyc verciert / waer door het onwilsus-
selisc vier vanden H. Gheest de siele sterckelijck
door de toegeestinge vercoelt. Hier na soose bat
door de eendzachticheyt/ de Heere heeft met die
deught als met een deesel alle de andere gauen

de

des H. Geest bedect ende besozght vasteljk om datse inde siele soudē betvaert worden. Ende alsse wederom breefde datse dat deesē des eendrachticheyts soude verliesen door herde berispinge diese dede aen sommige die tegen de religie gingen. De Heere antwoorde: De denught des eendrachticheyts die en wort niet verstroyt als de mensche de onrechtbeerdicheydt wederstaet / ia ic stelle my seluen inde spieten van het herte / dat om mijnen puer wille verstroyt wort. Ende ic beware soo des te sekerder de inwooninge ende de werckinge van mijnē Goddelijcken Geest: Sy heeft oot geleert dat so wie deuoteljk biddt / om vanden Heere met de voorsz. denghdē verciert te wordē / op dat hy so mochte gereet gemaect worden om den H. Geest te ontfangē / ende daer by hem beneerstighē oir daer in voorsz. te gaen / dat hy sekerlijcks die ghelycke daer soude ontfanghen.

De eendrachticheydt en vordt niet belee door een rechtueerdighe bekijuinghe

Op den honichvloeyenden Feestdagh van Sinxē, hoe dat de siele heel gesuyvert wort en vernieut door den H. Geest ende sijn gauen ende hoe dat wy onse wercken den Heere Iesu beuelen.

DAT XXXIX. CAPITTEL.

Alse op den H. Sincen auont onder den dienst deuoteljk bat / datse mochte bereedt worden vooz de toecomste vanden H. Geest / so heeftse inden Geest ghehoort den Heere die met een de vriendelijcke soetichēyt seyde: Ghy sult ontfangen de cracht vanden H. Geest die in v sal comen / door welke wordē des Heere soose een wonderlycke soetichēydt gheboelde / heeftse ooc begost met verslagentheit haers selfs onweerdicheydt te ouerleggen / warrum soo docht het haer / datse int ouerleggē van haer ontweerdicheydt

diepheit maecten eenen grondt in haer herte die
 des te dieper was / hoe sy haer seluen ontweers
 diget achten. Hier ouer quam van het honich
 bloeyende herte Godts een het puetste aderheit
 inde ghedaente van den honich des honich
 graets / dat allenskens leecte inden diepen
 gront van haer herte / toe dat het tot opperste
 toe verbult werde / waer dooz sy ghewær is
 geworden dat haer beduydt wiert de soeticheit
 vanden vertroostende Geest / die dooz het herte
 des Sone Godts bloeyt inde herte der wtuer
 rozen. Doen ghebenedyde de Sone Godts met
 sijn Goddelijcke handt de verbullinge van die
 grondt inde gelijckenis vanden font des doops
 fels : op dat soo wanneer de siele daer in soude
 gaen / gesuyuert wordende van alle blecken si
 hem aengenamer soude gemaect wordē. Soost
 nu verbljdt was met dese salige gracie des ge
 benedydinghs / soo heeftse gesept tot den Heeres
 Siet Heere ic ontweerdige sonderse / ick belijde
 met droefheit dat ic helaes dooz menschelijcke
 crancheit tegen v Goddelijcke almogentheyde
 menighbuldelijck gesondicht hebbe / ende dat
 ic tegē v Goddelijcke wijsheit dooz ontwerent
 heyt op veel manieren misdā hebbe / en dat ic
 doo v ontweerdeerlijcke goedertierēheit in veel
 maniere dooz ercheit geterricht hebbe: Waer
 om o Vader der barmherticheiden / meest mijn
 der genadigh / ende geeft mi van v almogent
 heydt cracht om wederstandt te doen alle hee
 ghene v teghen is / ende van v onbespoorsijcke
 wijsheydt / gont mi dat ick looffelijck magh
 schouwen alle de dinghen / die de ooghen van v
 goedertierenheit mogen tegen staen / ende ooc
 wt de bouenouerbloedicheit van v goedertie
 renheit / geeft mi dat ic v dooz sulcken gestadte

gen getrouwicheyt aentleue / dat ic oot in het
 minste niet en wjcke van uwē wille. En soose
 die woorden seyde / so scheense daer dooz in dien
 haren put van haer herte als om herbozen te
 worden in gedoopt te zjn / en na een weynigh
 tijts daer wt comende / heeftse geschenen ghe-
 supuert te zjn van alle smette der sonden / ende
 als den sneeu soo wit gemaect. Ende so staede
 inde tegewoordicheyt vande maesteyt Godts
 bevalse haer inde behoedenisse vā alle de Heyl-
 ligen / gelijc de nieu gedoopte plegen beuolen te
 worden aen hun Peters: begeerēde en smeec-
 kende dat sy dooz haer bidden souden. So dant
 alle de Heyligen opstaende / hebben geoffert aē
 den Heere alle hun verdiensten tot verhullin-
 ge van alle haer onachtsaemheden en behoefs-
 selijcheden. Waer mede soose wonderlijck ver-
 riert was heeft haer de Heere vztendelijc opne-
 mende recht regen hem ouer geset: so dat synen
 Goddelijcken asem soetelijc haer siele quam te
 beasemen / ende wederom trock hy tot hem in
 haren asem: dat is den wille vande siele. Ende
 de Heere seyde tot haer. Dit zjn mijn wellusten
 inde welcke ic mi verheuge te zjn met de kin-
 deren der menschen. Dooz den asem dan vāde
 siele werdt beteeckent haren goedē wille / maer
 dooz den asem des Heeren de melweerdicheydt
 vande Goddelijcke goederrietheyt / maer dooz
 hy hem ghewerdicht den goeden wille vande
 siele te aenbeerden. Ende dus de siele soetelijck
 rustende inde soete omhelſinge des Heerē / moes-
 te als dooz een verlangen bequamelijcker be-
 reydt worden om den H. Gheest te ontfangen.
 Maer soose dooz sonderlinge gebeden haer be-
 neerstighde / om vanden Heere de seuen gauen
 vanden H. Gheest te ontfangen / ende eerst hadt

De cracht
 van die
 ghebeden

Vāde seuen
 gauen van
 den H.
 Gheest:

¶ n on

om die gaue der vreesse. Waer dooz sy soude wederhouwen worden van alle quaet/ so heeft de Heere hem terstont beropenbaert als stellende int midden van haer herte eenen boom van fraeyet gedaente/ die sijn tacken wtspyzende de heele woonplaetse van haer herte scheen te bedecken. Hy hadde sommigge oingetkomde stekelen waer van quamen schoone blominē die optwaerts wiesse. Hier dooz heeftse verstaen dat dien boom beduyde de heylighe vreesse des Heeren / die als met sommighe stekelen de siele steert ende treckt van alle quaet/ de blommen beduyden de wille/ waer dooz de mensche dooz de vreesse des Heeren begeert ghewapent te zyn tegen alle sonden. Als dan de mensche dooz de vreesse des Heeren eenigh goet werck volbrēnghe oft quaet achterlaet/dan brenghet dien boom de schoonste vruchtē voort. Diesgelijcs ooc alse om elcke gaue den Heere deuotelijck badt / soo zyn haer beropenbaert geworden alle de gattē elck inde gedaente van fraey blommen / dooz het bloeyen voort brenghende vruchten elc na sijn deughden. Daer scheen als eenen dantwe te leken vanden boom des wetenschaps ende Godtbruchticheyts/waer dooz sy verstaē heeft dat dooz studeren inde deughden des wetenschaps ende Godtbruchticheyts dat bloeyen ende groeyen/ als bespreyt met een den soetsē dau. Daer scheen ooc vande boomen des raets ende stercheyts als sommigge gontwe coordekē te hangen / waer dooz beduydt werdt dat dooz den geest des raets ende stercheyts de siele ghetrocken wordet om te vatten de Gheestelijcke dingen. Daer bloeyden ooc vande boomen des wijsheys ende verstandts als beeckens van eenen Goddelijcken dzanc / te kennen genende dat

De vreesse
Godts.

Dē Geest
des vreesse
schaps en
Godtbruc
ticheyts.
Den Geest
des raets
en sterck
heys.
Dē geest
des vreesse
heys en
verstant.

dat door den Gheest des wijshepds ende ber-
 stants de soeticheyt vant Goddelijck ghenieten
 crachtelijck inde siele bloeyt/ ende die soetelijcks
 verlaeyt. Soose op den Heplighen nacht ter
 Mettenen tijdt sulcken swackicheyt geboelde/
 datse daer inde Mettenen niet langhe en coste
 bliuen/ so heeftse tot den Heere gesept. En wat
 glorie en lof suldy ghy in den Heere hier door
 mogen hebben/ dat ic onweerdige so wepnigh
 tijts ben inden Goddelijcken dienst. De Heere
 antwoorde: Siet/ op dat ghy door wterlycke
 gelijkentisse moeght in gelejdt worden tot een
 geestelijc verstandt/ so bemerct wat den Bzup-
 degom hier door wint als hy met gantscher
 herten sijn bzupdt feest bewijst: Maer eenen
 Bzupdegom en can noyt sulcken ghenoechte
 hebben inde feesteringe van sijn Bzupdt als icks
 hebbe in een hoe cleyn ure het zy/ soo wanneer
 myn wtuercozen my geuen hun supuere herte
 om daer in my te verherige. Soose tot de Com-
 minie ginck/ soo scheen de Heere als door den
 soersten reuc van alle sijn H. lidmaten haer siele
 te bermaken / waer door sy een wonderlycke
 ende onwtsprekelijcke genoechte geboelt heeft.
 De welke sy verstaet heeft datse verdient had-
 de: om datse neerstelijc gebeden hadde door de
 gauen vanden H. Gheest. Dus gaende ten H.
 Sacramente heeftse Godt den Vader opgeof-
 fert de H. hanteringe van Jesus Christus/ tot
 een versoeninge van datse int doopsel herbozen
 was/ noyt c'indert een bequame woonplaetse
 in haer herte gemaect hadde/ door sulcken een
 den aldercerweerdichsten gast. Door welke
 offerhande den H. Geest beweeght zijnde is ge-
 blighen als eenen arendt met eenen snellen
 blucht inde gedaente van een dupue op het le-

Een Gode
 vruchtige
 offerhande

564 Het III. Boeck vanden invloed des
uentmakende Sacrament / en gaende na het
soetste herte Jesu / daer in gegaen zijnde / heeft
hy vertoont dat hy opt volcomenste te vreden
was met die woonplaetse.

Maer soomen ter tertiën tijt sanc: Veni crea-
tor Spiritus, soo heeft de Heere hem aen haer
bertoont / open doende met beyde syn handen
t'haerwaerts sijn herte / dat vol was van alle
soeticheyt. Doen bielse met geboogen knien op
haer aensicht / soo dat haer hooft ruste int
inidden vant herte des Heeren. Maer de Heere
haer hooft aenbeerdende / ende dat by hem voe-
gende heeft daer dooz haren wille (die genoemt
wordt het hooft der stelen) met hem vereenicht
ende in hem seluen gheheylight. Daer na dooz
den tweeden beers: Qui paraclerus diceris, soo
heeftse sulcs haer de Heere leerende / de handen
van haer siele / dat is / haer goede wercken ghe-
leydt int herte des Heeren / ende soo heeftse ver-
treghen onderstandt vande Goddelijcke ver-
troostinge in alle haer wercken / te weten / datte
boortāen op het volcomenste den Heere sonder
behaeghlyc zijn. Daer na tot den derde beers:
Tu septiformis gratia, settende de voeten van
haer siele / dat is / haer begheerten in sijn herte /
heeftse verdient heylighmakinge vā alle haer
begheerten. Daer na dooz den vierden beers:
Accende lumen sensibus, haer sinnen den Heere
beuelende / heeftse dese belofstnisse ontfangen /
dat haer sinnen so sonder verlicht worden / dat
doek andere dooz haer souden verlicht worden
inde kennisse ende onsteken worden inde liefde
Godts. Maer aen den vyfden beers: Hostem
repellas longius, de Heere hem soetelijc blyggen-
de tot de siele / heeft haer gegeue een alre soeten
kusken / waer dooz hy als met eenen stercken
schilt

De vere-
ken zijn
de hāden
vāde siele

De begee-
ten zij
de voete
vāde siele

schilt alle de sagen des byants geweldelije van haer verdreuen heeft. Onder dese dingē heeftse sulcken soeticheydt ghevoelt in haer siele/datse blijkelijc gewaer werdt sulcs te zyn als haer niet te vergeefs daeghs te bozen gheseyt was/ te weten: Ghy sult ontfanghen de cracht des H. Gheests die ouer u comen sal.

Vande vervullinghe vant Geestelijck habijt ende oeffeninghe tot den Agnus Dei.

DAT XL. CAPITTEL.

Alste den tweeden Sinteren dagh ter verhef- finge vande H. hostie/die offerde tot ver- soeninge van al datse opt int geestelijc habijt/ soe in niet na te volghen/als in te verworpen den trec vanden H. Geest versuynt hadde/ so scheē de salige Hostie boozts te brengen aen alle can- ten fraeype tacken. De welcke den H. Geest ver- gaderende scheen daer mede te betuynen den thoon vande altydt eerweerdige Dybuldie- heyt. Ende sy heeft verstaen dooz dat de hostie die tacken werspreepe / dat oock alle haer on- achtfaemheyt dooz de weerdicheyts des Sacra- ments te vollen was vergolden. Ende siet daer is geworden een boys vāden thoon die seyde: Laetse met berrouwen comē tot de rustplaetse der bereeninghe / sy die den Ryndegom doet weyden int midden van dese blommen des lu- stichedts. Dooz welke woorden sy verstaen heeft dat de heere dooz de offerhande van dit Sacrament hem gheweerdichde haer te ont- fangen als volmaect int Gheestelijck habijt. Daer na soose na haer gewoonte tot den eerste Agnus Dei, bat dooz alle de kereke/dat Godt die in alles vaderlijc soude regeren/en tot den tweeden Agnus Dei, bat dooz de ghelouige sielē

De vveer- dicheyde vā het H. Sacramēt vervult onse on- achtfaem- heden.

hēz int bagebier / dat Godt die dooz sijn berm
 herticheyt vande pijnē soude verlossen. Ende
 dooz den verden Agnus Dei, wenste / dat Godt
 de verdiensten van alle sijn Heyligen / ende wt
 uercozen die nu met hem regeerē soude vermeer
 deren. De Heere / onder dat woort / Dona nobis
 pacem, soetelyck hem tot haer buyghende heeft
 een crachtigh kuisken in haer siele gedruict / soo
 dat alle de Heyligen dooz de cracht van die soe
 ticheyt tot het binnenste toe beweeght en soe
 telijc doozdrongen zynde vercregen hebben een
 groote vermeerderinge van haer verdiensten.
 Daer na soose ter Communie ginc / so stonden
 alle de Heylige t haerder eere op met bliffchap /
 ende haer verdiensten die bestraelt werde met
 het licht vande Goddelijcke claerheyt die heb
 ben wonderlijc hunnen wederglans gegeuen
 niet anders dan als vergulde schilden verlicht
 wordende vande stralen der Sonne hunnen
 wederschijn geuen. Ende dooz die claerheyt so
 gauen de verdiensten van elcke Heylige eenen
 lustigen wederschijn in haer siele. Alse so stont
 vooz den Heere als verwachtede / en haer noch
 niet toegelaten en werdt te ghenieten sijn ghe
 ineyfame vereeninghe : Ten lesten / soose het
 leuentmakende Sacrament ontfangē hadde /
 soo is haer siele vol vande Goddelijcke ghenie
 ringhe / vooz soo veel als in dit leuen toeghele
 ten wordt / vereenicht ghe worden met haren
 beminder. Ende doens so begosten de racken /
 waer mede den H. Geest de H. Ouybildicheyt
 betuynt hadde / groen te worden en te bloeyen /
 ghelijck en verdozt cruyt wederom bloeyt als
 daer ouer gegaten wordt eenen vruchtbaren
 reghen / ende daer dooz de Heylighe ende alre
 ghetuste Ouybildicheyt dooz een ontwtspreke
 lycke

Wicke maniere verheught zynde / verpakte wt
aen alle de heyligen nieuwe blyschap des vzo-
lyckheyds.

Den H. Gheest die vereenicht met hem de goet-
willighe siele door de Communie.

DAT XLI. CAPITTEL.

DEn derden Sijpendagh soose de H. Hostie
van het Lichaem des Heeren offerde tot
verbrulinge / om datse noyt gebzuypt en hadde
met behoorzlycke danckbaerheyt de sonderlinge
gratie vande vereeninghe ende ghemeynsaem-
heyt / waer dooz de Heere haer bouen veel an-
dere soeteliker inde Geest tot hem ghetrocken
hadde / ende oock om datse haer niet onledighs
en hadde van alle wterlijcke becommeringe /
om haer alleen tot hem te begeuen / gelyck dat
wel soude betamt hebben. Ende alse dat dede
met sulcken getrouwicheyt / datse begheerde in
haer te draghen de straffe van haer onacht-
saemheyt : om datse alleenlijck aen den Heere
soude boldoen de glorie ende eere hem betamt-
de / die sy hem dooz haer onachtsaemheyt on-
trocken hadde. Den goevertieren Heere die den
goeden wille voort mere neemt die schein dooz
de Hostie haren wille opt volcomenste te vol-
brenghen. Hier na dus den minnelijcksten H.
Geest in hem treckede alle dese volinactheyt /
heeft hem seluen met de Hostie nederghelaten
tot die siele toe / en hy heeft hem dooz die hostie
soose communiceerde / aen die salighe siele als
dooz enen den aldervasthouwende lym met
een de gheluckichste vereeninge onuerschepde-
lyck vsamen gheboeght.

Vanden Feestdagh vāde glorieuse Dryvuldicheyt vande maniere waer door men de heylighste Dryvuldicheydt doort herte Iesu deuotelijck louen sal, ende vant beletsel vande mensche-lijcke affectie.

DAT XLII. CAPITTEL.

Op den loffelijcken feestdagh vande blinckende ende alrijt gesette/ stille/ geruiste Dryvuldicheyt/ soose tot eerbiedinge der seluer gelesen hadde dit heerstien: **D**zy glorie o Keyserlijcke wtneemste glorieuse/ edelste/ soetste/ minnelijcke/ alrijt ghesette oft gheruiste ende onwtsprekelijcke Dryvuldicheydt/ ende een onbereschepden ghelijcke Godtheyt/ hoor alle eelwen/ nu/ ende inder eelwicheydt. Ende soose dat den Heere offerde: soo heeft hem de Sone Godts beropenbaert inde menscheyt/ waer door hy is minder als den Vader/ staende inde teghenwoordicheyt vande eertweerdighe Dryvuldicheyt int aengenaem groepen vande blommige leucht/ op elck van sijn litmaten hebbende een blomme van sulcken schoonheyt en claerheyt/ datse by geen sienslike stof soude connen ver-geleken worden/ waer door te kennen werdt ghegheuen/ dat/ nademaet onse menschelijcke cleynheyt geen sins en can ghenaken tot dien bouenwelselijken lof vande wtneemste Dryvuldicheyt Christus Iesus in sijn menscheyt onse weynige veneerstinge op hem neemt/ ende die in hem edel makende/ daer van maect een weerdighen brandtoffer aen de opperste ende onberderpde Dryvuldicheydt.

Als nu de vesperen begosten/ de Sone Godts offerende sijn minnelijcke ende weerdighste herte/ presenteerde dat inde ghedaente van een sythere inde regentwoordicheyt vade glorieuse

Dye

Wybuldicheyt. Waer dooz alle de deuotie ende
 die woorden/die den heelen feestdagh lanc ge-
 duerende gesongen werden/soetelyck dooz den
 Heere cloncken. Maer hunliedder ghesanck/die
 sonder sonderlinge deuotie alleenlic dooz ghe-
 woonte oft menschelijcke genocliche songhen/
 dat gaf daer onder eenen herden toon als van ^{de vrucht}
 ghespleten snaren. Maer die met deuotie ^{van die}
 terweerdige Wybuldicheyt afdachteljc loof, ^{deuotelijc}
 den/die cloncken als op den bouensanck met ^{singhen.}
 helder gesanck ende soeten toon een lieffelijcke
 musijcke / dooz het heylighste herte des Hee-
 ren. Daer na als ghesongen werdt de Antiph.
 Osculeur me, soo isser een boy's gehoozt vaden
 thoon/segghende:Laet mynen beinuden by
 my comen / inden welcken ick in alles mijn
 welbehaghen hebbe. Ende laet hem aen mijn
 wellusticheyt een het soetste kussen geuen. Als
 doen quam de Sone Godts doozts in mische-
 lycke gedaente/ ende heeft een het aldersoetste
 kussen gegeuen aen de onbegrijpelijcke Godt-
 heyt/met de welke alleen sijn heylighe mens-
 cheyt heeft verdient/opt alder salighste dooz een
 verbont vā een onuerscheydelijcke vereeninge
 versaint te worden. Na desen so heeft de Sone
 Godts op het vriendelijckste gheseydt tot sijn
 maeghdelycke Moeder/ tot wissere de doozs.
 Antiph.gesongen wert. Comt ghy sock mijn
 soetste Moeder/ ende ontfanght ooc een vrien-
 delijc kuskē van my. Ende als de Heere Iesus
 met de meeste minnelijckheydt sijn salighste
 Moeder een al te soeten kussen ghegeuen had-
 de: soo scheen terstondt de glorieuse Maeght op
 alle haer litmaten wonderlijck verciert te zijn
 dooz de frapheyt vande selue blommen / waer
 dooz de Heere hem gheweerdicht hadde te ver-

toonen verciert zijn dooz de ghebeden die hem
 gheoffert waren. Ende dese weerdicheyt heeft
 de Sone Godt ghegeuen aen syn Moeder/om
 dat hy van haer genomen hadde de ghedaente
 bande menschelijcke nature/wiens heplighste
 litmaten schenen verciert te zijn dooz de offer-
 hande van onse deuotien ende gebedekens/hoe
 cleyn sy oock zijn. Sy heeft oock verstaen dat
 soo menighmael als de persone des Soons
 op dien feestdagh genoemt wordt/dat soo dic-
 wils Godt den Vader dooz een onwtsprekelij-
 ke ende onweerdeerlycke maniere aen synen
 beuinsten Sone feest bewees. Ende dooz die
 feesteringe werdt de menscheyt Christi Jesu
 wonderlijc blinckende/ende dooz dat blincken
 des menschepts Christi vercregen alle de heyl-
 ighen een nieuwe kennisse bande onbegrijpe-
 lijcke Dybuldicheyt. Maer als men ter Maer-
 tenen tijt int lof sanc de Antiph. Te iure lau-
 dant, ende dese met alle haer crachten loofde
 dooz de voors. Antiph. de alrisdt eertweerdighe
 Dybuldicheydt met sulcken meyninghe / dat
 waert moghelijck oock datse inden wtersten
 strijdt des doodts ghestelt zijnde met sulcken
 deuotie die Antiph. soude connen singhen/ soo
 dat alle haer crachten inden lof Godts ver-
 brocht zijnde/haer leuen ouersules soude ver-
 liesen/datse nochtans geerne sulcs soude doen.
 Doen scheen dat de heel blinckende ende ghe-
 sette h. Dybuldicheyt gebogen werdt met een
 de lieffelijcke meweerdicheyt tot het weerdighe-
 ste herte Jesu(het welc op de maniere van een
 eythere wonderlijc geraect werdt/ende soetelijc
 luyde inde tegenwoordicheyt bande h. Dy-
 buldicheyt/ en datse daer aen bont dyp suaren
 de welcke sonder ophouwen souden volde aen
 de

de ſaligheſte **O**rybuidicheyt door de onberhin-
nelycke almoentheyt Godts des Vaders / en
de wijsheyt Godts des Soons / ende de goet-
willigheyt Godts des h. Gheests alle haer
ghebreken.

Alſe alle de **S**ettenen met deuote aendach-
ticheyt geleſen hadde / ſoo heeft ſe by haer ſeluen
begoft te overleggen / oft ſe mogelijc door eenige
onachtſaemheyt oft ſonde miſdiët hadde: dat ſe
ſo ſonderlinge verlichtingen niet ontfangē en
hadde / gelijcke gewoon was te ontfangen alſe
met dierghelijcke aendachticheyt / gelijcke mi-
ghedaen hadde / haer inden dienſt boeghde:
Waer ouer ſy van Godts wegen met duſdant-
ge woorden is onderrecht ghevoerden: hoe wel
dat ghy na den eſch bande rechtveerdicheyde
hebt moeten deruen de binnenſte ſoeticheyt
van het Geestelijc verſtand / om dat ghy v ep-
gen wille ghehoor geuende genoechten gehad
hebt na s' menschen boere int gheluyde bande
clare ſtemme / nochtans weet dat de verdien-
ſten bande toecomende vergeldinge daer mede
vermeerderd zijn: om dat ghy in mijn dienſt
den arbeidt hebt hercofen vooz v eyghen ghe-
mack. **M**aer de gratien ende geestelycke bero-
penbaringen dieſe op deſen vermaerden ende
ſonderlinghe haren behaeghlycken feestdagh
door de Goddelijcke milicheyt ontfangen heeft
ouermits dat ſe door wiſprake van t' mensche-
lijck verſtand niet en connen begrepen wor-
den. **D**aerom zy vooz deſe / ende oock vooz an-
dere meer die Godt bekennt zijn / den gheuer lof
ende danckſegginghe / ende sulcke als die wil
ſonderlinge inden dienſt Godts op deſen dagh
bermenſchbuidicht wort.

Her belet
ſel van
menſche-
lijcke ſin-
lijckheyt.

Op

Op den Feestdagh van S. Ian Baptist, vande glorie die hy heeft voor sijnen goeden wille, ende van sijn bystandt.

DAT XLIII. CAPITTEL.

ALS dese op S. Jans dagh opt deuotelijeste na haer vermogē belich was met de Mettenen / soo veropenbaerde hem aen haer den saligen Joannes staende booz den throon der glorie vanden Coninck der Coninghen / ende hy was in wonderheden lieffelijck inde blommicheyt vande groepende iucht / glorieuselijck blinkende dooz weerdicheyt van sonderlinghe priuilegien / te weten : om dat hy weerdigh is gebonden gheweest te zijn den dooper Christi / sijnen boozlooper ende wijsen / etc. soose hem besehoutwende ouerdachte / datmen hem inde tafereelen met een heel andere gedaente schildert als out ende verworpen. **De H. Joannes** die heeft haer onder-recht dat sulcks zijn ver-

Vraerom datmē S. Ian ouve lijē schildert. De verdiensten vanden goeden wille in S. Ian.

VWat dat de deugh der vāde ouders aē de kinderen helpt

diensten vermeerderet : want dooz de boozsichticheyt Godts wordt hy inde schilderijen als outachtigh gheschildert / ouermits dat hy eenē volstandigen moet hadde booz de liefde Godts tot den ouerdom toe / ende tot het verlies doock van alle sijn crachten toe / in alles ghetrouwelijc te striden teghen alle onrechtbeerdicheyt / ende te loopen in alle sijn leuen tot de meeste volnaecktheyt. Ende om dat hy met sulcken wille ende wercken sijn leuen gheeyndt heeft / daerom wordt hy met sulcken loon gheloont. Ende als dese vzaeghde oft sijn verdienstē vermeerderet waren : om dat hy rechtbeerdige ende eerlijcke ouders hadde. Hy antwoorde : Dat ick recht beerdige ouders gehad hebbe / en dat ick daer dooz meer tot de rechtbeerdicheyt op gheboeyt ben / dat verheft my ghelijck eenen throon

thoon die dooz constige pilaren verheue wort.
 Maer datse na de werelt eerlijc waren/schoon
 oft rijk/oft edel/daer en wozde ick niet berder
 dooz verheuen / dan dat ick sulcks versmae-
 dende my tot de Hemelsche dingen opgeheuen
 hebbe/ende daer dooz crijge ic soo veel te meer
 glozie/gelijck eenen soldaet die met victorie co-
 mende wt den slach soo veel te blijer is/als hy
 weet dat hy veel lagen bande byanden ontco-
 men is. Maer onder de Misse als het Conde-
 ten H. Sacramente ginck/ soo heeft S. Jan
 hem wederom veropenbaert / fraey berclert
 met roode cleederen die so veel gulde lamme-
 kens hadde/ alffer persoonen ware inde kerc-
 ke/die tot ghedachtenisse sijndet gheboorte het
 Licham des Heeren ontfingen / en hy scheen
 ooc te bidden vooz alle de gene die daer verga-
 dert waren v'sjndet eeren/ende vooz henlieden
 te vercrijgen/datse dooz sijn verbidninge soude
 vercrijghen de verdiensten die hy den voozloo-
 per met sijnen ghetrouwen arbeydt vercregen
 hadde/te weten: dat hy bouen alle neersticheyt
 trachte om de herten vant volck tot Godt te
 bekeeren.

Vanden Paus S. Leo, de maniere om de beko-
 ringe te ouerwinnen, ende mededeylachtigh te
 worden van eens anders verdiensten.

DAT XLIIII. CAPITTEL.

So den sreedag van S. Leo gheviel op ee-
 nen Sondagh/ende dese haer begheuen heb-
 vende opt deuootste tot het ghebet den selsten
 eerweerdighen Paus sagh in een wonderlijcke
 glozie/gedachtigh zijnde dat hy sijn eyge handt
 afgesneden hadde om een tentatie te ouerwin-
 nen/so loofde sy den Decre vierighlijck vooz de
 volc

bolstandighe victorie / waer dooz hy hem soo victorieuselijck heeft laten triumpheren / viddende dat hy dooz sijn verdiensten soude gelieven te gommen aen een seker persoone / datse in alle tentationen soude mogen triumpheren / tot sijnen lof ende haer profijt. Doen heeft S. Leo haer gheleert / datse die persoone soude onderrechten (vooz de welcke sy badt) dat soo wanneer sy moeste gaen op eenighe plaetse oft tot eenigh werck / al waer sy vreesde eenige oorzake van sonden / altijd soude segghen dit beersken.

Een maniere om de tentationen te ouervinnen.

Fiat Domino cor meum & corpus meum immaculatum, dat is: Laet mijn herte ende mijn Lichaem vooz den Heere onbebleekt worden. Ende als het werck volbrucht sal sijn / laetse den Heere louen vooz dat hy haer bewaert heeft. Want noyt mensche en viel so swaer oft hy soude swaerder en perijckeluser comen vallen hebben / ten ware dat hem de vernijchicheyt Godts bewaert hadde. Doozts alse ghewaer wordt datse wat ghesondicht heeft / soo moets offeren aen Godt den Vader tot versoeninghe de onnooselste Passie ende doode van Iesus Christus / daer by voegende: waert datse soo dede / datse noyt en soude toeghelaten worden so te vallen datse daer dooz schade van haer siele soude lijden. Daer na als dese ginc tot de Communie / soo heeftse verstaen dat by haer was den H. Leo die vooz haer badt ten eynde / datse dooz het ontfangē van het H. Sacrament soude verdienen te ontfanghen dien invloed van de Goddelijcke soeticheydt die hy den H. Paus te weten / gheboekt hadde in die Missie die hy las / als hy sijn afgesneden hande wederom ghecreghen hadde dooz de maegdelijcke Moeder. Dooz wiens ghebet als de Heere

Een offer hâde voor de sonde.

te niet weerdelijcker inghestort hadde in dese de
 ouerbloedicheydt van sijn Goddelijcke goeder-
 rierenheyt/ soo heeft hy haer daer bouen noch
 ghegeuen alle de verdiensten / waer door den
 boos. heylighsten Paus inden hemel blinkt/
 verheuen booz sulcken weerdighe victorie van
 sijn tentatie. Ende dat heeft den goedertieren
 Heere daerom gedaen / om datse door ootmoe-
 dicheyt (die in haer was sonderlinge) alsse wi-
 ste dat een deught die niet bebochten en was
 inden hemel minder glozie hadde alcht vreesde
 datse soude deruen hebben moeten den loor-
 bande supuerheyt/ ouermits om de groote sup-
 uerheyt van haer herte niet toege late en werde
 bande Heere datse met blesfchelijcke becozin-
 gen soude bebochten worden. Het welc sy noch
 tans haer boosheyt toeschreef/want sy dochte
 dat de Heere haer daerom bewaerde verinher-
 telijc bande blesfelijcke aenbechtinge/om dat
 hy te voren wist datse so boos ende ontrouwe
 was/dat waert indien sy aengebochten werde
 datse eer soude vallen als wederstandt doen.
 Ende so verbulde de Heere in haer dusdanigen
 ghebreck/dat sy in haer selue dacht te hebben
 door de verdiensten van desen heyligen. Daer-
 en-bouen heeft de Heere haer ghegeuen alle de
 verdiensten die de persone (daerse booz ghebe-
 den hadde) noch soude vercrigen; waer datse
 na haer onderwijfen de tentacien mannelijck
 ouerwonne. Waerom sy hier door oock ver-
 staen heeft / dat/ soo wanneer pemandt den
 Heere danckt booz de victorie oft booz eenighe
 weldaet die pemandt ghegont is/ oft pemandt
 onderwijst om hem te verboozderen dat die de
 verdiensten van beyde wijsd.

Het pro-
 sijn van
 danckleg-
 ginge en
 van ande-
 re te on-
 dervijse

Van

Vanden Feestdagh der H. Apostelen Peeter ende
Pauwels, Hoe dat wy de schapē Christi in onse
siele voeden, ende vande daer der Communie.

D A T X L V. C A P I T T E L.

ALs op den doozluchtighen feestdagh van
S. Peeter ende Pauwels inde Mettenen
gesongen werdt het tweede Resp. Si diligis me,
so heeftse vanden Heere begheert wat schapen
datse soude moghen hoeden / waer dooz sy hem
hatelijc de meeste kiefde soude mogen betoonē.
De Heere heeft gheantwoorzd: Doedet my by
de teerste lammerkens die ic wtuercozē hebbe /
te weten: Doedt v herte met Goddelijcke medi-
tation / ulven mondt met salighe coutingen / v
oogen met heylige lesinge / v oozen met profij-
telijcke vermaninge / v handen met geduerige
oesseningen: want so dicwils als ghy yet van
dese dingen beneerstight / dat sal ick altijt ont-
fangen booz het meeste vertoonen der liefden.
Dooz de Goddelijcke meditation des herten
heeftse verstaen / al watmē can ouerpeypen tot
den lof Godts / ende tot sijn eygen profijt / ende
ooc tot boozderinghe van sijnen euen naesten.
Dierghelijcken moetmen ooc gevoelen vande
salige coutinge / maer dooz het heyligh lesen al
dat saligh is om te sien / als het beeldt vanden
gecrupsten Iesus de ghebzeckelijcheit der sic-
ken / ende de exempelē der rechtneerdighen.
Onder de profijtelijcke vermaninghen heeftse
verstaen dat dan de oozen alder salighst wepen
naert welbehagen des Heeren / als men verdul-
delijc de berispinge ontfangt. Maer soose doch-
te datse de geduerige oesseninge der handē niet
en coste t' samen ghedoen met het lesen / heeftse
verstaē dat de Heere als booz de daet ontfangt
het beneerstige oft ooc de meypinge vant lesen /
ende

ende doer dat den boec met de handen gehouden
 wordt/ ende diergelicken. Daer na soose onder
 de Missse loofde S. Peeter boozsijn sonderlinge
 Privilegien/ ende onder andere dat hy vander
 Heere gehoort hadde: Quodcūque ligaueris, &c.
 so heeft hem den Apostel veropenbaert met sijn
 Raufelgt ciract / aen hebbēde de Priesterlycke
 cleeren/ ende wtreyc kende sijn hant ouer haer.
 heeft hy haer de benedicrie gegeuen om in haer
 siele te volmaken alle de saligheyt/ die hy opt
 heeft vermogen te wercken in eenige siele dooz
 de cracht die hem in dat woordt gegeuen was.
 Maer soose ginc om het H. Sacrament te ont-
 fangen/ ende ouermerckende haer ontweerdic-
 heyt besode: so schenen die twee boozs. Princen
 by haer te comen d'een aen de linker sijde/ en
 den anderen aen de rechter sijde: als om haer
 met grooter glozie boozs te vringen. En alsse
 boozs was gecomen/ de Sonie Godts opsta-
 de ende met beyde sijn armē haer omhelsende/
 heeft gesept: Siet met de selfste armen daer ic v
 mede omhelle / heb ic v oock by my ghebrocht:
 maer ick heb dat lieuer willen doen dooz mijn
 Apostelen/ om dat v deuotie daer dooz te groo-
 ter soude zyn. Dus dan haer beschuldighende
 datse den H. Paulus vergeten hadde oock met
 een sonderlinghe deuotie te louen: heeftse den
 Heere gebeden dat hy hem soude gewerdigen
 dooz sijn seluen haer onachtsaemheyt te ver-
 hullen. Maer alsse na de Communie haer tot
 het gebet begeuen hadde/ soo isse veropenbaert
 geworden met den Heere als een Coninginne
 met haren Couinc/ sittende op den throon/ en
 de boozs. Princen boozs hen beyden hun knien
 buygghende: al oft sy als soldaten soudē van
 hunnen Heere ende vrouwe / giste ontfangen.

Vande
 daet der
 H. Com-
 munitie.

¶ Want

want vande cracht der Communie schenen de
berdiensten der Heyligen vermeerderet te wor-
den: waerom als dese haer verwonderde al oft
de Apostelen ooc niet genoegsaem berdienste
gehadt en hadden/ hoe wel sy dicwils op aert-
rijck het selue sacrificie opgeoffert hadden: soo
isse dooz dusdanige gelyckenisse geleert gewor-
den/ dat hoe wel de Coninginne genoegh ver-
eert is/ om datse met de Coninc vereenicht is/
soo ist nochtans datse seer glorieert en groote
genoechte scheidt in haer dochter op de feest van
haer byploft/ soo verhenghen hen ooc alle de
Heyligen met een siele die het H. Sacrament des
autsers met deuotie ontfanght.

Vanden Feestdagh van S. Margariete, vande on-
wtsprekelijcke glorie der Heyligen, ooc voo-
den minsten arbeydt.

DAT XLVI. CAPITTEL.

HE was den Feestdagh vande doozluch-
tige en saligste Margariete/ en dese was
ter besperen tijt met haer deuotie besich/ en de
glorieuse Maeght die heeft haer aen dese ver-
penbaert/ heel blommigh ende groepende inde
teught vande onbedersfelycke eelwicheyt/ ende
wonderlyc verciert met onbergelijckelijck cie-
teersel der glozen/ staede vooz den thoon van
de maiestejt Godts. En als men begoft het Keli-
Virgo veneranda, scheen de Coninc der glozen
de Heere Iesus tot te schieten/ wt de onbebleete
supuerheyt van syn onnooselste ende Maeght-
delijcke menscheyt een blinkende claerheyt/
en daer mede te verlichten het Maeghtelijck
paragoen S. Margariete/ als om in haer siele
te vernieuwen / ende te verdubbeleten de ber-
diensten van haren supueren Maeghdom: indet
manter

manieren gelijck eenen ſchilder een tafereel nu
 fraey verciert/ verniffende dat noch meer doet
 blincken. Onder de woorden / In magna ſtans
 conſtancia, heeft de Sonē Godts wederom een
 wonderlijcke claerheyt wtgeſchoten tot de on-
 bergelijcke glorie van ſijn onnooſelſte ende bit-
 terſte Paſſie/inde ſiele vande Maeght tot een
 vermeerderinge van haer glorie/en een ophoo-
 pinghe der verdienſten vande Paſſie van ſijn
 bzuyt / waer mede ſy onwtſprekelyck verciert
 werdt. Daer na alſmen inden hymno ſanch:
 Sponſi que reddens præmia, de Heere als ſmeec-
 kende met ſijn bzuyt S. Margariete/heeft ge-
 ſeyt: En heb ic v niet genoeghſaem o dochter v
 verdienſten opgehoopt/om dat ic nu vermaect
 worde van loon te geuen: Ende ſo vriendelijck
 haer feſterende / heeft de Heere tot hem inghe-
 trocken de deuotie van alle die door de geheele
 werelt den feeſtdagh van S. Margariete
 bieren: ende daer mede heeft hy de glorieuſe
 Maeght S. Margariete als door onweerde-
 lijcken loon der verdienſten verheue gemaect.
 Hier na S. Margariete haer tot deſe bekeerē-
 de/heeft geſeyt: Weest verblift ende verheught
 ſonderlinge wtuercozen van ingue Heere/wat
 ſekerlijcs na een wepnigh tijts (waer door ghy
 in deſe werelt niet verſcheyden ſiecten en tegē-
 ſpoet beſwaert wordt) ſult ghy inde ewige glo-
 rie altijd verheught zyn / al waer v vooz elck
 dogeblic vande lichaemlijcke beſwaringe duy-
 ſentmael duyſent iare der hemelſcher vertroo-
 ſtinge ſullen van uwen bruydegom en beinin-
 der gegenen worden. Want al wat ghy lydt in
 v herte oft lichaem / dat ſeyndt hy v toe/ door
 een ſonderlinghe liefde: op dat ghy daer door
 met een onwtſprekelycke maniere van daghe
 tot

tot dage/van ure tot ure sout heyligh gemact
 worden/ende bereydt tot de ewighe salicheyt.
 Overlegt dat iek op dien dagh als is die gloze
 (daer ic my nu in verblide)vercreegh/soo niet
 gecert en werde/ gelijc ic nu bereert worde van
 alle de werelt/maer veel eer werd ic versmaeyt/
 en vā elc een werd ic als ellēdigh geacht. Daer
 om betrouwt/ want ghy sult ooc sonder twijfel
 dit leuen geluckelijc epnden/genietende sonder
 epnde de genoechlijcke omhelsinghen vanden
 onsterffelijcken Bypdegom / inde gloze vāde
 ouerhemelsche welhustheden / die noch ooghe
 ghesien en heeft / noch oore ghehoort/nach in
 herte der menschen geelommen is/ die bereydt
 gemaect is voer die Godt beminnen.

Van S. Maria Magdalena, van een vvaerachtighe
 penitentie, saluinge ende goeden vville.

DAT XLVII. CAPITTEL.

DEn feestdagh werdt ghehouden vande be-
 minster Jesu Christi / de saligste Maria
 Magdalena/ en onder de besperen so veropen-
 baerde haer de vriendinne Christi met soo veel
 goutwe blommen die ontweerdeerlijc bloncken/
 ende met so veel costelijcke gesteenten bereiert/
 alse wel eertijts met blecken der sonde besmet
 geweest was. En staende aen de rechter handt
 vande Sone Godts / scheense door den luyster
 van haer gloze het heel hemelsch Vaderlandt
 wonderlijck te verlichten/ende de Heere Jesus
 haer lieffelijc houtwende met haer kinneke/die
 wasse liefde betoonende met dese woorden.
 Waer door dese inden Geest geleert werdt dat
 door de goutwe blommen de goedertierenheyt
 vande berinherticheydt beduydt werdt/ waer
 door de Heere haer bermhertelijck haer sonden
 vergeuen

bergeuen heeft. Dooz de geſteente de weerdich-
 ſte penetētie/waer mede ſy dooz het medelwerc-
 ken bande gratie Godts de wercken van haer
 ſonden afghewaſſchen heeft. Maer onder de
 Mettenen ſooſe op de woorden en draepingen
 die ter eeren bande ſalige Maria Magdalena
 gefongen werden/ haer becommerde ter eeren
 Godts/ ſoo batſe de ſalige datſe dooz haer ende
 doc dooz andere die haer beuolen waren/ ſoude
 bidden. Ende Maria Magdalena boozts co-
 mende is gevallen aen de boeten des Heeren/
 die ſoetelycs cuſſende / en daer na die met haer
 handen opheffende maecte die ſoo ghereet dooz
 haer verdienſten booz alle de gene die daer toe
 wilden gaen/ dooz een waerachtige penitentie.
 Daer ouer deſe poc deuotelyc aencomēde cuſte
 de ſelfſte heylighſte boeten opt vziendelijckſte/
 ſeggende: Siet Heere/ ick offere v nu de ſwaric-
 heden van alle uwe dienſtmaeghdē die my be-
 uolen zyn / en daer mede waſſche ic v ſalighſte
 boeten af. Waer op de Heere: Ghy hebt wel en
 opt bequamelijckſte van haerlieden wegē mijn
 boeten ghewaſſchen/ ende nu ſeght haerlieden
 daer ghy booz gebedē hebt dat ſy die met haer-
 lieden hayz drooghen/ cuſſen / ende met ſalue
 ſaluen. Dooz welke woorden ſy verſtaen heeft
 dyp dingen daerſe na moeſten trachten. Ten
 eerſten datſe te weten: met haerlieden hayz de
 boeten des Heeren droogende neerſtelijc ouer-
 dencken en ouer-rekenē / oft ſy yet onder haer-
 lieden beſwaernis bindē dat tegen Godt ſoude
 zyn/ oft dat haerlieden ſoude van Godt wē-
 den/ ende daer in laetſe haerlieden meyninghe
 ſo ſtieren tot Godt/ datſe om ſules te verbeterē
 haerlieden ſeluen geerne ſouden geuen om alle
 tegenſpoet te verdragen.

D o z

d o o z

Hoe dat-
 men de
 voete des
 Heeren
 moet
 vvaſſchen
 droogen,
 vagen,
 cuſſen, en
 ſaluen.

booz de kuskens bande heylighste boete te vol-
 len ende gerustelyc vertrouwen op de getrouste
 goedertierenheyt Godts/ dat hy haerliedē lich-
 telyc sal vergaen t'genz waer van sy oprecht-
 lijc leetwelen hebben. Ten derden datse als
 booz de saluinge met een volcomen wille booz
 haerlieden neuen/ alle dat Godt teghen is na
 haerlieden berinogen geerne te schouwen. En
 de heere die heeft daer by geboeght. Hebdy ooc
 genoechte my die saluinge te geue die ghy leest/
 dat de selfste deuote vrouwe ouer myn hooft
 wtgestoort heeft (waer booz het heel hups oock
 is verbult gewozden door den reuck) weet soo
 wanneer ghy de waerheyt sult verminnen/dat
 ghy dan dat seer betamelijcker sult hebben:
 want so wise de waerheyt lief heeft/ en om die
 booz te staen/somtrijlen sijn vrienden verliest/
 oft in eenige swaricheydt comt/oft hem seluen
 inden arbeydt steect/ die stoort gereckelijc die op
 ghebroken costelijcke sals-buisse wt ouer myn
 hooft. Waer booz ooc het hups verbult worde
 vanden reuck: want hy wordt een exempel van
 het goet / als hy die een ander beneersticht te
 verbeteren/ wyerder wordt van gebreke. Als
 hy sozchbuldigher wordt wt toetsen booz hem
 seluen/inde dingen daer van hy andere berispt
 heeft. En so wordt hy eenen goeden reuck in alle
 plaetsen als hy hem seluen berert/ende andere
 ooc met sijn doozbeeldt sticht. Maer is dat hy
 de waerheyt verminnende om die booz te staen
 peners in hem ontgaet als met herder woordē
 gedrongen zynde door den puer yemant beris-
 pēde/ort anderssins/ t'zy saechter/oft te scher-
 per alst wel veramen soude hem hebbende/die
 sal ic seker by mynen Hemelschen Vader/ende
 alle de Hemelsche inwoonders ghetrouwelijck
 ont-

De saluin-
 ghe des
 Heeren is
 de liefde
 des vvaer-
 heyts en
 de broe-
 derlijcke
 vermanin-
 ghe.

ontschuldigen: gelyck ick Mariam ontschuldicht hebbe/ ia ic salt al booz hem verbeteren. En sy seyde daer op: O weere nadeinael datter staet dat Maria die costelgcke salue cochte/ waer mede soude ick b soo aengenamen dienst mogen doen/ al oft ick ooc diergelgcke gecocht hadde? De Heere die antwoorde/ die my sijn goeden wille offert in alle dinghen die hy booz hem neemt r mynder liefde wille te volbringe/ hoe dat hy ooc daer booz soude moeten arbeiden/ ende dat alleenlyck/ om dat hy mynen lof soude mogen verboozdere/ die coopt my waerachtelyc de costelijste ende gengenamste salue als hy myn eere stelledde booz sijn gemac/ hem gewillichlic begeeft tot allen onghemack. Al waert ooc dat hy belet zijnde sijnen wille niet en coste te tweghe brengen.

De daet vanden goeden vville.

Van S. Iacob, vande verdiensten vande Pelgrimage na Compostelle, ende hoe dat de Heyligen vereert worden door de Communie.

DAT XLVIII. CAPITTEL.

Op den feestdagh vandē glorieusen Apostel S. Iacob den meerder / soo heeft hem den selfsten Apostel veropenbaert aē dese Maeght al te eerlyck herciert zynde met de verdiensten van alle de pelgrims die de heylighelickquien van sijn lichaem vereeren/ waer ouer dese haer seer verwonderende heeft begeert te weten van den Heere/ waerom dat hy hem bouen andere Apostelen met die eere verheren hadde / te weten: dat het volck van verre landen comt met deuoter ueersticheyt om sijn Reliquien te vereeren / dan na de tomben vande Princen der Apostelen Peeter ende Paulwels oft eenigh ander Apostel oft Sanct. De Heere heeft gheantwoorde:

De verdie woordt: Ic heb desen mijnen bemindē Apoffel
 sten van met dese sonderlinghe Privilegie onder andere
 eenen vic verheuen om ſijnen vierigē puer die hy gehad
 rigē yue heeft tot de bekeeringe der ſiele. Waerom ouer
 voor de mits dat hy door het beſchicken van mijn ee
 ſalicheyt wige beſtiringe ſo haest ghenomen is handen
 der ſielen. lichaine / dat hy niet en heeft connen ſulcken
 menichte van volcke tot het gelooue bekeeren/
 gelyc hy wel tot mijnder eere begeerde. Daer
 om iſt dat ſijnen goeden wille in mijn teghen
 woordicheyt alijt crachtigh en leuende / ende
 in alles my behaeghlyc dat verdient heeft; dat
 ſules als hy belet zynde door de doot / in ſijn
 leuen niet en heeft connen te wege brengen / nu
 na ſyn doot tot het eynde des werelts toe daer
 door verbult worde / datter ſoo veel door recker
 nen der miraculen die aen ſijn tambe geſchie
 den vade Pelgrims die met deuote pelgrima
 De verdie
 ſten vade
 H. pelgri
 magic.
 ge hem beſoeken betweeght worden / en van
 hun ſonde ontlact worden / ende int Catholijc
 gelooue verſterct worden. Waer ouer dese oock
 hegerende door de verdienſten vanden ſelfſten
 Apoffel van haer ſonden ontbonden te worde /
 booz haer genomen heeft in plaetſe vande pel
 grimschap tot ſijnder eeren te ontfanghen op
 dien dagh het H. Sacrament des Heeren : Het
 welc ſooſe gedaen hadde ſo ſcheense als te ſitten
 met den Heere des maieſtepts aen een taſel die
 De Hey
 lige vvor
 den doot
 het H.
 Sacramē
 van ons
 ſekt ghe
 bert.
 601.
 rijckelijc geſtoffeert was met verſchepde lecker
 ſpīſe. En ſooſe ontfangede het Lichaem Chri
 ſti / dat den Heere gheoffert hadde tot eenen ee
 wigen lof / en tot een vermeerderinge vande ſa
 licheyt / ende glozie vanden Apoffel S. Iacob /
 terſtondt ſo is daer gecomen den boozſ. Apoffel
 inde gedaente van eenen doozluchtigē Prince /
 en is gaen ſitten ſeer eertweerdelyc aen de taſel
 booz

door den Heere / onsterffelycke dancksegginghe
geuende door sulcken magnifiken offerhande /
als hem door het leuentmakende Sacrament
Christi gegont was. Daer na bat hy den Heere
denotelyc / dat hy alle de daet des salicheyts die
hy den goedertieren Heere door sijn verdienste
hem soude gewerdigen opt in eenige mensche
te wercken / dien heel soude glorienelyc wercke
in haer siele die t'sijnder eeren wille dat ouer-
edele Sacrament gheoffert hadde.

Hoe pro-
fijtelijck
dat dese
vereenin-
ge is aen
den genē
die dus
Commu-
niceert.

Op den Feestdagh vande Hemeluaert vande glo-
riouse Maeght, vande maniere hoe datmense
profijtelijck groeten ende eeren sal, ende hoe
gereet datse is voor die haer aenroepen, en hoe
dat sijse ten H. Sacramente bereydt maeckt,
ende oock van haer onvytsprekelijcke glorie,
ende vande maniere hoe datmē Te Deum lau-
damus singhen sal.

DAT XLIX. CAPITTEL.

ALs nu was nakende den feestdagh vāde
opneminghe vande onbebleete Maeght / en
dese wederom te bedde lagh / ende oock niet en
coste na haer begeerte ter eeren vande saligste
Maeght den Ave Maria lesen na het getal vāde
jaren diese op aertrijck geleest heeft / soo dedese
noch haer beste om dit getal te verbullen / seer
denotelyc door dese dzy affnūdingen oft bedep-
lingen / te weten: Ave Maria, gratia plena, Domi-
nus tecum, ende alse dese met noch andere ver-
scheydē gebedekens / die haer by ander persoo-
nen om aen ons lieue Vrouwe op te offeren
beuolen waren t'samen ooc denotelyc opoffer. *Visioen.*
de / soo heeft de gratieuse Maeght haer vero-
penbaert ghecleedt met eenen groenen mantel
die blont aen alle stijden beset met gulde blom-

De Heyli-
gen voor-
den door
onse gebe-
den ende
goede be-
geerten
verciert.
Dat ciraet
geeft sijn
veer-
schijn in-
de sielen
der bid-
ders.

De goe-
dertieren
heydt des
Heeren
int vergel-
den vade
Gods me-
tice vere-
ken.

men inder manieren oft clauerblapkens ghe-
weest hadden/ende sy heeft gesept: Siet soo veel
woorden als elck van hun ghebedekens heeft
(booz de welcke ghy my dit nu offert) soo veel
blomkens hebben sy my ghegeuen tot ciraet/
waer van elc meer oft min ienicht vertoont/na
dat elc van hun int bidden de meyninge meer
oft min puerlijc by gebzocht heeft/ende ic geue
den wederschijn van die blommen inde sielen
van elc een van die personen die my die gebe-
den toe geboeght hebbe: op datse daer door my-
nen Soue ende het hemelsche heyz behaeghlyc
souden zyn. Ende de salige Maeght die scheem-
doek noch onder de clauerbladers gemengelt
te hebben sommighe roosen met ses bladeren/
die seer bloncken / waer van de dzy bladeren
schenen te zyn als gout/ verciert wonderlijck
met verscheyden gesteenten. De ander dzy bla-
deren die hier tusschen beyden waren/schenen
te zyn van sommighe andere onweerde lijcke
beruen die gheschackiert waren. Waer door sy
berstaen heeft dat door de dzy goutwe bladeren
beteekent werden de dzy boozs. affsnijdinghen
oft bedeylingen vande Aue Maria, waer mede
sy inde cranckhepdt met arbejdt de glorieuse
Maeght ghegroet hadde. Waer by de Heere
door sijn goedertierenhepdt noch andere dzy
beruen diemen niet en can noemē/by geboeght
hadde booz die andere dzy bladeren. Een booz
die liefde diese gehadt hadde in te groeten ende
te louen sijn soetste Moeder. Dat tweede booz
de verscheydenheyt: waer door (alffe sagh datse
anders niet en coste/ maer de dzy affsnijdingen
oft bedeylingen ghelesen hadde. Het derde booz
het vast betrouwen / waer door sy betroude/
dat so wel de Heere als sijn lieue Moeder soude
aan.

aenbeerden sulcs alse vermochte. Hier na on-
 der de pynten (na de welcke men soude stighen
 de Misse bande Vigilie bande assumptie) soose
 dooz het binnenste bewegen van haer herte de
 Heere bat dat hy hem sonde ghetweerdighen te
 hercrigen by syn soetste moeder booz haer gra-
 tie ende ionste / om dat haer dochte datse noyt
 haer dienst en hadde gedaē / gelijc dat wel sou-
 de betaemt hebben. De Heere hem buyghende
 met de meeste vriedelicheyt inde soetste omhel-
 singhen van syn Moeder / heeft haer gepresen-
 teert alle de liefde / waer dooz hy opt als haer
 hint r'haerwaerts was genepght gelveest / seg-
 gende: Weest gedachtigh liefste Moeder dat ic
 om uwen wille den sondarē ben genadigh ge-
 weest / ende aensiet dese myne wtuercozene met
 sulcken toegenepgē / al oft sy alle de dagen van
 haer leuen v behaeghlijc gelveest hadde / ende v
 met de meeste deuotie gedient hadde. Waer op
 de maeghdelycke Moeder als heel ghesmolten
 zijnde / ende in eenen honich verandert / scheen
 haer heel met alle haer salicheyt ter liefde van
 haren Sone tot dese te begeuen. Hier na onder
 de Misse die begint *Vuluum tuum*, als inē las de
 Collecte: *Deus qui virginalē aulam*, &c. soo
 heeft de Heere Jesus hem aen syn salighste
 Moeder vertoont met sulckē onweerdeelghe
 vriedelicheyt ende minnelicheyt / al oft hy in
 haer op die ure vernieut hadde menigh vult-
 lijc alle de blyschappen diese ghehadt hadde in
 syn heylighste ontf. nckenisse / gheboorte / ende
 andere blyschappen van syn menscheyt. Ende
 als S. Gertruyt deuotelijcker lette op dese
 woorden / te weten: *Vt sua nos defensione mu-*
pitos iucundos faciat, &c. scheen de teere Moeder
 het goederlijc haren mantel wt te sprepen
 als

Noteert
 dat vvy
 een gode-
 vruchtige
 verbeter-
 ringhe
 door Cri-
 stum mo-
 gen ver-
 krijghen,

Een gebee
 Christi.

Degoeder
 tiercheyt;
 vande
 Maeghde
 lijcke
 Moeder.

de maegh
 deli cke
 Moeder
 ontfangt-
 se al die
 tot haer
 comen.

als

Dē dienst
en hoede
der Enge-
len ouer
de Godt-
vruchtige
De Enge-
lē beva-
ren ons
vā de boō-
le geesten
ende ver-
voorderē
ons tot
het goet.

de goeder
richeyt
vā Maria
tot de son-
daers die
tot haer
loopen.

als om te ontfangen / alle die tot haer hunnen
toeblicht namen / in haer sonderlinge behoe-
denisse. Alsdoen quamen de H. Enghele ende
brochten booz haer alle de persoonen die hen
dooz sonderlinge deuotie oft ghebeden tot dien
Jfeestdagh bereydt hadden / inde gedaente van
fraeye maeghdekens / die eerwerdelijck booz
haer sittende als dochterkens booz haerlieden
Moeder al om werden beschermt dooz dē diēst
der Engelen / ende behoedt booz de laghen der
booser geesten / en daer by verboozdert tot alle
goede werken. Sy heeft verstaen dat sulcken
hoede der Enghele vercreghen werdt dooz de
booz. woorden vande Collecta / te wetē: Vt sua
protectione munitos, &c. want tot hare gebede
een groote menichte der beschermende Engellē
bewaert alsulcke / die de gloriense Maeght aen-
roepen. Daer na schenen als onder hare roch-
te loopen sommige beestkens van verscheyden
soorte / waer dooz beduydt werden alle de son-
daers die een sonderlinge deuotie tot haer heb-
ben. De Moeder des berinherlicheyds dese
beestkens liefelijc ontfangende / ende als met
haer cleedt bedeckende / raecte die met haer
delicate handt aen / ende berstreylde die / ende
bewees hen ooc minnelijc seft / gelijc yemādt
met syn hondken speelt / daer dooz blyckelijck
te kennen genende hoe berinherelijck dat sijse
aenbeert alle die haer aenroepen / ende hoe dat
sijse dooz haer moederlijcke goedertierenheyt
beschermt ende behoert / ooc die inde sondē zyn-
de noch in haer betrouwen: ter tijt toe dat se die
waerachtelijc versoent dooz penitentie met ha-
ren Bone. Maer als mē de H. hostie inde Masse
verhief / scheen de Heere Iesus met alle de sa-
licheyt van sijn Godtheyt ende menscheyt inde
gedaente

ghedaente bande Hostie des Sacraments sijn seluen te gheuen / aen alle die met deuotie inde Misse waren / ter eerē van sijn soetste Moeder met begeerten van haer op den seestdagh des Hemelbaerts deuotelijc te dienē: op datse dooz het leuen bande Goddelijcke cracht alle soetelijc aengelocyt zijnde / ende soetelijc vermaecht / souden versterct wordē in hunnē goeden wille / gelijc yemandt nu vermaect zijnde wordt versterct dooz een spijse die met bescheyden specerijen en sausen gecooct is. Maer so het Conbēt na de Misse ginc na de insettinge ten Capittelle waerts / soo heeftse ghesien dat de Heere Jesus met een ontallicke menichre der Engelen quā na r Conuent / verwachtende de vergaderinge met een groote blyschap / het welck sy seer verwonderende / seyde tot den Heere: Waerom o mijnē liefsten Heere comt ghy tot dit Capittel met sulcken inweerdicheyt ende menichre der Engelen / daer wy nochtans geen sonderlinge deuotie toe en hebben / gelijc wy gehad hebben inde Wigilie vā h heylighste geboorte en menscwordinge? De Heere antwoorde: Ic bē daerom gecomen gelijc eenē Vader des huysgesins sijn gasten die hy genoyt heeft vziendelijc wilcom heet. Maer hebē ter eerbiedinge vā mijn soetste Moeder / tot vercondinge vanden seestdagh van hare hooge Hemelbaert / sal ick dooz een sonderlinge liefde ontfangen alle die desen seestdagh deuotelijc willen vieren. En daerenbouen sal ick dooz de autoziteyt van mijn Godtheyt absolueren / alle die met ootmoedicheyt ende deuotie belijden de onachtsaemhedē diese tegen hūn Orden gedaen hebben. Ende de Heere heeft daer noch by geboecht / op dier voegen ben ic int Capittel met **D. L.** in alle seestdagen /

Vat dat Christus vveret in de Misse ouer die deuotelic inde Misse zijn. de cracht van die vverckin ghe. Christus comt met de Engelen tot de deuote vergadering der menschen.

Vat dat Christus daer in doet.

Het is profijtelic de seestdage te vieren, ende sijn onachtsaemheyt te bekēnē

Christus
is inde
Capittele
De H.
Macchtis
daeghs te
voren haer
hemel-
uaert heel
verslondē
geveeft
in Godt.
De H. Ma-
ria is ten
dry uren
s'nachts
opgeno-
men ghe-
veeft en
met Godt
veree-
nicht.
De Psal-
men vāde
H Kerck
sijn Godt
aengenaē
en soede
Heyligē.

Noteert
hier ende
int ver-
volgh dē
invloed
Godts.

dagen/en daer-en-bouen al dat ghy daer doet/
dat ontfange ic op die maniere/gelijck ick ber-
toont hebbe inde Vigilie van Kersnisse. Hier
na soose haer sonderlinge deuotelyck hadde ter
Nouen tijdt/wanneer na ons ordinantie den
feestdagh van v hemels -vaert begint / heeft se
verstaen door de verlichtnisse Godts / dat de
salighste Maeght Maria daeghs te voren haer
opnemingē ontrent den Nouen tijt so heel ber-
slonden is geweest in Godt/dat alle menschen
wtgedaen zynde/nu int boozspel vande hemel-
sche wellustigheden door den Gheest Godts int
leuen gehouden werdt tot die genoechlijcke ure
toe/alffe ontrent de derde ure des nachts te ge-
moete is gegaen den Heere die tot haer quam/
ende dat met die meeste blijschap / soose nu be-
reydt was gemaect opt volcomelijcke met alle
soorten van deughden niet hebbende dat haer
gemoet berispte / ende soo als bliegende in sijn
armen eenen geest met hem gheworden zijnde/
is gegaen int veruogen van alle de saligheden
van sijn Godtheit. Maer so onder de Desyeren
de Psalmen gesongen werden / scheen de Heere
alle de dingen waer door hy inde Psalmen ber-
heuen wordt in sijn Goddelijc herte te trecken/
ende van sijn herte te stieren tot de H. Maeght
als een gedruys des waters/dat gheweldelijck
ouertloopt : waer door de doorluchtige maegh-
delijcke Moeder soo veel inbloedingen ontfan-
ghen heeft alffe weerdigheden was besittende
der verdiensten. Ende soomen sanc de Antiph.
Totā pulchra es, &c. Dese vallende inde omhel-
singē des Heeren / bede haer beste om alle dese
woorden soetelijc te doen clincken door het in-
strument vānt herte des Heeren/tot gedachte-
nisse van die soetste feest bewijgingē/waer door
geloof

yeloost woort dat de Sone vandē alderhoogh-
 sten met dierghelike woorden seest betwisen
 heeft aen sijn alderheyligste Moeder. En siet
 dooz sulcken deuotie het gedruys van dat God-
 delijck herte crachtelijck ouerbloepende/ is soo
 grootdadelijc ingestort gewordē inde siele van
 de Maeght/ dat dooz het groot geweld den in-
 bloedt scheen achterwaerts te springhen al oft
 lichamelijcke sterren geweest hadden die won-
 derlijck bloncken: De welcke de Coninghinne
 der Hemelen tontom omcingelende/ haer dooz
 een ontwtsprekelijcke scapheyt vertierēde ver-
 heught maecten. Sommighe schenen dooz de
 menighe op de aerde te ballen / de welcke alle
 de Heyligen opzapende ende die booz den Heere
 met blijdschap presenterende werden dooz ver-
 wonderinge der seluer op een ontwtsprekelijcke
 maniere verheught. Waer dooz beduydt woort/
 dat alle de Heyligen vande ouerbloedicheyt der
 weerdicheden ende verdiensten vande salighe
 Maeght ouerbloedelijc blij/schap/ glorie/ ende
 onepudelijcke salicheyt scheppen. En so alle de
 H. Engelen hen voegende inde tubileringe des
 verheugens/ met de deuotie van die vande ver-
 gaderinge r/samen met een boys songen soete-
 lijc het Resp. Quæ est ista, &c. het welc voleynt
 zijnde/ heeft de Sone Godts in eenen hooghen
 toon begost dē veers: ista est speciosa, &c. Wijs
 Goddelijc herte de vinger vaden H. Geest sche-
 re beweghen om te louen en gloriens te maken
 de ghebenedijde Maeghdelijcke moeder vanden
 alle schepselen. Onder den Hymno: Quem terra
 pontus, &c. de saligste Maeght als wtbloep-
 ende van wellusticheyt/ scheen niet låger haer
 te connen houwen / ende dus heeft sy haer be-
 geuen op de vofte van haren liefften Sone/ rñ
 a's

De oner-
 vloedichz
 vande ver-
 dienften
 en glorie
 van Maria
 die vort
 ouerghe-
 stort tot
 alle de
 Heyligen
 De Eng-
 len met
 Christo
 louen de
 H. Maegt
 laet de
 ketters
 hen scha-
 men van
 hun blas-
 phemeu-
 sche hoo-
 uerdichz

Hoe aen
genaem
dat aen de
moeder
Godts is
de deuotie
der geloo-
uigher.
De maegt
bidt voor
de Kercke
sy verlicht
die haer
denotelijc
aenroepē

als inde iubileringe bande hemelsche iustiche-
den/ heeft sy gerust tot den beer's toe. O gloriosa
Domina, aldoen ghelijck oft sy door de deuotie
bande geloouige hadde versocht gewordē/ haer
opheffende heeft se aen hen allen ghegheuen de
handt van haer minnelijck bystandt en moe-
derlijcke vertroostinghe. Maer aen den beer's
Deo Patri, &c. opstaende scheense dymael te
nijgen met de meeste eerbiedinge/ ter eeren/ en
ter glozie bande altijt eertweerdige Dymbuldic-
hept. Ende so is sy gebleuen tot den Magnificat
toe biddende booz de Kercke. Maer onder de
Antiph. Virgo prudentissima, heeft se nedergela-
ten een hemelsch licht tot alle die haer deuote-
lijck aenriepen.

Op eenen anderē tijdt ooc op den feestdagh
van haer glozieuse Hemelbaert. Als dese nau-
welijcs door swacheyt der crachten ghebrocht
roste worden tot de plaetse vant gebet daerse de
Mettēnen soude hoorē/ ende aldaer vermoep
sat. Ten lesten heeft dien daer opstaet inden
oosten haer besocht de Heere/ door het ingewac
van syn bermherticheyt. Ende het dochte haer
int feste Resp. dat se was inden Geest op de ghe-
noechlijcke feest daer de maeghdelijcke Moeder
betalende den schult des vleesch/ clam op-
waerts naer hemelric. Van het booz. Resp. af
te weten: vā Super salurem, &c. tot den Te Deu
laudamus toe en weter niet gesongē daerse niet
een sonderlinge verstandt van een wonderlijc
verheugen in en ontsinck/ waer van ick onder
bele weynige hier wtleggen sal / soo verre men
dat tot het wterlijc verstandt brengen can. Het
scheen dat alle de vergaderinge der Engelen en
der Apostelen songen dat Resp. Super salurem,
&c. als gheluck biedende haer Vrouwē booz de
son

ſonderlinghe pꝛivilegien van haer weerdiche-
den. Ende als daer-en-tuſſchen de glorieuſe
Maeght door een ontweerdeſtliche ſoerticheydt
getrocke zijnde / als gaende tot het clooſter des
bleeſch ontfangen werdt inde ſoerſte omhel-
ghen van haren Sone. by den minnelgckſten
Jefus / den Vader det wiefen aennemende de
perſoone van de Kercke ſijn bevinde bruydt en
haer armoede (die ſoo diep in ſijn herte ſtaet
gehecht) als willende die hemel aen ſijn Moeder
heeft in haer perſoone voort gebrocht dat
ſeuenſte Keſp. te weten: Sancta Deo delicta, &c.
Daer na ſoofe als ghereeſchap maecte om
voorts te gaen / de Sone die niet een teere liefde
tot ſijn Moeder betweeght was ſcheen haer voer
noch niet meer lof te vervolgen. Waer ouer by
haer gegroet heeft door het 8. Keſp. Salve Maria,
waer op vervolgens de vergaderinge der Hey-
ligen by gebodeghet heeft / Salve pia mater Chri-
ſtianorum, &c. Daer na voort gaende Jefus
inde perſoone van ſijn bruydt de Kercke / heeft
daer by geboeght met luyde ſtemme: Virgo ſo-
lamen deſolatorum. Hier na als de ſaltghe
Maeght niet een ontweerdeſtliche danſen ſcheen
inden hemel te gaen met den leyſon: Audite me
diuini fructus, ſoo ſcheen alle het hemelſch hof
door de nieuwichheit van ſulcken blijſchap ſoo
betoert te worden dat het niet gheen menſche-
lijke tonge ſoude hebben connen wtgheleyde
worden. Sy ſcheen te come in een veſt dat was
van onbegripelike luſticheyt / het welck vol
was van alderhande bloſſen. Waerom als
geſongen mede dat heeſken: Et frondente in
gloriam, alle de bloſſen om te ontfangē haer
ſonderlinge Coninginne / ſchenen tot elck van
hun bladeren te geuen een luſticheyt des blin-

Christus
als Sone
verheft
ſijn moe-
der met
veel lofs:

Een onlo-
meinghe
vande he-
melſche
vrolijckz

iche
riofa
uorie
haer
en de
moed
veers
ael te
/ en
ldic
ificae
r de
gela
uote
agb
nau
ocht
se de
oept
den
wat
jaer
ghe
hoe
op
af
Deu
nter
like
der
nen
het
en
em
2 de
on

liens/ en een soeticheyt vanden soetsten smaect/
 ende daer en bouen een gheluydt van een hel-
 der gheclanck / al oft het aetsort van alle de
 werelbt en het aldersoetste liebek hadde wil-
 len singen. Waer van de h. Maeght als dooz
 de onbergelyckelike hare salicheyt verheugt
 zynde/ en met Godt haer verblidende/ sanc/
 Gaudes gaudēbo in Domino &c. Daer na Godt
 den Vader als versoent inde geheele volmaect
 heyt van sulcken schoone Maeght/ heeft alle de
 strydende Kercke gebenedygt dooz de oter bloe-
 dicheyt des soetichepts/ seggende: Nō vocaberis
 amplius derelieta, &c. Daer na is alle den heyl
 Choor/ der Engelen wtgebozzen inden lof der
 Maeghdelycke Moeder hooghe intonerende
 Sexaginta sunt Reginæ, &c. te kennen gherende
 dat de Maeghdelycke Moeder was verheuen
 bouen haet Orden. Hier by soo heeft geboeght
 den Choor der Heyligen: Et octoginta concubi-
 næ, roepende dat de Maeghdelycke Moeder
 oock bouen haerlieden was ghepuzzelgeleert.
 Daer na songen alle hey de Choozen/ te wett
 der Engelen/ ende der Heylighen/ inde persoo-
 ne vande strydende Kercke/ Et adolescentularū
 non erat numerus, daer dooz oock de Moeder
 Godts/ gelyck dat recht is bouen hen verhes-
 sende. Daer na heeft den h. Geest den vertroo-
 ster met een soet geluydt daer onder geboeght:
 Vna est columba mea, al oft hy hadde willen
 segghen: Dese alleen hebbe ick ghetonden my
 alderbest gelyckende/ inde welke ick soetelyck
 hebbe connen rusten. Daer by heeft de Son
 Godts gheboeght: Perfecta mea, &c. al oft hy
 hadde willen seggen/ alle dat ic soo inde Godt-
 heyt als inde menscheydt ghewenscht hebbe te
 vinden/ dat heb ick opt volmaecte in haer ge-
 uonden

monden/waer onder Godt de Vader voeghde:
 Vna est Marii suae electa, &c. als dooz de ouer-
 bloedicheyt der liefde willende swygen/ dat hy
 in haer gheuoelde. Dat allez wylde hy wtzuc-
 ken dat sy was de wtuercozen van haer Maer-
 der de Kercke. Daer na als alle het hemelsch
 Hof haer lof verhepde met Salve nobills, werdt
 se gestelt met bequame eertweerdicheyt op den
 thoon der glorien aen de rechter handt haers
 Soons. En daer na alle de inwoonders des
 hemels vooz den thoon van haer ryck t'sa-
 men vergadert zynde dooz de ouerbloedicheyt
 hāde goebertiereste ionste/ verheffende de loffe-
 lycke handelinge van haer leuen / songen met
 een onwtsprekelycke inblytatie het Resp. Beata
 es virgo Maria. Waer by de heele Synbuldic-
 heyt voeghde den beers Aue Maria, daer mede
 hern tenwende de soeticheydt vande Engelsche
 groete/die een het salighste begintfel is geweest
 van alle de salicheydt. Waer by de Choor der
 Heylighen voeghde: Ecce exaltata es, haer bid-
 deade datse vooz de stryde Kercke soude bid-
 den. Na dese dingen Godt de Vader genoechte
 hebbende/ om haer noch met wtgelesender lof
 te verheffen / in wiens gedaente hy syn welbe-
 hagen hadde / sanct op huyde het Resp. Aue
 speciosa, waer onder de Sone voeghde: Suna-
 mitis secundam cor summi Regis. Ende den H.
 Gheest dede daer toe: Aue mater Maria, en daer
 by quam den Soon/ ende seyde: Spiritu Sancto
 rekte, doen volghde daer op alle de vergaderin-
 ghen der Heylighen: Tu olim Ma. sor. Aegypt. daer
 op quam dat vande Choorzen der Engelen. Tu
 Theo. desperat, &c. Daer op alle de Heylighen
 t'samen inde persoone vande stryde Kercke
 dan knien byggende/songen: O Sancta; celsa.

Alle dat
 hemelsch
 Hof loofte
 de H.
 Maegke.

1877 254
 1877 254
 1877 254
 1877 254
 1877 254
 1877 254



¶ Het III. Boeck vanden Invloet des

¶ Na dese dingen int 12. Resp. Quæ est ista. de hee-
le Dybuldicheyt wchortelende int die afgron-
dige ouerwiltloepentheyt vande ior sighe voo-
lychert / sanc als dooz berwoderinge dat claer
wt / als aen een pegelyc te kennen gheuende de
berdiensien vande salige Maeght. Ten lesten
heefste verstaen dat de salige Maeght selue met
alle het hemelsch hof / en hen vooz haer salighe-
makinge sanc: Te Deum laudamus: tot gloze
vande altydt eertweerdighe Dybuldicheydt.
Mer vvar Dooz den eersten beers wert verheuen t' samen
eē deuotie de heele Dybuldicheyt. Dooz de tweede beers:
dat mē de Te xterum Patrem, wert sonderlinge Godt de
Te Deum Dader verheuen. Dooz den derde / Tibi omnes
laudamus Angeli, den Sone Godts. Dooz den vierden /
moet sin- Tibi Cherubini, den H. Geest. Ende soo heefste
ghen, verstaen dat dooz elc beers elc persoon verheuen
werdt / wtghesondert de seuen heersen. Tu Rex
Gloriæ Christe, &c. die sonderlinghe ghestert
werden tot Godt den Sone / hem louende vooz
elc een vande gheneychlycheden vande salighe
Maeght / dat sy die altydt dooz sijn hulpe had-
de gestiert tot den lof Godts / noch opt die had-
de laten byngen tot de verganchelyche dingen.
Maer dooz de verholgde beersen / Aeterna fac,
&c. soo werden wederom ouer ander elc vande
dzy persoonen gepresen. Dooz alle welke din-
ghen sulcken verstandt aen dese / te weten / S.
Geertruyt ghegeuen werdt / datter geenē beers
aen den Dader ghegeuen en werdt die hem soo
sonderlinge niet en diende dat het onmogelijc
scheen anders te verstaen. Diergelyckē pastent
al wat den Soon ende den H. Geest ghegeuen
werdt. Daer na soose tot haer seluen quam hi
dese ghenoechlyche feest / inde welke sy dooz
sulcke wonderlyche genoechte inden Geest ge-
weest

3rb
all
allem
3rb
H
3rb

Mer vvar
eē deuotie
dat mē de
Te Deum
laudamus
moet sin-
ghen.

we
fra
gin
lep
end
de
T
te
mel
tot
ge
lg
alle
rie
we
in
ke
sich
bet
ren
nen
lette
na
blou
hoe
ende
mo
tro
lych
elc
geno
van
open
blou
een
wate

weest was / heeftse oock haer lichaem soo ver-
ſtraept geuonden datse met sulcken ſnellicheyt
ginc booz die ontrent haer ſtonden om haer te
lepen datse geē gebzet altoos geboelt en heeft/
ende dese geſontheyt heeft geduert tot datse na
de *Miſſe* lichamelijcke spijsē ghenut hadde.

Dyſſen na desen tyt alſſe wederom ſieck
te bedde lagh / ende inde *H. Vigilie* vande *He-*
melhaert vande glozose *Maeght* haer ſinnen
tot deuotie wilde begenē / ſo heeftse inden *Geest*
geſien de *H. Maeght* als in eenen feer genoech-
lijcken hof vol met ſchoonder blommen van
alle veruen / die luſtigh gheplant was met wel-
riekende groenicheyt / ende ſy ſcheen nu inden
weerſten ſtrydt des leuē te zyn in een de ſilſte
inbileringe der ſoetſter beſchouwinge / de welt-
ke dooz de claerheyt van haer vriendelijcke aē-
ſicht ende minnelijcheyt van haer gelaet / wel
betoonde datse vol was vā grāten. Daer wa-
ren in die hof de ſchoonſte rooſen ſonder dooz-
nen / en de witſte ſelien ende welriekende vio-
letten / en alderhande blommen ſonder crijt.
Maer van ooc dat wonderlijc is om ſeggen / de
blommen hoefe verder vande *Maeght* waren
hoe datse ſchoonder ſchienen in gedaente / reuc /
ende cracht. Van welc elck beſonder de groot-
moedige *Maeght* den reuc tot haer treckende /
trock daer dooz in haer dooz een onweerde-
lijcke hemelſche begheerte alle de crachten van
elc blomme. En ooc dooz een onwſprekelijcke
genoechte wt aſemēde / die int Goddelijc herte
van haren lieſſten *Zone* (dat r'haerwaerts
open ſtondt) ſandt ſy de cracht vande booz-
blommen derwaerts. Daer werdt ooc geſien
een ontalliche menichte der *Engelē* die beſich
waren om ſulcke hare *Kepſerinne* te dienen /
pp 3 daerſe

daer se den aessen was scheppende vande reue
 der bloemmen / en sy loofden de Heere. Sy heeft
 daer ooc gesien S. Jan den Evangelist die de
 notelike bar ontrent het hoofte vande Maegh-
 delijcke Moeder / vanden welken de Moeder
 des Heeren scheen als eenen vadem die won-
 derlyc was tot haer in te trecke. Maer als dese
 in alle dese dingē seer verheught geweest was /
 so heeft se begost haer te verwonderen wat hier
 door beduydt werdt. Waer oort sy vande Hee-
 re geleert heeft: dat door den bouen vertoonden
 hof beduydt werde het lichaem vande onbe-
 smette Maeght / maer door de bloemmen ver-
 scheyden deughden / waer door de salighe
 Maeght bequamelyck verciert was. Door de
 roosen die verder van de andere schenen / ende
 fraeyer / en niet meerder eerweerdicheyt van
 de salige geesten geeert werden / de wercken der
 liefden / so tot Godt als tot haren nasten / inde
 welke hoese haer niet inerder pieter verbruydt
 heeft / hoese weerdiger bruychten daer door door
 Godt ghebruycht heeft. Maer door de liliē die
 stercker riecken ende aengener witticheyt
 besitten / werdt beteeckent de supnerheyt van
 hun heyligh leuen die de wtuercozen na ghe-
 volght hebben. Ende door dat de H. Maeght
 scheen als eenen vadem te trecke wt het herte
 van S. Jan wordt te kennen gegeuen dat de
 Maeghdelijcke Moeder een sonderlinge glorie
 ontfangen heeft van S. Jans wegen door alle
 het goet daerse te byper door sijn hulpe haer in
 heeft connen oeffenen in dit leuen. Ende alsoe
 vraghde wat profijt dat S. Jan van sulcken
 dingen hadde / heeft de Heere geantwoort: Maer
 soo veel trappen der liefde is mijn herte r'hem
 waerts soetelyc geneght / als sy behulpsicheit
 beroont

betont heeft tot de deughden van mijn Moeder dooz sijn sozghbuldicheyt. Dooz de persone daer na bande salige Maeght die in den hof scheen te zijn / heeftse verstaen dat beduyt wert de gloziose siele vade Maeght / de welke wonderlyc haer berheugende bande vruchten van elck van haer deughden / de welke sy als met een groote danckbaerheyt treckende van haer lichaem / die wederom dooz haer seluen in Godt wtgestort heeft. Ende dus scheense dien heelen dagh dooz te legghen inde iubileringhe tot de Metrenen toe : op welcken tijdt dese wederom opgetrocken zynde inde Geest onder het eerste Respon. heeft gesien de Moeder die bouen alle schepselen saligh is rustende op de borste van haren beminden Sone / inde selfste alderstilste ruste : aen de welke wederom de Soon wt sijn soetste herte met een ontweerdeerlycke genoechete inghestort heeft alle de vrucht der deughden die sy eerstgancs in hem ghestort hadde / toe danckbaerheyt die des te weerdiger is gheweest alsse in sijn Goddelijc herte eelder is geworden. Ende dese vruchte omcingelde haer inde ghe-daente der blommen / te weten : roosen en liliën der valleyen mit wtsprekelyck haer bercierende met de beionde iericht. Maer Godt den Vader scheen het eerste Resp. selue met den aldersoetsten sanc hooz te vzenge / seggende : Vidi speciosam, &c. als daer dooz aen de Hemelse in woonders te kenneu genende hoedanighe dat hysse op aertryck gekent hadde / te weten : Gen dupue sonder blecke dooz de onnooselheydt die op quam bande beerskens der wateren der be-geerten : in wiens cleeren / dat is : conuersatie was een al te ontweerdeerlycken reuc des heylighepts. Ende gelyck de dagen der Lenten soo

Beloonin
ge vaden
dienst die
S. Jan aen
de H.
Maeght
ghedaen
heeft.

de strijde
de ende
triumphe
rede Kerc
ke die heb
ben inde
Hymnen
ende Col
lecten een
accoort.

omringhelden haer de blommen der roosen en
 de lelien der balleyen/dat is: bescheyen deugh-
 den. Hier by voegende den H. Geest het tweede
 Respon. inde persoone vande H. Maeght haer
 heylighste handelings weerdicheydt int licht
 bzeigende/sanc soetelyc: Sicut cedrus, &c. Daer
 na alle de Heyligen betweeght zijnde dooz de in-
 geestinge van sulcken lof als dooz vermonde-
 ringe songen het derde Resp. Quae est ista, &c.
 Dooz elcke van dese woorden creegh dese crac-
 ke een sonderling verstandt. Maer ouermits
 de swackicheyt van crachten en coste sy dat al
 niet onthouwen/ende soo alle de Heyligen met
 een eertweerdighe Processie v'samen comende
 dooz den Maeghdelycken thronou v'ade gloriose
 Moeder / loofden haer met een het soetste ac-
 toort. Dooz het vierde Resp. Gaude Regina, &c.
 om dat sy was de machtige Coninginne/dooz
 de welcke haer nu scheen de claccheydt vant ee-
 wigh licht/die nu niet alles en was de Vrouwe
 vant aertrejt / maer terstondt soude vertoont
 wordē de Vrouwe vāt heimelyc/als die waer-
 schrelyck scheen de schoonste onder alle de
 Maeghden in alle fraeyheyt der deughden/en
 volcomenheyt der grātien / en die dooz de vol-
 licheyt van haer verinherichert te bate quam
 dooz haer moederlycke goedertierenheydt aen
 alle die in noot waren/ende datse hen was een
 vermeerderinghe vande eeuwige glorie. Maer
 mael sy niet haer verdiensten alle de verdienste
 der Heylighen vermeerdert. Alsdoen alle de
 Choozen der Engelen eertweerdelyc boozts co-
 mende songen met hulpe stemmen den veers:
 Fac nos latari, &c. Als dooz dese woorden haer
 bewegende tot de glorie van onthonden te zyn.
 Hier na songen alle de Heyligen Gloria Patri
 booz

door alle de gracie die aen dese Maeght is ghe-
 gont geweest/so na den licham als na der sie-
 len. Daer na alle de hemelsche inwoonders
 r'samen singende de vervolgende Antiph. ende
 Psalmen ter eeren Godts/ende der Maeghde-
 lijcke Moeder bevoorzsaecten een wonderlijck
 verstandt. Dus dan de edele Maeght ophef-
 fende onder het bysde Resp. met een de grootste
 danckbaerheydt inde iubilatje des lofs ende
 danckseggings/ sanck soetelijck dese woorden:
 Beatam me dicent omnes generationes, &c. En
 die heylighste siele die salighste is/ ontweerde-
 lijck bouen alle schepselen / ontbonden zijnde
 vanden bleesche reederijcke steunende onder
 de omhelsingen des Bruydegoms/op de armen
 van haren Zone/is verflonden geworden inde
 fonteyne van alle salighheit door een onbergh-
 lijckelijcke ouersalighste bereeninge/om nimmer
 meer daer wtgenomen te worden. Als doe
 het heel hemelsch hof wonderlijck verlicht zyn-
 de door de aengenaemste tegenwoordicheyt van
 sulcken wtneemende Coninginne/ en verheugt
 zijnde siende dat de siele vant Maeghdekē was
 omheest met de soete omhellinge des Conincs
 door sulcken gheimeynsaem bestaen/ende datse
 verheuen werdt bouen alle Choozen der En-
 gelen ende heyligen/ ende datse ghestelt werdt
 aldernaest de **H. Drybuldicheyt**/hoztelse wt al
 dan sende wonderlijck om haer geluc te bieden
 tot haren lof met het seste Resp. Super salutem,
 &c. Ende so is dit visioen voleyndt. Siet hoe
 blyckelijck ist doort behoortgaende met wat een
 goeder tierenheyt dat den minnelijcken Godt
 door sijn gauen der gracie die hy aen een doet/
 heel daer mede soect te helpen/als hy dese mael
 daer het visioen voleyndt heeft/ alwaer hy het

dzy iaren gheliden eerst begost hadde : op dat als ons eygen onachtsaemheyt ons sluyt den Geestelicken invloed der gracen / stende eenen lustigen hof ons gheopent / niet en souden achterlaten daer ommers eenighe blomkens der deuotien wt te plucken.

De Godt-
vruchtige
gepeysen
vande de-
wote sielē
tot de H.
Maria on-
der leyse-
nen der
Kercke.

Op eenen anderen tyt doek op den selffen Feestdach alse seer deuoot was inde Mettenē onderscheydende de dzy Nocturnos in dzy besonder deuotien / int eerste Nocturno soo vermaende sy de gloriose Maeght dooz elc woordt ende note de vertroostinghen diemen gheloofte datse int verwachten van haren saligheten wt gancē soo van haren Zone als oock banden heylighen ontfanghen heeft: waerom tot elck woordt / waer dooz soo dooz dese als dooz eenige bande geloouige inde heele werelddt. vermaent werdt de doozs. vertroostinghen / scheen de onbebleete Maeght als omringhelt te worden met blommen der roosen en leliken der valleyen. In het tweede Nocturno soo vermaende sy haer bande soetste wellusticheden diese genietten inden wganck van dese werelddt / tot het hemelsch palles seer teerlyc steunende op haren benden / dooz welke elck besonder scheen de doozlichtige Maeght verciert te worden met soo veel ciracts alse met woorden vermaent werdt van die wellusticheyt inde heele werelt. Maer inden derden Nocturno vermaende sy de Coniuginne der Hemelē / van die ontvryngheleijste ende alle menschen verstandt te bouen gaende glorie / waer dooz sy ontfangen is ghe worden inden inganc des rijcks / en verheuen is gheworden bouen alle weerdigheyt des hemels : tot welke elcke besonder woorden haer toe gediendt werden ontallighe schynselē / ende

oock

oock de soetste smaken gelijem intreckt dooz
 de welriechenhepdt van verscheyden reucken.
 Maet onder de Masse soose d'zingel lesende/
 Laudate Deū omnes gentes, &c. Dooz het eerste
 alle de heyligen bat/ datse de verdiensten van
 hun weerdigheden vooz haer souden aen den
 Heere offeren: op dat se daer dooz weerdelije be-
 reydte zynde soude mogen ten v. Sacramente
 gaen. En aen het tweede Laudate alsse weder-
 om badt de salige Maeght/ ende aen het derde
 den Heere Jesum. De h. Maeght soose aenge-
 roepen werdt/ opstaende heeft gestaen in de re-
 genwoordicheyt vande blinkende ende altijde
 stille Oypuldicheydt / vooz haer offerende de
 verdiensten van die behaeghlyckste weerdiche-
 den/ waer dooz sy inden dagh van haer opne-
 minge bereydt is gheweest bouen de mensche-
 lijcke/ta oock Engelsche weerdicheyt/ en hem
 oopt volcomenste behaeght heeft. Ende soo met
 de meeste vrendelicheyt als haer plaetse ouer-
 geuende heeftse de siele gewenct/ seggende: Comt
 wtuercozen/ ende staet in mijn plaetse met alle
 de volmaectheyt der deughden/ waer mede ick
 het opsicht vande altijst eerweerdige Oypul-
 dicheyt tot my ghetrocken hebbe / op dat ghy
 ooc vooz so veel v. mogelijc is/ moecht behaegh-
 lijc zyn aen de h. Oypuldicheydt. Waer ouer
 sy verwondert zynde heeft gheseyt met groote
 neergebogentheyt. O Continginne der Hemelē
 en met wat verdiensten soude ic sulcs vermogē.
 Ende sy heeft geantwoordt: met d'z saken sulc
 ghy daer toe bequaem gemaect worden. Ten
 eerste dat ghy bidt dooz de onnooselste supuer-
 heydt/ waer dooz ick vooz den Sone Godts in
 mijn Lichaem een behaeghlycke wooninghe
 bereydt hebbe gesupuert te worden dooz mijn
 gebrs

Een ma-
 niere van
 een gebe-
 den tot
 de Heyli-
 ghen om
 bereyt te
 vvoorden
 ten H. Sa-
 cramente

De H. Ma-
 get Maria
 deylt geer-
 ne mede
 haer ver-
 diensten
 aen die
 haer aen-
 roepet.

Hoe dat
 vvy de
 Priuilegiē
 vande ver-
 diensten
 vā Maria
 mededeel-
 achtigh
 vvoorden.

gebet van alle sinette. Ten tweeden sult ghy
 bidden dooz de diepste gotmoedicheyt / dooz de
 welke ick verdient hebbe verheuen te worden
 bouen alle Choozen der Engelen en der Heplis-
 gen / dat alle v onachtsaemheden souden mo-
 gen vergeuen worden. Ten derde bidt dooz die
 onweerdeerlijcke liefde die my onberschepdelijc
 met Godt versaeint heeft / dat v soude gegeuen
 worden ouerbloedicheyt van verdiensten. Het
 welc soo dese deuotelijc te werck stelde / soo isse
 ter stont verheuen gheworden inden Geest tot
 de hooghe der glozien die haer soo melweerde-
 lijc dooz de verdiensten vande Keyserinne der
 Hemelen ghegont werdt. Ende alsse so in haer
 plaetse met de Priuilegien van haer verdienst
 soo eerlijc verscheen dooz den Heere / so heeft de
 Heere des maiestepts meer danmen soude con-
 nen seggen / sijn behagen in haer gehad / oock
 alle de Engelen ende Hepligen comende deden
 hun beste om haer reuererie te bewijsen. Daer
 na als die van het Conuent ter tafelen Godts
 gingen / soo stont die Coninginnus der glozien
 aen de rechter handt van die communicer-
 de / haer bedeckede met een deel van hare man-
 tel die met de blommen van hun gebede verciert
 was / seggende: Aensiet dese mijnen soetste So-
 ne dooz den dienst van mynder gedachtenisse.
 Dooz welke begeerte de Heere wonderlijc ver-
 soent zijnde vriendelijc hen smeekende heeft
 hysse met hun kinneken genomen / en dat duer-
 de tot dat hysse de H. Hostie ghegheuen hadde.
 Ende so dese oock communicerende het selfste
 Sacrament offerde den Heere tot eenen eelwi-
 gen lof / tot vermeerderinge vande blydschap /
 glorie / ende saligheyt van sijn salighste Moeder
 als willende vergelden de offerhande van haer
 ver-

De H.
 maecht
 die helpt-
 se goeder
 tierlic die
 haer eere.

verbienste/waer mede sy haer armoede hadde
 geholpen. De Heere Jesus als schenckende aē
 sijn soetste Moeder een giste/seyde: Siet Moē-
 der ic geue v het uwe wederom verdubbeleert/
 noch daerom en ontneeme ict aen dese niet/aen
 de welcke ghy v gewerdighde dit te gheuen ter
 liefden van mijnen naem. Maer als het Con-
 uent was wederō na de Processie inde Thooz-
 gecomen/eude sanck de Antiph. Ave Domina
 mundi Maria, &c, docht haer door den ouersoet-
 sten sanck der opperste Hemelsche heyzen/ dat
 den Hemel heel beroert werdt door eenen dans
 der nieuwer verheuginge/ende terstant is ver-
 openbaert geworzen de gloriose Maeght sta-
 de booz den autær aen de rechter handt van
 haren Sone ter Conuerten waerts/ in een wt-
 nemende glorie. Maer in dat woort: Ave ca-
 lorum Regina, alle de Heyligen hun knien booz
 haer buygende eerden haet opt bequaemste/
 als de Moeder van hunnē Heere. Maer onder
 dat woort: Ave virgo virginū, heeft de Maeght
 wtgereyrt met haer teere handt een de wilste
 lelle tot alle die daer teghenwoordigh waren/
 hen als lockende ende versterckende om naer
 te volgen het boozbeeldt van haer supierste
 Maeghdom. Alsinen sanck/ Per te venit redem-
 tio nostra, soo is alle het ingewardt van haer
 moederlycke goedertierenheyt soo beweeght
 geworzen / dat door die bouen-ouerbloedighe
 wellusticheden van die genoechte die sy in dat
 woort gheboelde (op dat ic dese ghelijckentse
 seggen magh) haer niet connende wederhontwē
 haer liet ballen door de wellustige soeticheyt op
 de borste van haren Sone. Daer na met die
 woorden: Pro nobis rogamus rogata, hattē den
 hals van haren Sone met verscheyden vrien-
 delijc

Het ont-
 fangen vā
 het H. Sa-
 crame-nt
 comt noc
 te staēt of
 vermeer-
 deringhe
 vande glo-
 rie ende
 blijfchap
 der Hey-
 lighen.

Hoe aen-
 genaē dat
 de Leyse-
 nen vā de
 Kercke aē
 de Heyli-
 gen sijn.
 De voor-
 sprake vā
 Maria.

delijcheden den Coninck der Coninghen / den
 Heere minnelijckheyt bewijfende / verdoonde
 hem met wencken elck sustet besondet vooz elc
 biddende. Alsmē begost de Mariphy. Hodie beara
 De bene- virgo, soo isse gesien geweest omringelt met een
 dictie van de H. groote glozie inde soete omhelsinghe van haer
 Macghe Sone / datse dygenomen wert na den hemel/
 Maria. haer volghende ende met iubilante feest bewij-
 sende alle de Oorden des hemels. Ende alse
 Hoe dat- soo inde hemelsche glozie verheuen werdt / ne-
 men de mende de rechter handt van haer Sone / daer
 daer van mede heeftse gebenedijdt alle de vergaderinge.
 dese bene- Dooz welke benedictie scheen op elcken per-
 dictie sal soou de gedaente van een guldt Cruys te han-
 verrijgē. gen met eenen groen rietm. Waer dooz sy ver-
 staen heeft dat elck van hun soude moghen
 bruchtbaerlyc vercrijgen de daer van die bene-
 dictie met een groepende geloof en betrouwen
 tot de Moeder des verm herticheyds.

Op den Feestdagh van S. Bernaert, hoe dat wy de
 verdiensten der Heylighen onse maken, ende
 vande rechtveerdigste vergeldinge Gods.

D A T L. C A P I T T E L.

ALs dese daeghs te bozen den feestdagh van
 S. Bernaert onder de Misse ouerdachte de
 verdiensten vanden heylighste Vader (tot den
 welcke sy een sonderlinge deuotie hadde / ouer-
 midts het Privilegie van syn hontchbloupende
 S. Bernaert moorden / so heeft hem den deuootsten Abt aen
 honich haer veropenbaert / ontcleedt zynde eerweerde
 vloeyde. lye met een ontwisprekelycke glozie. Ende om
 soo te seggen met een hemelsch rraet so dat om
 hem te beschouwen sijn cleedt blyckelijck ver-
 toont werdt / wonderlyc te zyn van dyz verue /
 want daer glinsterden in der lelien witticheyt
 vande

bande supuerste onbelectheyt/ vā sijn maegh-
 delijche onnooselheyt/ met de violette claerheyt
 van sijn heylige religieusheyt/ ende volmaect
 leuen/ ende daer by noch de roose rootbertwic-
 heyt vā sijn vierichste liesde. Welcke dyp schoo-
 ste beruen/ inde siele van sulcken Vader spel-
 de/ verdoersaecten aen alle de heylighen een de
 drolijste genoechlijcheyt. Sijn heylighste boest
 oock sijnen hals en handen die schenen eerlijc
 becleedt te sijn met sommige gouwe platen die
 met roode costellicke gesteentē die wonderlijc-
 ken luster hadden/ bloncken dooz de platen/
 werdt beduyt meest de fraepheyt van sijn pro-
 fiteellicke leere/ de welcke hy althit in sijn herte
 ouerleggende dooz den dienst van sijn kele met
 sijnen heylighen mondt woorts ghebrocht heeft/
 ende met sijn heylige handt neerstelijc geschre-
 nen heeft tot salighepdt van alle die daer dooz
 willen verdoordert worden. Dooz de gesteenten
 werden beduyt de sententien die sonderlinghe
 betuyghden de liesde Godts. De selfste gesteent-
 en die schenen sommige de claerste stralen wt
 te worpen tot de binnenste verholentheyt van
 het herte Godts/ ende soo aen sijn Godtheyt te
 veroorsaken een sonderlinge ghenoechte. Maer
 de Heere tot sijn herte in hem treckende wt de
 herten van alle die inden hemel/ ende ooc der
 geente die op aertrijc sijn alle de voozderinghe
 ende deuotie die yemandt vande woorden ende
 schriften vanden boozs. Vader opt gheroekent
 heeft/ ende alle die dingen r samen oock met de
 stralen boozs. die dooz het citaet van S. Ber-
 naert in sijn herte ghesonden waren/ die heeft
 hy wederom tot hem inghestort/ de welcke sijn
 herte als dooz eenen vinger die een musijck-
 instrument raect/ ooc betweghende en met een die
 soetste

dryderley
 glorie en
 frayheyde
 van S. Ber-
 naert, de
 vritichz
 des maeg-
 doms, de
 violette
 verue der
 Religie.
 De root-
 vritichz
 der liefde

soetste genoechlijcheit doorzwingende gaue een
 dat genoechlijcste gelupdt van sijn deughden/
 en sonderlinge van sijn onnooselheyt en liefde.
 Hy droegh ooc op sijn hooft een blinkende croo-
 ne die glinsterde door een wonderlijcke schaer-
 keringe/waer in dat blonc alle het profijt/dat
 dien treffelijcken Vader gewenscht hadde met
 spreken ende schrijuen ter eeren Godts soude
 comen aen elcke mensche. Daer na begost dese
 huyt Christi S. Geertruyt te lesen twee hon-
 dert byfentwintich mael / Laudare Dominum
 omnes gentes, ter eeren vande dooz. Heyligen/
 danckende Godt door alle sijn deughden ende
 gratien die hem gegont waten/ doen begosten
 alle de dingē diese las op een maniere oft schil-
 dekens geweest hadden te bliucken in sijn clee-
 deren / inde welke schenen als ghegraneert te
 zijn alle sijn deughden besonder/waer door hy
 herinaert hadde geweest op aertrijck/ die oock
 sulcken wederglans gauen inde siele dā die dese
 dancsegginge door hem aende Heere ghedaen
 hadde. Maer alse haer denotelijcker hadde op
 sijnen dagh onder de Masse die t' sijnder eeren
 gesongen werdt/biddende sonderlinge door die
 haer beuolen waten/ ende oock door sommige
 andere die sonderlinge deuotie tot S. Bernaert
 hadden (hoe wel datse hen in haer gebede niet
 beuolen en hadden) heeftse wederom ghesien
 dien eertweerdigen Vader/ blinkende inde he-
 melliche glorie/van wiens borst-ciraet quā een
 wonderlijcke claccheyt tot de borsten der geen-
 te/die door sijn verdiensten ende doozsprake be-
 geerdē te vercrijgen een vierige liefde tot Godt.
 Hy dructe door die borste van elck de gedaente
 van een bagge/van een wonderlijc wert/waer
 in dat blesse alle de oeffeninge vāde Goddelijcke
 • liefdes

Hoe dat
 men Godt
 moet dāc-
 ken voor
 de gratie
 die hy de
 Heyligen
 ghegont
 heeft.
 Door dese
 danck-
 segginge
 wordt de
 glorie der
 Heyligen
 vermeer-
 dert.
 De glorie
 die geeft
 hare vve-
 derschijn
 inde siele
 die de dāc-
 segginge
 doet.

liefde/waer dooz den H. Bernardus opt gear-
 bepdt hadde op aertrijck/ al oft sy oock sulcks
 gedaen hadden als hy. Het welck dese seer ver-
 wonderende / heeft gheseyt tot den Heylighen:
 Wat salicheyt hebben doozluchtige Vader dese
 persoonen/ daer dooz datse met v verdiensten
 schynen verciert: als sy nochtans sulcke dingē
 niet ghedaen en hebben? Waer op hy: Is de
 Maeght schoonder die haet eygen cleederē aen
 heeft/ als die eens anders cleederen aen heeft/
 alse al euen fraey zyn van een werck: soo oock
 de deughden der Heylighen worden dooz de de-
 uotie der geloouigen/ als sy Godt dooz die louē
 niet sulcken affectie tot hen gestiert / soo dat sy
 daer dooz eewelijck hen sullen verblyden/ ende
 op een maniere van segghen glorzieren in hui-
 vuchten. De voorsz. baggen schenen oock met
 verschepden claerheyt ende schackiersel ghees-
 mailleert te zyn na het wenschē/ deuotie/ ende
 kennisse/ waer dooz elc meer oft min arbeyde /
 om de liefde Godts te gewinuen. Ende baggen
 oock der gener die dese brynt Christi niet oot-
 moedige woorden gebedē hadde om datse dooz
 hen soude bidden/ blonck dat selfste hun gebet
 claerder tot vermeerderingē des tieraets/ ende
 hoe wel dat de baggen van sommighe andere
 die meer de liefde Godts begheerden claerdet
 schenen / soo wast nochtans datse dat traet
 niet en hadden/ waer dooz werdt beduyt/ dat
 een mensche soo cleyne were niet en doet niet
 goede meyningē/ waer van hy geen sonderlin-
 ge hoorderinge en geniet/ ende ooc niet en isser
 soo cleyne dat hy versupint / oft hy en crijght
 daer dooz verminderinghe van verdiensten.

De H.
 deyle hen
 verdien-
 ste te vol-
 len mede
 aē die tot
 hem de-
 uoot zijt.

De mede-
 deylinghe
 der glorie
 die vvaft
 na elcks
 deuotie.
 Hoe pro-
 fytelijck
 het is eēs
 anders ge-
 bette be-
 gheeren.

DAT LI. CAPITTEL.

De eere
en glorie
vā S. Au-
gustijn.

Alste op den voorsz. frestdagh ghedachtigh
zijnde den doozluchtrigen Bisschop S. Au-
gustijn (tot den welcken sy van ioncs af hadde
affectie ghedragen / Godt danckte vooz alle de
weldaden die hem gegont waren / soo heeft den
seluen glorieusen Bisschop hem veropenbaert
aen haer by S. Bernaert / als hem gelijk inde
Hemelsche glorie / met den welcken hy niet en
was geweest ongelyc in blijkelycheyt vā sijn
H. conuersatie / als oock inde soete wtbloepent-
heyt van sijn salighe leere / soo stont dan desen
Godtweerdigen Bisschop vooz den thsoon vā
de Goddelijcke maie stept / wonderlijc verciert
met de glorie vande Hemelsche strapheydt. Wt-
stierende ooc gelijc S. Bernaert wt het binnē-
ste van sijn herte vierdzaghende stralen tot het
binnenste van het Goddelijc herte / waer dooz
te kennen werdt gegeven sijn vierige welspre-
kentheyt / waer mede hy sonderlinge de herren
der menschē was onstekēde inde liefde Godts /
ende hyspreyde wt sijnen mondt als sommige
stralen der sonnen die hen verspreyden ouer de
breede des Hemels / beteeckenende de ouerbloc-
dicheyt van sijn H. leere / die hy soo wijt vers-
preyt heeft ouer de breede van alle de Kercke.
Daer schenē ouer de stralen als boogh-span-
ningen van wonderlijcke claerheydt van een
nien licht / die de beschouwers wonderlijc aen-
lockende verheughden. In welck ghenoech-
lyck viftoen als dese seer verwondert was /
soo heeft haer S. Bernaert geleert dat de stra-
len vande wtspzake des heylighsten Bisschop
S. Au

S. Augustijn bloncken tot verheuglinge dooz
 booghs-gewijs ghestichtinghe/om dat hy den
 onbergelyckelijken Doctoor in alle sijn seges-
 len ende schriften opt volcomenste dooz hadde
 te berheffen het Catholijc geloouie/ als de gene
 ter eeten des heeren (die hem na veel omkeere
 der dolingen dooz sijn genade getrocken hadde
 tot het opperste licht des waerheydts) alle de
 menschen besorghde te trecken banden wegh
 der dwalinge ende onwetentheyt/ ende te too-
 nen den wegh van het saligh ghelouue. Doer
 seyde se tot den salighen Bernadus/ en hebby
 ghy sulcks oock niet gesocht heylige vader in
 alle uwe schriften? Ic wert gedreue antwoorde
 de S. Bernaert in alle mijn werken/woorde/
 ende schriften/alleenlyc dooz het gewelt vande
 Goddelijcke liefde/maer desen doozlichtighen
 Doctoor werdt ghedreuen dooz de cracht der
 liefden Godts/ende daer by oock dooz de etua-
 rencheyt van sijn eyghen ellendicheyt/ tot het
 profijt van sijnen naesten. Ende als de Heere
 alle het profijt des geloofs/vertrouwinghe/ghel-
 leertheys/verlichtinge der liefden/dat dooz de
 leere van S. Augustijn gegroeyt was/wt alle
 de herten van die inden Heemel / en op aertrijc
 waren getrocke hadde in sijn Goddelijc herte/
 ende dooz de bereeninge niet sijn herte/dat edel
 geinaect zijnde wederom in S. Augustijns herte
 storte/dien soeten inbloedt sijn siele tot het bin-
 nenste merck toe doozdringhende/ende soe sijn
 herte als een lieke dindraepende/ heeft een de
 soetste melodie veroorzaeckt dooz Godt. Ende
 gelijc int herte vanden H. Abt S. Bernaert als
 der soetste geelonckē hadde de onnooselheyt des
 Maeghdoms niet de soete liefde Godts : soe
 clouc ooc int herte vanden heylighsten Prelaet

Onder-
 scheyde
 vā de ver-
 dienften
 vā S. Ber-
 naert en
 S. Augu-
 stijn.

Zien in
 vloedt vā
 Hemel-
 sche
 vrechde

Q q z S. Abt

S. Augustijn met soeter melodie der amourensse penitentie met de viericheyt bande brandende liefde Godts. Want in beyde hun herten clonc sulcken melodie des soetichets dat het qualijck te onderscheyden was/welc van beyden den Ghrest bande toehoorders meest vermaecte. Doen seyde S. Bernaert tot haer/ dit is het ghesanck/ waer van dat de Schrifstuere spreekt/ seggende : Omnis illa Deo sacrata & dilecta ciuitas plena modulamine in laud. &c. Wāt het herte van elc bande Heylighen singht gheuerlijc den Heere soetlydendē lof na het onderscheydt van hun beughden.

Vande groote glorie der ghener, die hen heel besteden tot den lof Godts ende salicheydt der sielen, na het exempel van S. Augustijn, S. Dominicus, ende S. Franciscus, &c.

D A T L I I. C A P I T T E L.

De glorie
van S. Au-
gustijn.

So dan op den feestdagh banden glorieuse Bisshop S. Augustijn/alsmen inde besperen sanck het Resp. Vulnerauerat charitas, soo heeft hem den doozlichtigen Prelaet veropenbaert/ staende in een groote glorie / en als met beyde sijn handen sijn herte (dat dicwils met de liefde Godts doozwont was geweest) open doede/ heeft dat aen den Heere ghepresenteert tot sijnen lof / inde ghedaente van een de schoonste roose/ de welsche dooz den wonderlijcken reuck van haer welriekentheyt onwtsprekelijc alle de inwoonders des Hemels vermaecte. Maect dese den eertweerdigen Vader deuotelijc groetende/ bat booz alle die haer beuolen waren/ en doock booz die een sonderlinge deuotie tot hem hadden. En hy scheen opt deuootste te bidden den Heere/ dat alle de herte der gener die dooz sijn

De goe-
dertieren
heydt der
Heyligen
tot de ge-
ne die tot
haer de-
goorzijn.

ſijn berdienſten begeerden te verrijgen bieric-
 heyt vande Goddelycke liefde/ op dier boeghen
 gelijck ſijn herte was bloeyende/ ſouden oock
 ewelijc groen zynde en bloeyende reuc geuen
 inde tegewoordicheyt vande Goddelijcke ma-
 ieſteyt / tot lof ende glozie vande blinckende en
 altyt eerweerdige Dybuldicheyt. Maer ſooſe
 na haer beſte onder de ſtettene haer tot de-
 uotie begaf/ begeerde ſy te weten met wat loon
 dat den Godtweerdigen Prelaet geloont wert/
 hoor dat hy (gelijc hy inde boecken van ſijn be-
 lijdeniſſe betuyght) ooc leuende inden lichame
 noyt verſaeyt en toſte worden / in te beemerckē
 de diepte van den Goddelijcken raedt/ouer de
 ſalicheyt vant menſchelijc geſlachte. Ende ter-
 ſtondt is haer verroont geworden den ſelfſten
 eerweerdighen Vader in een ontwtſprekelijcke
 glozie. Ende na dat van Eſaias / Lætitia ſem-
 piterna ſuper capita eorum, dat is/ een eewighe
 blijdſchap is ouer hun hoofden/ ſoo ſcheen bo-
 uen ſijn hooft eenen ſoo wonderlijcken bol/die
 ooc in hem ſeluen was ontwtſprekelijck / ghe-
 noechlijck/die door een ras ghewelt ſonder op-
 houden in hem ſeluen omrolde met verſchep-
 denheyt van hemelen en veruen/veroorſakēde
 elcken oogeblickē d'een na d'ander nieuwe
 verhengingen van gheestelijcke blijſchap aen
 den ſalighſten Prelaet/ ſoo dat alle ſijn ſinnen
 daer mede ſonderlinge luſtigh vermaecht wer-
 den / want ſijn geſicht dat werdt aenghelockt
 door de wonderlijcke claerheyt van ontallijc-
 ke ſterren die genoechlijck glinſterden/en door
 den omloop van dien bol ſouder ophouden
 verſpreydt werden. Ende daer door werdt ge-
 loont alle ſijn gepepſen/waer door hy ſijn ghe-
 noechte ghehadt hadde in Godt op aertrijck.

Een om-
 lōmering
 vā de vvel-
 luſtē van
 S. Auguſt.

Beloonia-
 ge vande
 H. gepep-
 ſen ends
 ſtuderea.

Sijn gehoer werdt oock ontwtsprekelyck ver-
 heught door de omloop vanden boel. Waer
 door werdt geloont sijn scherpsste verstandt dat
 hy op sijn werste beste ghestiert hadde tot de
 Goddelijcke dingen. Tot hem soo waerby ooc
 een leuentmakende welriekentheydt van een
 het soetste windekē / hem vergeldende door die
 begeerige genoechte / waer door hy hem heel tot
 Godt ghekeert hebbende / versmaeyt heeft alle
 vergaenckelijcke genoechte. Daer by werdt ooc
 het geheimelt sijns monds vermaect met eenē
 den soetsten smaek; om dat hy in sijn seluen
 Godt den Heere genoechte aenghedaen hadde
 die so seer sijn genoechten begeert te hebben in
 het herte der mensche / in het wele naert moort
 vanden Wyseman hy sijn wellusticheyt gheset
 heeft. Hy werdt ten lesten bespreydt door den
 menighbuldigen omloop vanden boel met eenē
 den aengenaemsten reghen / die alle sijn wesen
 gheheel verfraeyde door een soete vermakelijc-
 heyt / waer door gheloont werden alle de oeffe-
 ninghen van sijn lichaem / waer mede hy met
 alle sijn maght gezocht hadde inden lof ende
 liefde Gods / ende profijt vande Kercke / ghe-
 trouwelijc hem oeffenende met woorden ende
 schriften ende clare voorbeelden aller denghde.
 Ende in dese wonderlijcke verheuginghe van
 desen treffelijcken Vader werdt alle dat he-
 melsch hof soo rijc gemaect dat de ouerbloed-
 heyt van dese dingen alleen ghenoech secken te
 zyn door hen alle. Ende de Heere seyde tot dese
 siele: Siet hoe dat desen mijnen beuinden vrist
 blinkende is door een suetwitte supnerheyt /
 ende aengename ootmoedicheyt ende vierighe
 liefde. Waer op dese door verwonderinghe sey-
 de: O Heere hoe segdy dat desen is blinkende
 door

De ghe-
 meynscap
 der blij-
 schap en
 glorie der
 Heyligen

dooz een sneeu witte supuerhepdt / die hoe wel
 dat hy alle eerweerdighepdt verdient om sijn
 hepligh leuen: soo ist nochtans dat hy soo lan-
 gen tijdt gedooft heeft int ghelooue / waer-en-
 tusschen hy sonder twijfelen eenighe sinetten
 gecregen heeft? De Heere antwoorde: dat ick
 hem soo langen tijdt wt den wegh hebbe laten
 dolen is gheschiet op dat na maniere van spre-
 ken in hem soude luster hebben mijn Godde-
 lijcke bestieringe / waer dooz ic soo lijdsaelijc
 ende barmhertelijc hebbe verwacht sijn wi ge-
 stelde bekeeringe. Ende daer hy ooc mijn goe-
 dertieren barmhertichepdt: waer dooz ic hem so
 melweerdelijc wederom geseepen hebbe / ende
 mijn goedertierenhepdt / waer dooz ic hem sou-
 der sijn verdiensten soo wtneemende met gratie
 boozcomen hebbe. Als dese nu na dese woorden
 neerstelijck beschouwende was het cieraet van
 desen hoogen Prelaet / soo verroonde aen haer
 in sijn cleederē een cristallijne puerhepdt / onder
 de welcke dese dyp / te weten: supuerhepdt / oot-
 moedichepdt ende liefde / als van verscheyden
 beruen bedeckt waren met een wonderlijcke
 genoechlijchepdt / ghelijc het gont schijnt dooz
 cristael. Doen seyde dese tot de Heere: En heeft
 mijnen Heere uwen beminder den salighsten
 Bernaert niet gesocht soo seer hem te verheugē
 in v als desen deuootsten Augustijn? Wiens
 glorie ick lefent siende niet en hebbe connen
 bemerken dat hy met diergelijcke genoechten
 blylijck was? De Heere antwoorde: Mijnen
 wtuercozen Bernaert die heeft booz elck dat hy
 verdient heeft eenen bouenouerbloedigen loon
 ontfanghen / maer de cleynhepdt van v begryp-
 en laet v niet toe oock het minste vande glorie
 van mijn Hepligen te vollen dooz sien. Hoe veel

te min de glorie van soo grooten Heplighen.
 Des niet-te-min eenighsins de begeerte van b
 deuotie voldoende/ hebbe ic b verscheyden ver-
 diensten der Hepligē vertoont: op dat ghy daer
 in genoechte hebbende noch meerder soudt ons
 steken worden tot mijn liefde/ ende ooc op dat
 ghy blyckelijc sout onderbinden dat int hups
 van mijn Dader veel woonstedē zijn/ ende om
 dat ghy oock soudt verstaen wat het is/ t'gene
 tot lof van elc van mijn Hepligen gesept wort,
 Non est inuentus similis illi, qui conseruaret le-
 gem excelsi, dat is: Daer en is niemant sijns
 gelijc gevonden/ om de wet vandē alderhooch-
 sten te onderhouden. Want inder waerheyt
 daer en is niet eenen Hepligen soo den anderen
 in glorie ghelick/ oft hy en is eenighsins door
 eenige verdienste met dien angelijc. Mademael
 dā se yde sp/Heere Godt des waerhepts dat dese
 dingen soo zijn/ geweldicht b aen my onweerd-
 dighe yet te beropenbaren vande verdiensten
 vande teere Agnes en de glorieuse Catharina/
 welcke Maeghden isck van ioncs op beminde
 hebbe. het welck alse vercregen heeft/ ghelijck
 verhaelt is op haer scestdagen: so heeftse daer-
 en-bouen yet begeert te wesen vande verdien-
 sten vande Heplige Daders/ te weten: van S.
 Dominicus en S. franciscus/ die Capiteynē
 geweest waren vande twee Ordenē. Door wiēs
 beneerstigen de Kercke Godts wonderlijck op
 een nieu verbeterd is geworden. Soo zijn haer
 dan beropenbaert gheworden de twee vooz-
 eertweerdige Daders in een blinkende glorie
 niet ongelijc in verdiensten met den glorieusen
 Dader S. Benedictus / verciert met de lusting-
 heyt van bloepende roosen/ hebbende scepters
 van blinkende schoonheyt/ hoogt beneerstigen
 oock

Verschey-
denbz der
glorie in
de Heyli-
gen Gods

Verstaet
voor soo
veel den
loon be-
langt vā
hoof. Ca-
piteynē; te
zijn vāde
Ordenen.

doek bande geleertheyt/ dooz de welke ſy vol-
herdt haddē int preken ter eere Godts tot pro-
fijt bande ſielen/ ſoo ſcheen ende blonc in hen
de gelijefoornicheyt der verdienſten bande heyl-
ghſte Vaders S. Auguſtijn ende Bernaerd/
gelijc ſy in dit leuen de ghelijckeniffe van hun
deughden beneerſticht hadden na te volghen.
Dit onderſchept waſſer nochtās tuffchen hen-
lieden/ dat de verdienſten van S. franciſcus
meest berciert warē met een wjnemende oot-
moedicheyt / maer de verdienſten vanden glo-
riufen Vader Dominicus die bloncken meest
datſe dooz vierige begeerten berheuen werdē.
Alſſe onder de Miſſe met de meeste deuotie haer
tot Godt begaf/ ende tot de dingen die daer ge-
ſongen werden/ ende alſmen begoft de Sequen-
cia wederom berheuen zijnde inden Gheest/ iſſe
gebrocht geworden hooz den thoon des maie-
ſtrepts. Doen ſongen alle de heylighen ter ghe-
dachteniffe ende om de eerweerdicheyt wil van
alle de gheestelijcke welluſtricheden (dooz welc-
kers genietinghe ſy den doozleden nacht inde
beſchouwinge bande glozie van ſulcken weer-
digen Biſchop als S. Auguſtijn/ ende andere
hooz. berheugt getweest was) ſeer ſortelijc hooz
de ſiele van deſe Maeght/ die dit geſien heeft/ de
ſes eerſte heerſen bande Sequentia, te weten/
Interna feſti gaudia noſtra ſonat harmonia, ende
de ander bijf bernolghens/ van welcher elck
woozden deſe ſiele was genietēde een wonder-
lijc verſtant/ ende daer by genoechte/ ende als
den ſeften heerſ wt was / ſoo hebben alle de
heylighen geſwogen/ wenckende aen de ſiele/ dat
ſy wederom de ſes verholgende heerſen ſoude
ſingen t' hunder eere/ gelick ſy de eerſte heerſen
t' hunder eere geſongen hadden/ ende ſoo ſy ſoe-

Het ciraet
vā S. Frā-
ciscus des
ootmoe-
dicheyts.
De vieri-
ge begeer-
ten van S.
Domini-
cus.

lijcs intonerende na haer ghetwoonte dooz dat soetste orgel van het herte van Iesus Christus hief op tot lof van het hemels Jerusaleim/seggende: Beata illa Patria, ende de vijf beerssen daer na verbolgens: dooz welkens elchs woorden schenen in alle de Heplighen ontwsprekelycke blyschappē wederom vernient te worden. Dit gedaen zijnde/ de Heere Iesus haer soetelijcks seest bewysende sanc soetelyc dese twee beerssen/ te weten: Hoc in hac valle misera, ende quo mūdi post exilia, &c. Ende ondēt dese dinghen als renen goedertieren Meester / ia als eenen den goedertierenste Vader/ soo onderrechte hy sijn dochter/ hoe datse lettende op den Goddelijckē dienst in dese werelct de ewige blyschap soude verdienen. Daer na alle de Choozen der Engelen/ presenterende alle de belosten vande Kercke songhen t'samen: Harum laudum præconia, met welke lof-segginge hen voegende alle de andere Heplighen ter glozen Godts gauen lof aen sulcken grooten Prelaet met iubilatīe / de ander beerssen daer hy voeghende. Daer-entusschen den Heplighsten Vader Augustinus doozstralēde met ontwsprekelycke/ia ontweerdeerlijcke lichten der Hemelseher glozen den heelen omhanc der Hemelen / maeckte dien verheught met nieuwe welkusticheden der blyschappen. Ende dooz sijn gebet aē de leste twee beerssen/te weten: Cuius sequens vestigium, &c. heeft de Heere gegeuen een milde benedictie: op dat sijn woorden de daer souden becomen ouer alle die den voorsz. nu dickwils ghesoenden Bisschop met deuoten lof bieren.

Alsmen
dickwils
deuotelic
indē diēst
Godts is
maghmē
in dit leuē
de ewi-
ghe blyd-
schap ver-
diēnen.

Vanden

Vanden Feestdagh vande geboorte, vande glori-
euse Maeght ende deuote oeffeningen t haer-
waerts, ende vanden grooren onderstant voor
alle die haer aenroepen, ende hoe aenghenaem
dat het Godt is als wy sijn Moeder eeren.

DAT LIII. CAPITTEL.

O den doozluchtigen feestdagh vande glo-
rieuse Maeght als dese so veel Aue Marien
gelesen hadde als dese clare Zeeesterre daghen
gegroept heeft in het lichaem van haer Moe-
der/ ende loofte ooc die deuotelijc aen haer offer-
be/ heeftse gebraght wat datse by haer verdie-
nen die met diergelycke deuotie t haerder eeren
met de Engelsche groete dat ghetal verbullen.
Waer op de goedertierenste Maeght gheant-
woydt heeft. Sy verdienen datse inder ewighe-
heyt in den hemel door een sonderlinge genoech-
te des te gheluckiger met my sullen mededeel-
achtich zyn vā alle de blyschap die ic ontfa-
ghen hebbe/ ende noch sonder ophouwen dooz
vernieuwinge ontfāge booz elke deught/waer
toe de salige ende gloriense Dyrbuldicheydt na
haer welbehagen mijn siele alle daghe bequa-
melijc bereydt heeft. Daer na onder de Antip.
Aue decus, soo schein den hemel open ghedaen
te worden / ende dooz den dienst der heyligher
Engelen als eenen berheten zoon neder ghe-
laten te worden int midden vanden Choor/
waer op dat sat de doozluchtighe Keyserinne
der hemelen in groote glorie ende eere. De
welcke dooz haer lieffelijckheyt ende vrien-
delijckheyt melweerdelijck toe-ganck gaf tot
haer aen alle de ghene die vande vergaderinge
op dien feestdagh met hunlieden begheerten
velosten / ende beden tot haer souden comen.
Maer

Maer de Heylige Engelen die den thoon ront
om omcingelden / die onderhienē ende bewesen
wettelijken dienst met verheugē aen de weerdigste
Moeder van hunnen Godt / het heylig
doek vande salige geesten dat boechde hem on-
der de Choozen die songhen / r'samen louende
met henlieden de Coninginne der glorie / doog
elcke woorden die daer gesongen werden. Het
scheen ooc dat vooz elcken persoon eenē Engel
stondt die eenen tack van fraey wassende groe-
nicheyt in sijn handt droegh / welke tacken by
elck van die personen gebrocht zynde / brocht
voozts blommen ende brochten van verschey-
den veruen / naert onderscheydt van elcs deuo-
rie / als nu alle dingen ghedaen waren / elcken
Engel brocht met grooter blydschap synen
tack aen de Maeghdelycke Moeder / dien stel-
lende om den thoon daerse op sat / tot een ver-
meerderinge van een sonderlinghe hare glorie
ende cieraet. Doen seyde dese tot de Moeder
Godts: Wee my goedertieren Moeder / dat ick
onweerdige niet en verdiene my te binden on-
der dese salige Choozen der sancsters: Waer op
de goedertieren Maeght antwoorde: ulwen
goeden wille die verbullet al te vollen / ende die
deuote meyninge / daer ghy v dooz het soetly-
dende instrument van mynen soetsten Sone
na v gewoonte / dese vesperen tot mynder eere
in gheoeffent hebt / die gaet verre te bouen alle
lichamelijke oeffeninge / om het welc te beto-
nen presentere ic met myn eyghen handt dien
lustigen tac van ulwen goeden wille / die v waer
toegevoeght met lustige blommen ende soetste
brochten en frapheyt inde tegenwoordicheydt
vade eereveerdige Oypbuldicheydt tot een offer-
hade des meeste genoechlycheyts. Maer onder

Vvat loō
datmen
vint met
Christo
ende zijn
Heyligen
deuotelijc
te dienen.

de Maetenen ſo heeftſe verſtaē inden Geest/hoe
 dat de H. Engelen quamen ende brachten de
 vergeerde blommen en brachten van verſchep-
 den goede meyninghe en deuotie vande verga-
 deringe/en die offerden sy ſeer degelijck aen de
 Maeghdelijcke Moeder/die na dat den arbeyt
 van elc ſwaerder geweest was/schenen na ad-
 uenant des te ſchoonder ende luſtiger/ende na
 dat de meyninge en deuotie van elc ſuynerder
 was/warensē ooc ſoeter. Daer na ſoo deſe aen
 den Gloria Patri vant vierde Reſp. ontwtſpreke-
 lijc weerdelijc pzees die verheffelijcke almogēt-
 heyt van Godt den Vader/en de wonderlijcke
 wiſſheyt vanden Sone Godts/en de verwon-
 derlijcke goeder tierenheyt vanden vertrooster
 den H. Geest. Dooz de welke de H. en altyt eer-
 weerdige Dypbuldicheyt heeft geconnen/ ghe-
 weten/ende haer geweerdicht tot onderſtandt
 van onſer ſaligheyt te ſcheppen een Maeght ſo
 hol van gratien/aen de welke sy de ouerbloe-
 dicheyt van haer Goddelijcke ſaligheyt ſo miſe-
 delijc ſoude mededeplē. Opſtaende de gratieuſe
 Moeder ende eerbiedelijck ſtaende inde tegen-
 woordigheyt vande ſalige Dypbuldichz/scheſe
 deuotelijc te bidden datſe aen deſe han wegē de
 Goddelijcke almogenthyt/wiſſheyt en goe-
 dertierenheyt ſoo veel gratien ſoude ſchenckē/
 alſt mogelijc is hooz een menſche in dit leuē te
 ontfangen. Tot welke begeerte ſcheē de heele
 eerweerdige Dypbuldigheyt in weerdelijc haer
 buygende/aen deſe ſiele ouerbloedelic te ſhenc-
 ken een bouen hemelſche gebenedijdinge / dooz
 welckens daer sy ſcheen als met een den ſoetſtē
 dan alom ouergoten te worden. En alſinen
 ſanc de Antiph. Quam pulchra es, ſo ſanc deſe de
 ſelfſte inde perſoone vanden Sone/ter eerē van
 ſijn

sijn hoogh verheuen Moeder/ het welc den e-
 nigen Sone na de soetichepdt van sijn goeder-
 handicheyt metweerdelyc aengenae zijnde/ en
 met het knicken des hoofts als met dancksege-
 ginghe haer eerende heeft tot haer gheseyt: dese
 eere die ghy mijn soetste Moeder betrefsen hebt
 in mijnen persone/ die sal ic v wederom c' sijn-
 der tijt vergelden na de grootdadichepdt van
 mijn Goddelijcke milchert. Daer na onder de
 Antiph. Adest namque festiuitas, in dat woordt:
 Ipsa intercedat pro peccatis nostris, soo scheen de
 Moeder des weeren eerweerdelyc te presentere
 eenen brief die haer door den dienst der Engels
 gebrocht was inde tegenwoordicheyt van ha-
 ren Sone/ inden welcken brief waren geschre-
 uen de boozs. woorden: Ipsa intercedat met gul-
 de lettere/ waer op hy vriendelijc geantwoordt
 heeft: Eerweerdige Moeder ic hebbe v gegeuen
 maght om te versoenen de sonden van alle de
 menschen die denotelyc aentropen de hulpe van
 v goedertierenheyt/ op wat maniere dat het v
 geliest. Maer soomen onder de Misse inde Se-
 quentia Aue prae clara, sancck de woorden / Ora
 virgo nos, &c. De doozluchtighe Maeght haer
 Dekeerende tot haren Sone/ scheen te bidden
 haer handen v samen leggende met vriendelijc
 gesichte booz die haer aentropen. Dooz wiens
 gebet de Heere hin allen wapenende met het
 reecken van sijn salicheyts draghende Cruys/
 heeft hen dooz sijn Goddelijcke benedictie alle
 bereydt gemaect om weerdelyc te ontfanghen/
 ende te behouden het leuentmakende Sacra-
 ment van sijn Lichaem en Bloedt. Maer aen
 dat beercken Audi nos, soo heeft de gloriense
 Maeght gesien geweest te sinnen hy hare Sone
 op eenen hooghen thron. De welke dese dijs
 aen

aeng-
 nader
 salige
 herte
 na a
 ninck
 hand
 geert
 gesta
 come
 wien
 de/h
 gend
 derit
 tot a
 heug
 fess
 en u
 bern
 Ma
 de si
 den
 soo
 goet
 font
 op t
 ooc
 de o
 wor
 dac
 wee
 kel
 ma
 Ma
 die
 En

aengesproken heeft: waerom Moeder der ghe-
 naden en bidt ghy dooz ons niet? Waer op de
 salige Maeght: Ic spreke dooz W. V. met mijn
 herte tot het herte van mijnen beminden. Hier
 na als den selfste veers verhaelt werdt/ de Co-
 ninclijcke Maeght wstreckende haer teere
 handt tot het Conbent/ ende als dooz haer be-
 geerte vant Conuent opgetrocken zijnde is op
 gestaen/ ende t'samen met de bergaderinge isse
 comen staen dooz haren Soon om te bidden/
 wiens Keyserlijcken Soon wederom opstaen-
 de/ heeft hem gekeert goedertierlijck int nabol-
 gende veers/ Salue nos Iesu, eerst tot de berga-
 deringe/ seggende: Ic ben gereet my te boegen
 tot alle uwe begheerten. Daer na als dese ver-
 heught werdt/ inde glorie banden toecomende
 feestdagh / ende ouerpeysende ginc spacieren/
 en niet en vant waer mede sy haer herte soude
 bermake/ heeft se gesept tot de Moeder Godts.
 Nademael datter ontallijcke dinghen zijn die
 de siele souden verheugen der ghener die ouer-
 dencke de glorie vā h eerweerdige Hemelvaert/
 soo wilde ick ooc nu wel geleert worden van h
 goedertierenheyt / waer van dat de Enghele
 sonderlinge gedachtenisse houden inde Hemel/
 op den feestdagh van v gheboorte/ waer dooz
 ooc onse deuotie soude mogen geboordert wor-
 de op aertrick. Waer op de salige Maeght ant-
 woordde: De H. Engelen die houwen nu ghe-
 dachtenisse inde Hemelsche glorie met een on-
 weerdeerlijcke verheuginge bande ontot spre-
 kelijcke blijschappen die sy hadden die neghen
 maenden/ waer in ic wies int lichaem vā mijn
 Moeder als sy met gebeurten hunnen deuoten
 dienst betwefen in mijnē wasdom. Want de H.
 Engelen beschouwende inden spiegel vande H.
 Dybul.

Dybul.

Oypuldicheyt die sonderlinghe weerdicheyt
 van mijn edelste Lichaem dat gefozmeert wert/
 ende de salicheyt die de Heere vooz hadde dooz
 my aen de heele wereldt te wercken/ so waren
 sy verheught na hun beste in sulcke gedienstic-
 heyt. Sy maecten eel dooz de Goddelijcke gra-
 tie de locht/ ende doock alle de schepselen/ waer
 dooz ic int Lichaem van mijn Moeder werdt
 geboedt. De aertsch-Engelen ooc bekennde
 inden spiegel des Godtheys de hoogheyt van
 de Goddelijcke kennisse/ gemeynsaemheyt/ en
 bereeninghe / waer dooz mijn siele bouen alle
 menschelijc/ta Engels begriyp bereyt gemaect
 werdt/ verheughende sonder vermoeytheyt be-
 toonden hunnen dienst. Diergelijcken oock de
 ander Ordenen inde sake waer in sy sagen/ dat
 ic k hun weerdigheyt aldergelijcste soude wor-
 den/ met hun wterste beste hunnen deuootsten
 dienst betoonende hadden hun verinaeken daer
 in dat sy my tot lof ende glorie vande Schep-
 per met blijdschap daer toe verboozderden.
 Waerom datse nu ooc vooz sulcke hunne dien-
 sten geloont worden/ ende hen verheugen inde
 ewigheyt inden Hemel. Maer in het Comple-
 torio onder Salue Regina, soose vooz den Heere
 beclaeghe haer onachtsaemheyt daer in datse
 noyt met behoorzlycke eerbiedinge sijn Moeder
 gediene en hadde/ begeerde dat de Heere sulc
 verbullen soude aen de selue/ ende haer beneer-
 stighde om die Antiph. aen sijn Moeder te offer-
 ren dooz het herte van Iesus Christus/ so heeft
 de Heere tetsondt so veel gulde bypsen wtgela-
 ten van sijn herte tot het herte vande Maegh-
 delijcke Moeder/ als sy wel wenste datse vrient-
 schap betoont soude ghehadt hebben aen sijn
 Moeder/ dooz welke bypsen tot haer in clonck
 de

De vziendelijckheyt vande liefde / waer dooz de
 Heere Iesus als Soon beweeght wordt tot syn
 soetste Moeder / ende daer dooz werdt alle haer
 onachtsaemheydt betaelt. Dese voldoeninghe
 mogen wy ooc vercrigen van onsen goedertie-
 rensten verlosser met dit oft diergelijcken gebeden:
 O alder soetsten Iesu dooz de liefde waer
 dooz ghy v gheweerdicht hebt dooz ons tot de
 supuerste Maeght vleesch aen te nemen / ende
 gebozen te worden / om dat ghy soude voldoen
 het ghebreck van v armen. Ich bidde v dooz v
 soetste herte / wilt v gewerdigen te voldoen aen
 v Maeghdelycke Moeder alle het misdaet dat
 ick dooz onachtsaemheydt en ondancbaerheyt
 menighbuldelijc gedaen hebbe inden dienst en
 eere van sulcken goedertieren Moeder / wiens
 Moederlycke barmherticheyt ick bekenne dat
 my noyt in mynen noot onthzoken heeft / dooz
 welcke tweerdige dancbaerheyt bidde ic v / offert
 haer o goedertiereste Iesu v soetste herte / oner-
 bloeyende van alle saligheyt / haer daer in ghe-
 uende alle uwe Goddelijcke affectie / dooz de
 welcke ghy haer vander ewigheyt / bouen alle
 schepselen dooz v gratie tot een moeder verco-
 sen / behoet / ende geschapen hebt / ende met alle
 deughden en gratten onbegrijpelyc verciert
 hebt. Ende daer by ooc alle de vziendelijckheyt /
 waer dooz ghyse opt op aertrijc feest aengedaet
 hebt als sy v noch cleyn kindeken zijnde dij
 haren schoot hadde. En alle de getrouwicheyt
 die ghy haer daer na alle den tijt gheduerende
 als ghy met de mensche oniglyct dooz v liefde
 als kindt aen syn Moeder bewesen hebt / (haer
 ghehoorsaem zijnde in alles als een kindt syn
 Moeder / die zijt den regeerder der hemelen) en
 sonderlinge inde ure des doots als ghy bycass

Een gebet
 vvaet
 door vvy
 va Chri-
 sto vercri-
 ghen ver-
 vullinghe
 van alle
 onachtsae-
 heden die
 me inden
 dienst va-
 de Mage
 Maria ge-
 daet heeft.

K r b e p s

beygen smerte vergetende/ en tot het diepste vā
 b merch toe/ met haer medelyden heb bende in
 haer verlatenheyt/ haer vertien hebt van eenē
 getrouwen betwaerder en Sone/ oock daer by
 de affectie van die ontweerdeerlijcke metweerdigheyt:
 waer dooz ghy haer ten dage vā hare
 blydelicste opneminge verheten hebt bouē alle
 Choozen der Engelen/ en haer gestelt hebt als
 een Vrouwē en Coninginne des aertrijcks en
 hemelrijcks/ ende soo o goeden Jesu verfoēt my
 v Moeder/ ende gont my die in mijn leuē ende
 doodt tot een goedertieren doozspzaester ende
 vrouwe. Ende als dese dooz dese woorden: Eia
 ergo aduocata nostra, de goedertierēste Moeder
 aentiep tot haer hulpe/ so scheen de doozlichtige
 Moeder al oft sy met sommige stercke woorden
 getrocken hadde gheweest / haer tot dese te
 buygen. Waer dooz sy verstaen heeft dat so die
 hils als yemandt haer aentoept met deuotie
 haer noemende sijn Aduocateresse/ dat dooz die
 name haer Moederlijcke goedertierenheyt soo
 beweeght woꝝdt/ datse haer niet en can weder
 houwen oft sy moet haer goedertierhijc tot sijn
 gebeden buygen. Maer in die woorden / Illos
 tuos misericordes oculos, &c. de saligste Maegt
 liefelijck rakende de kinne van haren Sone/
 heeft hem onswaerts na der aerde gebuyghet/
 seggende: Dit sijn mijn barmhertighste oogen
 die ic salighlijc can buygen tot alle die my aen
 roepē: waer dooz sy ooc ouerbloedige brachten
 genieten van d'ewigge salicheyt. Doen isse van
 den Heere gheleert gheworden datse te minsten
 dagelijcs sijn saligste Moeder dooz dese twee
 woorden soude aenroepen/ te weten: Eia ergo
 aduocata nostra, en illos tuos misericordes ocu
 los, &c. en datse daer dooz seker soude sijn datse
 indē

Met vvar
 vvoorden
 datmē de
 H. Maegt
 dagelijcs
 aenspre
 ken sal.

Inde leſte ure niet wepnigh onderſtandt daer
dooz ſoude vercrighen. Doen offerde deſe aen
de ſalighſte Maeght hondert en byſtich Ave
Maria; dieſe laſt haerder eeren/biddende datſe
inde ure des doodts haer ſoude geweerdighen
dooz haer moederlycke goedertierenheyt by te
ſtaen/ en ſiet alle de woorden dieſe geleſen had
de die ſchene inde gedaente van gulde penmin
gen gepreſenteert te worden hooz de Conſiſto
rie/ende van daer beuolen te worden aen ſijn
Moeder/de welcke de goedertiere Moeder aen
beerdende als een de getrouſte beſteetſter leſe
elc beſyden tot proſyt ende vertrooſtinge van
die ſiele / beſozghende met een de neerſtigſte
ſozghbuldicheyt dat ſoo waaneerſe ſoude van
deſe werelddt ſcheyde hooz elcke van deſe offer
handen ſy ſoude vercrighen ſonderlinghe ver
trooſtingen en ſeker onderſtandt by den ſcher
pen rechter. Ende ſy heeft ooc verſtae dat als
yemandt het eynde van ſyn leuen beueelt inde
gebeden van eenen Heyligen/ dat terſtondt die
gebeden worden ghebrocht hooz de vierſchaef
handen rechter/ende dien Heyligen dieſe beuo
len wordē die wordt van Godt Abuoct aet daer
duer geſtelt: op dat by ten gelegende tyde daer
van hem goet beſozghe.

Noteert
de vrucht
vande de
uote ghe
beden.

Hoe dat Godt het Cruys eert, ende oock de ſuy
uer herten. Item van ſijn vyanden te beminne
ende vande cracht vant woordt Godts, vande
verdienſten vande vaſten des regels, ende hoe
datmen den Heere droncken maect.

DAT LIII. CAPITTEL.

Op den Feestdagh van h. Cruys verheffinge
ſooſe haer buyghde om reuerentie te doen
aent Cruys Chriſti / ſeyde de Heere tot haer.

R r 2

Merckt

Merck dat ic niet langer als vandē middagh
 tot den auont toe aent Cruys gehangē hebbe/
 het wels ic nochtans verheuen hebbe met sulc-
 ken grooten eere. En rekent daer na met wat
 weldaden ich dooz my genomen hebbe de her-
 ten te beloonen/inde welcke ich veel iaren ghe-
 duerende ruste/ ende als dese daer op seyde: O
 Heere wee my dat ic v soo luttel genoechten in
 mijn herte gegene hebbe. De Heere antwoorde
 de: Wat genoechte hebbe ic aet Cruys gehadē
 nochtans mijn onghedwongen goedertieren-
 heyt/ dooz de welcke ic dat dooz andere wtuer-
 cozen hebbe/die doet my dat eeren. Ende soo in
 dier boogen dien ic dooz mijn onghedwongen
 goedertierenheyt bercosen hebbe/dien sal ic be-
 loonen. Daer na/soose inde Nisse was/so isse
 handen Heere met dusdanige woorden onder-
 wesen geworden. Bemercck wat een doozbeelde
 dat ich aen mijn wtuercozen gheue met sulcke
 bereeringhe des Cruys. Want onder ander
 schepselen die my gedient hebben tot het licha-
 melijc gemak (als de bekenē daer ic in mijn
 ioncheyt in gewassen ben/ ende dierghelijcke)
 hebbe ic meer eeren gegenen aen mijn Cruys/
 doozne croone/lancie/ende nagelen/die my tot
 pijnē gedient hebbe. Ende ic wensche dat mijn
 sonderlinge vrienden my daer in wilde nabol-
 gen/batse te weten r'nhunder eeren en r'hunder
 meerder salicheyt meer bewysinghe der liefden
 wilden betoonen aen hun vbandē als aen hun
 vrienden/want sy connen ongelyck meer pro-
 fytē daer van gecrygē/ maer waert dat se dooz
 menschelijcke crancheyt dooz tegenstrydt ghe-
 quetst zynde/versuy men terstondt na dat hun
 ongelyck aengebāen is daer dooz weldaden te
 genen / soo soudet my een loffelijcke ende aen-
 genaem

Hoe seer
 dat Chri-
 stus het
 Cruys en
 de suyner
 herten
 seert,

Het is
 seer pro-
 fytelijck
 sijn vyan-
 den te
 bewynne.

genaem offerhande zyn/waert datse ommers
na een wepnigh tijds hun beste deden om die
byantschappen met weldaden te berghelden/
gelijck mijn Cruys na dat het een wijle tijds
onder de aerde ghelegen hadde/na is verheuen
gelworden. En de Heere heeft daer by geboeght:
Ick beminne ooc sonderlinge het Cruys dooz
de liefde die ic hebbe tot de menschelycke salig-
heyt / want ick hebbe daer dooz vercreghen de
verlossinge vant menschelyc geslachte / die ick
met alle mijn crachten begeerde/ gelijck de de-
uootste menschen somtijlen met meerder af-
fectie sien de plaetsen oft de dagen/inde welke
sy verdient hebben te ontfanghen meer goets
van Geestelijke gratien. Hier na soose dooz een
grootte begeerte gedreuen werdt om eenige reli-
quien te becomē vant hout des Heeren dat hy
soo beminde / op datse die in eerweerdicheyde
hebbende daer dooz met lieffelijcker oplicht vā
den Heere soude aengesien wordē/ heeft de Hee-
re tot haer gesept: Wilt ghy hebben de reliquie
die mijn herte aldercrachtighste treckē connen
tot die ghene die sulcke besitten. Querleest den
text van mijn Passie/ ende bemerct daer neer-
stelijck in wat woorden ick daer met de meeste
affectie gesproken hebbe / en die wtschijgende
in plaetse vande reliquien/ bewaert die/ en die
dicwils ouerpepsende weet booz seker dat ghy
daer dooz mijn gratie alderbest bouen andere
reliquien sult verdienen/ want al waert dat ic
v dat niet geleert en hadde/ soo soude nochtans
de reden v dat wel wijs connen maken hebbē/
want als den eenen bziendt den anderen wil
opt crachtelijckste bermanen van sijn outwe
bzientchap/ soo seyt hy : Weest gedachtigh die
affectie die ghy in v herte geuoelt hebt als ghy

VVele de
profijtelic
ste Reli-
quie zija
die ons
crachte-
lijcker
tot Gode
bevegen.

fulcken ende sulcken woordt spraeckt / lieter
 dan oft hy seyde: Weest ghedachtigh die liefde
 die ghy gheboelde als ghy daer sat oft als ghy
 die cleeren aen hadt / waerom dat ghy wel
 moeght geloouē / dat de weerdighste reliquien
 diemen op aertrijc can hebben zijn de woordē
 vāde affectie van myn goedertierenste herte / en
 soose versochte de hulpe des Heeren om te be-
 ginnen op dien dagh den vasten banden regel
 die den tijt van een half iaer geduerende by de
 Religieusen gehouden wort / so heeftse de Heere
 opt melweerdighste geantwoort: Soo wie dooz
 den vuer bande Religie hem ghewilligh gheeft
 t'ingnder liefden om te onderhouden den va-
 sten der religien / ende daer dooz niet en soecht
 sijn glozie / maer de myne / dat is my soo aenge-
 naem dat ick dooz mijn eygen goedertierheyt
 gedwongen zijnde (niet dat ic d' goet van doen
 hebbe) aenbeerde oft ontfange ghelijck eenen
 Keyser van een sijn ghetrouwe Princen soude
 lief sijn / waert dat hy hem presenteerde dat hy
 hem dagelijcs op sijn eygen bose genoechfacin-
 ter tafelen soude dienen. Waert dat het na met
 verholgh des tijts gebeurde dat men int onder-
 houden bande vasten wat soude ruymer wor-
 den / enckelijck om der gehoorsaemheyt / en des
 noots wille / met tegenheyt nochtans des her-
 ten / waer dooz de mensche voelt sijn meyninge
 dooz de viericheyt banden goeden wille / soo tot
 my verheuen / dat hy t'ingnder liefden wille
 geerne hem soude onthoutwen / ende nochtans
 hem lieffelijck om ingnent wille onderboeght
 den wille van sijn ouerhoofden / inde bereen-
 ghe des ootmoedicheyts / waer dooz ic ter eeren
 van mynē Dader my den mensche onderwor-
 pen hebbe / sulcks is my soo aengenaem gelijck
 den

Vāde ver-
 diencken
 vande va-
 sten der
 Religie.

Inde des-
 pensatie
 vāde kre-
 gicheyt
 des regels
 moetmē
 zijn ouer-
 hoofd vol-
 ghen.

den
 gena
 neffe
 om
 en so
 ende
 telke
 dooz
 stren
 niet
 ouer
 selua
 men
 geue
 den
 sijn
 lijck
 tuff
 ste s
 3
 ghe
 hief
 de n
 dese
 end
 wel
 beg
 dick
 den
 ken
 ghe
 beg
 nen
 sen
 ten
 teet

den eenen bziendt handen anderen soude aen-
genaein zijn/ als hy hem stellende aen de tafel
neffens hem met sulcken lieffelijckheyt nopde
om te eten/dat hy seyde dat hy niet een beetken
en soude eten/al eer hy dat eerste soude proeuē/
ende dat hy hem soo tot elck gerecht ende scho-
telken t'elckens seest betwees. Alst oock gebeurt
dooz vierigheyt des Gheests dat hy hem tot de
strengicheyt des vastens so begeest/dat hy hem
niet connende bryngen tot het ghebodt van sijn
ouerhoof / teghen sept / ende daer van tot sijn
seluen comende leetwesen heeft/ booz hem ne-
mende int toecomende hem te betere / dat ver-
geue ick hem soo geerne/gelijc eenen Keyser in
den crijch zijnde vergeuen soude aen eenen van
sijnen getrousten Prince die booz hem eloecke-
lijck bochte tegen sijn byanden / ende daer-en-
tusschen onbersiens hem een weynigh quet-
ste sonder schade.

Item op den dagh bā H. Crups verheffin-
ghe soose onder de Masse als men den kelck ber-
hief / wederom den Heere offerde de boorgaen-
de moepelicheyt der vergaderinge / soo heeftse
dese antwoordt ontfanghen. Ick sal drincken
ende sonder dubben drincken desen kelck / den
welcken de vierigheyt van uwe deuotie ende
begheerten soo soet ghemaect heeft / dat soo
dickwils als ghy my dien sult ghegheuen heb-
ben/te niet en sal ophouden daer van te drin-
cken ter tijdt toe dat ghy my heel droncken sult
ghemaect hebben / ende ghereet tot alle uwe
begheerten. Ende soose seyde : Heere hoe con-
nen wy v desen gheuen / soo isse dus onderwe-
sen gheworden : dat elck ouerlegghende sijn el-
fendicheyt den Heere van binnen lof offere/ en
leetwesen hebbe dat hy Godt soo vierighluck

R r 4 niet

Hoe dat
vy den
Heere een-
nen kelek
der He-
melche
soerichz
moeten
gheuen.

niet begheert en heeft alst wel betaemde / ende
 make een voornemen / dat waert moghelyck
 hy geerne soude verdraghen in sijn herte ter ee-
 ren Godts alle smerte die opt een herte Godt
 begeerende heeft connen gheuoelen / oock tot
 den dagh sijns doodts toe: dan gheeft hy dien
 kelck aen synen Heere ende Godt / die hem bo-
 uen alle hemelsche dranck ende balsam aenge-
 naem is. Dierghelycken oock magh elck een
 doen als hy bande Communie oft van eeni-
 ghen anderen Godts dienst belet wordt met
 dese woorden. **G**ewibloet bande leuende fonteyne / o specerij-
 smaec bande Goddelijcke soe-
 tigheden / o wellustige dronckenschap van alle
 saligheden: siet ick bringe v toe in v eygen vol-
 licheyt een druppelken van myn essendige be-
 hoefelijcheyt. Waer door ick droeue ben (hoe
 wel soo niet gelyck het wel betaemde) ende ab-
 tyt sal droeue zyn / dat ick myn siele hongertigh
 houde van uwe bancketten die noyt walginge
 en veroorzaken: door dien dat ick al willen /
 ende door myn eyghen snopheyt den wegh van
 v gratie my seluer besuypte. Ende nu o ghy die
 pozm geeft ende wederom herbozmt alle myn
 heele substantie / nademael dat ghy alle on-
 mogelijcheyt alleen vermeught / geeft doch aen
 myn herte tot uwen meesten lof dat ick magh
 volcomentlyck ouer een comen met het gheue
 ick nu segghe. Want alle de smerten der begeer-
 ten die opt s' menschen herte vant beghintsel
 des wereltds tot den eynde toe heeft gheleden
 inde liefde t'uwgerts / die soude ick geerne wil-
 len lyden in my / ooc tot den dagh mijns doots
 toe: op dat ick v soo een te weerdiger ontfaen-
 sel in myn siele soude gheuen. Ende daer en-
 bouen / op dat ick v soude voldoen / dat de on-
 weete

Ghebedt.

weerdeelycke wtneemende weerdigheyt uwer gratien/soo dickwils gegunt wort aen sulcke ondancbare ende ontweerdighe als ich ben.

Op den Feestdagh van S. Michiel, vanden ghetrouwen dienst der Engelen t'onswaerts, ende hoe dat wyse eeren sullen, ende wat een minnende siele by Godt vermagh.

DAT LV. CAPITTEL.

ALs nu nakende was den feestdagh vanden aertsch-Enghel S. Michiel/soose op eenen tyt soude communiceren/ ouerdenckende den metweerdighsten dienst vande salige Geeste die aen haer ontweerdige vande Goddelijcke miltheit gegont was/willende dien vergelde/ heeft sy den Heere gheoffert dat selfste leuentmaken de Sacrament van syn eyghen Lichaem ende Bloedt/ seggende: Alderlieffsten Heere ick offere u ter eeren van uwe soo grooten Princen dat ouergrootdadigh Sacrament tot eenen eelwigen lof/ ende tot vermeerderinghe huns blydschaps/ glozie/ ende salighejts. Dus de Heere dat geoffert h. Sacrament met een ontwispelike maniere intrekkende ende vereenigende in syn Godtheit/verdozsaecte daer dooz aen die salighste gheesten der Engelen/ sulcke ontwispelike blydschappē/ dat al waert dat se eerst te bozen gheen salicheyt ghehadt en hadden/ soo souden sy ouerbloedelyck ghenoech hier dooz verheught gheweest hebben/ ende ouerbloepende gratieuselijck in alle wellustigheden. Waer op de h. Engelen na hun Orden met de grootste eerbiedinghe hun knien booz hant byggende/ seiden: Ghy hebt ons te recht

Hoe dat vvy de H. Engelen eeren.

¶ ¶

bereert met sulcken offerhande/ want wy zijn
 sozghbuldich booz v dooz een sonderlinghe lief-
 de. De Ordenē dan eerst der Enghelen seyden:
 Wy zijn altydt wacker ende sozghbuldich met
 een onwtsprekelycke blydschap dagh en nacht
 om v te bewaren / noch wy en latē niet toe dat
 v pet soude verlozen gaen vande dinghen waer
 mede ghy bequamenlyc soudt bereydt gemaect
 worden booz utwen Bruydegom/dese dan booz
 sulcken dienst soo den Heere als oock dese sa-
 lichste Gheesten bedanckende seer deuotelyck/
 hadde ghenoechte oock den H. Enghel die haer
 vanden Heere tot een bewaerder gegeuen was
 onder andere te kennē. En siet terstont als een
 nē doozluchtigen Prince die met wonderlycke
 cleederen berciert was: so datse by geē sienlyc-
 ke gelijckenissen mochten geleken wordē/ staē-
 de achter tusschē Godt en de siele/ en ombattē-
 de met sijnen eenen arm Godt/ en met den an-
 derē de siele/ seyde met een de meeste eerbiedinge
 en teere liefde: my verstantende dooz die lang-
 duerende gemeynsaemheyt/ waer dooz ick die
 wils Godt de Bruydegom bruyge tot dese siele/
 en haer verheffe wederō tot hem / inde iudice-
 ringe des verstants hebbe ic my vercloect om
 hier tegenwoordelijc te staē. Dus heeft dese hem
 geoffert sommige sonderlinge gebedekensdiese
 Vanden t' synder eeren gelesen hadde/ de welke hy met
 getrouwe een groote blydschap ontfangen de/ heeft die we-
 dienst der derom geoffert inde gedaēte van schoone roo-
 Engelen sen aende nimmermeer te vollē ge- eerde
 t'onf- buldicheyt. Hier na de aert-Engelē lieffelijc
 vractis. de siele groetende/ hebben gheseyt: Alle de ver-
 holentheden vande secreten Godts die wy in
 den spieghel der Goddelijcker kennisse sien dat
 bequamen zijn naert begrypan v verstandt/
 die

die fcheyden wy wt tot v profijt / ende o fchoo-
 nie Bruydt Chrifti dese beneerftighen wy ons
 om v met de ghemeynfaemfte vriendelichheyt
 dickwils te beropenbaren. De crachten des
 Hemels fepden oock / wy dienen v deuotelijc in
 alles / waer mede ghy ouerpeffende met fchrif-
 ten ende woorden / wint den lof ende glozie vā
 uwen Heere / in alle dese dinghen v ghetrouwe-
 lijck verboozderende / ende voorts ftierende. De
 Heerfchappen fepden oock : nademael dat de
 zere des Conincks het oordeel bemindt / ende
 dat een driftighe liefde met de reden niet ghe-
 toomt en is / soo dickwils als den Coninc der
 glozien ghenoechte heeft dooz wellusticheydt te
 woonen inde rustplaetse van v siele / ende sy
 wederom dooz beweginge der liefden tot hem
 ghedzeuen wordt: Wy daer-en-tuffchen geuen
 hem in v plaetse die eerbiedinge die sijn groot-
 dadicheydt is beramende / op datter niet ber-
 fuynt en worde vant ghene de Keyferlijcke
 glozie bereyft. De Prinsdominē fepden ooc:
 wy beblighen ons met alle neerfticheydt om
 v te bertoonen met alle het voeghlijckste ende
 Conincklijck cieraet der deughden verker-
 booz den Heere den Coninck der Coninghen /
 na het welbehaghen sijnder herten. Maer de
 Machtigheden fepden: Nademael dat wy we-
 ten dat uwen bemindē met v verfaemt is dooz
 een gheluckighe vereeninghe: soo beneerftighen
 wy ons alle doghenblicken / om te tweeren alle
 de beleselen soo van buyten als van binnen /
 die fouden moghen beletten v soetste veselen /
 waer mede ooc alle dat hemelsch hof verheugt
 wordt / ende alle de heele Kercke saligh ghe-
 maect. Want een beminrende siele bermaght
 meet salighepts by Godt te vercrigen vooz de
 leuende

Potesta-
 tes.

Vat dat
een be-
minnde
siele by
Godt ver-
magh.

leuende ende doode/als twaelf duysent andere
die niet en beminnen. Doen danckte de siele
deuotelijck alle de h. Enghelsche geesten/ende
oock Godt den Heere voor dese dinghen / ende
noch andere meer die hier moghtē by geboeght
worden/ ten ware dat de swackheydt van het
menschelijck begriyp dat belette. Waerom alle
dese dinghen moeten aen de goedertierenheyt
Godts beuolen worden/ aen wien alle dinghen
kennelijck sijn.

Vanden Feestdagh vande elf duysent Maeghden,
wat vrucht datter af comt als wy Godt voor
die Heyligen dancken, ende dat Godt vruchten
van sijn gauen begeert, ende vande cracht des
Resp. Regnum Mundi, &c.

DAT LVI. CAPITTEL.

Als men des nachts vanden feestdagh vande
elf duysent Maeghden diewils sanck
dat woordt: Ecce sponsus venit, dat is: Siet de
Brydegom die comt/ ten lesten dese daer doog
beweeght zynde/ heeft gheseyt tot den Heere: O
welgewenste Heere/ nu ick soo diewils gehoor
hebbe: Ecce sponsus venit, seght hoe dat ghy
sult comen / ende wat ghy ons sult brenghen.
Waer op de Heere: Ick sal nu met v wercken/
ende oock in v. Waer is v lampe? Ende sy
heeft gheantwoordt: Siet Heere ick ghene v
in myn herte tot een lampe. Ende de Heere: Ick
sal die ouerbloedelijck vullen met de olie van
mijn Goddelijck herte/ dat is gratie. Waer op
sy: Waer sal men de lemmet halen om datse
vanden soude? De Heere antwoorde: O de
uote ineyninghe die ghy in v wercken recht
tot

tot my stiert die sal de lemmet zijn. Maer als
 men sanck het Respon. Verus pudicitia ende sp
 onder dat woort / Spes & corona virginum,
 Godt dancte booz de verdienste der Maeghde/
 ende booz de gratie die aen haer lieden allen ge-
 gheuen was/ soo heeftse alle de Maeghden sien
 staen booz den thoon / ende booz elcke gratie
 diese ontfangen hadden/ schoten sy wt soo veel
 stralen des lichts tot den ghenen die inden VVar
 thoon sat/ welke stralen elck besondet de Heer- vruchten
 re in hem ontfanghende/ stierde die wederom datmen
 inde siele die hem booz de Maeghden bedanckt heeft al-
 hadde. Waer booz sy verstaen heeft: dat soo men Godt
 wanneer yemandt Godt bedanct booz de Heer- dancke
 lighen / dat de Heere met de verdiensten van de voor de
 Heyligen sijn gratie vermeerderet inde siele van Heyligen
 die daer booz Godt danckt. Maer soomen sanc
 het Respon. Regnum mundi, in dat woort/
 Quem vidi, quem amavi, is in haer gedachtenf-
 se gecomen een persoone diese ghehoort hadde/
 dat dickwils beroert werdt booz begheertet
 van Godt te sien. Waer ouer sy tot Godt ghe-
 sept heeft: Wanneer o goedertieren Godt sulc
 ghy b gheueerdighen haer siele te vertroosten/
 datse met blydschap dat Resp. mochte singen.
 De Heere antwoorde: My te sien / my te be- de vruchte
 minnen / ende in my te ghelooten is sulcken vande H.
 grooten dinck: dat niemant sulcks sonder begeerte.
 vruchten can begheeren / waerom als eenighe
 siele dat wenscht te vercrighen/ en belet wort
 booz menschelijke cranckheydt/ terstont soo
 rouwt mijn menscheyt booz mijn suster/ dat is/
 booz des menschen siele/ tot de Godtheyt / als
 Dooz recht des erf-deels/ dat goet ont/angende
 ter tijdt toe dat dien mensche ontbondē zins
 banden vleesche seluer dat magh ontfangen
 ende

ende ghenieten door een eeuwighe blijfchap. Op eenen anderen tijdt noch als men sanck het Respons. Regnum mundi, onder dat woort/ Propter amorem Domini mei, heeftse gheboelt ende onderbonden dat het Goddelijck herte so doozdzongen werdt tot het merck toe met soerticheydt dooz de deuotie van die dat Resp. songen/ende soo beweeght/dat hy de Sone Godts seluer ons bleesch / ende onsen broeder / vooz Godt den Vader/ en alle de Heyligen wtbozste in dese woorden: Ick bekijde sekerlijck heden dat ick aen dese schuldigh ben om hen te beloonen den getrouwen dienst diese my na hun vermoghen ghedaen hebben. In dat woort oock Iesus, dat te segghen is salicheyt/beseet de Heere dat hy schuldigh was in hen allen salicheyt te wercken/ diese opt gewenscht hadde van kindts af. Hoe wel datse dooz de ordinantie en bestieringhe van sijn Vaderlycke voorszinnicheydt wtghestelt werdt tot den bequamē ende voorzbestierden tijdt toe. In dat woort oock Christus, dat wtghelept wort ghesalfden / betuyghde de Heere dat hy hen schuldigh was te beloonen alle de deuotie die sy begheert hadden/ die hy tot noch toe achterghelaten hadde hen te gheuen. Maer in dese twee woorden. Quem vidi, quem amavi, betuyghde hy int opbaer vooz Godt den Vader/ ende alle de Heyligen dat sy t'sijnder liefde wille het Catholijck gelooue niet rechtueerdige wercken bebestight hadden. Ende in dese twee woorden: In quem credidi quem dilexi, betuyghde hy datse hem dooz een vaste hope ende volcomen liefde aen gehangen hadden. Waer op sy: Wee my o Heere / wat sult ghy aen die doen die nu niet ter Choozen en sijn? De Heere antwoorde: Ick hebbe

hebbe nu ſuſkens tot my ingetrocken de deuotie van alle die in dit Reſp. hen opt verblgdht hebbe. Daer mede hebbe ic dat tegenwoordigh Conuent ſaligh ghemaect / ende onder hen dock begrepen die niet tegenwoordigh en zyn. Ende ſp ſeyde: is datſe met ſoo cleyngen deuotie ſoo veel proſijts conuenen crghghen / wat ſchaeyt het hen dan die hen ſeluen veronachtsamen als ſp ſo lichtelijc wederom hun onachtsaemheden conuenen wt doen. De Heere antwoorzdde: Als eenen Keyſer aen een van ſyn Princen liberalijck veel hoenen ende beſitſelen geeft / ende daer-en-bouen hen met coſtelijcke cleederen verciert: Deſen als hy vanden Keyſer gaet wordt bekend dat hy ſeer rijck is gemaect ende vereert: Des niet-te-min om dat hy verſuymt te oefſenen de ſaken die hem ghegeuen zyn / ſoo ſtelt hy hem ſeluen in perijckel van armoede / ende lghdt ſchade / ende daerom en neemt den goedertieren Keyſer hem de cleederen niet / die de Keyſerlijcke milthept onbedwonghen hem gegeuen hadde. Diergelijcken ooc als ick vooz een cleyng deuotie magnifijcke weldaden geue / ſoo zyn de menſchen daerom namaels gehouden in die dingen hen neerſtelijck te oefſenen / ende is dat ſp dat verſuymen te doen / ſo ſullen ſp ſekerlijc de vzychten van die goede wercken verlieſen / maer noch den lupſter van mijn onghedwonghen loutere goetheyt / waer dooz ick hen ſonder hun verdienſten welgedaen hebbe / die ſal inder eelwigheyt tot mijnen lof en glozie in hen blijcken. Ende ſp ſeyde: Maer hoe moeten ſp hen oefſenen in diergelijcke dinghen / tot welker keniſſe deſe beropenbaringe oft diergelijcke uopt gecomen en is? De Heere heeft geantwoorzd: Deſe ſelfſte gauen dieſe ontfangen

ſijnſe

zijnse gehouden neerstelijck dooz nabolghen te
oessenen. Want sekerlijcs aen de welcke ic laet
eenighe kennisse van dusdanige dinghen comē/
die moet sonder twyfel weten dat hy dooz de
wetenschap van dusdanige dinghen meer ver-
bonden is tot danckbaerheyt ende neersticheyt
des nabolghens. Waerom oock is dat hy al
willens dooz sijn lijcheyt de weldaden die hem
int gemeyn oft besonderlijck ghegont sijn ver-
smaeyt met deuote danckbaerheyt en bekeer-
stinge van na te bolghen te vermeerderen / laet
hem by weten dat hy daer dooz ewige schade
sal onderwoyden worden.

Noch op eenen anderen tijt onder het selfste
Resp. Regnum mundi, &c. soo isser verschenen
eenen hoop dupuelen dooz alle beyde de Cho-
ren der sancters / en elcken dupuel scheen ver-
scheiden cieraet des wereldts / ende verschey-
den betwoyfselen van ydelheden te vertoonen
dooz de betgaderinge. Maer als het Conuent
wt gantscher herten sanck. Regnum mundi,
ende ornatum saeculi contempsi, alle dat gesno-
det dupuelen beschaemt zijnde als oft rasende
honden gheweest hadden die met heet water
ouergoten werden / is terstondt wēch geblode.
Daer dooz heeftse verstaen dat so wanneer pe-
mandt met deuoter herten beleydt dat hy het
rijck des wereldts versmaeyt / en al wat hem
den dupuel dooz byngt oit te temtere / ter lief-
den Jesu versoeyt van gantscher herten / dat
terstondt alle de cracht des dupuels soo ghe-
swact wordt en betraecht dat hy noyt booz-
aen en derft den mensche in die sake (alwaer
hy hem eens ghetrouwelijck heeft wederstant
ghedaen / ende wederstant doende verwonnen
heeft) beveschten.

Hor dat
vry de be-
cozinghe
des duy-
uels over-
vianen.

Op den Feestdagh van alder. Heylighen, dat de goede Religieusen onder de Martelaers gherekent worden, ende hoe dat door dancksegghinghe de verdiensten der Heylighen onse vvorden.

DAT LVII. CAPITTEL.

Op den feestdagh van Alderheylighen heeft se inden Geest verstaen de ontwtsprekelycke verholentheden vande glorie des nimmermeer ghenoech ghepresen Oypuldicheyts/ ende hoe dat de selfste salighe ende glorieuse Oypuldicheydt in haer seluen sonder beghin ende eynde wtbloepende van alle soeticheyt ende genoechte aen alle de Heylighen/ ooc eewige bliffchap/ glorie/ ende salicheydt gheeft: maer ouermidts de menschelycke cranckheyt en heeftse niet connen verclaren vande dinghen diese so claer inden claren spiegel vande claerheyt Godts ghesien hadde: op dat de menschen daer eenigh verstant wt souden grijpen connen / wtghefondert dit weynigh / het welck sy noch nauwelijcs half gebroken door eenige gelyckenisse heeft connen re kennen geue. Daer is da veroopenbaert gelwozden de Heere der crachte. Den Coninck der glorien inde gedaente van eenen ouermachtigen Vader des huysgelins/ die gereet makende een groote maeltijt aen alle syn Princen ende Dorsten/ heeft daer toe oock geroepen alle syn vrienden ende gebueren. Want hy de fonteyne des leuens/ den oorspronck des eewigh lichts/ en den oorspronck van alle goet/ de versadende versaedtheyt der Enghelen (om de eerweerdicheyds wille ende deuotie / maer

S S

door

dooz op dien dagh vande Kercke gebiert worde
 den feestdagh van Alderheyligen y scheen ooc
 alle de ghelouighē die noch op aertrick wou-
 nen/vande strjdende Kercke in sſchen geschick
 te hebben onder de Chozen die nu inden he-
 mel zijn triumpherende na de verdiensten van
 elcks weerdigheyt. Om wel te verstaen die het
 houtvelck wettelyck gebrypckende inde bree-
 se Godts gheoeffent worden in goede werckē/
 die schenen te zyn by de h. Patriarchen. Maer
 die soo weerdich zyn/datse de secreten ende ver-
 holentheden Godts weten / die schenen onder
 de Propheeten ghemengelt te zyn. Die pzeken
 ende de h. Schryfute leeren / die waren ver-
 saemt met de h. Apostelen/ende soo van d'ane-
 der desghelycks. Sy heeft oock besondert gesien
 dat de Ordenen der Religieusen die onder de
 ghehoorſaemheyt der Orden leuende Godt
 dienden/bergerert waren/ende bereenicht met
 de Martelaers: om dat gelijck de Martelaers
 in dat lidt waer in sy geleden hebben/booz den
 Heere / een sonderlinghe cieraet/ende daer by
 ooc maght vercregen hebben met een ontweer-
 deertlyck verheughen : soo oock de Religieusen
 booz elke genoechte / waer van sy hen in waer-
 sake het oock zy onthoutwen/als int sien/sma-
 ken/hoozen/wandelen/ spzeke/ ende met dier-
 gelijckē gelijck gemaecht zynde de verdiensten
 der Martelaren / sullen oock ghelijcken loon
 met hen hebben inden hemel. Want al ist dat
 den vervolgher hun bloedt niet en stort / noch-
 tans dat meert is/ sy beneerstigen hunnen eyge
 wille af te synden dooz geduerige onthoutwin-
 ghe/ als op-offerende den Heere een daghelijck
 sacrificie des belydighs / tot eenen tenick van
 wonderlycke soeticheyt. Hier na soose soude
 com

cont
 he/n
 heer
 ker
 om t
 baer
 De t
 heyt
 Reli
 is de
 bedu
 heyt
 selue
 niet
 bet
 de m
 wt h
 God
 derh
 he w
 dooz
 wo
 hy i
 dich
 heyt
 gen
 heef
 tich
 heef
 vol
 ende
 beg
 heef
 noe
 de v
 Ein

communiceren/ willende biddē vooz de Kercke/maer gheenen ſmaeck hebbende vat sy den Heere/ dat waert tot ſynen lof datſe vooz de Kercke vat dat hy haer ooc ſoude ſmaec geuen om te bidden. Ende terſtondt zyn haer beropē haert gewozden verſcheyden veruen/te weten: De witticheydt vande Maeghdelycke ſupuerheyt/ Hiacinten couleur der Confeſſoren ende Religieuſen / der rooſen verue die de blomme is der Martelaren / ende noch ander veruen/ beduydende de verdienſten van alderhande Heplighen. Onder de welke ſooſe dooz haer ſeluen wilde tot den Heere gaen / ſiende datſe niet en was bliuende dooz eenighe van deſe veruen/doozt ingeuen vande h. Geest/ die aert de menſchen de wetentheyt leert/ heeftſe begoft wt het iuighſte vande affectie haerder herte Godt te bedancken vooz alle die opt ſyn gratie verheuen heeft inde ſtaet vande Maeghdelycke weerdigheyt/biddende dooz de liefde / waer dooz hy hem gheweerdicht heeft vooz ons te worden de Sone van een Maeght dat alle die hy inde Kercke vercofen hadde tot die weerdicheyt/dat hy die inde wonderlycke ſupuerheyt des herten ende lichaent ſoude geweerdingen tot ſynen lof en glorie te bewaren/terſtont heeftſe gheſien dat haer ſiele met ghelycke witticheyt blonck als der Maeghden. Daer na heeftſe Godt bedanct vooz de hepligheyt ende volmaectheyt van alle de Heplige Confeſſoren ende Religieuſen/ inde welke de Heere opt vā beginſel des wereldts af/ wel-behagen gehad heeft: biddende dat de Heere ſoude bewaren die noch ſtrydē inde Kercke onder het habgt van de Religte tot een ſaligh eynde van hun leuen. Ende terſtont wert haer ſiele ghegeuen het cie

Door dāc legginge vwordē de verdēſte der Heyligen onſe

raet bande violette verue. Dierghelycke doer
 soose dooz elcken staet der Heylighen den Heere
 danckende hadt dooz vermeerderinghe ende
 booztgank bande Kercke/soo scheen haer siele
 dooz het blincken van elke verue/die sulcken
 Orden beduyden/verciert te worden. Ten lesse
 soose Godt danckende dierghelycker hadt dooz
 den staet der ghenet die hem beminnen / soo
 scheen haer siele met een gouden cket omhan
 ghen te worden / ende alse soo dooz het cieraet
 van verschepden bediensten bande H. Kercke
 wonderlijck verciert stont inde teghentwooz
 dicheyt des Heeren/hp sijn genoecht nemende
 inde strapheydt / seyde tot alle sijn Heylighen:
 Siet dese staet hier in een verghult cleedt om
 hanghen met schackiersel / ende soo wtsteken
 de sijnen arm heeft hysse genomen op sijn boz
 ste om haer te ondersteunen/ als die ouermits
 de wtbloepentheyt des wellusticheyts niet en
 coste haer ouer eynde houden. Daer na soo de
 ure van te communiceren aenstont/ende se
 in haer groote swachheyt der crachten geboel
 de/soo heeftse gheseyt tot den Heere: En hoe sal
 ic v nu mijnen Heere o alderlieffsten/die tot my
 comt int H. Sacrament conuen eeren/my tot
 v oprechtende:ouermits dat ic geen cracht en
 hebbe/noch ooc yemanden last gegeuen hebbe
 om my te helpen. De Heere heeft geantwoozdt:
 Wat hebby van doen de hulpe der menschen/
 die stennende op my uwen beminden onder
 houden wordt met de armen van mijn almid
 gentheyt? Waer ouer sek v cracht genoech sal
 geuen om dooz v seluen op te rysen/ende op v
 beenen te mogen staen. Ende so dooz de hulpe
 der gracie die te bozen langen tijt sonder hulpe
 van andere niet en hadde conuen opstaen oft
 gaen/

gaen/ iſſe opgheſtaen om te eeren het Lichaem
Chriſti dooz haer ſelue inde ſtercte des Geests/
dooz wiens mededeelachticheydt ſy verſaep
zinde gheluckelyck eenen Gheest met hem is
ghelwozden.

Op den Feestdagh van S. Elizabeth, hoe aenghe-
naem dat het de Heyligē is dat vvy Godt voor
hen louen.

DAT LVIII. CAPITTEL.

Op den feestdagh van S. Elizabeth/ ſoome
inde Sequentia ſanc dit/ Mater nos agnoſce.
Deſe deuotelijc de ſalighe Elizabeth groetende
badt haer datſe haer ontweerdighe gedachtrigh
ſoude zyn. Waer op ſy gheantwozdt heeft:
Ick kenne v inden ſpiegel vande eeuwighe claer-
hepdt/ inden welcken claerlijck bliſckit alle de
meyninghe van v wercken. Ende als deſe ſey-
de: En rekent ghy niet de giften tot achterdeel
van uwen lof/ dat ick ſinghende in v feeste al-
leenlijck mijn meyninghe ſtiere tot hem/ van
den welcken ghy het alle (waer vooz ghy ghe-
prezen wordt) dooz gratie ontfanghen hebt/ tot
v bycans gheen opſicht nemende? Waer op ſy
Gheenslings ſeydeſe/ maer het is my onepnde-
lijcker aenghenamer/ ia des te ſoeter doer ghy
mijn affectie daer feest dooz aen/ ghelijck v
mandt meer vermaec heeft in een muſijck in-
ſtrument als in het bleeten der ſchape/ oft
bzullen der offen.

De Heyki
gen ken-
nen onſe
meynin-
ghe inden
ſpiegel
vande ee-
vwighe
clacrhete

Vande verdiensten ende hulpe van
S. Catharina.

DAT LIX. CAPITTEL.

ALS op den dagh van S. Augustijn onder
andere de Heere haer wtlegghende dat
woordt: Non est inuentus similis illi, haer oock
bertoonde de verdiensten van veel Heyligen/so
begeerde sy ooc te weten hant verdienste ende
glorie vande glorieuse Maeght S. Catharina
diese van ioncs af sonderlinge bemint hadde/
wiens begheerte de Heere polboende / heeft hy
haer bertoonde de H. Maeght/ verheuen op een
nen soo hooghen thoon/dat waert indien dat
ter geen Coninghinne inden Hemel geweest en
hadde/dat den Hemel genoegh door haer glorie
scheen verlicht te wesen. Onder haer soo saghte
de bystich Orateurs / de welke sy door den
Geest Godts ouerwinnende/tot den Hemel ge
stiert heeft / die alle in hun handen gulde seep
ters houde ende / en het opperste hooft van die
op de cleeren vande Maeght byghende haer
daer mede op de maniere van blommen trece
delijc perclerden. In die blommen blonc oock
als door een wonderlijc wert daer in geboeght
alle de neersticheydt/die de Orateurs ghedaen
hadden om wysheyt te vercrigen : waer mede
te kennen werdt gegeuen dat die neersticheden
daerom de schoone Maeght bertclerden om dat
de Orateurs die heel tot ydel glorie souden be
stiert hebben / maer de Heylighe Maeght dede
haer beste om hen met alle hun wysheyt te
bekeeren tot de gratie des geloofs/tot lof van
hunnen Schepper. Ende de Heere scheen oock
dyck

dicwils aen de verheuen Maeght delicate kuis-
kens te getien/ende daer dooz gelijk bouen ge-
ſept is van S. Agneete/haer in te ſtozen als
dooz toegeestinghe/alle het verheughen dat hy
r'hemwaerts ingetrocken hadde/vande her-
ten der wtuerozen die op aertrick memoze
van haer hielden/ en daer dooz ſcheen de croo-
ne van haer hooft dooz wonder ietichdelycke
beranderinge/ wederom op een nieu blomme
boozts te brengen/die een wonderlycke hupster
gaf tot alle de gene die tot haer deuoot zyn.

Vande Kerckvuydinghe, dat de vvoorden vande
achterclappers de sielen verciere, vade crachte
des offerhandens der herten ende tribulatiē,
ende vande bliſſchap des Heeren ouer een die
hem bekeert.

DAT LX. CAPITTEL.

Als men op den seestdagh vande Kerckmiss-
dinge ter Mettenen tijdt las/ Regina Saba
venit ad Salomonem, ende daer na/ cum gemmis
virtutum, &c. Dese beweeght zijnde/ seyde tot
den Heere: Wee my goedertierenste Godt/ende
hoe sal ic clepue ende arme tot v comen die niet
een plaetsken der denghden in my en vinde.
Waer op de Heere: En weet ghy doch dat niet
dat v moeplycheyt aengedaen wordt dooz ver-
ſcheyden achterclappers. Ende sp: Je weet het
Heere/ want ouermids mijn schult hebbe ick
dicwils mijnen euen naesten berargert. Waer
op de Heere: Soo dan alle de woorden vande
achterclappers zyn v soo heel denghden/waer
mede ghy verciert tot my mocht comen / ende
ick dooz mijn medelgdende goedertierenhepdt

SS 4 bedwone

bedwonghen zijnde / sal v ontfanghen. En hoe dat v leue meer sonder v schult gelastert wort / soo ist dat mijn hert doek meer tot v door een minnelijcke soeticheyt hem buyght: want daer door wort ghy my ghelijck / die in alle mijn wercken al tijt verdraepers hebbe gehabt. Hier na onder het Resp. Benedic. &c. heeft haer de Heere gebracht in een plaetse die wonderlijcker was als men wel soude moghen wtspreken / te weten: tot het herte Jesu Christi / het welc was inde ghesteltenisse van een hups daer men den Feestdagh vande Kerck-wydinge in soude bliuen / in het welck als sy ghecomen was docht het haer datse bestweec door een ontweerdeelijcke ouerwtbloeyentheyt der genoechten. En sy heeft gesept tot den Heere: O mijn Heere / hadde ghy mijnen Geest alleenlyc gebracht in een plaetse daer v poeten gestaen hadden / ghy sont my genoegh voldaen hebben / maer wat sal ic beginnen om v te bevalē voor een soo wonderlijcke metweerdicheyt / die ghy my nu betoont. Waer op de Heere gheantwoordt heeft: Om dat ghy v beneersticht my dicwils te geue dat weerdighste deel van v substantie / te weten / v herte / soo oordeele ick dat het betaemt dat ic v doek mijn herte geue / tot v bermaken die uwe Godt ben een in al / v cracht / leue / wetenschap / cost / cleedt / etc. ende al dat een Godtruchtige siele soude mogen wenschen. Waer op sy: Wat mijn herte v oyt in eenige dingen heeft connen toestaen / dat selfste was o mijn Heere v gifte. Ende de Heere: Het is my natuerlijck / dat soo wien ic voorzome inde gebenedydinge des soetichepts / dat ick dien ooc tot den eynde volghe inde saligheden der bergeldingen. Ende so wie moet my werckt / op dat ick hem my soude bequaem

Vande
cracht vā
de offer-
hande des
hertens.

Not.

quaem maken na het welbehaghen van inghen herte/ ist nootfakelijck dat ic my oock voeghe na het welbehagen van alle sijn herte. Als sy in dese genoechte dooz het verstandt ginck spaceren/ soo is booz haer veropenbaert gewordt dat Goddelijck gasthuys vant herte des Heeren / dat ontrent haer met viercantighe costelijcke gesteenten van verscheyden veruen ghestimert was. Welcke gesteenten schenen met goutwe boeghselen als met moztel by den anderen gheboeght te zijn / ende soose neerstelijck toefagh/ soo heeftse in elc gesien een wonderlijcke aenspelende glinsteringe / waer dooz sy verstaen heeft/ hoe dat int toecornende leuen in elc een bande wtuercozen de weerdigheyt van een sonderlinge gratie/ aen alle de salige geuen sal een genoechlijck verheugen. Want dooz de ghesteltenisse van die boozs. ghesteeenten/ soo heeftse verstaen int Goddelijck herte de Predestinatie oft boozbestieringe van alle de wtuercozen/ en dat de wtuercozen ghehouden zijn d'een den anderen te verdragen/ gelijk den eenen steen de anderen onderhoudt inden muet. Maer dooz dat het geboeghsel vande gesteenten van goudt was/ heeftse verstaen: dat het boozs. verdragen der geloouiger moet geschieden dooz liefde ende simpel meyningen om Godts wille.

Op eenen anderen tijdt op de Vigilie vande Kerckwijdinge/ soose inde ghedaente bande Coninginne Hester eerlijc verciert zijnde met Conincliche cleederen van sonderlinge beblitcheyt doozt medelwercken vanden Heere stonde booz hem den Coninc der Coningē den Heere/ om te bidden booz haer volck / dat is booz de Kercke: soo isse ontfangen gheworden vanden waerachtighen Assuerus seluer / met sulcke

bewijfinge des vriendelijcheyts / dat haer dochter
 datse ingelaten was tot in die sacristie van
 sijn soetste herte. Ende sy heeft gehoozt dat de
 Heere vriendelijcken tot haer seyde: Siet ick
 geue v alle de ouerbloedicheyt vade soeticheyt
 van mijn Goddelijck herte/ waer wt dat ghy
 aen een elck sult moghen mededeplen soo veel
 als ghy seluer wilt/ waer ouer sy als met haer
 handt nemende wt het herte des Heeren/ heeft
 dat wtgestroopt op de menichte vande vbande
 die op dien tydt dooz hun dreyghen haer dooz
 verbeert gemaect hadden. Het welck ghedaen
 zijnde sy verstaen heeft: dat soo aen wien maer
 een druppelken comt te ghenaken vande be-
 spreyinge diese wt het herte vanden Heere had-
 de genomen dat het in dien sulcken daet wer-
 ken sal dat hy daer dooz waerachtelije leetwe-
 sen crigen sal dooz een gereckelijcke penitentie
 tot salicheyt. Hier na soose vierighlycker badt
 booz een persone/ soo scheense een goede mate
 diese wt het herte des Heeren ghenomen hadde
 in haer herte te storten. De welke terstondt
 na datse sulcs ontfangen hadde is heraudert
 gheworden in bitterheydt. Waer ouer als dese
 verwondert was / soo isse dus dooz den Heere
 onderwesen gelwozden. Als yemandt aen sijnē
 vriendt ghelt gheeft / hy die dat ontfanght die
 heeft sijn vryheyt om daer mede te coopē sulcs
 alst hem gelieft / ende als dooz dat selfste ghelt
 gecocht mogen worden soete appelen en suere/
 so coopen nochtans sommige lieuer suere / ont-
 datse schijnen langer te dueren. Otergelijcken
 ick ooc als ic ghedwongen zijnde dooz de gebeden
 van mijn wtuercozen yemandt gratie in-
 stozte/ die werct in hem sulcs als meest tot sijn
 profijt dienstigh is. Om dat te verstaen: Aen
 som.

sommighe ist veel profijtelycker in dit teghen-
 woordigh leuen dooz swaricheden geoeffent te
 worden als dooz soeticheyt der vertroostinge/
 daerom als ick hen gratie instozte/ die woort
 hen verandert inde bitterheyt vā tegenwoor-
 dige beswaringen ende tribulacien/waer dooz
 sy meer ende meer tot mijn gratie bequaem ge-
 maecht wordē na het beste behagen van mijn
 Goddelijck herte. Het welck hoe wel dat het
 hen in dit teghenwoordigh leuen onbekent is:
 soo ist nochtans dat sy dat soo te soeter sullen
 gewaer worden int toecomende leuen/ hoe dat
 sy hier ghetrouwelijcker sullen gearbeyt hebbē
 om allen teghenspoet ter liesden van minen
 naem patientelijc te verdrage. Onder de Met-
 tenen soose haer met haer seluen ende Godt be-
 commerde/ende ghesongen werdt het Respon.
 Vidi ciuitatem, heeft haer de Heere ghedachtigh
 gemact van een woort/ het welck sy de men-
 schen plochte dicwils booz te houwen om hen
 moet te geuen/ op datse Godt betrouwen sou-
 den/ende sy heeft gesept/op dat ghy soudt we-
 ten ende booz sekerder soudt zyn/ nu sal ick u
 toonen hoe inweerdelijck dat het my aenghe-
 naem is dat de geloouige siele na het ouertredē
 haer bekeerende/ende tot my comende leetwe-
 sen heeft/booz de ouertredinge/ met booznemē
 van booztaen na haer vermoghen / met mijn
 hulpe de sonden te schouwē. Als de Sone van
 den oppersten Coninck dese dinghen seyde: soo
 is hy eerlijc met Keyserlijcke cleederen verciert
 gecomen booz den thoon der glorie van Godt
 den Vader / het selfste Resp. met luyende stem-
 me soetelijck singende/ende seggende: Vidi ciui-
 tatem Sanctam Ierusalem, in welke woorden
 sy verstaē heeft de ontweerdeelijcke soeticheyt/
 waer

Vant pro-
 sijn des
 swaric-
 heyts en
 der tribu-
 lation.

Vade blij-
 schap des
 Heeren
 ouer die
 leetvyesē
 hebben.

waer dooz dat Goddelijc herte beweeght wort
 soo dickwils als pement met droefheyt ouer-
 pepst/ dat hy dooz verstoptheyt des herten oft
 ontbondenheyt der woorden/ oft dooz onpro-
 fytelijke werken getweken is van Godt sijne
 Heere/die hem niet so veel weldaden boozcomt
 ende volghet / ende niet begheerten booz hem
 neemt booztaen hem te willen wachen. Het
 welck soo dickwils als hy dat doet/ soo veel
 maels singht de Sone Godts als ontfanghen
 hebbende een ontweerdeerlycke soeticheyt van
 een nieuwe blyschap/ dese oft desgelijcke woorden
 den aen Godt den Vader. Het dochte haer ooc
 dat onder de woorden : Et audiui vocem ma-
 gnam de Throno dicentem. De Sone Godts
 daer tusschen boeghde alle de woorden die een
 vermoxruwet herte int pepsen verhaelt/ op dese
 ende dierghelycke maniere/ segghende : Wae-
 my ellendighe/hoe hebbe ick desen tijdt om ge-
 bracht/ niet pepsende op mijnen Heere mijnen
 Godt/ die my soo lief heeft/ ende diergelijcken.
 Ende dese dinghen heeft de Sone Godts inde
 persone vande menscheyt ghesongen in eenen
 contratenor/ als makende eenen soeten distans
 met Godt den Vader die inden bouensanck
 alderexcellentste sanck / Ecce tabernaculum Dei
 cum hominibus, al oft hy al rhemelsch heyt vā
 de salighe Gheesten ghenoyt hadde om hem te
 verwonderen. Waer dooz te kennen ghegeuen
 werdt: dat hy/die soo vermoxruwet niet vollen
 wille booz hem neemt het quaet te betere/ ende
 het goet te beneerstigen/waerachtelijck wort
 het tabernakel Godts/in het welck de Heere
 des Maesteyts hem gheweerdicht te woonen
 als in syn eyghen huys / hy die is den Bruy-
 degom van een verminnende siele/die ghebene-
 dyde

Hoe vvy
 een taber-
 nakel
 Gods
 vorden.

dijdt is inder eewigheyt. Hier Godt den Vader
 met sijn eertweerdighe handt de Benedicctie ge-
 uende/seyde: Ecce noua facio omnia, daer mede
 willende segghen dat dooz sulcken vermozru-
 winghe ende de Goddelijcke Benedicctie/ ende
 dooz het heylighste leuen bandt Soon Godts/
 al verbult wordt ende vernieut inde geloouige
 siele dat versuynt was. Ende daerom wort
 meerder blydschap inden Hemel ghehouden
 ouer eenen sondaer die penitentie doet als ouer
 negeneneghentigh rechtueerdigen die gheen
 penitentie van doen en hebben. Want de on-
 eyndelijcke goetheyt Godts die gheweerdicht
 haer in die siele die waerachtelijck leetwesen
 heeft dooz sijn seluen sulcke wellustigheden te
 wercken. Ende de Heere die heeft daer by ghe-
 boeght. Als ick wat siele het oock zy dooz het
 verblijden van dit teghentwoordigh leuen leyde
 tot het hemelsch palleys in dien wonderlijcke
 wegh/te weten: inden inganck des hemels/
 onder andere ghenoechlijckheden/ waer mede
 ick haer feest bemijse / soo singhe ick haer soete-
 lijck dat doozs. liedeken: Vidi ciuitatem san-
 ctam Ierusalem nouam ascendentem de terra.
 Dooz welke woorden op eenen oogenblic ick
 haer instorte alle de ghenoechte/die ick ende
 alle het hemelsch heyz opt gheuoelt hebben op
 verscheyden uren van sijn beuoutwe ende leet-
 wesen der sonden.

Hoe dat
 het ghene
 dat ver-
 suymt
 is, verbe-
 tert wort

Vande

Vande wijdinge der Capelle, vande tegenwoordicheyt ende gratie Godts inde heylige plaetse ende hoe dat wy door de Engelen voldoen den lof die vvy Godt schuldigh zijn.

DAT LXI. CAPITTEL.

ALs de Capelle getuyt was/ende als inē ter Mettenen sancck het Rest. Vidi ciuitatem; soo heeft de Heere hem betopenbaert in Paulselycke cleederen op cēne thronn aen den muert ontrent den autaer / schickende ontrent hem sijn cleedere / al oft hy die plaetse booz hem verrosen hadde om daer in te wōnen / het welck als dese sagh bemerckende dat hy verre was van die plaetse die sy verrosen hadde om te wōden / soo scheense hem met grooter hegeerten te willen t'haerwaerts neder trecken. Waer op de Heere seyde: Nademael dat ic hemel en aerde verbulle / waerom en soude ick dese plaetse oock niet verbullen? En weet ghy niet dat ic niet meerder neersticheyt bemerckt de plaetse die den pyl doorsziet / dan de plaetse daer men den boghe spant / soo moet ghy oock weten dat ick niet soo crachtighen affectie niet en wercke daer ick lichamelijck my veropenbare: als ick doen daer mynen schat is / ende daer mijn heel voge van mijn Godheyt haer gendechte heeft. Ende miraculeuselijck sijn handt wstekende heeft hy den heylighen autaer geraecht / al oft hy daer by gheweest hadde / segghende: Dat is daer / ende hy heeft daer by gheseyt: soo wie salighlijck mijn gratie soeckt / die sal my alderblijckelijckste inde weldaden binden / ende soo wie ghetrouwelijck mijn liefde soeckt / die sal my

Een fracy
ghelijcke
uulle.

hy in ſyn binnenſte alderſoetelyckſt geuoelen.
 Dooz deſe woorden heeftſe verſtaet datter groot
 onderscheet is tuſſchen de gene die de ſalicheyt
 ſoo van hun lichaem als ooc van hun ſiele be-
 geeren na de beſtieringhe van hunnen eyghen
 wille/ ende die gene die hen getrouwelyck bene-
 den aen de boozſinnicheydt vande Goddelijcke
 liefde. Item alſmen inde Miſſe ſanck: Domus
 mea domus orationis vocabitur, de Heere ſcheen
 met ſyn rechter handt te raken ſyn ingewant/
 ende wt gantscher herten wt te herſten tot deſe
 woordē: In ea omnis qui perit accipit. Ende wt-
 ſtreckende ſyn handt als van bouen naert
 midden vanden Tempel / is hy ſoo bliuen
 ſtaende al oft hy ſyn hant daer ſoo hadde wil-
 len laten/om weldaden wt te reycken.

VVy moe-
 ten ons be-
 ue'en met
 betrouwe
 aen de
 voorſin-
 nicheydt
 Gods.

Item alſmen inde weke op den Benedictus
 ſonck de Antiph. Fundamenta templi eius, ſoo
 zyn gheſien gheweest int opperſte vande muer-
 ren de Engheliſche Gheesten luſtich int aen-
 ſchouwen/ ende fraep gecleedt/ die geſtelt wa-
 ren tot de beſcherminge vanden Tempel: om
 de lagen der vyanden te verdoynen/ ende mal-
 tanderen rakende met hun gontwe bleughelen
 ſongen sy eenen ſoeten ſanck tot lof des Godt-
 heyds. Sy ſchenen doock reſcken van bouen
 tot beneden te comen/ tot een reeckē datſe dooz
 een minnelijcke affectie gheduerichlyck in die
 plaetſe hun bozgers beſochten / ende booz alle
 quaet beſchermden. Maer als deſe op den
 Feſtdagh vande wydinghe der ſeluer Capelle
 ſieck te bedde liggende haer beneetſichde/om
 haer te becommeren met de dingen dieſe ſom-
 mighe iaren gheleden vanden Heere/ dooz een
 ſonderlinghe gratie ontfangen hadde/ te wete:
 dat de negen Choozen der Enghelen booz haer
 fou

De Enge-
 len beva-
 ren de
 Tempels.

souden gheuen dien lof. ende dancksegginghe
 aen Godt/ die sy ouermits menschelicke cranc-
 heyt niet en coste betale/ ende soose dooz sulcke
 dingen een wonderlijcke blysschap inden Geest
 boelde/waer van men peul soude mogen segge/
 dat ic om coztheit wille achterlate / ten lesten
 heeftse ghesien een wtneimende seer clare riue-
 re die met cronckelende wateren bloeyde dooz
 de heele bzeede des Hemels/ ende gelijc de sonne
 schijnt soo gaf oock de claerheyt Godts eenen
 lustigen wederglans dooz de aensinders int
 water/ soo dat elcke cronckel des waters won-
 derlijck blonck al offer dupsent sonnen gesche-
 nen hadde inde hemel. Dooz die riuiere heeftse
 verstaen dat beduydt werdt de gratie der de-
 uotie die sy als doens ghenoodt dooz de gratie
 des heeren dooz de crollen oft golfkens alle
 haer ghepeysen dese met alle haer vermoghen
 ende neersticheyt tot Godt gestiert hadde. Doo
 boogh hem nederwaerts de Coninck der glo-
 rien/ ende hy heeft eenen goutwen kelck gestelt
 int diepste bande riuiere/ ende dien heel vol w-
 halende heeft daer mede alle de heplighen toe-
 ghebrocht / waer van elck een van hunlieden
 ontfangende ouerbloedicheyt va nientwe bly-
 schappen ende genoechten is wtgebozsten inde
 lof ende dancksegginghe dooz alle de gratien
 die van Godt den gheuer van alle goet opt zyn
 sien dese siele ghegont geweest. Het scheen oock
 dat wt het onderste deel van dien kelc quamen
 als sommighe gulde piypkens die gestiert wer-
 den na sommighe persooneu die hen dien mael
 verhoordert hadden/ op datse haer te wyper met
 Godt soude becommeren / ende oock na som-
 mighe die hen aen hare ghebeden beuolen had-
 den. Dooz welke piypkens sy Goddelijcke ber-
 troo

troostinge ghenooten. Doen seyde dese siele tot den Heere: Wat can dit hem helpen dat ic dit sie ende verstaec als sy dit niet en gheuoelen? Waer op de Heere: En helpt het den Vader des huys gesins niet/dat hy synen kelder vult met heel wagens met wijn/welckes soeticheyt hy nochtans alle uren niet en smaect. Des niettemin tot welcke ure het hem ghelieft/soo can hy soo veel wijns daer wt tappen alst hem ghelieft/ende daer van drincken tot versaeptheyt toe. In dier boegen soek als ick tot het ghebēt van mijn wtuetcozen ander gratis instozte/al en gheuoelen sy terstondt niet den smaect der deuotien / soo sullen sy nochtans op bequamen tijdt soeteljk sntaken in syn meeweddigheyt.

Een fraey
ghelijcke
misse.

Een deuote Misse die den opperke Priester Iesus aen dese sijne Bruyt alsse noch met de lichame leefde gesongen heeft, ende haer de Heylighe Communic geguen heeft, te kennen geuende door dese gelijkenissen dat hy dagelijcks sijn seluen aen den Vader voor ons offert indē Hemel soo dicwils als hy inden dienst der Missen aen Godt den Vader opgheoffert wordt op aertrijk.

Op den Sondag Gaudete in Domino, als dese Maeght soude communiceere/en onder de eerste Misse/die was Rorate, d'zef zynde/de Heere claeghe datse geen Misse en costē hoorde. De almogende Heere medelghe met syn arme hebbende/ heeft haer vriendelyck vertroost/segghende: Wilde niet liefste dat ick een Misse singhe? De welke terstondt ghetrocken zynde inden Geest gheantwoorde heeft/lae soeticheyt mijder sielen dat bidde ic v/wt ganscher herten.

Et

ten.

ten. En wat Misse soude ghy gheerne hoozen
 sepde de Heere: Maer sy antwoorde: Sulcken
 als ghy booz b neemt te singen. Wilby hoozen
 sepde de Heere: In medio Ecclesiae. Sy antwoor-
 de/ neen / ende als de Heere veel Missen d'een
 na d'ander voorgehouden hadde/ ende sy geen
 van die begeerde. Ten leste heeft de Heere haer
 gebraeght oft sy wel hadde willen hoozen/ Do-
 minus dixit, de welke soo sy die oock niet en be-
 geerde/ heeft de Heere tot haer gesept: Ic soude
 tot elke woorden van desen Introitus b wel
 sulcken licht des wetenhepts schenckē dat ghy
 daer dooz wonderlijc soude vertruost worden.
 Maer als sy by haer seluē dochte/ hoe dat sulcs
 soude geschieden/ om dat de woorden van dien
 Introitus alleenlijc schenckē te raken den eenigē
 ghebozen Sonie des Daders/ soo heeft de Heere
 met alle sijn Hepligen luyt stemme begost den
 Introitum vanden aenstaende Sondag / seg-
 gende: Gaudere in Domino semper, &c. Met dese
 woorden haer wonderlijc verwekkende om in
 hem haer te verheugen ende bzoelijc te zijn. En
 de Heere die sat in den throon van sijn Contri-
 lische Maesteyt/ ende de siele ballende booz sijn
 boeten custe die soetelijck. Daer na met luyder
 stemme heeft hy verbolght/ Kyrie eleyson. En
 siet twee doozluchtighe Princen vanden chooz-
 der Throonen sijn gecomen ende hebben ghe-
 nomen de siele/ ende hebben die ghebrocht inde
 teghentwoordicheyt van Godt den Dader. De
 welke terstondt op haer aensicht ballende/
 heeft neet legghende aenbeden. Men de welke
 Godt den Dader dooz den eerste Kyrie eleyson
 minnelijck ghegheuen heeft bolle vergiffnisse
 van alle de sonden diese dooz menschelijcke
 bzoosheyt ghedaen hadde. Hier na hebben de
 booz.

dooz. Princen haer opghelicht op haer knien/
 ende ſoo heeftſe berdient dooz den tweeden Ky-
 rie eleyſon vergiffeniſſe vā alle de ſonden dieſe
 dooz menſchelycke onwetentheyt gedaen had-
 de. Hier na wederom opgeheuen zynde dooz de
 doozf. Princen/ende ſtaende neergeboge/al oft
 ſy de boectſtappen des Heerē hadde willen cuſ-
 ſen/ heeftſe ghecregen vergiffeniſſe van alle de
 ſonden dieſe dooz boosheyt gedaē hadde. Daer
 na zynder gecomen twee doozlichtige Princen
 bande Orden der Cherubinnen die de ſiele om-
 battende gebrocht hebbē tot den Sone Godts
 die haer ſoetelyck ontfangende in ſijn lieffelijc-
 ke omhelſingen gebzucht heeft aen ſijn Godde-
 lijk herte/ ſoo heeft de ſiele in haer ghetrocken
 alle de genoechten die opt yemandt heeft ghe-
 boelt van menſchelycke omhelſinghe/ende die
 heeftſe dooz den eerſte Chriſte eleyſon van haer
 herte gheſtozt in het Goddelijk herte als in
 hunnen oorzpronck / waer wt alle de genoech-
 ten van alle ſchepſelen gebloeyt zyn / ende dat
 ghebeurde dooz een wonderlijcke inbloedinge
 Godts inde ſiele / ende wederbloeyt bande ſiele
 in Godt: ſoo dat dooz alle de neergaende noten
 het Goddelijk herte met een onwtſprekelycke
 ghendechte bloeyde inde ſiele/ ende wederom
 dooz de climmende noten de ſiele met alle haer
 ghenoechten herbloeyde in Godt. Aen den
 tweeden Chriſte eleyſon heeft de ſiele tot haer
 inghetrocken alle de ghenoechten die opt y-
 mandt gheboelt heeft int cuſſen/ende di offer-
 de ſy oock aen haren eenigen beminden dooz
 een ſoet cuſſen/ het welck ſy gaf aen ſijnen ho-
 nichbloeyenden mondt. Maer aen den derden
 Chriſte eleyſon, de Sone Godts wtſtreckende
 ſyn handen / heeft bereynicht met de wercken

670 Het III. Boeck vanden invloed des
van die siele alle de vrucht van sijn heylighste
leuen. Ten lesten twee hoogh verheuen Princes
vanden Choor der Seraphinnen voort scoo-
mende hebben ghenomen dese siele / ende hebb-
bense eertwederdelijc ghepresenteert vooz den H.
Gheest die doorgaende de dyp crachten der sie-
len / dooz den eerste Kyrie eleison verlicht heeft
gehadt de rebelijcke cracht vande siele met de
claerheyt van sijn Godtheyt / om datse in als
soude kennen sijnen loffelijcksten wille. Dooz
den tweeden Kyrie eleison heeft hy versterckt
de grammelycke cracht der sielen / om weder-
standt te doen teghen alle trecken des vpanths /
ende om alle quaedt te ontwinnen. Dooz den
derden Kyrie eleison heeft hy onsteken de be-
geerlijcke cracht der sielen / op datse vberichlijc
wt gansch haer herte ende siele / ende alle haer
crachten Godt soude beminnen. Maer dooz
dat de Seraphinnen die onder de Choozen der
Engelen de hooghste sijn / de siele brochten
dooz Godt den H. Gheest / die de derde persoone
is inde H. Dypbuldicheyt / ende dat de Choo-
zen haer presenteerden aen Godt den Vader /
werdt te kennen ghegheuen dat des Vaders /
des Soons / ende des H. Gheests een Godtheyt
is / ghelucky glozie / ende een eeuwige Matestept /
die in volmaecte Dypbuldicheydt leeft ende
regneert al om van eeuwe tot eeuwe. Hier na de
Sone Godts opstaende van sijnen Coninck-
lijcken thoon / hem keerende tot Godt den
Vader soetelijck singhende / heeft in goeden
toon gheseyt: Gloria in excelsis Deo, &c. In dat
woozdt Gloria verheffende de onmetelycke en
onbegrijpelycke almogentheyt van Godt den
Vader / maer dat woozdt In excelsis tot hem
seluen intreckende loofde sijn onbespoozlycke
wiff.

wilsheyt. Maer in dat woordt Deo soo bereet
 de hy de onweerdelycke ende onwtspreke-
 lijcke soeticheyt vande goedertierenheydt des
 H. Geests. Hier op vervolgde alle het Hemels
 hof sanc met soeter stemme: Et in terra pax ho-
 minibus bonae voluntatis, ende soo is de Sone
 Godts wederom gaen sitten op sijnen thzoon/
 maer de siele comende booz sijn boeten sat inde
 ouermerckinge ende verlooeheninge van hare
 eyghen wille: tot de welcke de Heere seet me-
 weerdelijck hem buygende/ wenckte haer met
 sijn eertweerdige handt: datse tot hem soude co-
 men. De welcke terstondt opstaende/ en staen-
 de booz den Heere is wonderlijck heel verlicht
 geworden dooz de claerheyt van sijn Goddelijc
 schynsel. Ende siet twee doozluchtighe borsten
 vande Thooz der Thzoonen aencomende heb-
 ben ghebrocht eenen wonderlijcken thzoon die
 wonderlyc verciert was/ den welcken sy stelle-
 de booz den Heere/ dien eerbiedelijck onderhie-
 len. Daer na twee doozluchtighe Hertoghe van-
 den Thooz der Seraphinnen / opnemende de
 siele/ hebben die ghestelt op den thzoon aen de
 rechter sijde / ende hebben haer aen de linker
 sijde vriendelijck ondersteunt. Noch twee glo-
 riense Princen vanden Thooz der Cherubim-
 nen dragende twee fraey lichten / stonden booz
 de siele / ende soo sy sittende inde glorie van ha-
 ren beminden seheen met hem een te zijn int
 monsteren des rieraets vanc Conincklijck
 purper cleedt. Maer het Hemelsch heyz soo
 wanneer als het singhende quam tot eenighe
 woorden die dienden tot Godt den Vader/ ghe-
 lijck te weten / Domine Deus Rex coelestis, heeft
 terstondt r'samen stil ghestueghen. Ende dan
 sanc de Sone Godts alleen tot den lof ende
 glozie

glorie Godts met de meeste eerbiedinge. Ende als nu oock de Gloria in excelsis wt was / de Heere Jesus den oppersten Priester ende waerachtighsten Bisschop / opstaende ende de siele soetelyck groetende / singhende seyde : Dominus vobiscum, waer op de siele haer beurtte waernemende blydelyck antwoorde: Et Spiritus meus tecum praedilecte, dat is / mynen Gheest is oock met v mynen ouerbeminden. Waer op de Heere met groote danckbaerheyt hem byghende heeft de siele bedanckt booz datse haer daer toe bereedt ghemaeckt hadde / dat haren Geest ouer een coste comen met syn Godtheydt / wiens wellustigheyt is te zyn met de kinderen der menschen. Hier op vervolgende de Heere / heeft ghelesen de Collette / Deus qui hanc sacratissimam noctem veri luminis illustratione fecisti clarescere, de welke hy beslypente gheepudt heeft / seggende : Per Iesum Christum filium tuum, als Godt den Vader danckende booz de verlichtinghe van die siele / wiens verworpenheyt beduydt wordt dooz dat woorden noctem, dat is: Nacht / die daer dooz werckgeheeten de heylighste / om datse dooz kennisse van haer verworpenheyt wonderlyck edel gemaeckt is ghe worden. Doen stont dien blomminghen ende teeten iongelinc op / die glorie om dat hy op de vorste vanden Heere gherust hadde / te weten / S. Jan Euangelist / aen hebende geelc cleedere / die aen allen canten hadden gulde arents in hen gebleuen / ende staende tusschen de byyde ende den byydegom / dat is / tusschen Godt ende de siele / een van syn syden ten Heere waerts wendende / ende d'ander ter sielen waerts / ende sanck met luyder stemmen den Epistel / segghende: Hac est sponsa

S. 15 singe
de Epistel

sa, &c. Daer na alle de vergaderinghe der
 hey lighen besluptende / sauck: Ipsigloria in sa-
 cula, &c. Daer na songhen sy altemael r'sa-
 men den Graduael: Specie tua & pulchritudine
 tua, daer by hanghende den veers / te weten:
 Audi filia & vide: ende alsse daer na begost had-
 den den Alleluia. Paulus de wtneemende Lee-
 raer met den boozsten vinghet van syn rechter
 handt roonende de siele / seyde: Emulor enim
 vos, &c. Waer op het heele hey2 verholghende
 met eender gheluydt daer by gehanghen heeft
 de reste/ seggende: Exultent filiae Sion. Ter eeren
 hande siele/ dooz welcke dingē sy wonderlycke
 ende ouvertellicke ghenoechten des verstantz
 ghecregen heeft. Maer als men inde Sequentia
 sauck dien veers/ Dum non consentiret, de siele
 dordeelende datse onachtsaemlyck alle de ten-
 tationen wederstandt ghedaen hadde/ scheen dooz
 schaemte haer aensicht te willen vertrecken.
 Maer de Heere den supueren puerer der siele
 niet connende lyde de beschaemtheyt van syn
 bypdt/ heeft terstont alle haer versupmtheyt
 bedect met een gouwe/ ende al te wonderlycke
 ghebrochte bagge/ waer dooz syn gloziuse vic-
 torie/ daer hy alle de lagen des byandts crach-
 teluck dooz ouertwonnen heeft beduydt werdt.
 Daer na quam den anderen Euangelist/ ende
 hy begost het Enāgelium: Exultauit Dominus
 Iesus in Spiritu, & dixit, &c. Dooz welke wooz-
 den Godt die de liefde seluer is/ bertweect zynde
 dooz de pyckelen hande antwederhoutwelycke
 liefde/ en heel dooz de soeticheyt des Godtheys
 doozbrongen zynde is opgestaen/ ende syn han-
 den opheffende / heeft ghesongen met een soete
 melodie de nabolgende woozden vant Euan-
 gelium/ segghende: Confiteor tibi Pater caeli &

terra, &c, boozhoutwende aen den Heimelſchen
 Vader met wat een vierichept des herten ende
 danckſegginghe hy die ſelfſte woorden gheſeyt
 hadde op aertrijck. Ende dooz elck woort be-
 danckte hy beſonder booz die weldaden die opt
 zyn ghegheuen gheweest/ende noch ſullen ghe-
 gheuen worden / aen de ſiele die verdient heeft
 in deſe dinghen reghenwoordigh te zyn. Alſt
 Euangelie wt was heeft de Heere een tecken
 ghegheuen aen de ſiele datſe inde perſoone van
 de Kercke int openbaer ſoude vercondighen
 het Catholyck gheloof/ ende dat ſingende ſou-
 de ſegghen: Credo in Deum, het welck ſooſe ge-
 daen hadde/ de Chooz der heyligen verbolgens
 ſanck het Offertorium: Domine Deus in ſim-
 plicitate, daer hy hoegende: Sanctificavit moſes,
 het welck alſt gheſongen werdt/ heeft het ghe-
 ſchienen dat het herte ons Heeren Jezu dat al-
 leen het alderweerdighſte was wt hinc inde
 ghelyckeniſſe van eenen gouden outaer die
 met een vierighe claerheyt wonderlyck blonc.
 Doen quamen daer gheblagen alle de Enge-
 len die geordonneert waren tot den dienſt der
 menſchen/ ende hebbē op dien outaer van het
 herte des Heeren opghoeffert met een groote
 blydſchap leuende voghelen / waer mede be-
 reekent werden alle de goede wercken / ende
 ghebeden die ghedaen gheweest waren van de
 ghene die hen beuolen waren. Daer na qua-
 men alle de heylighen ende offerden elck be-
 ſonder alle hun verdienſten op dien ſelfſten
 outaer/ tot eenen lof/ ende tot ſaligheyt vande
 ſiele die daer reghenwoordigh was. Ten leſten
 is daer by gheromen eenen grootvadighen
 Prince/ te weten/ den Enghel die ghegheuen
 was vanden Heere aen deſe ſiele om haer te be-
 waren/

waren / brenghende eenen gulden kelck / den
 welken hy oock gheset heeft op dien goutwen
 outaer vant Goddelijck herte / in welken kele
 waren alle de tribulacien / teghenspoeden /
 ende bestwaringhen / die dese salighe soo in haer
 herte als in haer lichaem verdrachghen hadde /
 van haer kintsheydt af tot dien tydt toe: welc
 ken kelck de Heere teerstondt met het tecken
 des Heyligh Crups ghebenedijdt heeft / ghe
 lijck de Priester doet als hy de Hostie heyligh
 Het welck ghedaen zijnde / heeft hy met soeren
 wops onghewen / segghende: Sursum corda,
 waer door alle de heylighen als beweeght zyn
 de hun herten opstierende inde ghedaente van
 goutwe pypen hebben die ghevoeght aen den
 goutwen outaer vant Goddelijc herte / op datse
 souden verdienen te ontfanghen eenighe drup
 pelkens tot vermeerderinghe der verdiensten /
 blyshap ende glorie / vande ouerbloedigheyt
 van dien kelck die de Heere met sulcken bly
 ticheydt ghebenedijgende heyligh ghemaect
 hadde. Hier op verbolghende de Sone Godts
 den Gratiar agamus, & vere dignum, &c. sanc
 hy die opt soetste met de aendachtighste deug
 tie inde craecht van sijn Godtheyt / tot lof ende
 glorie van Godt den Vader / ende danckseg
 ginghe door alle de weldaden die aen dese wt
 uerozen ghegont zyn / ende noch sullen ghe
 gont worden / nu ende int toecomende leuen.
 Ende als hy inde Prefatie ghesonghen hadde,
 Per Iesum Christum, soo heeft hy stille ghestwe
 ghen. Ende alle het gheheel Hemelsche heyz
 sanc: daer op met de eertweerdighste iubilatie /
 segghende: Dominum nostrum, al oft het met
 een ontweyrekelycke blyshap beleden hadde
 dat hy allsen was dien Heere / dien Godt / den
 T t s Schep

Schepper / ende berlosser / ende den aldermiss-
 sten wtreyker van alle hun goet / diemen al-
 leen weerdelyck schuldygh is alle eere / glozie /
 lof / iubileringhe / maght / ende heerschappye /
 ende hoorts onderdanighepdt op te draghen /
 van wegghen alle schepselen. Maer als hy sanc
 Per quem maiestatem tuam laudant Angeli, alle
 de Enghelsche Gheesten quamen daer ghevlo-
 ghen met eenen ontwsprekelycken dans / hun
 handen r'samen slaende al oft sy dat hemelsch
 hof ghenoyt hadden om Godt te louen. Maer
 in dat woordt: Adorant Dominationes, dien
 selfsten Chooz der Dominatien op syn knien
 ballende aenbat den Heere: belydende dat hy
 alleen dien was aen den welcken wettelyck
 alle knien gheboghen worden van die inden
 Hemel zyn / op der aerden / ende onder d'aerde.
 Ende als hy daer by voegghde: Tremunt pote-
 states, alle den Chooz der Bebel hebbers / die
 werp hem beneden op syn aensicht om te be-
 stuygen dat hy alleen van alle schepselen moet
 gheert worden / segghende oock: Caeli caelo-
 rumque virtutes ac beata Seraphim, soo loofden
 splieden met alle de Choozen der Enghelen
 den Heere / singhende met een onweerdelyck
 gheluyde des soetichepts. Daer na alle de He-
 melsche heyzen der heylighen met een soet we-
 derpunt iubilerende songhen: Cum quibus &
 nostras voces vt admitti iubeas deprecamur.
 Daer na hoortscouende de ouerblinckende
 roose vande Hemelsche lustichepdt de Maeght
 Maria / met een de soetste vops hief op: San-
 ctus, Sanctus, Sanctus. Verheffende met de mee-
 ste danckbaerhept in die dyp woorden de onbe-
 grypelycke alnoghenthepdt / de onbespoozlyc-
 he wyshepdt / ende de soetste goetwillichepdt /
 vande

hande opperste ende onberscheyden Oypbul-
 dicheyt / r' samentlyc verweckende alle het He-
 mel'scheyt om dat het met haer verblydt sou-
 de zyn om dat sy (de Maeght Maria) het wt-
 druckelyckste beeldt Godts / was gheworden
 de sterckste naest Godt den Vader / de wyste
 naest den Sone / ende de goedertierenste naest
 den h. Geest den vertrooster. Hier op herbolgh-
 den alle de Heylighen / seggende: Domine Deus
 Sabaoth, het welck gedaen zijnde schein de Hee-
 re Jesus den waerachtighen Priester ende op-
 persten Bisschop opstaende van synen Keysers-
 lycken stoel / syn salighste herte dat inde gelyc-
 kenisse van eenen goutwen outaer verscheen
 met syn eyghen handen ophessende te presen-
 teren aen Godt den Vader / en syn seluen dooz
 sulcken ontwisprekelycke ende onweerdeerlyc-
 ke maniere dooz syn Kercke te immoleren / dat
 gheen weerdigheyt van eenigh schepsel yet ver-
 magh om dat eenighsins te mogen begrypen.
 In de selste ure als de Sone Godts syn God-
 delyck herte Godt den Vader offerde / soo clep-
 temen de clocke ter eleuatië inde Kercke / ende
 soo ist gheschiet dat op den selsten oogeblick
 de Kercke op aert ryck dede dooz den dienst des
 Priesters : als sy daer-en-tusschen niet en wt-
 ste wat ure dat het was / ende wat men inde
 Misse sanc. Als nu de siele seer verheught was
 dooz de verwonderinghe van sulcken onbegrijp-
 elycke werckinghe Godts / soo wenckte haer
 de Heere / datse de Pater noster lesen soude inde
 vereeninghe / waer dooz dat gebedt in sijn soet-
 ste herte langhen tydt was soet ghemaeckt ge-
 weest / ende doozts gebrocht is gheworden wt
 grooter liefden tot salicheydt van alle gheloo-
 uighe sal.

Met wat
 een affe-
 ctie dat-
 men den
 Pater no-
 ster lesen

uighe. Het welck als sy lesende ghedaen hadde/
 aen den Heere dat selfste wel bevallende heeft
 aen alle de Enghelen ende heyligen dooz sulc-
 ke hare affectie gheschoncken/ datse met dien
 Pater noster al souden connen te weghe bren-
 ghen/ datse opt dooz eenigh ghebet souden con-
 nen vercryghen vooz de saligheyt vande hee-
 le Kercke ende oock geloouige sielkens. Doen
 wenckte de Heere wederom aen de siele datse
 soude bidden vooz alle de Kercke. Ende soose
 opt deuootste bat vooz alle int ghemeyn / ende
 vooz elck besonder heeft de Heere dat ghebedt
 mede ghedeylet inde vereeninghe van alle sijn
 ghebeden ende wercken van sijn heylighste
 Menscheydt aen de heele Kercke / met sulcken
 brycht als yemandt yet dooz eenigh ghebedt
 can vercryghen/ seggende: dat ghebedt dat ghy
 nu gheoffert hebt vooz de Kercke sal haer
 sijn een saligheyt der saligheden / ouerbloe-
 digh/ ouermidts sijns hooghberheuentheydts
 ghelgck men seydt / Canticum canticorum: dat
 is het kiedeken der kiedekens. Doen seyde sy/
 Wel mynen Heere wat sal nu de Communie
 sijn: Waer op de Heere soetelgck antwoorde:
 Dat en sult ghy niet alleenlyck ghewaer woz-
 den met de ooze des herten / maer ghy sult vas
 ouersoetelgck boelen in alle het merck van h
 siele. Ende haer tot hem roepende ende in sijn
 en schoot haer teerlyck omhessende ende met
 soete kuskens smeekende/ heeft dooz sulcken
 metweerdigheyt haer doozdringhende wonder-
 llyck ingebloeyt de eracht van sijn Godtheyt/
 ende daer tegen haer tot hem ingetrockē/ ende
 in hem verandert/ ende met hem een makende
 saligh ghemaect vooz soo veel als men gheloo-
 uen magh dat een mensche die met het broec
 vleesch

vleesch noch beswaert is can ghenieten. Ende
 soo in sulcken vereeninghe heeft hy haer oock
 met hem vereenicht Sacramentelyck doozt
 ontfanghen van sijn heylighste Lichaem ende
 Bloedt. Ende soose ghecommuniceert hadde
 heeft den sanghet van alle sanghers / ias den
 vierichsten puerter van sijn beintide met een
 doozgaende stemme begoft: Ecce quod concu-
 piui iam video, quod speravi iam teneo, illi sum
 iunctus in Spiritu, quam in terra posirus tota sin-
 ceritate dilexi, dat is: Siet dat ic begeert hebbe
 dat sien ick nu / dat ic verhoopt hebbe dat heb-
 be ick nu / met haer ben ick versaemt in den
 Gheest / die ick noch op aertrijck zijnde met
 alle oprechticheydt bemindt hebbe. In dat
 woordt In terra posirus, opentlijck betuygende
 dat hy allen den arheydt / tribulatie / ende te-
 ghenspoet die hy op aertrijck gheleden hadde /
 soo sonderlinghe doozt de salicheyt van dese sie-
 le gheleden heeft / dat al waert dat hy anders
 gheen bzucht vercregen en hadde van sijn heyl-
 ighste leuen ende annooselste Passie / ende bit-
 terste doot / dat hy oordeelde dat hem genoegh-
 saem volbaen is / doozt sulcke wtneemende ver-
 zeninghe die hy op die ure volbzacht hadde in
 die siele. Onweerdeerlycke soerticheydt vande
 Goddelijcke metweerdicheydt die soo vierichlijc
 haer begheert te vermaken inde menschelijcke
 siele / dat hy alle de pijn van sijn weerdighste
 Passie ende doot / oordeelt als vergolden doozt
 de vereeninge met een alleen / aen den welcken
 nochtas alle de werelt te recht verbonden is /
 doozt een bzupken van sijn dierbaerste Bloedt
 Hier na heeft de Heere wederom ghesonghen /
 Gaudete iusti, op het welck alle het hemelsch
 heyt

heyz verbolghens heeft geepndt/ als hem ver-
 heughende met die siele. Daer na seyde de Hee-
 re inde persoone vande strydende Kercke/die
 op aertrijc soude verbult worden. Refecti cibo
 poruque caelesti Deus noster, te supplicies exora-
 mus, vt in cuius hac commemoracione perce-
 pimus, eius muniamur & precibus, per Iesum
 Christum filium tuum, dat is: Versadicht zijnde
 dooz de Hemelsche spijse/ende dranch/ verbid-
 den wy v ootmoedelijck o onsen Godt: dat wy
 moghen dooz syn ghebedt gewapent worden/
 tot wiens ghedachtenisse wy dese dinghen ont-
 fanghen hebben/dooz Iesum Christum uwen
 Sone. Hier na de Heere soetelijck alle de heylighen
 groetende heeft ghesonghen: Dominus
 vobiscum, ende in dat woordt ter eertweerdig-
 heydt van die bereeninghe die hy soo metwee-
 delijck in die siele ghezocht hadde/ heeft hy de
 verdiensten blijdschap ende glorie van alle de
 heylighen wonderlijck vermenighbuldighen-
 de/opghehoopt inden Hemel. Voen songhen
 alle de Choozen der Enghelen vooz den Ie-
 missaest, tot lof ende glorie vande blinckende
 ende altydt stille Dybuldicheyt met een claer
 luydende stemme: Te decet laus & honor Do-
 mine. Daer op de Sone Godts sijn Conin-
 ijcke handt wstekende/ heeft de siele ghebe-
 nedijdt/ segghende: Ick ghebenedijde v doch-
 ter des ewighs lichts met sulcken cracht/dat
 sen wien ghy voozraen goet sult willen dooz
 een sonderlinghe affectie/ die sal daer dooz bo-
 uen andere soo saligh ghemaecte worden/als
 Iacob mel eertyts vercreghen heeft voozspoet
 boue sijn ander Broeder/ dooz de Benedicte
 van sijnen Vader Isaac. Ende soz tot haer
 seluen

seluen
 den
 lijck
 bin

seluen ghecomen zynde / isse ghewael ghewoz
den dat haren beminden dooz een ontbinde
lijke vereeninghe was ghebecht met haer
binnenste.

*Eynde des vierden
Boecks.*



Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text in the middle of the page, possibly bleed-through from the reverse side.



H
In
l
n
l
l

I
gh
fte
gh
he
ee
fij
he
fta
w
go
ne
on
de
de
gl
fo